Smithsonian
Institution
Libraries

Gift of

DR. FREDERICK M. BAYER

HISTORIA PLANTARUM,

Quæ in

HORTO ACADEMICO
LUGDUNI-BATAVORUM

*Crescunt cum earum characteribus, &
Medicinalibus virtutibus.*

Desumptis ex ore

CLARISSIMI

HERMANNI BOERHAAVE,

Philosophiæ & Medicinæ Doctoris,
Medicinæ, Botanices, Chemiæ
& Collegii practici *Lugduni-
Batavorum* Professoris.

PARS SECUNDA.

R O M Æ,

Apud FRANCISCUM GONZAGAM:

MDCCXXVII.

Alysson.

PARS II.

S

QR
73.257
B67
1727
V.2
SCNHRB

Alysson.

Character. Caules repentes, longi, duri, lignosi, rubicundi, tortuosi, in multos ramos divisi, lanuginem albam habentes; folia oblonga, aspera, albescentia; flores in umbellam extremitati ramorum adhærentes, quadrifidi, flavi; semper post unumquemque, florem nascitur silicula unica compressa, rotunda, quæ constat duabus membranulis & septo medio, illa membrana [valva dicitur; valvæ hæc vel contra septum complicantur, vel parallela vel perpendiculariter; semina sunt ovalia, compressa, rubicunda; radix longa, lignosa, alba, fibrosa, lanuginem habens; hæc planta crescit in locis montanis.

Nomen. *Alysson* vocatur ex ἀλῶν rabie afficior, quia hæc planta rabiem caninam curare dicitur. Hæc planta est memoratissima veteribus, sed quæ planta sit *Alysson* Veterum ignoratur.

Vires. Omnes hæc plantæ habent vim subtilissimam, penetrantissimam & diaphoreticam per quam expelli potest venenum. Decima & Nona recipiuntur in Medicina sub titulo Paronychiæ alterius, vires habent ut Cochlearia & Nasturtium, hyeme prodeunt & mense Januario florent, semina quoque in Medicina recipiuntur, ut emollientia, inde exprimitur cileum, decima tertia & decima quarta Sesama Germanica & Myagra officinalia quoque dicuntur, si contusa ad uncias tres hauriatur, est sudoriferum & stomachicum medicamentum, in affectibus frigidis optimum: vigesima prima hic non habetur in Catalogo, quod sub hoc

numero describitur, sed est Alysson Betoni-
cæ folio.

Alyssoides.

Character. Omnia priori similia, sed cap-
sula seminis bulbata reliqua communia.

Nomen. *Alyssoides* vocatur ab αἶδος facies &
Alysson quasi faciem *Alyssi* præ se ferens.

Vires ejus non sunt cognitæ.

Mespilus.

Character. Hæc Arbuscula est mediocriter,
alta, ejus truncus tortuosus, rami duri & non
flexiles; folia Lauri, sed lanuginosa, alba in
inferiori parte; flores magni, rosacei, coloris
albi aut rubri; post florem sequitur fructus
rotundus, post maturitatem rubicundus, car-
nosus, qui fructus vocatur Mespilum, ejus
cutis est tenera, caro dura, alba, saporis auste-
ri, sed post maturitatem dulcis, vinosi, &
grati, quinque vel quatuor officula dura, ob-
longa, inæqualia & rubicunda habet, in sin-
gulis officulis hæret semen oblongum. Mes-
pilum in arbore rarò fit maturum, sed post-
quam ad suam magnitudinem naturalem de-
venerit, carpitur, & in stramen deponitur,
donec maturescat; hæc planta ferè ubique
crescit.

Nomen. *Mespilus* vocatur à græca voce
μίσπιλος, ejus fructus dicitur græcè τριγρᾶν id
est tria grana, licet quinque officula in se con-
tineat.

Vires. Folia hujus Arbusculæ sunt deterfive
& adstringentes forma Gargarismatis in fau-
cium

cium inflammatione adhibentur. Stipites ejus teneri in aqua cocti conducunt in dyarrhæa & dysenteria; hujus fructus in Medicina recipitur, *Forestus* dicitur his curasse hominem ditissimum diarrhæa, nullo remedio auscultante, per multos annos laborantem, jubendo eum edere mane hos fructus immaturos, & inde accepisse mille aureos pro curatione, si verò fructus perfectè sit maturus & emollitus, tum laxat. *Mespila* matura facilè fermentescunt, & ventriculo debili & intestinis nocent.

Lunaria.

Character. Caulis ramosus, villosus, minimi digiti crassitie, folia *Urticæ*, villosa, dentata; flores in summitate ramorum crescentes, quadrifidi, in crucem dispositi, purpurei, odoris non penetrantis; post florem sequitur filiqua oblonga, compressa, obrotunda, quæ includunt semina ampla, reniformia, coloris rubicundi, saporis acris cum quadam amaritudine; radix glandulosa; hæc planta crescit in montibus.

Nomen. *Lunaria* vocatur à *Luna*, quia quatuor priorum flores lunæ formam referunt, Nempe prima semi-lunam, altera lunam plenam. Quinta vires *Alyssi* & *alliaris* possidet, & habetur pro *Alyssio Galeni*; cæterum vires non habent. Octava dæest.

Cornus.

Character. Hujus arboris lignum est durum, compactum, album, corticem duram, rubicundam vel cineream habens, saporis adstringen-

gentis: folia oblonga, ampla, venosa, mollia; flores in extremitate ramorum crescentes, pedunculis brevibus adhærentes, quadrifidi, in crucem dispositi; post florem succedit fructus carnosus, ovalis, Olivam fere referens, sed minor, in initio viridis & acerbus, postea per maturitatem ruber & aliquando flavescens, saporis subdulcis cum aliqua grata acredine & adstrictione, in hoc fructu invenitur officulum oblongum, albescens, in duo loculamenta quæ singula unicum semen oblongum includunt, divisum, hæc arbor crescit in hortis.

Nomen. *Cornus* vocatur à *cornu*, quia ejus lignum vel fructus officulum est durum ut cornu. Hæc arbor olim sacra fuit *Apollini*, quia inde arcus huic conficiebantur; hic notandum est de hoc arbore, quod illa, si in hortis colatur, fructus acriores det, aliter omnes plantæ & arboris sylvestres acriores non sunt, si quoque domialantur.

Vires. Folia & fructus habent vires adstringentes; hinc conducunt in hæmorrhagia, diarrhæa & dysenteria, inde conserva & rob conficiuntur.

Pavia Arbor.

Flores habet, ut Branca Ursina, multi Auctores volunt, quod sit Ricinoides Americana, sed flores non conveniunt; vires ignoro, at est acris ut Tythimali.

Thlaspidium.

Character. Caules ramosi, tenues, rotundi, pauca folia habentes; folia ex radice erumpen-
tia

stis longa, aspera, viridia, sinuosa, villosa, Hieracium referentia, in terram repentia; flores exigui, in summitate ramorum crescentes, quadrifidi, flavi, in crucem dispositi; post singulum florem sequitur fructus vel capsula ex binis quasi constans partibus, ambabus fere rotundus, quæ binæ in unum fructum colliguntur, ut perpendiculariter contra septum suum cohæreant medium; semina oblonga, compressa, rubicunda; radix longa & medio-criter crassa; hæc planta crescit in regionibus calidis.

Nomen. *Thlaspidium*, à *Thlaspi* vocatur, quia hanc plantam aliquantulum refert.

Vires sunt nullæ, nisi Oleracæ.

Thlaspi.

Character. Caules rotundi, ramosi, villosi; folia longa, dentata, coloris viridis, saporis acris; flores exigui, albi, Bursam Pastoris referentes, quadrifidi, post florem sequitur fructus seu capsula seminis orbiculata, planè compressa, oris extremis foliaceis supernè bifariam dehiscens septo intermedio obliquè perpendiculariter ad valvas posito; semina parva, oblonga, compressa, rufa, saporis acris & fervidi; radix sat crassa & fibrosa, lignosa, alba, aliquantulum acris. Hæc planta crescit in locis desertis.

Nomen. *Thlaspi* vocatur à *θλάω* comprimo, quia ejus siliqua est valde compressa.

Vires. Huic characteri accedit, quod saporem penetrantissimum. Allii habeant, qui se ilico diffundit per totum os imprimis 1. 2. sapor penetrantissimi ipsius allii, ut & reliqui,

hinc hujus semina ingrediuntur Alexipharmacis & thoracicis medicamentis, in quibus est tanta vis perspirationem augens, ut venenum susceptum vi aromatica per perspirationem vel sudores expellat, hinc contra pestem laudatur, est herba antiscorbutica, diuretica & in venerem stimulans. Tertia instar Millefolii apparet, & dein folia Perfoliatæ accipit. *Tournefortius* quodam jure refert ad Nasturtium nisi sapor obstaret; Decima est herba amarissima penetrantissimæ virtutis, nam si manducetur, salivam copiosè provocat, & omnes plantæ, quæ hoc faciunt, sunt optimè aperientes, nam in ventriculo eodem modo agunt. Undecima quoque est penetrantissima. Semina contrita nobile dant medicamentum ad uncias duas diaphoreticum in venenis, si in vino rhenano vel aceto in peste adhibeatur, egregios effectus præstat, in morbis frigidis est optimum remedium; in rumpendis abscessibus, internis, pellenda urina & mensibus hæc semina usurpantur. Cavendum verò, ne facilè gravidis exhibeantur, quia uterum nimis commoventia abortum causant, externè ulceribus inspersa ea mundificant & abstergunt; in doloribus ischiaticis adhibentur, & in Theriacam ingrediuntur. Omnes plantæ tetrapetalæ siliquosæ, nempe à Crambe usque ad Cakile si manducantur, quadam acrimonia mordaci os manducantis afficiunt, habent aliquid calidi & odorem fætidum, non odorem herbæ, sed fætent instar Cæpæ, hæc quoque semper putrescunt, hinc abundant sale volatili alcalino, quod cæteræ non faciunt, hinc omnes sunt herbæ antiscorbuticæ, quæ conducunt, si lentor vel frigus adsit, cum ergo hæc plantæ in venerem ex-

excitant & faciunt salaces, hinc sunt calefacientes, sudoriferæ, diaphoreticæ contra acidum, non verò hæ sunt adhibendæ in morbis calidis, undè est quod crescant in regionibus frigidis paucis exceptis, si aroma in his subtilius sit, tum adest vis diaphoretica, si acrior, tum sudorifera, nullæ sunt venenatæ, sed æquè bonæ, sicque omnes conveniunt, ubi iners pituita vel acidum valde prædominetur.

Nasturtium.

Character. Caules ramosi, rotundi, solidi; folia oblonga, profundè incisa, saporis acris, sed grati; flores in summitate ramorum crescentes, exigui, quadrifidi, cruciformes, coloris albi vel purpurei; post florem succedit fructus ovalis, compressus, divisus in duo loculamenta, continentia semina obrotunda, parva; oblonga, sublutea, aliquantulum compressa, in cacumen pallidum desinentia, saporis acris amaricantis; radix fibrosa, simplex, lignosa, alba; hæc planta in hortis colitur, differt à Thlapsi, quod non Allio oleat, & folia tenuissima divisa habeat, in Thlapsi sunt integra.

Nomen. *Nasturtium* vocatur quasi *nasi tormentum*, quia tantam acrimoniam habet, ut comesta sternutationem provocet.

Vires sunt antiscorbuticæ, oleosæ, & salinæ, his radicum jam hydropem à causa frigida curavi, hic verò viscera nondum erant affecta, succus expressus ad unciam unam in hoc morbo & diæta sicca valde conveniunt, hieme sumo ejus semina, hæc herba sanguinem liquefacit, & acrem reddit, convenit

ergo, ubi lentor & frigus adsunt, in calidis verò morbis est venenum, morbos pituitosos funditus eradicat, pectori senis prodest, ubi phlegmata respirationem impediunt, histericis, hypochondriacis, & scorbuticis conducit, folia recenter contusa fomento permista parum calesfaciunt, rubefaciunt, & vesicas excitant diutius applicata; ubi pituita dulcis, lentor, merum frigus, summa acidi laxitas & in omnibus his casibus optimè convenit; in scabie etiam prodest: semina singulari quadam proprietate conveniunt in herniis tam internè quam externè & ad expellendos morbillos interviunt; menstrua obstructa provocant.

Bursa-Pastoris.

Character. Folia oblonga, profundè incisa, repentia, caules exigui, ramosi, in alas divisi, folia habentes, hæc integra, illa profundè incisa; flores parvi, albi, juxta caules ordinati, quadrifidi, cruciformes; post florem sequitur fructus triangularis, compressus, bursam referens, divisus in duo loculamenta, continentia semina exigua, fere obrotunda, nigra; radix longa, alba, fibrosa, saporis subdulcis & ingrati; hæc planta crescit in omnibus locis incultis.

Nomen. Bursa pastoris vocatur, quia ejus fructus bursam pastoris refert.

Vires. Omnes Botanici dicunt esse plantam frigidam, quod videtur contradicere iis, quæ de plantis tetrapetalis siliquosis dixi, hoc ideo dixerunt, quia hæmorrhagiam compescit & stiptica est, nam contusa vulneri applicata sanguinem sistit, ejus succus naribus attractus hæ-

hæmorrhagiam sistit, vasa roborat & constrin-
git, sed an ideo frigida est dicenda, nam Al-
cohol sanguinem sistit, sic & ferrum cande-
factum, quod tamen calida sunt, præterea
adeo sapor adeo acris, ut si contrita folia ma-
nui applicentur, fere inflammationem faciunt.
Hæc planta convenit in sputo sanguinis qui-
busvis, nonnulli etiam adhibent in pollutio-
nibus nocturnis, diarrhæa, dysenteria, mic-
tione cruenta, nimio mulierum fluxu.

Lepidium.

Character. Caules rotundi, ramosi, politî,
medullam habentes; folia longa & ampla,
acuta, crassa, in margine incisa, alternatim
disposita, folia partis inferioris caulibus adhæ-
rent; flores in summitate ramorum crescentes
exigui, albi, quadrifidi, cruciformes, post
florem sequitur fructus vel siliqua plana ut-
cunque in cuspidem desinens, referensque
ferrum vel cuspidem hastæ militaris, & dehif-
cens in duo loculamenta, semina exigua &
oblonga continentia; radix longa, repens, al-
ba, digiti crassitie, saporis acris. Hæc planta
crescit in umbra.

Nomen. *Lepidium* vocatur à λεπίς, *squam-*
ma, vel à λέπω *decortico* quia Veteres hac plan-
tâ Lepram curabant cutim amovendo; nam
cutim exurit, dicitur *Piperitis* à pipere, quia
tam acris est ut Piper belgicè vocatur *Vreyster-*
kruyt. Germanicè *phefferkruyt*.

Vires. Sapor hujus plantæ est singularis nem-
pe igneus, Prima est *Lepidium Pauli Ægine-*
tæ, si folia manducantur, labia lingua & fau-
ces exurantur, quasi in igne essent posita;

hinc folia cum aceto contrita dantur ad famem excitandam, & expediunt duros cibos calore suo digerentem vim augendo, & contra scorbutum frigidum adhibentur; externè conducit hæc planta ad verrucas sanandas; secunda est Antiscorbuticorum princeps, tamen si scorbutus veniat à putredine, valde nocet; Veteres crudam plantam æstivo tempore cum butyro contusam farinæ permiscunt & hoc cataplasma summo cum successu adhibetur in Podagra & doloribus ischiaticis.

Cochlearia.

Character. Folia ex radice erumpentia obrotunda, mediocriter ampla, carnosa, excavata aliquando, viridia, polita, succo plena, caulibus longis purpureis adhærentia; caules angulosi, rubicundi, ramosi, folia exigua oblonga sine caulibus habentia; flores quadrifidi cruciformes & albi; flori succedit siliqua ferè sphærica septo modo instructa, cui ad latera adhærescunt semina exigua, fere obrotunda, rubicunda; radix exigua, recta, & fibris abis instructa. Tota planta contrita habet odorem penetrantem & saporem acrem: crescit plerumque in locis maritimis.

Nomen. *Cochlearia* vocatur à *cochleare*, quia folia huius plantæ instar cochlearis sunt excavata, quæ de causa *Martialis* canit.

*Sum Cochleis habilis, sed nec minus utilis ovise:
Numquid scis potius cur cochleare vocer!*

Vires sunt Antiscorbuticæ; folia, radices, caules & semina, quæ copiosissimo sale gaudent.

dent in usu sunt, folia contrita odorem spirant vix sine lachrymis ferendum, exsiccat, calefacit, sudorem movet, crassa attenuat, stimulat, in scorbuto cum acido prædominante convenit, sed in scorbuto ubi sanguis jam in putridum vergit, est medicamentum pessimum & lethale, folia contrita & cuti apposita instar mille acuum pungunt, si diutius hæserint, exurunt ad ossa; prima est *Raphanus Rasticanus Officinarum*; dicitur radix belgicè *Mierichwortel*, *Peperwortel*, folia sunt medicata, si succus expressus ponatur in putrefactione, sal volatilis alcalinus ac ex urina ex hoc educitur, hinc videtis rationem, cur tantum nomen meruerit in scorbuto acido, verum in altera scorbuti specie est pessimum, vidi hoc in casu hanc plantam datam, inde hepar ruptum fuisse, ubi calor deficit, & ubi frigus & lentor adest, ibi convenit, si vero calidus fætor cum putredine adsit, tum hominem occidit, sic etiam in hydrope à causa frigida optimè convenit aliter non; vidi verò mictus secessus sanguineos ab usu intempestivo cochleariæ; sic fuit puella quædam in hac urbe, quæ scorbuto calido laborabat, illi verò hac herbâ datâ profluvio narium incontinenti laboravit, donec postea per Acetosam sanata fuit. Si radix sumatur majori copiâ, excitat vomitum, radix in scobem contrita & ad uncias duas hausta conducit pituitoso stomacho laborantibus, & si simul vomitus accedat, tum aqua tepida magna copia superhauriatur; si cochlearia cum Acetosa jungatur, evadit optimum remedium Antiscorbuticum, aliter ubi ejus acredo suspecta videtur, temperanda est lacte vel sero lactis, vel passulis; adhibetur instar gargaris.

garismatis ad gingivarum putredinem; ex hac planta spiritus & tincturæ conficiuntur optimæ.

Erucigo.

Character. Caules rotundi, excavati, asperi; folia in inferiori parte repentia, oblonga, angusta, rugosa, villosa; flores exigui, quadrifidi, cruciformes, coloris flavi; flori succedit siliqua quadrangularis, hirsuta, desinens in acumen spinosum, continens duo semina rotunda, rubicunda, radix longa, satis crassa, albescens, multasque fibras habens; hæc planta crescit in regionibus calidis.

Nomen. *Erucago* vocatur ab *Eruca*, quia hæc planta *Erucam Sylvestrem* refert.

Vires sunt ut in præcedentibus antiscorbuticæ.

Raphanus.

Character. Folia magna, ampla, aspera, viridia, profundè incisa, Rapam referentia, sed magis sinuosa; caules rotundi, ramosi, flores quadrifidos purpureos & cruciformes habentes; radix longa, crassa, carnosa, alba rubicunda aut nigra, saporis acris & penetrantis, sed grati; hæc planta in hortis colitur, radix è terra effoditur vere, quando est tenera, succulenta, fragilis & esculenta.

Nomen. *Raphanus* dicitur, à *rapidus facilis*, & *φαίω* appareo, quasi planta facilè apparens, nam hæc planta sata è terrâ citò erumpit prima secunda & tertia belgicè vocantur *Ramelas*. Quarta & quinta *Radyfen*.

Vires.

Vires ut Cochleariæ, Radix est esculenta, intestinorum pituitam expellit, & carminativa est, folia, flores semina & radices sunt antiscorbuticæ, ideo homines ita appetunt & conveniunt pituitosis, succus ex radicibus & seminibus expressus cum melle mane haustus est optimum remedium (præsertim si serum lactis superhauriatur) expurgat enim stomachum, renes, pulmones, contra tussim à pituitâ in diuturna raucidine, sed non convenit his, qui ex inflammatione tussunt, nec qui sanguinem spuunt, folia inter olera recipiantur, radix multum aquosi & acres habet, quò verò radix est siccior, eò acrior, si coquatur, acredo perit; aquositas verò facit flatulentiam, hinc dicitur in hypochondriacis non prodesse, verum magnam incipientem hydropem, si quotidie hæc radix assumatur, hac radice curare possumus, in scorbuto usus ejus est egregius; hæc radix est aperiens, incidens, conducit in calculo, colica nephritica, retentione urinæ & menstruorum, & in Ictero; semina sunt aperientia, sed intus sola assumpta nauseam excitant.

Brassica.

Character. Caulis crassus, corticem durum & substantiâ medulloâ repletum habens, saporis acris subdulcis. Folia in initio erumpentia sunt ampla, succulenta, obrotunda, fragilia, rubicunda, rugosa, incisa, sinuosa, caulibus longis & crassis adhærentia plerumque convoluta, nervosa, foliis in parte inferiori decisis, altera superioris partis sibi invicem accumbentia & comprimentia formant magnum caput abrotundum; flores quadrifidi, flavi. & crucifor-

S 7.

mes.

mes, flores & siliqua cum reliquis conveniunt, ille enim est tetrapetalus, hæc teres, oblonga, cylindrica, angusta, acuta, septio medio in duos loculos divisa, cui accrescunt semina plurima obrotunda, hæc planta dividitur in tres species, 1. foliis clausis & dicitur capitata. 2. foliis explicatis, 3. Brassica cauliflora, radix hujus plantæ est crassa, multas habens fibras.

Nomen. Brassica vocatur ab ὄν τῆ Βραζίη *vovare* quia hæc planta locum tenet inter herbas edules. *Martialis* de hæc planta canit.

Nec tibi pallentes moveant fastidia caules.

Nitrata viridis brassica fiat aqua.

Vires. Cato Consul Romanus, Chrysippus, Diouiches & Pythagoras integros libros de hac planta scribentes dixerunt, quod sola sufficiat pro nutrimento. Septima dicitur belgicè *Arabischekool*. Decima vocatur *bloemkool*, non possumus dicere quod id, quod in hac Brassica esui inservit, sint flores, sed sunt quasi radices, quæ postea flores faciunt, vires in culina & medicina sunt optimæ, folia enim præbent nutrimentum, quod egregium est ad mitiganda acrisa salia & deliniendam acrimoniam in intestinis; renes expurgant, omnia coagula solvunt, stricta emolliunt; hæc planta pectori est amica, si committantur capita Brassicæ rubræ contusa clauso vase in clybano pistoris per $\frac{1}{4}$ horæ (postquam panis est eductus) addito melle vel saccharo vel succus glycyrrhizæ belgicè *drop* resolvitur in gelatinam, & habebitur succus spissus in semetipso coctus, egregius ad tussim à siccitate in exasperatis faucibus senum ut ad Phty-

sicos.

ficos tussientes & sanguinem spuantes. Sputo purulento obnoxii egregiè hac planta adjuvantur, succus detur ut potus antiscorbuticus senibus; ad asperas fauces deliniendas laudatur, hæc planta cum succo citri & butyro parum decocta optimum est remedium phtysicis & hecticis; folia rubra epidermide detracta & costis separatis inflammationi, vulneribus, ulceribus scabiosis pro emplastro inserviunt, folia decocta cum butyro in formam Cataplasmatidis conducunt ad tumores emolliendos, folia decorticata sunt optima in lepra & tinea, si bis de die renouentur, brassica alba minus salutaris est quam rubra, quia brevi fætet in exulceratis corporibus. Hæ omnes Brassicæ recentes non olent, si verò ponantur in locis humidis, facilè transeunt in putredinem, sed tamen non habent acrimoniam, sicut magnâ copiâ assumptæ sanguinem faciunt alcalinum; folia pellicula extima denudata sunt optima ad sedandam sitim & levandum pectus, vidi inde historiam mirabilem in duce militum, cujus pectus erat perfossum ab utroque latere, unde ingentem puris copiam continuò effluebat, ita ut plus puris ex hoc vulnere effluxisset, quam ipse gravis erat, qui æger sola Brassica fuit curatus, hac ratione curavi aliquem, qui putrido pulmone laboravit, suadendo, ut nil nisi decoctum Brassicæ rubræ sumeret cum paulo sale & succo Aurantiorum; sic etiam *Tachenius*, qui occupatus inquirendo universale remedium in Arsenico, inde à vapore pulmones infectos accepit, & cum in tota chemia inter omnia sua arcana nil inveniebat, unde curari posset, sumpsit decoctum Brassicæ rubræ cum paulo sale & succo aurantiorum & sic sanatus est.

Rapa.

Character. Folia oblonga, magna, ampla, repentia, profundè incisa, aspera; flores quadrifidi, cruciformes, flavi, flori succedit siliqua cornu fungosum referens, septo medio divisum, semine subrotundo & rubicundo prægnans; radix crassa, expansa, carnosæ, oblonga aut rotunda coloris viridis aut albi aut rubicundi, aut externè nigricantis, in parte inferiori fibras habens, internè dura, alba, saporis aliquando dulcis aliquando acris; hæc planta est vulgatissima, dicitur, quod si Brassica seminetur, & inde semina colligantur, & dein iterum seminantur usque ad quartam vicem & annum, quod tum transeat in Rapam, & Rapa per tres annos in Brassicam, hinc inter has plantas magna est affinitas *Martialis* dicit hæc fieri frigore dulciora.

*Hæc tibi brumali gaudèntia frigore rapa:
Quæ damus, in cælo Romulus esse solet.*

Vires cum Raphano conveniunt, si cortex radicum manducetur, saporem acrem exhibet, succus interioris medullæ est mellitus, radix cocta & excorticata scorbuticis egregia est, qui vim demulcentem habere volunt, decorticant, sic ex radice bene matura, & rasa antequam semen ferat, succus expressus decoquatur & despumetur addito melle ad $\frac{1}{3}$ totius incomparabile est medicamentum ad omnia oris ulcera, aphthas detergendas, si poterit nobile medicamentum est contra tuiles inveteratas, semen calefactum & pressum dat oleum, cujus usus est.

est quotidianus, bulbus sub cineribus coctus est anodynus in inflammatione aurium, idem cum butyro coctus in forma cataplasmatidis est optimus ad tumores emolliendos. *Nicander* scripsit, quod optimum sit ingrediens in alexipharmacis & theriacis, sic etiam esui & pro condimento inservit. *Galenus* dicit esse alimentum optimum sed flatulentum, quæ flatulentia coquendo vel assando tamen perit, quia verò semper decorticatur, hinc tamen flatulentiam aliquam retinet; regulæ de Rapis sunt sequentes. Quò minor bulbus, eò acrior sapor, & quò terra arenosior, eò acrior, cortex bulbi semper est amarus, & sic etiam est planta antiscorbutica. Medici hodierni maximè laudant ejus succum, si nempe totum corpus bulbi prematur in pollinem, & succus exprimatur, qui est acer, hinc melle addito datur gargarisando, quòd medicamentum etiam in angina vel peripneumonia convenit. Octava, si sit pertusa à vermibus, tum etiam acrior evadit, quia per vulnus succus aquosus extrahitur: flatulentiam verò magnam in Rapis crudis hæere patet; demonstravit *Boyleus* ponendo Rapas decorticas in vacuo per viginti quatuor horas, tum per hoc tempus quinque atmosphæras generant, id est aërem ibi quinques graviolem reddunt, quam hic externè, sic etiam Raphani, ita ut in his sit vis antiscorbutica, & maximè deterfiva.

Napus.

Character. Folia oblonga, profundè incisa, viridia, aspera; flores quadrifidi, flavi, cruciformes; flori succedit aliqua longa, rotunda.

da, divisa in duos loculos, continentes semina satis crassa, fere rotunda, coloris purpurei, saporis acris & pungentis, radix oblonga, rotunda, in parte superiori crassa, carnosa, in inferiori minor, coloris albi aut flavi, extus aliquando nigricantis; intus albi, saporis dulcis penetrantis & grati; hæc planta in locis humidis colitur; *Martialis* de hac planta canit.

*Nos amitermus ager felicibus educat hortis.
Nursinas potius parcius esse pilas.*

Vires sunt paulo acriores ac Rapa, cæterum fere in omnibus convenit hæc planta, ita ut novum genus formare non necessarium fuisset.

Sinapi.

Character. Folia Rapæ, sed minora, & magis aspera; caulis rotundus, villosus, in multos ramos divisus; flores quadrifidi, flavi, cruciformes, post florem sequitur filiqua oblonga; brevis, angulosa, acuta, habens semina subrotunda, rubicunda aut nigricantia, parva saporis acris fervidi; radix lignosa, fragilis, alba fibrosa.

Nomen. *Sinapi* vocatur græcè σινῆπι, à σίνεiv ἄρας, quia ejus seminibus imprudenter utentibus stillant lachrymæ; nasus rubescit oculique tument, belgicè dicitur *mostaert* in omnibus generibus, quia semen contusum musto miscebatur, unde liquidum crassum conficiebatur ad appetitum excitandum.

Vires. *Nicander* multum laudat in experimentis chemicis hanc plantam, dicit nempe
contra

contra omnem opinionem chemicorum, quod salem volatilem alcalinum acrem det æquè ac Cornu Cervi, si crudus comedatur, fumus ore excitatus non solum lachrymas, sed tumorem, pruritum & sternutationem facit. 1. Externè inservit pro sinapismo veterum, si nempe semina cruda in pulvem contrita parti, quæ exulcerandæ est, imponantur; si verò hoc sæpius reiteretur, Gangrænam facit. 2. Internè convenit in omni morbo, ubi inertia aquosa phlegmatica prædominatur, vidi hujus mirabilem effectum in puella quadam *Amstelodami*, quæ convulsionibus laborans omnibus frustra tentatis tandem ex consilio *Ruysschii* usu hujus Sinapi crudi contusi cum vino fuit curata, conficitur inde mustardum belgicè *mostaert* dictum, quia in Italia cum Musto conterebatur, unde dixerunt mustum ardens, hinc mustardum, hoc optimum est ad cibos digerendos, duros cum aceto, nostri classarii hoc mustardo sic parato maximè indigent, nam est egregium præservatorium contra scorbutum. Semina attenuant & incidunt, hinc crassis cibis, fumo induratis, sub embammatis specie tanquam appropriatum condimentum adduntur. In malo hypochondriaco, inflationibus ventriculi, obstructionibus lienis aliisque morbis ab acido pendentibus tam internè quam externè conveniunt. Huc spectant scorbutus, cachexia, chlorosis, affectus soporosi, venerem quoque stimulant, diuresin promovent. Oleum expressum externè applicatur in paralyssi & affectibus frigidis. Semen etiam in febre quartana & aliquando quotidiana adhibetur. Decima quinta est nova planta nempe Sinapi

Lu-

Luteum Chelidonii quernifolio cupani in herbario Catholico.

Erysimum.

Character. Caulis villosus, rubicundus, ramos quosdam flexiles habens; folia bina, se invicem opposita, Sinapi referentia, profunde incisa; flores exigui, quadrifidi, flavi, cruciformes, flori succedit siliqua tenuis, rotunda, divisa in duo loculamenta, quæ continent, semina exigua, rotunda, saporis acris fervidi; radix alba, lignosa, acris, digiti minimi crassitate; hæc planta crescit in locis desertis.

Nomen. *Erysimum* vocatur ab ἐρύσω *extraho*, quia ob suam caliditatem habet vim eruendi extra corpus quid latet.

Vires. *Lobelius* in suis adversariis & reliqui omnes recentiores dicunt se esse expertes, quod si hæc herba instar Thée usurpetur addito melle, quod tum hoc infusum omnes raucedines tollat, phlegmata & pituitam inertem expellat, idem est effectus in catharrois senibus, quibus pituita iners in pulmonibus hæret, hinc Phyticis optimè convenit, in hydrope quoque laudatur, inde fit adeo famosus syrupus *Erysimi Lobelii*, in tussi optimus, dosis est ad unciam dimidiam. Cæterum vires sunt Sinapi sed leviores.

Turritis.

Character. Folia ex radice erumpentia, oblonga, villosa, sinuosa, repentia, caulis solidus, rotundus, habens folia exigua, acuta, sine caulibus, flores in fastigium turris instar
assur-

affurgentes exigui, albi, quadrifidi, cruciformes; flori succedit siliqua compressa, continens semina exigua rubicunda, saporis acris; radix fibrosa alba; hæc planta crescit in montibus.

Nomen. *Turritis* vocatur à *forma turris* quem siliqua refert.

Vires. Prima & secunda recipiuntur in Medicina, estque vis ut in Eryfimo, sed non adeo decantata.

Eruca.

Character. Caules lanuginosi; folia Sinapi, sed minora, tenera sine lanugine; flores quadrifidi, cruciformes coloris albi subcærulei, punctis nigris instructi; flori succedit siliqua longa, divisa in duos loculos, continentes semina subrotunda, flava; radix alba, parva, lignosa; hæc planta crescit in pratis.

Nomen. *Eruca* vocatur ab *ἐρκεν* attrahere vel ab *erodere*, quia hæc planta habet saporem acrem.

Vires. Radices, semina & folia manducata excitant saporem fervidum valdeque penetrantem, non tamen urentem, sed qui imprudenter nimium de hac planta edunt, solent toto genere nervoso affici, hæc planta est famosa Poëtis, quia vires Veneri sacræ esse dicuntur, hinc à *Columella* vocatur planta frugifera, est herba *Priapo* sacra, unde Poëta canit.

*Excitet in Venerem tardos Eruca maritos
Erucasque simul vitare salaces.*

Martialis hanc plantam vocat salacem, dum canit. *Nec*

Nec dæst ructatrix mentha, nec herba salax.

Hæc herba in morbo frigido convenit, si manducetur, calefacit non tantum os, sed etiam pericordia, at non adeo ut Sinapi. Hæc planta palam nemo uti audet, ne nimis in Venerem torpere videatur, quia salacitatem provocat, si omnia naturalia sunt bene disposita, tum aliquid facere potest, ut ejus sapor denotat; sed si hæc deficient, tum nec carmina nec herbæ juvant, ut Poetæ dicunt, *Martialis* canit.

*Sed nihil erucae faciunt, bulbique salaces;
Improba nec prosunt jam satureia tibi.*

Hæc planta urinam & sudores movet, lingreditur in Aphrodisias compositionibus, quæ sunt quasi veneri excitandæ propriæ, tumque basis est Eruca, præprimis secunda species, quæ in Italia & Græcia crescit, ubi major calor vires sunt majores, summum effectum ab hac herba observavi in soporosis & torpidis, si cum vino contrita adhibeatur, usus est optimus in scorbuto lento, viscido & pituitoso, menstrua obstructa provocat & hydropem curat, septima id est Eruca tenuifolia cum saccharo cocta infantium tussim curat juxta *Mathiolum*.

Sisymbrium.

Character. Caules striati, excavati, aliquando rubicundi: folia oblonga, acuta, profundè lanciniata, dentata, alternatim caulibus adhærentia; flores in summitate ramorum crescen-

centes, quadrifidi, flavi, cruciformes; flori succedit siliqua exigua, brevis, divisa in duos loculos, continentes semina obrotunda fere; radix oblonga, alba, acris, minimi digiti crassitie; hæc planta crescit in paludibus & locis aquosis *Rapinus* de hac planta canit.

*Quæque per irriguas quærenda Sisymbria valles
Crescunt, nectendis cum myrto nata coronis,*

Nomen. *Sisymbrium* vocatur à σίον *siom* & βερος, quia hæc planta in locis aquosis crescit, belgicè dicitur *waterkerffen*.

Vires. Secunda est planta medicata, habetque saporem odoremque *Erucae*, atque amaritatem omnibus laudatam, & sic in scorbuto, ubi audemus *Cochleariam* & *Nasturtium* adhibere, convenit, sic & in bellariis adhibetur; curat omnes morbos ex nimio viscido & lento sanguine, succus mane per menses haustus egregiè curat ulcera scorbutica; Vis est ut in *Cochlearia*, sapor idem, radix longe minor, minus tamen acris est, septima est benignissima, habetque vires benignissimas, quas in *Eryfimo* & *Eruca* explicui. Decima omnium maximè inservit ad detergenda ulcera maligna, ad depuranda saniosa, & ad consolidandum imprimis, si simul internè & externè adhibeatur; hinc dicitur *Chirurgorum sapientia*, est enim planta saponacea adstringens, vulneri imposita absque putrefactione ad curationem perducit, urinam movet, conducit in calculo & hydrope.

Punica, quæ malum granatum fert.

Character. Rami hujus arboris sunt exigui, angulosi, spinosi; ejus cortex est rubicundus; folia exigua, Mirthum referentia, sed minus acuta, caules rubicundos habentia, contusa odorem satis fortem præbentia; flores magni, rubicundi, rosacei, polypetali, ovario, intra calicem innati, staminibus numerosissimis præditi. Ovarium, excusso flore, emarcidis staminibus, calicem in umbilicum contrahens, fit fructus pomiformis, cortice lentissimo, colore purpureo, extus obscuro, intus flavo, pulpâ vinosâ, in multis loculis condens plurima semina oblonga, flavescentia; finis pedunculi fit ovarium, cujus apici innascitur calix monophyllus, multifidus, colore floris ruberrimo, campaniformis. Tres mali granati sunt species, vocantur granata dulcia, 2. granata acido-dulcia, seu vinosa, 3. granata acida; hæc arbor crescit in hortis præsertim in regionibus calidis, ut in Hispania. *Rapinus* de hac planta canit.

*Quid memorem quanto se Punica malus honore
Efferat, ut virides ramis fruticantibus hortos
Ornet. Et ardenti ramos convestiat ostro.*

*Nam neque se quisquam florum de gente, ne-
que ipso.*

*De genere arboreo, simili se jactat honore,
Fronde super viridi multo flos aureus igne,
Et formæ insignis, varioque volumine crispus
Lucet, Et egregio per agros splendore superbit.
Postquam autem flori sua denique forma re-
cessit,*

Pur-

Purpureo pro flore, suum se fructus in orbem
 Informat, tenditque nova super orbe coronam.
 Intus quæ Tyrio, sunt perlita grana rubore,
 Mille latent, digesta suos, ex ordine certo,
 Per loculos, ceu cum moliri cerea regna
 Caput apes, mellique suas distendere sedes,
 Ordine multifido, & crates fundare favorum.
 Nam sua cuique acino cella est angusta, suis-
 que

Ordo, quem tenui septa membrana coërcet.
 Durior, & reliquæ ponit fundamina mali,
 Granaque sunt ori per sese dulcia tantum,
 Quantum acida, & mixtum referunt ab utro-
 que saporem

Unde corona autem, seu purpura mixta corona,
 Venerit huic pomo, non est exponere longum.

Maura fuit prisco Nomadum de sanguine virge,
 Et quantum color ille tulit, formosa: sed isti
 Non par respondit fati indulgentia formæ.

Nam patrios, utque ipsa oracula divûm,
 Dum se virgo super nimis ambitiosa rogaret:
 Responso vatûm ambiguo sibi regna putabat
 Portendi, quando spondebant fata coronam.
 Dcmens, quæ vatûm potuit, confidere dictis!
 Namque triumphatis, dum se referebat ab
 Indis,

Illam connubii specioso nomine cepit
 Visitator Bacchus: mulier frustrata, coronam
 Erepti retulit pretium dotale pudoris:
 Postquam facta virens, de corpore virginis
 arbos,

Formaque successit formæ diversa prioris

Nomen. Punica vocatur à puniceo colore, nam
 ejus flores & fructus sunt rubicundi, Grana-
 tum à granis, quia hic fructus multa habet gra-
 na,

na, vel a *Granata*, quia in regno granatensi magnâ copiâ crescit.

Vires. Flores Granatorum aliter *Balaustia* officinarum dicuntur, qui flores sunt adstringentes, roborantes & refrigerantes, hinc conducunt in *Diarrhæa*, *Dysenteria*, *Lienteria*, *Hernia*, uteri fluore, sanguine vulnorum cohibendo & *Gonorrhæis*. Cortex hujus arboris dicitur *Malicorium*, quia lentorem & tenacitatem corii habet estque adstringentissimus, vocatur etiam *sidium* à *sidone* agro, quia olim ex hoc loco magnâ copiâ advehebatur, hic cortex conducit in seminis profluvio, fluxu albo, hæmorrhagiis narium & hæmorrhoidum, vomitu nimio tam simplici quam cruento, uti & gravidis pica laborantibus, ingreditur quoque gargarismata & clysteres adstringentes, externè ad pudenda exulcerata ut & ad suffusiones oculorum & leucomata laudatur, præcavent quoque ne oculi à Variolis & Morbillis lædantur. Hæc arbor habet succum vinosum & acidum quibilem, sitim æstumque febrilem temperat, est cardiacum optimum, vomitum & diarrhæam curat, semina etiam sunt adstringentia, conducunt in *Gonorrhæis*. Syrupus granatorum est optimus in febribus continuis, ex cortice mali fit atramentum cum vitriolo.

Cardamine.

Character. Folia ex radice erumpentia, oblonga, obrotunda, caulibus longis adhærentia; flores in summitate caulium, crescentes, albi aut aliquantulum purpurei, quadrifidi, cruciformes, flori succedit siliqua oblonga, bivalvis, cujus valvæ per maturitatem helicis
instar

instar retroflectunt, & semina exigua, subrotunda magno impetu ejiciunt, radix parva & fibrosa. Hæc planta crescit in pratis & locis humidis.

Nomen habet à *Cardamo*, quod dicitur *Nasturtium*, hinc est parva species Nasturtii vel à *καρ* cor & *δομά* domo, quasi *planta cordis deficientes vires restaurans*, vocatur *herba impatiens*, nam attactu semina displodit.

Vires perfectè sunt ut in Sisymbrio inempe calefacientes & antiscorbuticæ; Prima & secunda sunt optimæ in scorbuto, & imprimis ubi levis adhibendus est stimulus.

Leucojum.

Character. Caules rotundi, lignosi, in multos ramos divisi, lanugine alba instructi; folia oblonga Salicem referentia, alba, mollia, lanuginosa; flores in summitate ramorum crescentes, quadrifidi, oblongi, cruciformes, coloris rubicundi aut purpurei aut violacei, aut albi, odoris suavis; flori succedit siliqua oblonga, angusta, compressa, septo medio distincta, cui adhærescunt semina orbiculata, plana, ad margines foliata, coloris rubicundi, saporis acris; radix exigua, sed lignosa & fortis, dividuntur hæc plantæ in folia incana vel viridia, incana sunt latifolia. Hæc planta colitur in hortis. *Rapinus* de hac planta canit.

*Parte alia, toto viridis sub margine buxi,
Crisparique comam, summoque cacumine findi
Paulatim incipiunt, folio variata rubenti
Leucoia inclemens ne vos ab! læserit aura,
Pro flore egregio & merito pro floris odore:*

*Et quod non poterit brumam durare, nec
imbres.*

Hybernos, tristesque minas aquilonis iniqui

Leucoii genus omne, cavis imponere testis

*Cura fit, ut rauco si turbidus imbre Novem-
ber*

*Ingruerit, testæ impositum transferre, sub
imam*

*Possis deinde domum, atque cavis servare sub
altis.*

Nomen. *Leucojum* vocatur à λευκὸν ἵον, *viola alba*, quia veteribus modo cognitum fuit *Leucojum* album vel quia flores *Violæ* ferunt & folia aliquando sunt alba. Septima vulgò dicitur ab Hortulanis *Violette*, secunda species vocatur *flos Keyri*, omnes dicuntur belgice *muerviolette*, *meurbloemen* vel *fleur de daeme*.

Vires. Ex floribus hujus plantæ fit syrupus cephalicus, cardiacus, cæterum magis odore quam virtute commendantur. Secunda tamen species seu *Keyri* dicta laudatur in men-
struis & lochiis pellendis, ejus oleum ex flo-
rum infusione paratum est nervinum & discuti-
ens in paralyfi & apoplexia; in Italia ad par-
tum facilitandum regioni pubis inungitur
hoc oleo.

Hesperis.

Character. Caules rotundi, villosi, medul-
lam habentes; folia alternatim juxta caules
disposita, *Erucam* referentia, sed minus inci-
sa, in margine incisa, acuta, villosa, colo-
ris viridis nigricantis, saporis aliquantulum
acris; flores quadrifidi, cruciformes, coloris
ali-

aliquando albi aliquando purpurei, aliquando varii, odoris suavis & grati; post florem sequitur siliqua oblonga, tenuis, cylindrica, angulosa, teres, bivalvis, cui plures inhærent foveolæ, in quibus reconduntur utrique semina plerumque rotunda, vel cylindrica, rubicunda, acria; radix parva, alba, lignosa; hæc planta crescit in hortis.

Nomen. Ab Italia, unde veteribus notæ Hesperides veniunt, sed patet nomen esse datum ab ἑσπερος, *vesper*, quia fere omnes vesperi optimè olent, utrumque admitti potest. *Viola Matronalis* vocatur quia Violam refert, & in initio à mulieribus fuit exulta; quinque priores species vulgò *Viola Damascenæ* dicuntur belgicè *bloemen van damast*, hæc laudantur à suavi odore. Sexta *melancholica* appellatur, quia simulac sol adolescit, perdit fragrantiam, si verò sol ceciderit, tum favem odorem dat, hinc *melancholica* dicitur. Septima est *Alliaria officinalis*, si manducetur, diffundit virus alliosum per totum os, si majori copia manducetur sudorem alium redolentem elicit, nullaque planta est magis diaphoretica, sudores eliciens, est alexipharmacum summum.

Vires. Hæc planta est antiscorbutica, & diaphoretica, in asthmate, tussi & convulsionibus optima, externè laudatur contra inflammationem, cancrum, gangræam, sphacelum, morbosque contagiosos, contusa maxime putredini resistit, si in peste bubonibus axillaribus imponatur, maturat, & emollit, externè ab *Hildano* summoperè laudatur in tractatu de igne calido & frigido vel inflammatione, sphacelo & gangræna, & ipse quoque virtutem in his expertus sum, fuit aliquando studiosus, qui in

via fibulam & tibiam simul non tantum fregerat, sed & contuderat, cum verò Chirurghi huic non tam citò adesse potuerint, hinc crus gangræna occupabatur, tandem Chirurghi accersiti me quoque vocari iusserunt, quia de curâ desperabant, tum hanc herbam cum vino contusam cruri applicui, unde æger perfectè fuit sanatus.

Dentaria.

Character. Folia Quinquefolii, septem in uno latere disposita, oblonga, acuta, dentata, viridia, aspera; flores albi, purpurescentes, cruciformes quadrifidi; post florem sequitur siliqua oblonga, cujus valvæ per maturitatem in helices formam convolvuntur, magnoque cum impetu semina ejiciunt obrotunda; radix carnosâ squammosa ex dentibus quasi squammosis conflata; hæc planta crescit in montibus.

Nomen. *Dentaria* vocatur à *dente*, quia hujus plantæ radix dentem refert, *heptaphyllos* ex ἑπτὰ *septem* & φύλλον *folium* quasi *planta septem folia habens*, *Coralloides*, quia ejus radix est splendens polita instar coralli.

Raphanistrum.

Character. Caulis ramosus, parvis spinis duris & acutis instructus; folia lanciniata, ampla villosa, in parte superiori integra; flores quadrifidi, cruciformes, albi, punctis cæruleis instructi, flori succedit siliqua longa columnæ instar in fastigium assurgens, in orbiculos distincta, in quorum singulis reconduntur semi-

na satis crassa, obrotunda, rubicunda; radix simplex, aliquando divisa, alba, lignosa; hæc planta crescit in pratis.

Nomen. *Raphanistrum* vocatur à *Raphano*, quia ejus radix Raphanum minorem refert.

Vires sunt ut in *Raphano*.

Cakile.

Character. Folia oblonga, aliquando ampla, aliquando angusta, crassa, saporis acris; flores Erucam referentes, coloris purpurei. Post florem sequitur fructus hastæ cuspidi similis, constans duabus partibus, articulatione quadam junctis & semine singulari oblongo fætis; radix longa & flexilis; hæc planta crescit in locis maritimis.

Nomen. *Cakile* est vox arabica, olim *Eruca* vocabatur non à forma vel figura plantæ, sed à virtute quæ ei convenit, *Morisonus*, uti scribit, invenit, quod succus vel aqua ejus stillatitia sit optimum remedium ad renes mucosos expurgandos, quod sic videtur, nam sapor est amarus & nitrosus.

*Arbores, Frutices, suffrutices, Herbæ
floro papilionaceo, fructu Siliquo-
so, Leguminosæ dictæ.*

Flores ejusmodi dicuntur, quia papilionem expansis alis repræsentant, folium superius erigitur, reliquisve majus & latius est, vexillum dicitur inferius cymba modo concavum carinæ, quæ verò medium occupat locum, alæ vocantur leguminosæ à legendo, quia siliqua

in usus legi solebat, dividuntur vel respectu foliorum *ab Hermanno*, 1. in singularia, 2. in terna, 3. in pinnata, siliquarum respectu à *Tournefortio* trifariam, 1. in unicapsularem, 2. bicapsularem, 3. in articulata, respectu tandem motus in scandentes & erectas à *Rajo*. quod tamen correxit in *Methodo plantarum*. *Hermannus* primò in singularia dividit, huc revocatus 1. Siliquastrum, 2. Genista, 3. Spartium, 4. Genista-Spartim, 5. Crotalaria, 6. Genista, 7. Genistella, 8. Nistolia. 2. foliis ternis 1. Cytisus, 2. Anagyris, 3. Phaseolus, 4. Melilotus, 5. Trifolium, 6. Fænum Græcum, 7. Anonis, 8. Medica, 9. Medicago. 3. Foliolis in segmenta divis, 1. Lotus, 2. Dorycnium, 4. Foliis pinnatis, 1. quæ ad apicem terminantur in folium impar vel non & tum vel in viticulam vel in pinnulam ut in Orobo, ad primum pertinet Pseudoacacia, 2. Colutea, 3. Coronella, 4. Barba Jovis, 2, pinnata folia vesiculas emittunt, 1. Pisum, 2. Lathyrus, 3. Clymenum, 4. Ochrus, 5. Vicia, 6. Lens, 7. Aphaca.

Leguminosæ Monoangix folio simplici.

Siliquastrum.

Character. Rami à se invicem distantes, corticem purpureum nigricantem habentes; flores papilionacei ante folia vere erumpentes, leguminosi, purpurei, plures simul juncti, pedunculis brevibus & nigris adhærentes, quinquifidi, ex quibus duo in inferiori parte positi superiores exsuperant magnitudine, quod non ordinariò fit in floribus leguminosis aliarum plantarum.

plantarum; post florem sequitur siliqua longa, plana, membranacea, purpurea, seminibus reniformibus & duris fæta; folia alterna, rotunda Asarum referentia, sed majora, nervosa, in parte superiori viridia, in inferiori albescentia, alæ vexillo super eminent, hæc arbor crescit in regionibus calidis circa flumina.

Nomen. De illa planta multa fabulantur, quoad nominis originem, sed puto nomen inde datum esse, quia floret tempore cujusdam festi dicti belgice *Louwerfeest*, ex his floribus tentoria exornent.

Genista.

Character. Rami Juncum referentes, rotundi, obsequiosi & virides; folia oblonga, acuta, alterna aut verticillata, ordine disposita; flores papilionacei, leguminosi, flavi, saporis dulcis, flori succedit siliqua plana in duas dehiscens partes, fæta seminibus reniformibus, compressis, fuscis, spendentibus, saporis ex dulci amaricantis nauseosi & ingrati, dum annosa sunt farinacei. Hæc arbuscula crescit in regionibus calidis ut in Gallia & Hispania circa loca maritima; hæc planta Veteribus fuit cognita, nam *Virgilius* canit.

*Occupat hic Agros camposque repletque Genista
lenta.* ——— ———

Et Martialis.

*Non Pyra, quæ lenta pendent religata Ge-
nista,*

Nomen. *Genista* vocatur à *genu*, quia est planta valde flexilis.

Vires. Conserva paratur ex floribus, quæ ad dragmas duas assumpta vomitum & nauseam excitant, vehementerque purgant. semina recentia quippiam sapiunt nauseosi, unde quoque horum infusum ex aqua fervente factum blandos vomitus movet, ob quos in Arthritide laudantur; flores *Genistæ* nondum expansi eadem ratione ut cappares condiuntur, & a nephriticis condimenti loco cum fructu usurpantur. Hæc planta est optima in catarrhis, hydrope, urina movenda & mesenterii obstructionibus. Semen externè applicatum scrophulos consumere dicitur. In substantia farinacea seminis latet sal diureticum, quod per incinerationem copiosum eliciter, unde in movenda urina usurpatur. Succus hujus plantæ sunt sapore salso hinc diuretici. Syrupus ejus datur in Hydrope, Rheumatismo & Podagra; cineres hujus plantæ vino albo gallico infusæ condant in Hydrope.

Spartium.

Character. Caulis pollicis crassitie, corticem asperum & striatum habens, in multos ramos divisus, germinans juncos tenues, flexiles, folia exigua oblonga in initio habentes, quæ folia floribus apparentibus cadunt; flores leguminosi, exigui, flavi, inodori, pedunculis adhærentes; flori succedit siliqua brevis oblonga aut rotunda turgidula cartilaginea, coloris flavi, rubicundi, fæta semine reniformi, duro, & nigro; radix dura lignosa; hæc planta crescit in regionibus calidis præsertim Hispania.

No.

Nomen. *Spartium* vocatur à *sparus* aut *sparum*, quia junci hujus plantæ *sparum* repræsentant, vel *spartium* dicitur græcè à σπάρτου à σπείρεσθαι, quia sponte seminatur. Vocatur *Monospermum* à μόνος solus & σπέρμα semen, quia fructus hujus plantæ unicum semen continet.

Genista-Spartium.

Character. Siliqua *Genistæ* vel *Spartii*. Aculeis in totâ plantâ, radix lignosa, alba, cæterum eidem sunt characteres ut in prioribus, hæc planta crescit in locis incultis.

Nomen. *Genista-spartium* vocatur, quia *Genistam* & *Spartium* refert.

Vires sunt eadem ac in *Genista*.

Crotalaria.

Character. Caulis angulosus, nodosus, se in multos ramos extendens; folia alterna & singularia juxta caules ut *Genista*, caulibus brevibus adhærentia, longa, obtusa, nervosa, in parte superiori viridia, in inferiori albescentia, verrucis instructa; flores in summitate ramorum in spicas congesti; leguminosi, *Genistam* referentes, coloris cærulei, flori succedit siliqua tumida, inflata, teres, ut *Anonidis*, nigricans, pilis aliquot instructa, continens semina exigua, flava, reniformia, saporis acris & ingrati, radix lignosa, albescentia, fibrosa, hæc planta crescit in Asia.

Nomen. *Crotalaria* vocatur à κρόταλον, crepitaculum, quod notat bullas, quæ equis apponuntur belgicè *Narrebelle*, quia semina sic displodit & crepitat, vel quia infantes indo-

444 *Leguminosæ Foliis Solitariis.*

rum ramis hujus plantæ siliquis instructis utuntur loco bullarum.

Genista.

Prima commendatur in medicina titulo flos Genistæ, flos egregium aureum dat colorem, hinc *Tinctorius* dicitur.

Genistella.

Character. Rami exigui, molles, villosi; folia oblonga, articulatione sibi mutuò innata; flores in summitate exigui, leguminosi, flavi, post florem sequitur siliqua plana ut Genistæ, lanuginosa valde; radix lignosa, longa, in multos ramos divisa, hæc planta crescit in sylvis & montibus.

Nomen. *Genistella* vocatur quasi parva *Genista*, quia *Genistam* refert, dicitur *Chamæspartium* à χαμᾶι *humile* & *spartium*, quasi *humile spartium*.

Nissolia.

Character. Omnia sunt ut in *Lathyro*, sed folia sunt singularia, & claviculis carent, ad *Genistæ sagittalis* folia accedentia.

Albagi.

Character. Folia oblonga, Polygonum referentia; flores papilionacei, coloris rubicundi, post florem sequitur siliqua rubicunda; radix longa, coloris purpurei; hæc planta crescit in Persia & Arabia; mane in foliis invenitur

tur manna crassa ejusdem odoris & saporis ac manna optima, sed adveniente sole funditur, in Persia crescit etiam aliud genus mannæ ex Fraxino, quæ calabrina manna dicitur.

Lepidocarpodendron.

Ita vocatur à λεπίς *squamma* καὶ πῶς *fructus* & δένδρον *arbor* nonnulli *Auream Arborem* vocant, quia lignum colorem aureum habet in Africa; hæ arbores totam Africam occupant, si verò hic unus ramus rumpatur, perit tota planta.

Arbores, frutices, suffrutrices, Papilionaceæ herbæ, Siliquosæ, Monoangiæ bivalves.

Leguminosæ, Monoangiæ, Trifoliatæ.

Cytisus.

Character. Caules exigui, lignosi, in multos ramos angulosos, flexiles, & virides se extendentes; folia terna, acuta, villosa; flores papilionacei, leguminosi, coloris flavi, rarò albi; flori succedit siliqua plana, ampla, nigra, villosa, in duas partes dehiscens, fæta seminibus planis & compressis; radix divisa in multos ramos, nervosos, flexiles, flavos; tota planta habet odorem penetrantem & saporem amarum; crescit in locis desertis & montibus.

Nomen. *Cytisus* vocatur ab *Insula Cithiso*, ubi hæc planta magnâ copiâ olim crescebat.

Vires nullæ sunt, modo hortis elegantæ inserviunt, in Italiæ præbent pabulum luculentum pecudibus & flores ab apibus ibi adamantur. Alpinae sunt amarissimæ folia, unde pro Anagryde usurpari solent.

Cytiso-Genista.

Character. Folia partim terna partim singularia, omnia ut in Cytiso & Genista, rami flexuosi, hæc arbuscula crescit in Hispania circa arenosa loca, ex seminibus fiunt *brem Capers.*

Nomen. *Cytiso-Genista* vocatur, quia has plantas refert.

Vires stirpes hujus arbusculæ combusti dant cineres, unde sal educitur, ejus decoctum hydropicis & leucophlegmaticis exhibetur, solvit sanguinem per renes, in doloribus ischiaticis & scrophulis convenit, si Genistæ cineres præscribantur, tum hujus plantæ sumuntur, si sal vel decoctum Genistæ, tum quoque hæc planta adhibetur, ejus sal convenit in Hydrope.

Anagyris.

Character. Hæc Arbuscula est valde ramosa, corticem viridi-fuscum, lignum flavescent aut pallidum habens; folia terna oblonga, acuta, in parte superiori viridia, in inferiori albescentia, odoris adeo fortis & fætidus, ut confusa caput petant; flores flavi papilionacei, cujus vexillum brevius est cæteris petalis; flori succedit siliqua longa, cartilaginosa, Phaseoli siliquæ æmula, fæta seminibus reniformibus, in initio albis, dein purpureis, tandem post
ma-

maturitatem cæruleis & nigricantibus; hæc arbuscula crescit in regionibus calidis, ubi fætorem, Asam fætidam superantem excitat,

Vires. Hæc planta in passione hysterica similibusque morbis maximè commendatur, hinc etiam veteribus fuit commendatissima planta, Odor est Asæ fætidæ similis.

Phaseolus.

Character. Folia terna, singulis pedundulis insidentia, Hederam terrestrem referentia, sed molliora, venosa; flores leguminosi, papilionacei, albi; flori succedit siliqua longa, in acumen desinens, in initio viridis, post maturitatem albescens, in duas partes dehiscens, fæta seminibus reniformibus, quæ semina Phaseoli dicuntur, plerumque albi, tamen aliquando inveniuntur nigri, rubicundi, & vario colore instructi. Primæ sunt ex Thracia delatæ, hinc fabæ Tuscicæ vocantur.

Nomen. Phaseolus veteribus erat longa navis, qua celeriter iter fiebat per mare, & sic dicitur, quia siliqua talem navem refert, hinc Poeta canit de hac nave.

Et circumpectis vehitur sua rura phaselis.

Martialis de eadem canit.

*Nec languet æquor: viva sed quis Ponti
Pictam Phaselon adjuvante fert aura.*

Et Horatius.

Vera

—— *Vetabo, qui Cereris sacrum*
Vulgarit. arcanae, sub iisdem
Sit trabibus, fragilemque mecum
Solvat Phaselum: — —

Hinc Phaseolus fuit navis quam celeberrima
 uti videtis.

Vires. Siliquæ sunt edules & semina dant
 crassissimum nutrimentum, hinc conducunt
 his, qui corpus valde exercent, studentibus
 verò & quiescentibus obsunt.

Melilotus.

Character. Caules rotundi, striati, excava-
 ti, ramosi, flexiles; folia terna, fœnum græ-
 cum referentia, sed magis alba, in margine
 crenata; flores exigui, leguminosi, in spicam
 longam dispositi, coloris flavi; aliquando al-
 bi, odoris grati; flori succedit capsula nigri-
 cans nuda non recondita in calice ut in Tri-
 folio, fœta uno vel altero semine rotundo,
 exiguo, pallido; radix longa, exigua, alba,
 flexilis, fibras multas habens; creseit hæc plan-
 ta in locis arenosis & siccis.

Nomen. *Melilotus* vocatur à μέλι mel & lotus
 quasi lotus mellitus quæ Veteribus fuit planta
 decantatissima, lotus mellitus fuit dictus quia
 Apes ex nulla herba plus mellis & magis suaves
 capiunt, quam ex hac planta, non verò à sa-
 pore sic dictum est, nam folia, flores & fruc-
 tus sunt amari.

Vires. Folia meliloti valent virtute emol-
 liendi & vi aromatica lenissime calefaciendi;
 flo.

flores virtute aromaticâ & emolliente præditi, hinc internè inter exspectorantia recensentur, tamen magis externè adhibentur, emolliunt, discutiant, dolores mitigant, hinc in inflammationibus quibusve præcipue uteri, testium, ani, ut & in doloribus nephriticis & podagræ conveniunt. Semina sunt discutientia, aperientia, aromatica, resolventia; ex floribus oleo immerfis exprimitur oleum & iterum huic oleo novi flores adduntur; hoc aliquoties repetendo fit balsamus Meliloti optimus, nam putredinem arcet, & optime consolidat, si semina in formam farinæ resolvantur, fit inde Emplastrum emollientissimum & resolventissimum; internè decoctum feminum florumque est optimum ad emundandas vias, ubi malum à frigore est ortum; summitates hujus plantæ decoctæ conducunt in inflammationibus intestinorem, colica, urinæ retentione rheumatismo, præscribuntur in cataplasmate, emplastris, & fomentis Chamomillæ floribus junguntur. Septima est, quæ intelligitur in Officinis, ubi lotus præscribitur, sicut etiam Trifolium odoratum, nisi addatur butinosum, dicitur Trifolium septem temporum. belgicè *klavere van seven geteyen*, & hæc planta forsâ sic dicta est, quia si hæreas circa hanc plantam, & nullum odorem sentias, tum aliquando mox odorem diffundit, & dein odor iterum statim definit, hacque ratione dicitur septies de die facere, & tum crepitum emittere, inde nomen, vires sunt ut in oleo meliloti sed longe celebrationes & suaviores.

Camphora.

Character. Hæc arbor cum justè adolevit, valde procera & patula reperitur in Japonia, ut cum Tiliis & Quercubus de magnitudine certet; an autem tantæ sit latitudinis, ut aliquot hominum millia umbra sua tegere possit unica arbor, dubito, cum auctores recentiores hujus nullam faciant mentionem. Folia habet Lauri instar, seu, ut quibusdam placet, Cinamomi, minora, simplicia, pediculis paululum carinatis tenuibus, palmam ut plurimum longis, per ætatem nonnunquam viridirentibus insistentia, duos transversos digitos lata, quatuor transversos tales longa, nullo servato ordine hic illic alternatim singularia; ex brevi & acuto principio ovata, mucrone longo augusto, quandoque obtuso, ad marginem paululum undulata, postica herbaceo seu cinereo colore prædita, contrita tenuiorem Camphoræ odorem spirantia, ejusque saporem cum ore communicantia; Nervo uno utrimque paululum prominente gaudentia ex viridi albicante, à pediculo ad apicem porrecto, medium foliorum secante, ex quo alii nervi forma & figura varia, sive arcuata, sive recta producuntur, quos intercurrunt alii minores & minimi, adeo ut natura valde ludere videatur in protensione horum nervorum. Inter foliorum alas emittit pediculum duas uncias longum, tenerum, in fine ramosum, hoc est, qui in pediculos dispescitur in summitate minores & multos sustinentes flosculos albos, monopetalos, tubulosos, in quinque & raro in sex partes dissectos, minutissimos, petalis ovatis.

tis minus mucronatis præditos, quæ intercurrent flamina brevia apiculata novem, ita disposita, ut terna medium premant stylum, quæ cætera in orbem ambiunt intercepta singulis tuberculis carnosissimis exiguis luteis, molli umbilico laxè adnatis. Florem excipit Bacca per maturitatem atrò-purpurea, splendens, lignosa, pisi mediocris magnitudine turbinata quodam modo seuglobosa, calyci brevissimo insidens, quodam modo oblongo versis pediculum fastigato, molli, saporis ex Camphora Caryophyllacei, odoris multo quam in foliis fragrantioris petiolo tenero & parvo innitenti. Bacca intus continet nucleum piperis magnitudine corticula nigra micante obductum, bifidum oleosum, saporis fatui. Hæc arbor longè latèque in ramos brachiatur; Caudicem habet teretem, erectum; Corticem in junioribus arboribus glabrum, lævem, dilutè virescentem, nitentem, in adultioribus inæqualem, scabrum & verrucosum, coloris grisei; cujus interior superficies glabra & mucosa, facileque ab ligno separanda. Lignum quod habet album, per siccitatem ad levem rubidinem accedit, substantiæ laxioris, ex crassiusculis fibris compactæ, Juglandis instar scatificatæ, seu ut vocant, undulatæ; per vetustatem exasperatur propter exsiccationem & defectum humoris circulantis & nutritii. Radix valida, parum brachiata, Camphoræ odorem præ cæteris partibus spirans, & eandem majori in copia præbens. Hæc arbor patrium solum agnoscit Japoniam Occidentalem & adjacentes Insulas; incredibili copiâ, ut omnem superet expectationem, reperitur in Provincia Satsuma dicta. Majo & Junio floribus onusta conspicitur in

Japonia; facile in alias regiones transferri, & coli se patitur, his in oris (quod sciam) floribus nunquam felix fuit. Solum amat sæcundum modicè irriguum, sole & aura calidiorè illustratum. Hyemali tempore hybernaculum requirit.

Nomen. *Caphura* & *Camphora* latinis, Arabibus *Capur* & *Casur* audit, hæc varia Arabum pronunciatio desumitur ex frequenti illorum confusione & affinitate circa litteram P. & F. sed hæc pronunciatio est manca, nam nullum P. nec ullum F. in usu est, sed tantum ϕ , quod in π mutatur inventu Puncti duri Tesdit dicti; unde latini Camphoram fecerunt interponendo consonantem M. forsan ad meliorem sonum, pro ut id sæpe solent, præsertim Arabes, qui plerumque consonantem M. interjiciunt, ubi punctum Tesdid occurrat; unde hæc vox originem ducat, non clarè demonstratur; plurimi volunt esse vocem hebraicam quæ in primâ conjugatione notat *pice obducere*, non propriè pice nostra dicta, sed materia quadam glutinosa, in secunda conjugatione *expiare* & *expiationem facere*; unde nonnulli hanc esse Copher, cujus mentio fit in Cantico Salomonis: ubi volunt esse vocabulum Indicum, & tamen à verbo *Capbar* descendere, quod ob lentorem & tenacitatem in compingendis, glutinandis, & oblinendis navium tabulis aut tignis, lapidibusque ædificiorum magnus ejus fuerit usus. Vocatur hæc arbor *Camphora* officinarum seu Camphorifera Japonica.

Vires. Ex hac Arbore fit camphora Officinarum vera, quæ verò sequenti modo oritur, India Orientalis duplicem suppeditat Caphuram,

ram, quarum altera in Japonia, & maximè ejus Australi parte Satzuma dicta, altera in insula Borneo, quæ tamen mediocri copia in Japoniam defertur, provenit. Prior ex arboris radice hoc ratione elicitur, ipsam in frustulam concisam imponunt amplis sartaginibus, moderatum lentumque ignem subdunt, modicumque aquæ radici superfundunt, & unamquamque sartaginem capitello, ut vocant, è viminibus instar alveariis contexto, sedulò tegunt, cujus superficies ad instar floreæ dictæ glabra, interior autem facies propter filamenta straminea, paulo hirsutior est; quo factò è radicibus in altum propellitur, vulgo sublimatur, Caphura, stramineisque filamentis adhæret & refrigerata, quando candorem contraxit, eximitur. Hæc est illa quæ ubique in pharmacopoliis prostat; vel hoc modo fit, truncus, rami & folia fissa conjiciuntur in Ahenum, cui imponitur capitellum seu conus ex stramine, qui usitator, vel floreis, vi substrati ignis, quidquid volatile est, expellitur, & lateribus coni (qui vicissim aufertur, ut Camphora inde eximi possit, ac rursus imponitur) se applicat, quæ dum levis instar fuliginis decidit, quæ dein in massam cogitur & ad nos transfertur. Rusticorum opus est in Provincia Satzuma & insulis Gotho, qui radices & ligna in festucas comminuta, cum affusa aqua coquunt in vesica ferrea, impositoque capitello fictili amplo & ne ex vapore rumpat rostrato, sublimatam resinam excipiunt, stramini, quod capitellum replebat adhærentem. Hæcque est illa quæ Japonensis, Chinenfis & Artificialis nomine salutatur, quam Japonenses maximè vilipendunt, cum nisi nostri mercatores

res in subsequenter annum aliquam copiam ab ipsis requirant, illi nihil præparent. Altera species est, quæ in insula Zeylon conficitur, paratur ex radice seu cortice radicis Cinnamoni, hic nempe separatur à materia lignea, immittitur Vesicæ instructæ suo capitello, vase serpentino & recipiente, affunditur aqua & destillatur, hinc obtinetur primo aqua, secundo oleum & tertio oleo supernatans Camphora, quæ manuum expressione ab oleo optimè separatur; & hoc obtinet in omnibus Canellæ speciebus. Aliud genus Camphoræ ex Radice Galangæ & Zedoariæ recenti, variisque Indiæ Orientalis plantis elicitur eadem methodo superius descripta, nam radix Zedoariæ suo sale volatili destituta cum ad nos adfertur, optime Camphoram olet, hac ratione ex quadam Menthæ specie Camphoram elicui; plerumque ex omni vegetabilum sublimatione flores adscendunt oblongi & quasi hastati, materia verò, quæ ex hac operatione ascendit, est cubica & quasi granulata; multis angulis prædita, granorum milii magnitudinem excedens, Camphoræ Crudæ non raphinatæ seu non purgatæ nomine occurrens; alii Auctores dicunt, quod Incolæ ejus loci, ubi hæ arbores crescunt, arbores incidunt, ex quibus postea exit Gummi album, quod reperitur in terra juxta arborem, sub forma parvorum trochiscorum, qui postea transportantur in Bataviam, ut ubi rafinentur. Gummi hoc tale quale ex arbore immediatè provenit, appellatur Camphora Bruta, quæ ut qualitates habeat requisitas, debet reperiri in frustulis friabilibus; si verò adhuc sit in granis, debet esse instar salis albi, odoris fragrantissimi; quò siccior est & minus sal-

sa, eo melior; alii sunt, qui referunt, huic arbori descindi ramum superiorem, ne nimium & arbor emoriatur, ex quo rivuli instar effluit liquor, qui ligneis vasis excipitur, ac temporis tractu coagulatur & indurescit, qui deinceps lucris gratia multa farragine piperis adulteratur, unde depuratione Camphora, pro ut ex India advehitur, pro rafinatione contunditur, cribroque à sordibus & fæcibus admixtis purgatur; hâc ad quasdam libras repletur vas vitreum lagenas nostras vinarias referens, sed magis depressum callo mediocri instructum, cujus fundus non in conum ascendit, sed aqualis est. Hoc modicè Camphorâ repletum super ponitur arenæ eodem modo ut in omni sublimatione fit, sed leviter tantum imponitur arenæ non sepelitur. Instrumentum quod arenæ excipit non habet fundum æqualem, sed sensim in conum descendit, cui substernitur fortior ignis, qui est continuandus ad tres quatuorve horas, usquè dum Camphora aquæ instar coquatur & ebulliat; cum liquida ejusdem aquæ ad instar fluere incipit, superficiei vasis imponuntur multi panni sibi suppositi & confuti scobis instar nauticæ, in medio foraminati pro collo vasis, cui dein superponitur conus ex blito confectus collo vitri paulo longior. Cum tota liquata est Camphora & maxime ebullit, subtrahitur medius ignis, cujus alteram partem cinere quasi conditur, ut calorem modicum tantum edere possit. Post ebullitionis remittentis binos quadrantes auferuntur omnes panni ac conus qui interdum quosdam flores continent interdum nullos, ac charta emporctica diametro vasis respondens in medio foraminata imponitur vasi; ne externus aër nimium

mium refrigeret, ut Camphora coagulare possit; collum vasis cono operitur Chartaceo, & sic ea in fluore servatur per aliquot horas modicum ignis gradum conservando. Hic est annotandum, quod, si flores in supremo vasis colligantur, eos instrumeto quocunque removeant, ut iterum cum Caphura liquefiant. Cum per aliquot horas sic se habuit novus & fortis supponitur ignis per multas horas conservandus, donec Camphora superiorem vasis petit superficiem, quo momento maxima utuntur cautela Artifices, ne Camphora collum vasis repleat, ac sic disrumpat, quare semper intrudunt instrumentum ex ferro sive ligno confectum, ut collum apertum servant, & sic cum Camphora omnis altum petiit, auferunt totum ignem & refrigerare sinunt: si quæ adfuerint fæces, eæ in fundo conspiciuntur. Tunc rupto vase habent Camphoram depuratam seu rafinatam, qualem ubique in Pharmacopolis habemus massas seu panes orbiculares referentem, eamque à sordidis, si quæ sint superficiebus ope cultri purgent scindendo, non radendo, ut panes habent candidissimos & maxime albos. Hac ratione totum absolvitur arcanum, quod olim Veneti nunc Amstelodamenses exercebant. Posterior Camphora, quæ melioris notæ & rarior est, ea in Burneo insula ab arbore ubi *Liono* dicta profertur, quæ arbor minor graciliorque est altera, quæ interdum vastum quercum æquat ejusque trunci diameter septem præter propter digitorum longitudinem obtinet; ipsa quo fungosa est, medullæ Sambuci non valde absimilis, truncus sicuti arundo variis nodis distinguitur, illamque arborem quæ Pinax dicitur, æmu-

emulatur. Huic *Lioni* Arbori tunc temporis cum Caphura abundare & quasi turgere norunt, sub ortum solis aurem applicant & notatu dignum strepitum percipiunt, dein ipsam amputatam in partes diffecant, quas findunt, folique ut exsiccentur, exponunt, siccatos in particulas comminuunt, & Caphuræ frustula eximunt, cribroque à sordibus purgant. Si majuscula frustula offenderint, iis oculos leniter & leviter confricare solent; Hæc autem plurimum à priori distat, præterque illam nimium quantum superat, magisque clarè & perspicua est, nec ullo modo, ut alia sponte evanescit, & consumitur, quum si ℥ 100 hujus aperto aëri exponantur, intra sexennium vix ℥ vi. perdet, cum contra Japonensis seu Chinenensis dicta intra ullud temporis spatium tota in auras dissipabitur. Camphora reperitur in hac arbore sub formâ minutissimarum lamellarum lenticularium, quæ unicæ Indis vocantur, in copiâ sat rarâ, cum duæ vel tres arbores cæsæ vix uncias duas vel tres suppeditent, unde caro venditur pretio, ut in Japonia libra una constet centum florenis; tamen si incolæ arte distillatoriâ callerent, sine dubio majorem quantitatem inde colligi possent, quia lignum hujus arboris transversum discissum multum pinguedinis ostendit. Adulteratur hæc Borneënsis sævo, Mastiche, minutissimis lapidum fragmentis aut Gummate Chamberros vocato vel ligni cujusdam scobe etiam farina, nec non intermiscent Camphoram chinensem, solummodo ut in pondere lucrentur; hæc fraus facilè detegitur, si Camphora in panno lineo colligata in calidam demittitur aquam, addito sapone & limonum succo,

dein probe elotam in umbra ficcant, & multo candidior redditur, pondere non multum imminuto, Champhora Officinarum Chinenſis vulgò dicitur, licet nulla in chinia inveniat, eò quod ab his olim ad nos tantum profecta ſit. Camphora eſt ſubſtantia reſinoſa, levis candidiſſima, facie ſalis, vel nivis, pinguis & oleoſa, adeo combuſtilis, ut in ſuperficie aquarum flammam dans tota conſumitur, ignis vi ſublimata ex ligno Arboris Camphoriferæ Japonenſis & compacta in glebas, ſaporis acris, aromatici, amaricantis, pinguis & lenti, odoris gravis & fragrantis & adeo volatilis, ut ejus odorem vix ſervari poſſit, niſi in loco valde clauſo. Notæ bonitatis conſiſtunt in colore candicante, minus maculato, friabilitate pinguedinem ſeu ſmegma quoddam cum digitis communicante; odore fragranti facile ſe diſpergente ac evaneſcente, inflammabilitate nullas fæces poſt ſe relinquente, ac denique in totius ſublimatione, unde *Otho Cremonenſis* characteriſticas ejus notas ſequentibus verſiculis comprehendit, licet non admodum exactè.

*Camphora candori nivis æmula, ſuavis odore
Lucida fulgenti, candens fiet hæc tibi menti.*

Camphoram gummi non eſſe, ut crediderunt Veteres, ſatisclarè demonſtrant viri docti, ſed reſinoſæ eam eſſe naturæ, quæ ſecundum Chemicorum Dogma ea dicitur, quæ nunquam ſolutionem plenariam admittit in aquâ comuni, ſed in ſpiritibus oleoſis, non in meris acidis ſpiritibus, prout experientia ipſa teſtatur; pinguem & oleoſam eſſe non multis opus habeo, ut probem; manus enim frican-
tis

tis semper conspurcat oleagine quadam, & hoc probat sequens experimentum, mediante quo Camphora brevi tempore in oleaginum liquorem reduci potest. R. Camphoræ dagmam unam Spiritus nitri fortissimi dragmas duas vel tres. M. stent in levi calore, sic Camphora tota abit in oleaginum liquorem supernatantium spiritui nitri, & si hic oleagineus liquor à spiritu separetur, iterato coagulat & temporis tractu abit in Camphoram solidam, eodem modo ut Oleum Camphoræ dictum ex radice Cinnamomi in India destillatum abit temporis tractu partim in Camphoram solidam crystallinam plane & pellucidam quæ nulla artis ope in oleum essentiale converti potest, inflammabilem esse demonstrat ejus injectio super prunam magnam multamque albicantem flammam edentis, quam & ita se extendere affirmant, ut eam aquis injecta etiam exerceat. Eandem etiam demonstrant magici usus. Totā deflagrat absque ulla Camphoræ remanentia, si non sit adulterata; & in hoc consistit proba, ut ex remanentibus quibusdam sordibus commissum patefiat adulterium: propriam sibi habet, quod accensa copiam præbeat fuliginem, eamque maximè atram. Quamvis autem Auctores affirmant brevissimo temporis tractu eam in auras evehi, experientia tamen falsum docuit, prout testetur *Bartholinus*, qui recipit duo vitra Camphoram continentia, unum sigillo Hermetico armavit, alterum tamen cera obthuravit, ex neutro post triennium observavit defectum, quod & rafinatores affirmant, qui aquæ accessum ipsi non multum nocere persuadere conantur. Nonnulli recentiores Camphoram frigidam statuunt, di-

cunt enim quod solo suo odore libidinem veneriam arceat, ex sequenti versiculo.

Camphora per nares castrat odore mares.

Rationem sui asserti adferentes, quod spiritus inspissat & corpus refrigerat, verum falsitatem hujus argumenti experimentum & ipsi effectus demonstrant, cum illi, qui Camphoram tractant per totam fere vitam victus quæsitandi causa, nullam prolem generare possent, sed contrarium probant illi, qui hodie adhuc dum & ab aliquot annis se exercuere in Camphoræ rafinatione; hi æque ut alii prole sua beati existunt, sic ut eorum observationes ex falsa hypothefi ortæ videantur, quia certò præsupposuerunt Camphoram esse frigidam, unde nonnulli (ut castitatis cultores videantur præsertim Monachi) in usu fuit Camphoram quotidie masticare, sed id solent facere magis pro incentivo libidinis, quam pro extinctione Veneris, ut castitatem suam tueantur. Verum concessa ejus frigiditate, an ex ea tantummodo lue quadam morbosa partes genitales afficeret, intacto reliquo corpore, cur tunc omnia frigida non ederent tales effectus? sic stanni & plumbi venenatissimi vapores infæcundos reddunt homines, non tamen præ frigiditate, nec intactis reliquis corporis partibus. Ulterius si hic effectus dependeat à frigiditate, quomodo ea, quæ calida sunt, hoc efficere possent, ut quidam referunt, quod Agnus Castus & Ruta venereos motus compescant, cum non sint frigidæ sed calidæ; an autem & hanc vim possideant, dubito tamen facile concedam, quod nimius usus Camphoræ machinam

nam destruat, & per consequens vim vitæ in generationi dicatis partibus tollat; prout optimum Medicamentum non suo tempore vel nimia quantitate assumptum venenosum & lethiferum sapius effectum edit; sed tamen inde concludi nequit, quod illud Medicamentum alioqui optimum & salutare, venenum sit, sed omne nimium malum. Hæc resina est valde penetrantissima, calefaciens, putredini resistens omnia insecta fugans, nam pediculi & pulices ab hac abhorrent, est sudoriferum & anodynum universale, hinc convenit in deliriis, melancholia, peste, passione hysterica, motibus convulsivis, gonorrhæa, febribus malignis tam continuis quam intermittentibus sic in febre acuta cum alvi fluxu, contra febrem frigidissimam ante insultum febrilem quatuor pilulæ è camphorâ paratæ deglutiendæ sunt; spiritus vini Camphorati est optimum remedium in gangræna & gargarismatibus Antiscorbuticis, ingreditur hæc Resina multas compositiones, & est Errhinorum mitigatrix & correctrix, maximè ubi ea adhibentur vel sub forma vaporum vel fumorum, præsertim ubi moderatus valde requiritur actus; blandè enim titillat nervos & resina sua volatili blanda leniter incidit, & attenuat pituitam hærentem. Bechicis & vulneratis pro stimulo inservit & correctrice ut & puris malignam qualitatem maximè corrigit, ejusque acredinem mitigat & compescit; carminatorum hoc est flatus discutientium stimulus est, præcipuè talium, quæ particulis oleosis tenuibus & spirituosissimis prædita sunt, quos vi sua resinosa volatili ad majorem actum stimulat, easque Anodyna impertitur, impediendo simul nimias

tenfiones & inflammationes. Diaphoretica optima est præsertim ubi ea insensibili quodam modo procedens requiritur, nec ex sensu nimis aucto noxia producantur symptomata, ut Vigiliæ, Convulsiones, Jactationes, & cætera delassantia opera. Hinc simul tanquam antidoton & alexipharmacum consideratur malignis corporum figuras corrigens, & ad faciliorem expulsionem cogens, cum plerisque resinis commune habet, quod lentorem viscosum prohibeat, incidit enim, attenuat & resolvit, acidumque omne ferox mortificat & involvit. Denique possidet vires maximas conservandi omnia à putredine, & contra omnes aëris injurias defendendi, qui mediante hoc corpora à putredine immunia conservando queunt.

Trifolium.

Character. Caules ramosi, recti, lanuginem albam habentes; folia terna rarò quaterna aut quina, obrotunda, acuta, villosa, lanuginosa, albescentia; flores exigui, albi, papilionacei, simul cum ovario vaginâ fimbriatâ obvoluti, in spicam congesti; Ovarium fit capsula calice recondita, & fæta semine ut plurimum reniformi, rubicundo, per maturitatem arctè adhærenti ad capsulam; radix parva, fibrosa, tortuosa, lignosa, alba; hæc planta crescit in pratis; hæc plantæ in duas species dividi possunt, 1. in Lagopos, & 2. trifolia, 1. quia spicas habent molles & lanuginosas.

Nomen. *Trifolium* vocatur à *ternis foliis*, dicitur etiam *Lagopus* à *λαγὼς*, *lepus*, & *πῆς*, *pes*, quasi

quasi *pes leporis*, quia summitates hujus plantæ ferunt spicas, quæ pedem Leporis referunt;

Vires. Hæc planta uberrimum pabulum dat armentis, imprimis septima, octava & nona, & multo melius quam gramen, & armenta hinc longe fortiora fiunt, quia in ventriculo diutius hæret. Vigesima quarta & quinta Bituminosæ vocantur, quia speciem bituminis Judaici odore referunt, unde per infusionem oleum colligitur penetrantissimum.

Fœnum Græcum.

Character. Caulis tenuis, excavatus, in ramos divisus; folia terna, exigua aliquando ampla, aut obrotunda, dentata; flores ex foliorum alis erumpentes, leguminosi, exigui, albi; flori succedit siliqua plana, acuta, corniformis, fæta plerumque seminibus Rhomboidiformibus aut reniformibus, ab angulo ad angulum lineâ cavâ notatis, saporis mucilaginosi, odoris jucundi cum quadam gravedine; radix simplex, lignosa.

Nomen. *Fœnum Græcum* id est *fœnum Græciæ*, ita dicitur, quia hæc planta ficcata fœnum refert, & semina ex Græcia fuerunt delata. *Buceras* vocatur à βῆς, *bos* & κέρας, *cornu*, quasi *cornu bovis* à siliquæ figura; *Ægroceras*, ab αἴξ, *capra*, & κέρας *cornu* quasi *cornu capræ*, ob eandem causam.

Vires ut in Meliloto, nisi minus aromaticæ & minus calefacientes, hinc farina seminis tantum nomen meruit ad maturandam suppurationem, semina matura confusa in farinam dant aliquod viscidum, massicatum verò aro-

maticum, quod in Chirurgia in omnibus cataplasmatibus, ubi emolliendum, modicè calefaciendum, suppurandum, gangrænosa & mortua fragmenta carnis separanda cum aqua vel aceto & oleo coctum varia proportione in formam Cataplasomatis redigitur, usus etiam est in clysteribus anodynis, ut in colica & doloribus ischiaticis.

Anonis.

Character. Caulis tenuis, rotundus, lignosus, villosus, rubicundus, spinis longis & duris instructus; folia oblonga, nigricantia, villosa, glutinosa, dentata, odoris ingrati, saporis leguminosi; flores leguminosi, purpurei, raro albi; flori succedit siliqua turgens, longior breviorve bivalvis, instar vesiculæ inflata, in qua hærent semina reniformia; radix longa, lignosa, fibrosa, alba, repens, fractu contumax, saporis & odoris nullius, hæc planta crescit in pratis.

Nomen. *Anonis* vel *Ononis* vocatur ab ὄνος *Afinus*, quia Afini dicuntur se scabere ad hanc plantam, inde belgicè dicitur *Eselkrayt* & *stalkrayt*, quia boves quiescunt, quando mingunt, & hoc vocant belgicè *stallen*, vocatur etiam *Resta bovis* & *remora aratri*, boves enim si cum aratro ad hujus radices perveniant, stare debent, quia adeo terræ sunt radicatae unde *Rapinus* canit.

— — — — — & quæ radice tenaci

*Lucentes plaustro tauros cunctatur Ononis,
Molle rubens, tardis, sed formidata bubulcis.*

Vires.

Vires. Semina matura & radix martii sine effossa renibus adscribuntur, sapor est saponaceus & penetrans, ea ergo vi decoctum movet urinam, incidit pituitam, unde ad expurgandos renes Icterus, uterum & contra morbos frigidos pectoris laudatur; radices sunt inter radices diureticas, folia inter Emollientia, semina fortissimè aperiunt ut in Meliloto, præter virtutem diureticam habet radix quoque vim absorbentem & absumentem sarcocelen & ramices carnosas; folia & radices conducunt in forma gargarismatis pro scorbuto.

Medica.

Character. Caules rotundi, recti, crassi, duri, robusti, ramosi, præsertim in summitate; folia terna; flores leguminosi, coloris purpurei; fructus siliquosus instar cornu arietini intortus, semina reniformia, albescentia; radix longa, lignosa, mediocriter crassa, recta, gelu resistens, distinguimus has plantas in tres species, 1. cornutas, 2. falcatas, 3. cochleatas, 1. cornutæ siliquæ habent siliquam instar cornu involutam, 2. siliquam plane intortam in formam falcis messoriæ *Tournefortio* dicitur *medicago* 3. siliqua est miro modo circumvoluta & refert cochlearium intus quatuor semina continet.

Nomen. *Medica* vocatur à *Media* ut ait *Plinius* quia cum *Darius Histaspis* bellum intulit græcis, tum habuit secum multos saccos pro pabulo armentorum hoc semine repletos, hinc semina in Græcia sparsa sunt; hæc planta multum in Gallia colitur, & inde fit fœnum burgundicum dictum, quod replet & magis nutrit,

quam duplo plus graminis, & armenta inde fiunt valde plethorici, ita ut sapius Missio sanguinis requiratur.

Leguminosæ Monoangiae Pentaphyllæ.

Dorycnium.

Character. Folia in quinque segmenta ad pedunculum usque ita secta ut quinquefolia appareant, lanuginosa, alba, saporis adstringentis; flores in summitate ramorum crescentes, leguminosi, coloris albi; siliqua brevis monospermos, ut in Barba Jovis; radix est satis crassa, dura, lignosa, extus nigra, intus alba, hæc planta crescit in regionibus calidis.

Lotus.

Character. Caules exigui; folia terna ad extremum pediculi binis alis aut foliolis stipata, quibus internè bina minora succinguntur auriculata, saporis adstringentis; flores in umbellam congesti, leguminosi, flavi, aliquando viridescentes, Genistam referentes; Ovarium fit siliqua, interdum septis transversim positis, velut in loculamenta distincta, fæta seminibus ut plurimum subrotundis; radix lignosa, divisa, longa, nigra, fibrosa, repens, saporis adstringentis subdulcis: hæc planta crescit in pratis.

Nomen est antiquum, nam apud *Homerum* jam invenitur, & de eo phrasis quodam vescitur loto, & dicebant Veteres de ea planta, quod si aliquis de hac herba gustasset, omnia postea obliviscebat, unde *Ovidius* canit.

Sic.

*Sic nova Dulichio lotos gustata palato,
Illo, quo nocuit, grata sapore fuit.
Sentit amans sua damna fere; tamen hæret
in illis.*

Materiam culpæ persequiturque suæ.

Sed hoc Lotum non esse novimus.

Vires. Hæ plantæ contra Hæmorrhoïdes laudantur, si folia contrita applicentur, emolliunt enim ac laxat, hinc Chirurgi ad emolliendum & laxandum & maturandum utuntur, quemadmodum Malva; prima vel secunda est edulis & Pisum fert, quod dat optimum cibum.

*Arbores, Frutices, Suffrutices, Herbæ
Papilionacæ, Polyphyllæ plerumque.*

Foliis conjugatis costæ adnatis, desinenti vel in Apiculum, Viticulum-ve, vel folio uno impari extremum claudente.

Pseudo-acacia.

Character. Folia oblonga, terna, conjugata; flores albi longi leguminosi papilionacei odoris dulcis & grati ex cujus calice ovarium, membranâ fimbriatâ obvolutum; id abit in siliquam planam, in duas partes dehiscèntem, fætam seminibus reniformibus; hæc arbor crescit in America.

Nomen. *Pseudo-acacia* vocatur à *ψευδος*, falsum & *Acacia*, quasi falsa acacia.

Vires. Folia cocta & expressa purgant teste Robino uti Senna alii laudant ad roborandum &

468 *Leguminosæ foliis Conjugatis.*

refrigerandum, exhibetur in Dysenteria, verum magnos dolores & flatus facit.

Colutea.

Character. Folia novem aut undecim uncostæ adhærentia, Sennam referentia, sed majora, molliora, & magis subrotunda, obtusa, in superiori parte polita, & magis viridia quam Sennæ, albescencia & villosa in inferiori parte, saporis amari; flores leguminosi, coloris flavi, in spicam congesti; flori succedit siliqua membranosa instar vesicæ inflata, polita, plerumque rubicunda, in duas partes dehiscens, continens semina reniformia, flava, post maturitatem fere nigra, saporis Pisi; lignum hujus arboris est excavatum ut Sambuci, sed durius & non ita medullosum, corticem cinereum in parte superiori, in inferiori verò viridem habens.

Vires. Prima vocatur *Pseudo-senna* id est *Senna Europæa*, quia folia Sennæ officinalia sunt, idem faciunt ac Senna, nisi quod plus dein alvum stipent, ut alias quoque Senna facit, si unciaæ duæ vel tres sumantur, æquè purgat ac Senna, rusticici ut plurimum usurpare solent, verum quoque huic Senna ut Sennæ genuinæ ad saporem evitandum addi debet Scrophularia radice fibrosa, & ad tormina tollenda Cinnamonum vel semen Anisi, tum æquè prodest ac Senna, quare Senna pauperum audit.

Barba Jovis.

Character. Caulis durus, lignosus, corticem lanuginosum album habens; folia bina, villosa

villosa, splendentia, coloris argenti; flores in summitate crescentes, exigui, leguminosi, Genistam referentes; post florem sequitur siliqua brevis, ovata, fæta semine subrotundo; hæc arbuscula crescit in montibus & locis saxosis circa mare.

Nomen. *Barba Jovis* dicitur à prima, quæ Jovis barbam depingit, ut in nummis videre est tripartita, & sic folia conveniunt.

Pisum.

Character. Caules longi, cavi, fistulosi infimi fragiles, coloris viridis albescentis, ramosi, repentes; folia oblonga à caule quasi penetrata, cætera pinnata, costis apposita; flores leguminosi albi, punctis purpureis instructi; flori succedit siliqua longa, inflata, cylindrica, fæta seminibus subrotundis, viridibus; sed post siccitatem angulosis, albis aut florescentibus; radix parva *Pisum* primò distinguitur à magnitudine, secundò colore, tertio figura, ob seminis similitudinem huc refertur, hæc planta umbram facit ingentem.

Nomen. *Pisum* vocatur à *πίσε* vel *πίσειν* cecidit, quia si *Pisum* non sustineatur, cadit in terram, nonnulli nomen derivare volunt ab urbe *Pisis*, ubi hæc planta olim magnâ copiam crescebat.

Vires sunt in cortice vel in fructu eduli, in cortice omnis vis est exhilarans & in luxuriam excitans, fructus farinæ gaudet nutrimento, & convenit cum sænu græco, nimis emollit, quia nullum aroma inest, hinc in inflammatione egregium est, viridia pisa habent facultatem nutriendi & in venerem exci-

470 *Leguminosæ foliis Conjugatis.*

tandi ita ut Equisones ad equos ad labores excitandos his utantur.

Lathyrus.

Character. Caules flexiles, repentes in multos ramos divisi compressi, costâ elatâ margine foliato; folia bina tantum conjugata ad nervum in claviculas abeuntem, oblonga, acuta, angusta; flores leguminosi, albi; Ovarium vaginâ membranêâ tectum fit siliqua teres, compressa, alba, fæta semine modo cylindraceo, modo anguloso, internè coloris flavi; radix exigua & fibrosa, hæc planta inservit ornamentis hortorum.

Vires. Semina Pisi seminibus quam simillima sunt, hinc inter edulia recensentur, ut pisa, *Plinius* dicit, quod pro nutrimento commendentur, sed habent aliquid glutinis, quod ventrem obstipat.

Clymenum.

Character. Omnia simillima sunt Lathyro, nisi folia plurima uni costæ adnascantur, non modo duo sed aliquando quatuor sex vel octo ad eundem exortum.

Nomen. *Clymenum* vocatur à κλύω volvo, quia rami hujus plantæ omnia amplectuntur & circumvolvunt.

Ochrus.

Character. Caules angulosi, flexiles, repentes, folia oblonga articulata, modo simplicia modo conjugata in claviculam abeuntia; flores
ex.

ex foliorum alis erumpentes, pedunculis brevibus adhærentes, leguminosi, albi; flori succedit siliqua rotunda & cylindrica, sed in superiori parte connata, recondens semina cylindrica, Pisi minoris magnitudine, coloris obscuri flavi; radix est fibrosa; hæc planta crescit in pratis. Semina sunt edulia, chylum viscidum parientia, non laudatur præterea quod de Lathyris dixi.

Vicia.

Character. Caules angulosi, villosi, excavati; folia oblonga, angusta, villosa, multa, pinnata, bina fere conjugata ad costam in claviculam abeuntem; flores leguminosi, purpurei aut cærulei; flori succedit siliqua villosa, fæta seminibus subrotundis aut angulatis, nigris; hæc plantæ dividuntur in Vicias dictas & croteas, viciæ dicuntur, quarum siliquæ erectæ sunt, croteæ quando dependent, tum quia sparsis floribus sunt vel in capitulo congestis priores viciæ, posteriores multifloræ dicuntur.

Nomen. *Vicia* dicitur à *vincire*, quia omnibus retinaculis firmiter adhæret belgicè vocatur *Fitse*.

Vires. Hæc planta dat bonum pabulum armentis, habet fabas quam pro Avena & Herba pro gramine inservit; homines quoque collegerunt fabas in magnâ penuriâ, nec se inde male habuerunt, farina ex seminibus est, ut farina seminis fænugræci.

Lens.

Character. Caules satis crassi, angulosi, villosi, ramosi, flexiles in terram cadentes, nisi sustineantur; folia oblonga, conjugata, uncostæ adnata, desinenti in viticulum; flores ex alis foliorum erumpentes, leguminosi, albi; flori succedit siliqua brevis, parva, compressa, fata seminibus orbiculatis utrimque convexis, compressis, duris, politis, coloris albi aut flavescantis, rubicundi, aut nigricantis, radix exigua, alba, fibrosa; hæc planta crescit in locis aridis.

Nomen. Lens dicitur à *lenis*, quia olim dicebantur illi qui hæc semina comedebant, esse lenis temperiei.

Vires. Semina exsiccata & contrita valent ut Pisa ad inflammationes ad suppurationes deducendas; quæ rubent, tument & dolent, est herba memoratissima, ex seminibus fit farina, ut de Fœnu-Græco dixi, & dein fabas habet edules. Lenticulæ leviter decoctæ alvum movent, sed è contrariis si fortiter decoquantur tum in lienteria profunt, aqua ex lenticulis leviter decoctis est optima ad variolarum pustulas lavandas, quando ad suppurationem devenerunt, *Martialis* de hac planta canit.

*Accipe Niliacam, Pulusia munera, tentem:
Vilior est Alicâ, carior illa fabâ.*

Aphaca.

Character. Folia triangulari, integra ex adverso bina ex nodis caulium, ex alis prodeunt
cla-

claviculæ; filiqua fæta feminibus subrotundis; radix annua, fibrosa.

Nomen. *Aphaca* vocatur ex à *privativo* & *φᾰνὴν* *lens*, quasi *lenti similis*.

Faba.

Character. Caules firmi, quadrati, excavati; folia obrotunda, oblonga, crassa, pinnata, bina velut conjugata ad costam, quæ in mucronem abit; flores leguminosi, oblongi, coloris aliquando albi striis nigris instructi aliquando purpurei, nigricantis; flori succedit filiqua longa, crassa, carnosâ, uncapularis, fæta feminibus reniformibus oblongis, elatis vel ovalibus, coloris varii plerumque albi, radix longa, partim recta, & partim repens, fibrosa.

Nomen. *Faba* vocatur à *φᾰγῖν* *comedere*, quia ejus semen valde comeditur.

Vires. Hæc planta recipitur in Medicina, nam ejus prima erumpentia folia dant mollissimum nutrimentum, si juscule incoquantur hæc, tum valde emollit; herbæ combustæ cineres laudantur contra calculum & dicunt, si dragma una infundatur in libra una vini & mane ab ægro assumatur, inde calculum frangi; *Helmontius* & *Paracelsus* dixerunt, quærite, cur fabæ habeant semina reniformia; quia solum renibus inservit, sal ex stipitibus combustis elicitus eundem in finem summopere laudatur, qui tamen non plus facit reliqua omnibus simili modo paratis, aquam destillatam ex floribus adamant Domicellæ ad consiliandam sibi pulchritudinem & vitilignes ac maculas faciei detergendas; aquam per vesicam ex tota plan-

474 *Leguminosæ foliis Conjugatis.*

ta destillatam plurimæ germanicæ familiæ ad-
lythiasin pro arcano habent, qua aqua *Gesne-*
rus fide dignus Auctor dicit se calculum sub-
tulisse puellæ. Fabæ insomnia turbulenta &
venerem excitant, *Pythagoras* has suas dis-
cipulis prohibuit, qua de re *Horatius* canit.

*O quando faba Pythagoræ cognata, simulque
Uncta satis pingui ponentur oluscula lardo?*

Ejus farina est absterforia, unde cosmeti-
cum summum, ob quam causam *Martialis*
canit.

Aut tegitur pingui terque quaterque fabâ.

Et alio loco de eadem planta canit.

*Si spumet rubra conchis tibi pallida testa,
Lautorum cænis sæpe negare potes.*

Exterior cortex fabarum habet vim ad-
strictoriam.

Galega.

Character. Caules striati excavati, ramosi;
folia pinnata, bina conjugata, affixa costæ in-
impar folium terminatæ; flores in spicas con-
gesti, leguminosi, coloris albi, aut violacei
albescentis; flori succedit siliqua teres, cylin-
dracea, sæta seminibus oblongis, reniformi-
bus; radix exigua, alba, perennis; hæc plan-
ta crescit in locis humidis circa flumina bel-
gicè vocatur *geytenkruyt*.

Vires. Primæ & secundæ sunt veteribus me-
mora-

moratissimæ ad omne morborum genus, ubi venenum est expellendum eodem modo, ut Scordium, hinc in peste, variolis, morbillis & epidemia optimè conveniunt, uti ad morsus venenatorum animalium; ejus succus expressus contra epilepsiam puerorum, si cum melle matutino tempore fumatur, à Gesnero laudatur; folia contusa vulneri à venenato animali factò imposita extrahunt venenum, folia comesta ad lueem veneream, lepram, & scabiem profunt, nam sanguinem optimè depurant, & in calidis morbis dari possunt. Si hæc planta manducetur, saporem levem aromaticum dat.

Orobus.

Character. Caulis exigui repentes; folia oblonga, bina, conjugata adnata costæ in mucronem abeunti; flores in spicas congesti, leguminosi; coloris purpurei aut albi; flori succedit siliqua teres, obrotunda, nigra, erecta, fæta seminibus subrotundis angulosis, ovatis, fuscis, saporis paululum amaricantis & ingrati; hæc planta crescit in sylvis.

Nomen. Orobus vocatur ab ἐρέτω edo & βῆσος, quasi herba quæ à bobus comoditur, quia Veteres simili herba boves pinguescere solebant.

Vires. Hippocrates hanc plantam commendavit in Pleuritide, Peripneumonia & Nephritide, hac ratione feminibus tostis & contusis superafundatur aqua fervens, per noctem stet, deinde adde oxymel & calidè sorbeant, hoc dicitur lenire & facile penetrare, quod nihil aliud est ac nostrum Coffé; sed an Veterum

Oro-

Orobus sit nescimus ejus semen ob farinaceam mucaginem respondet fœnu græco in emolliendis & maturandis abscessibus, sed quoniam gaudet sale diuretico more omnium leguminum ideo medetur urinæ & calculo pellendæ.

Astragaloides.

Character. Folia pinnata in impar desinentia; siliqua univalvis cymbæ instar, semina reniformia.

Ervum.

Character. Caules flexiles, angulosi; ramosi; folia bina quasi conjugata & costæ innascentia; flores leguminosi, exigui, purpurei, aut aliquando albi; flori succedit siliqua utrimque undulata, veluti nodosa, sæta seminibus subrotundis & angulosis saporis non ingrati; radix parva, hæc planta crescit in pratis.

Nomen. *Ervum*, ab ἐρέτω edo & βῶς, bos, quasi herba quæ à bobus comeditur.

Vires. Hæc planta est Veteribus laudatissima, semina mollissima si cum melle contrita sumantur, sunt egregii usus adversus renum Hæmorrhagias.

Glycyrrhiza.

Character. Folia oblonga, virida, viscosa, in alas disposita, bina, conjugata ad costam in folium impar desinentem, saporis acerbi subacidi; flores leguminosi, purpurei; flori succedit siliqua unicapsularis, brevis, compressa, rubicunda, sæta seminibus reniformibus; radix

dix oblonga, sarmentosa, in multos ramos repentes divisa digiti crassitie externè coloris grisei aut rubicundi, internè flavi, saporis subacris mellei dulcissimi, tenuis odoris mellei, hæc planta crescit in regionibus calidis præsertim in sylvis; radix sola est in usu, omnium optima ex insulis canariensibus transfertur, quæ pugni crassitiem adæquat.

Nomen. *Glycyrrhiza* vocatur à γλυκὺς *dulcis*, & ῥίζα, *radix*, quasi *radix dulcis* Veteres *Glycyrrhizam* vocabant *scyticam radicem* quia scytici illam primo in usum vocarunt.

Vires. Radix viridis succulenta, abrafo cortice, levi coctione egregia est in inflammatione, acredine & asperitate faucium, humores enim lenit, & refrigerat in tussi sicca pleuritide catarrhis, doloribus renum summum est remedium; infantum quoque alvum emollire & solvere creditur, radice succus expressus, ignis calore inspissatus & in glebas redactus, coloris nigricantis, odoris debilis, saporis subacris dulcis & saccharini (belgicè vocatur *drop*) hinc in omni morbo ubi statim *Galegam* laudavi, convenit, egregium medicamentum contra phtysin, [si bonam ægri servant diætam, sic & contra gonorrhæam virulentam cum rhabbaro, nam est lene diureticum], verum si nimis sumatur, tum nimis dissolvit, imò sanis facit Gonorrhæam Veterum id est quod semen sponte profluat, resolvit, abstergit, demulcet, in omnibus inflammationibus egregium est, expectorationem promovet.

Onobrychis.

Character. Caules rubicundi, repentes; folia
lia

Ilia Galegam referentia, sed minora, in parte superiori viridia, in inferiori alba & villosa, acuta, bina, costæ adhærentia; flores densè spicati, ex alis foliorum erumpentes, leguminosi, rubicundi, raro albi; flori succedit siliqua brevis cristata vel echinata, subrotunda, fæta semine reniformi; radix longa, medio-criter crassa, extus nigra, intus alba; hæc planta crescit in pratis.

Nomen. *Onobrychis* vocatur ex *ὄνος*, *afinus* & *βρύχω*, *freudeo* vel *sorbeo* quia hujus plantæ odor *Afinos* rudere facit, vel quia quando *Afinus* has siliquas edit, semper rudere dicitur.

Cicer.

Character. Caules tenues, lignosi, duri, ramosi, aliquantulum villosi; folia exigua, villosa, dentata, bina, costæ adhærentia; flores parvi, leguminosi, albi, aut rubicundi; flori succedit siliqua brevis, instar vesicæ inflata, continens semina referentia caput *Arietinum*, unde hæc planta *Cicer arietinum* dicitur, *cicer* est vel rubrum vel album, rubrum officinale, album culinarium; *cicer rubrum* sunt *ciceris sativi* semina rotunda, angulosa, piso majora, unico angulo acuto prædita, coloris ex fusco rubentis, saporis viscosi & leguminosi; radix longa, exigua, alba.

Nomen. *Cicer* vocatur à *κίχνη*, *robur*, quia roborare dicuntur, *arietina* appellatur, quia semina caput arietis referunt.

Vires. Hæc planta maximè laudatur contra renum morbos & calculum, si semina in lacte coquantur cum succo *Glycyrrhizæ* & melle, tum hoc decoctum vasa ita laxat, ut calculum

lum dimittat juxta *Forestum*, hoc decoctum quoque pro nutrimento inservit; hæc semina cum semine Orobi & Erui conveniunt, at temperatiora & gratiora, provocant urinam, menses, lochia & sætum; usurpantur ut semina Fœnu græci; semina tosta pulverizata & aquæ infusa potum Cossè referunt.

Vulneraria.

Character. Caules tenues, rotundi, villosi, aliquantulum rubicundi, incurvati; folia bina, costæ adhærentia, Galegam referentia, sed magis medullosa, in parte inferiori villosa, in superiori albescentia, flavescencia, viridia, saporis dulcis subacris; flores in summitate ramorum crescentes, in umbellam dispositi, leguminosi, flavi; calix tubulatus turgidulus, lanuginosus, argentei coloris; flori succedit siliqua brevis sæta semine subrotundo, in calice membranaceo floris recondita; radix longa, recta, lignosa, nigricans, saporis leguminosi; hæc planta crescit in montibus.

Nomen. *Vulneraria* vocatur à *vulnere*, quia vulneribus curandis maximè inservit, quæcunque species sumitur, dicitur *Lagopus* quia pedem felis refert.

Vires. Hæc planta decocta vel contusa & vulneribus applicata detergit, suppurationem inhibet & labia conjungit.

Lupinus.

Character. Caulis mediocriter crassus, rotundus, villosus, ramosus, coloris viridis subflavescentis, medullam habens; folia flambellifera

480 *Leguminosæ foliis Conjugatis.*

liformia vel digitata; flores in summitate ramorum crescentes, in spicas congesti, leguminosi, albi, pedunculis brevibus adhærentes; flori succedit siliqua compressa, villosa, turgidula, fæta seminibus planis, compressis, vel sphaericis, extus alba, intus flava, saporis leguminosi ingrati, radix divisa, dura, alba; hæc planta colitur in pratis.

Nomen est antiquum, dicuntur semina adhibita à veteribus in lusu & comædiis pro nummis, & hinc proverbium *nummus Lupinus* id est *nummus nullius valoris* hinc *Horatius* canit.

Nec tamen ignorat, quid distent æra lupinis.

Vires. Semina in farinam contrita dant pul-
tem nutrientem, illius farina est emolliens,
maturans & dolorem sedans, sed internè ad-
hibita alvum nimis constringit, hinc datur con-
tra Dysenteriam pessimam cum paucis musca-
to; semina coincidunt cum Orobo & ob sui
amaritiam lumbricos pellunt, semina decocta
conducunt in scabie & ulceribus, & est cos-
meticum summum.

Corallodendron.

Character. Folia terna ad eundem peduncu-
lum; flos papilionaceus, vexillo longissimo
ensiformi, alis & carinâ brevissimis; siliquâ
nodosa, bivalvi, fæta seminibus reniformi-
bus, habitus arboreus.

Nomen. Coral vocatur, quia in America di-
citur ramos ferre rubros instar Coralli splen-
dentes.

Vires. Nullæ sunt notæ, sed nulli plantæ
pul-

pulchritudine cedit, quoad florem, qui perfectè instar corallorum rubrorum est elegans.

Emerus.

Character. Folia Coluteæ, saporis amari & ingrati; flores leguminosi, coloris flavi, aliquantulum odorantes; post florem sequitur siliqua longa parum propendens articulata tenuis, continens semina fere cylindrica, coloris obscuri, saporis ingrati; radix se undique extendit.

Nomen est à *Theophrasto* datum, & à *Cæsalpino* restauratum, aliter quoque nonnullis dicitur *Colutea*.

Vires medicatas non novi recommendatas, sed nonnulli dicunt, quod vires sint Coluteæ Vesicariæ similes, quod non credo,

Ornithopodium.

Character. Caules flexiles, debiles, ramosi, villosi; folia Colutea minora, conjugata, plura, in unum impar desinentia; flores exigui, leguminosi, in spicas in summitate ramorum congesti; flori succedit siliqua oblonga, articulata, sulcata, undulata, singulo quoque articulo continens semen unum, rotundum: siliquæ verò ad unum pedunculum & eundem exortum crescunt multæ simul, ut pedis aviculæ speciem referant; radix parva & alba; hæc planta crescit in pratis.

Nomen. *Ornithopodium* vocatur ab ὄρνις avis & πῆς pes, quasi pes aviculæ, quia siliqua hujus plantæ pedem aviculæ refert.

Vires non habet quod scio.

Coronilla.

Character. Folia Emeri exigua, oblonga, carnosæ; flores parvi, leguminosi, coloris flavi; post florem sequitur siliqua ex pluribus partibus, ut articulis junctis composita, singulæ harum continent semen oblongum, nigrum, saporis ingrati; radix longa, satis crassa, dura, hæc arbuscula crescit præsertim in Hispania.

Nomen. *Coronilla* dicitur, quia hæc planta Coronulæ instar fert siliquas in extremis, vel coronulam refert, quam Pastores amariæ suæ imponunt, vocatur etiam *Colutea* à foliatura.

Hedysarum.

Character. Caules satis crassi, repentes; folia conjugata in extremum impar desinentia terna vel plura, Glycyrrhizam referentia, sed breviora, magis ampla, sine lanugine, nisi in margine; flores in spicam vel capitulum congesti, ex alis foliorum erumpentes, leguminosi coloris rubicundi; flori succedit siliqua aspera, undulata, composita ex multis quasi filiculis sibi mutuo ut plurimum adnatis, continens, semina in singulis articulis reniformia; hæc planta habet odorem satis gratum, crescit in montibus, olim hæc planta ad *Onobrychos* referebatur.

Nomen. *Hedysarum* vocatur, quasi planta sit suavitatem referens sed unde ita dicitur, nescio, nisi quod tertia florem gratum odorantem habeat.

Securidaca.

Character. Caules ex radice erumpentes, ramosi, repentes; folia oblonga, plura, unicostæ adnascencia; flores leguminosi, flavi, in umbellam radiatim dispositi; post florem sequitur siliqua longa, plana, recta, angusta, articulosa, annulata, carinata, in singulis articulis continetur semen rhomboideum introrsum emarginatum coloris rubicundi saporis amari; siliquæ securim militarem exhibent, ut Veterum Dacarum vel gladium Hungarorum; radix longa, alba, fibrosa; hæc planta crescit in locis incultis.

Nomen. *Securidaca* vocatur, quia Veteres crediderunt ejus semen securim referre.

Vires non sunt cognitæ.

Ferrum Equinum.

Character. Caules exigui, angulosi, parvi, repentes; folia *Securidacæ*, sed minora; flores leguminosi, flavi; flori succedit siliqua plana oblonga, compressa articulis lunatis ferrum equinum perforatum referentibus, distincta in qualibet quasi articuli parte hærent semina ejusdem formæ; radix lignosa, exigua, alba, fibris circumcineta; hæc planta crescit in regionibus calidis præsertim in locis desertis.

Nomen. *Ferrum Equinum* vocatur, quia siliqua & semen ita incurvantur, ut ferrum equinum ad pedem accomodatum referant.

Vires sunt adstringentes atque sanguinem sistentes.

¶
Scorpioides.

Character. Caules tenues, angulosi, aliquantulum villosi, in latitudinem se extendentes, repentes; folia oblonga, Perfoliatam referentia, sed crassiora, & magis nervosa, saporis acidiusculi; flores exigui, leguminosi, flavi; post florem sequitur siliqua villosa, longa articulosa, hispida, Cochleæ vel Erucæ instar elegantè convoluta, continens in singulis articulis semen ovatum; radix exigua; hæc planta crescit in regionibus calidis præsertim in locis aridis.

Nomen. *Scorpioides* dicitur, quia siliqua contorta caudam scorpî refert, *Tournefortius* vocat hanc plantam *Campoidem* in editione *Gallica* id est *Erucam* referentem à *καρπὸς Erucæ* & *εἶδος facies*.

Vires. Hæc planta posset ex physiognomia valere contra morsus serpentum, sed tamen huic plantæ in hoc casu confidere non debemus.

Tragacantha.

Character. Folia pinnata, bina velut conjugata, costæ adhærentia, abeunti in mucronem acutum rigidum. Siliqua secundum longitudinem divisa, bicapsularis, brevis, & quasi ovata, continens semina reniformia.

Nomen. *Tragacantha* vocatur à *τραγὸς hircus* & *ἀκανθα spina* quasi, *spica hirci* gallicè dicitur *barbe de Renard*, quia siliqua barbam hircinam refert.

Vires. Ex hujus plantæ radice exsudat gummosa substantia, alba, lucida, levis, tenax,
gra-

gracilis, saporis subdulcis & mucilaginosi, est blandissimum medicamentum in omni morbo, ubi vascula minima emittunt sanguinem ob debilitatem vel acrimoniam humorum, in aqua dilutum mitificat, habetur etiam contra mic-tum cruentum, si grana quatuor vel sex cum aqua vel lacte potentur, commendatur in oculis inflammatis & asperis si grana duo in aqua rosarum diluantur, lympham tenuiorem & acriorem demulcet & incrassat, ergo in raucedine & tussi orta à catarrhis tenuioribus convenit, in stranguria acri sanguine & urinæ ardore conducit, folia decocta quoque ro-borent.

Apios.

Character. Caulis scandens; folia bina, quasi conjugata ad costam in folium impar desinentem; pistillum vaginâ obvolutum abeuns in siliquam bicapsularem, continentem seminibus reniformibus.

Nomen. *Apios* dicitur ab ἄπιος, pirum, quia ejus radix pirum refert.

Astragalus.

Character. Caules exigui, simplices, excavati, rubicundi; folia parva, brevia, acuta, villosa pinnata aliquantulum amara, bina quasi conjugata, ad costam in folium impar desinentem; flores leguminosi, in summitate nascentes, purpurei aut aliquando albi, se invicem conjuncti; post florem sequitur siliqua oblonga, rotunda, parva, rubicunda, fæta seminibus reniformibus; radix longa, du-

ra, lignosa, corticem crassum fuscum habens, digiti crassitie, intus alba, saporis dulcis; hæc radix se in parte superiori in multas partes dividit; hæc planta crescit circa vias, dividimus has plantas in filiquas 1. longiores & bulbatas vel in inflatas, quæ Glycyrrhiza dicitur.

Nomen. *Astragalus* vocatur, quia semen in quibusdam astragalum refert.

Vires. Folia saporem perfectè Glycyrrhizæ radice habent, & radix Glycyrrhizæ hujus foliorum saporem habent, hinc in hac plantaradix est insulsa, in Glycyrrhiza folia sunt insulsa; ejus radices & semina decocta diarrhæam curant, cæterum non laudantur.

Pelecinus.

Character. Caules angulosi, in multos ramos divisi, folia Securidacæ, bina, quasi conjugata ad costam in folium impar desinentem, flores leguminosi, rubicundi, cætera ut in Astragalo, sed post florem sequitur filiqua longa, plana, bicapsularis, bivalvis, utrimque ferri instar dentibus instructa, coloris grisei rubicundi, continens semina exigua, reniformia, saporis leguminosi; radix longa, fibrosa.

Nomen. *Pelecinus* vocatur à πελεκῖνος, *securidaca*, quia filiqua hujus plantæ perfectè refert ratulam marinam belgicè *swaert vis* vel *seram* ab utroque latere dentatam.

Vires nondum sunt cognitæ.

Siliquosæ non Papilionaceæ.

I. Monopetalæ.

In his fructus est siliquosus, sed flos monopetalus campaniformis, adeoque siliquosa monopetala campanulata.

Mimosa.

Character. Caules repentes; folia longa, polita, angusta, bina quasi conjugata ad costam in folium impar desinentia, systole & dyastole prædita, id est ad tactum se contrahentia & postea iterum se erigentia; flores monopetali, infundibuliformes, campanulati, multis staminibus donati, & in capitulum collecti; flori succedit siliqua simplex bivalvis, continens semina oblonga & plana, vel composita ex pluribus partibus articulatione transversa junctis, quarum singulæ turgent semine subrotundo; radix parva. Hæc planta crescit in locis calidis & humidis.

Nomen. *Mimosa* vocatur, quia si folia attingantur, quasi minantur, & siliquæ solent se dimittere.

Vires nondum sunt notæ.

Acacia.

Character. Folia pinnata numerosis foliolis, flores monopetali, infundibuliformes, campanulati, multis staminibus donati, in capitulum congesti, siliqua longa, in plures foveas divisa, recondens semina subrotunda ut pluri-

munum reniformia, filiquas fungosas gerit hæc planta repletas, dum immaturæ sunt succo plurimo.

Nomen. *Aaccia* vocatur ex ἀκκία *acuo*, quia hæc arbor est multis spinis instructa, tamen videtur esse vox Ægyptiaca, unde verò sic proprie fuit dicta, nescio.

Vires. Prima planta est *Acacia Veterum*, inde duplex fit medicamentum laudatissimum, quod est gummi Arabicum, est substantia dura, compacta, in grumos variæ magnitudinis & formæ condensata, externè superficie granulata, pallidè flavescens vel omnino albicans, internè pellucida vitri instar, ex arbore Ægyptiaca *Acacia dicta* collecta, saporis aquei viscosi odoris nullius ex secunda fit succus *Acaciæ Officinarum*, qui est Ægyptiæ filiquarum immaturarum acaciæ floribus albis succus expressus, coctus & induratus, saporis acerbi austeri & adstringentis, qui tantum nominis meruit ad adstringendum, in Ægyptia multum adhibetur in peste & dysenteria, morbis ibi familiaribus, ille succus est pretiosissimus & rarè ad nos accedit, verum in Germania ex fructibus prunis sylvestris belgicè *sleedoorn* fit succus expressus, coctione induratus, nigricans, saporis acidi, austeri & adstringentis; ille germanicus succus vix differt ab Ægyptiaco, hinc pro hoc germani utuntur.

Poincina.

Character. Folia oblonga, multa, unicastæ adhærentia, coloris purpurei; flores, polypetalum cum staminibus numerosis, coloris purpurei;

purei; calix pentaphyllus; post florem sequitur siliqua plana, dura, bifariam dehiscens, externè coloris fusci, internè albi, in loculos dissecta, continens semina subrotunda, rubicunda; hæc arbuscula crescit in America.

Nomen. *Poincina* dicta est à *Tournefortio* in honorem præfecti classarii. *Frutex pavoninus* siue *crista pavonis* vocatur, quasi arbuscula, cujus flores pulchritudinem Pavonis plumæ habet.

Vires non sunt cognitæ, inde tamen fit *Indigo*.

Siliquosæ Polypetalæ.

Senna.

Character. Caules lignosi; folia oblonga, acuta, coloris viridis subflavescentis; flores rosacei, pentapetali; flori succedit siliqua plana, crassa, carnosæ, valde succulenta, incurva, bivalvis, membranosa, coloris obscuri, continens semina instar gigartorum, à se mutuo distincta parvis sepimentis, nigra, aut alba; radix longa & parva; hæc arbuscula crescit in regionibus calidis, præsertim in Indiis Orientalibus in Alexandria, Ægypto & Arabia, folia ut plurimum, si sol absit, dependent, ut etiam si cælum non sit serenum.

Nomen. *Senna* seu *sena* vocatur quasi *sana*, quia ejus folia sanitatem restituunt; vocatur etiam *Panis Sancti Johannis Baptistæ* quia iis vitam sustentavit.

Vires. Prima & secunda si reducentur in infuso ad dragmam unam vel unciam demidiam optimè purgant, evulit verò hujus usus, qui

tormina nimia faciens saporem habent nimis nauseosum; sed tormina tolluntur addito semine fœniculi, sapor verò nauseosus corrigitur à Scrophularia quarta radice fibrosa. Quartæ & quintæ folia contrita & contusa immittunt Indi aquæ & sic pisces quasi dormientes & ad aquæ superficiem accedentes capiunt, hæc folia quoque dolores sopiunt.

Cassia.

Character. Folia pinnata; flores pentapetali rosacei, in orbem positi, stylus instar proboscidis; siliqua est oblonga, rotunda, cylindrica, teres, lignosa, aliquando compressa in varia loculamenta à dissepimentis transversim positis, obductis medullâ nigrâ liquidâ, dulci, in singulis loculamentis hærent semina depressa, dura, obrotunda, nitida, coloris, flavi; hæc siliqua est fructus cujusdam arboris, quæ crescit in Indiis Orientalibus, Ægypto & Alexandria, habet corticem griseum saporis adstringentis, floribus hujus arboris decisis siliquæ adeo indurescunt, ut à ventis agitatæ tantum strepitum edant, ut à duorum miliarium distantia audiantur. Hæc planta convenit in omnibus cum semine, nisi quod Cassia habent pulpam in fructu, Senna non.

Vires. Tertia est officinalis & purgat bilem & serum, pulpa hujus quoque est diuretica, unde gonorrhæa stranguria & calculo vexatis, si alvi adstrictione laborant, conducit, si mane jejuno ventriculo sumatur, tum urinam facit nigram, & si verò simul addatur Rhabbarum, tum urinæ color corruptionem indicare videtur, quibusdam tanquam singulare
antis

antipleuriticum laudatur; sectis calculo hujus usus est interdictus, pulpa verò immatura adstringit, denique ob viscositatem torminosa est & tardæ operationis, propterea correctorio & stimulo eget. Hanc ob causam hypochondriacis nocet. Interstitia lignosa possidere vim purgantem simiarum experientia constat, quæ hæc devorantes fortiter purgantur; siliqua recens matura & manducata est pulmonica & optima contra asperæ arteriæ asperitates.

Siliqua.

Character. Rami magni, duri, in latum se extendentes; folia pinnata, oblonga, carnosæ, nervosa, dura, ad rachin communem cum impari extremo; flores apetalæ, numerosis staminibus constantes, oriundis ex calicis fistulâ; in calicis centro sit siliqua oblonga, compressa, paululum intorta, crassa, digito longior, pollico latior, fusca, splendens coloris obscuri rubicundi, dorso elatiore includens pulpam carnosam, dulcem, rufam, sub qua intra membranaceos loculos latitant semina plana, subrotunda, compressa, fusca, lucida, habent dulcedinem majorem in pulpa quam in cortice; hæc arbor crescit in Regno Neapolitano, Hispania & Indiis orientalibus.

Nomen. *Siliqua* vocatur à *ξύλινη* lignosa, quia siliquæ habent corticem lignosam, *Ceratia* uti etiam *Ceratonia* dicitur à *κέρας*, quia ejus fructus cornu quasi refert; hæc arbor siliqua vocatur, quia ejus fructus est siliqua.

Vires. Siliquæ virides maturæ habent saporem ingratum, sed siccatae fiunt dulces, siliqua, dulcis officinalis pulpa dicitur, solet dari ad

leniendum & purgandum pectus, hinc est aperiens pectoralis & conducit in diarrhæa, hujus dulcis & viscosa substantia temperat sodam ardorem ventriculi & urinæ, si matura sit, purgat, immatura verò adstringit.

Tamarindi.

Character. Hæc arbor est valde magna, corticem durum, crassum & griseum habet; folia magna, pinnata, absque impari extremo; flores tripetali, tribus staminibus præditi, insidentes calici carnosio, exeunti in quatuor longa foliola; Ovarium ex centro calicis fit siliqua longa, lata, in septa distincta, repleta pulpa ex fusco nigricans, saporis subacidi, raris per longitudinem lignosis filamentis pertexta, distincta in membranacea loculamenta, in quibus inclusa latent semina dura, quadrata, ovata, ex fusco rubicunda & splendentia; radix hujus arboris est longa, crassa, in multas partes divisa, corticem rubicundum & stypticum habens; hæc arbor crescit in Indiis Orientalibus & Africa.

Nomen. *Tamarindi* à *tamar dactylus*, quia ejus fructus dactylum quasi refert.

Vires. Pulpa in substantia recens, dura, medullosa, ex fusco nigricans acido vinoso possidet vim blandam laxantem, convenit in æstu reprimendo præcipuè febrili, ubi opus est simul laxante, conducit in febribus continuis, diarrhæis, stomachum quoque roborat, in nimio hæmorrhoidum fluxu à sanguine acriore & bilioso laudatur; folia *Tamarindorum* sitim sedent, & prosunt in febribus ardentibus.

Bonduc.

Character. Folia pinnata absque impari extremo, flores monopetali, ad unguem usque incisi in multa segmenta, aut & polypetali, multis staminibus præditi, insidentes calici multifido, ex cujus calicis centro oritur ovarium, quod abit in siliquam eschinatam, unicapularem, univalvem, compressam, politam duram, splendentem, continentem semen unum vel alterum albescens, oleosum, saporis ingrati.

Bacciferae.

Bacca est fructus sphaericus plerumque mollis tenui membranâ tectus, quæ semina in substantia pulposa nidulantia continet, si verò minus mollis & crassiori membrana tegatur, tum dicitur pomum.

Rubus.

Character. Rami longi, flexiles, debiles, virides, medullosi, spinis acutis instructi; folia oblonga, acuta, dentata, dura, aspera, in parte superiori viridia, in inferiori alba, trifoliata, vimina semper virgultuosa; calix quinquefidus; flores rosacei pentapetali, in summitate ramorum crescentes, exigui, pedunculis brevibus adhærentes, numerosis staminibus stipati; in centro calicis cui adnascitur fructus globosus, ex pluribus acinis succulentis compositus, placenta affixis, succo plenis, in initio rubicundis, sed post maturitatem nigris,

saporem dulcem habentibus , fætis seminibus oblongis , singulis instructis suâ tubâ ; radix parva , repêns ; hæc arbuscula crescit juxta vias ; cætera sunt Fragariæ similia , nisi quod non repât , nec flagellas habeat nec semina externè ad pulpam , sed internè gerat.

Nomen. *Rubus* vocatur à *rubro colore* , quia ex fructu ante maturitatem rubicundo tota planta quasi rubra apparet.

Vires. Omnes hæ plantæ recipiuntur in Medicina , radices primæ secundæ , tertiæ & quartæ mense februario vel Martio effossæ circa plenilunium & cum melle coctæ dant remedium optimum aperientissimum , hinc in Hydropse convenit , fructus cum vino rubro coctus Veteribus pro summo habetur remedio , ubi est roborandum , & ubi fluxus erant sistendi sanguinis vel alvi , baccæ maturæ succum nitrosū & aromaticum possident , qui habet vim aperiendi maximam , in siccitate & colore coacta resolvit , & per urinam expellit , hacque ratione laxat in morbis , ubi leniendum & saponacea vi abstergendum est ; folia utcunque parata roborant , & adstringunt ; fructus laxat & aperit , & ille succus ex foliis pressis in omnibus morbis acutis convenit , hinc syrupus de Rubis vel Rubo ideo , qui convenit , ubi bilis peccat , uti & in inflammatione , si paucæ baccæ tertiæ & quartæ vino immittantur , vinum faciunt fragrantissimum , & colorem gratum conciliant , & cor maximè exhilarant , quod dicitur vinum Ruboides ; inde etiam fit gelatina , quæ in morbis calidis laudatur ; folia & fructus conducunt in diarrhæa , fluxu albo , vomitu , nimio uteri & narium fluxu , ulcera gingivarum curant , in Aphthis & oris ulceribus

bus est optima planta, folia contusa profunt in verrucis extrahendis, vulneribus & ulceribus curandis, tandem scabiem curat.

Smilax.

Character. Caules longi, duri, striati, sarmentosi, ramosi, flexiles, spinis instructi, scandentes, arbusculas vicinas amplectentes; folia magna, ampla, crassa, dura, nervosa, acuta, spinosa, punctis albis instructa; flores polypetali, rosacei, parvi, albi, odorantes, in spicas congesti, pistillum floris fit bacca mollis, rotunda, pulposa, rubicunda aut flavida, includens semina polita, rotunda, ovata, externè coloris rubicundi subfusci, internè albi, saporis insipidi & ingrati; radix longa, aliquantulum nodosa, dura, in plures parvos ramos divisa; hæc planta crescit in locis incultis.

Nomen. *Smilax* vocatur à *σμάξ* rado, quia hæc planta est acuta, vel *smilax* id est pulta volubilis aspera, vel juxta *Ovidium* est nomen cujusdam infantis, qui in hanc plantam fuit mutatus; aspera dicitur quia spinosa est.

Vires. Omnes veteres laudant, quod tantum vim habeant in resistendis venenis, ut in inter Alexipharmaca Princeps sit, nam venenum per sudores expellit, Veteres dixerunt, quod si modo hæc herba recens decocta infanti applicetur, tum ille infans præservatur ab omni veneno, sic etiam laudant contra morsus venenatorum animalium, verum postquam innotuit Salsaparilla, seu Sarsa officinarum, putarunt fere omnes Botanici, quod *smilax* esset species Salsaparillæ, sed in alia regione
cres-

crescens, quidquid sit nescio, tamen sic videtur, radix enim convenit, apud Hodiernos medicos usurpatur hæc herba pro summo depurante sanguinis, nam sarmenta decocta sanguinem depurant, radices folia decocta conducunt in morbis venereis, morbillis, variolis, & lue venerea laborantibus, qui sudores ferre non poterant, hac ratione curavi.

Bryonia.

Character. Caules exigui, ramosi, teneri, villosi, intra parvum tempus in altitudinem crescentes, scandentes, plantas vicinas amplectentes; folia Vitim referentia, sed minora, aspera, albescentia; flores monopetali, campaniformes, albi, exigui, patentes, quinquefidi, orâ radiatim expansâ, calice tenacissimè comprehensi, proprio calici adnati ut unum corpus esse videatur quinque staminibus præditi, masculini; alii flores similes innascuntur ovario supra apicem ejus calice instructum; Ovarium innatum fini pedunculi est bacca rotunda, vel ovata in initio viridis, sed post maturitatem rubicunda, succum flavescentem saporis ingrati habens, in qua hærent femina plura ovata & acuta; hujus ovarii apex coronatur calice & flore hermaphrodito simili flore masculino, sed minore; radix longa, tuberosa, crassa, carnosâ, albida flavescens quasi fungosa, intus circulis donata, saporis acris mordacis, amaricantis, nauseabundi, odoris virosi dum recens est; mitior fit, dum senescit.

Nomen. *Bryonia* vocatur à βρύον *Muscum*, quia instar musci occupat solum, dicitur etiam

Vitis

Vitis Sylvestris radix, quia Vitim refert, hæc ex America adfertur, aliter apparet, ac hic crescit ob soli caliditatem.

Vires quod attinet non possum omnes explicare, nam quidem quatuor prælectionibus opus haberem, hinc saltem quasdam compendio dicam, primæ, secundæ, tertiæ & sextæ radix ad finem hyemis circa plenilunium effossa, tum in taleolos scissa, in umbra siccata & ad unciam unam vel dimidiam libræ uni vel duabus vini infunditur, si tum uncia una hujus vini sumatur, sursum deorsumque purgat, hacque ratione sæpe Hydrops curatur, sic ergo in lentis pituitosisque sumitur, lento facto motu, omnia repurgat, ergo maximum solamen est in hydrope, si ex radice expressus succus paulo exsicceetur, tum habent sæculas, quæ aperire solent, & in uteri obstructionibus conveniunt, non verò purgant, hacque ratione conducit morbis virgineis & uterinis, si radix in pulverem redigatur, & inde fiat Cataplasma resolvit omnes tumores & maculas à sanguine extravasato, convenit etiam ad tophos venereos, si ex foliis fiat Cataplasma est summum discutiens, prodest ob summam sui amaritiam in vermibus necandis & pellendis, menses ciet, fætum educit, astmata sanat, uteri suffocationes arcet, podagricis conducit internè & externè, radix pulverizata stercore vaccino & aceto mista & in cataplasma redacta conducit podagricis, hæc planta malum nomen accepit, quia Empirici in omni hydrope & quartana febre usurpabant, si radix Bryoniæ ad unciam unam libris duabus vini infundatur more nostro in phiala alta chemica, si tum dragma una inde nonnunquam sumatur, sit summum

num aperiens, sed nauseam quidem facit.

Tamnus.

Character. Sarmenta exigua sine capreolis serpentia & plantas vicinas amplectentia; folia caulibus longis adhærentia, & alternatim disposita, coloris viridis splendentis, saporis viscosi; flores ex alis foliorum erumpentes, hexapetaloides, nudi, stellati, præditi sex sparvis staminibus, è latere interno flosculi enatis ad intermedia segmentorum, coloris flavi, viridescentis aut pallidi: hi flores sunt hermaphroditi. Sed & sunt flores mares absque ovario nati simili modo in aliis plantæ locis. Flores digeruntur in racemos; finis pedunculi sustinet ovarium, quæ est bacca oblonga, ovata, pulposa, rubicunda, aut nigricans, continens tubam longam, membranaceam, cylindricam in fastigio trifidam, segmenta iterum bifida, incurva, villosa, fatam seminibus; radix magna, crassa, tuberosa, fere rotunda, extus nigra, intus alba, profundè in terra depressa, saporis acris; hæc planta crescit in sylvis.

Vires insunt violentes, dicitur quoque hæc planta aliquid venenati habere, hinc malè sæpe pro Bryoniâ adhibetur.

Christophoriana.

Character. Caules exigui, teneri, ramosi; folia ampla, magna, in multas partes divisa, oblonga, acuta, dentata, coloris viridis albescentis; flores pentapelati, stellati, rosacei, flos hic calicem, si clausus sit, microscopio visibilem habet, in quo erravi in indice, sed
non

non aperitur flos, quin diffletur calix, sic & petala cito diffidentur, ita ut numerus petalorum non conveniat inter auctores; post florem sequitur bacca mollis, fere ovata, aliquantulum carnosa, quæ per maturitatem fit nigra, continens semina gemina ordine ut plurimum sibi adhærentia; radix satis crassa, fibrosa, externè nigra, interna flava; hæc planta crescit in montibus.

Nomen. *Christophoriana* vocatur, quod nomen huic plantæ male fuit datum fortè à *Santo Christophoro*.

Vires. Prima est venenatissima, sic quoque secunda, sed qua fide nescio, nam non audemus plantas talis mali nominis explorare. Quarta in Medicina non laudatur.

Aralia.

Character. Flores polypetali, nudi, apici ovarii innati; bacca globosa continens semina oblonga.

Vires. Prima dicitur esse bonæ virtutis & secunda radix adhibetur ab Europæis pro radice Salsaparillæ; hinc duplex Sarsaparilla, ut quoque duplex est radix Serpentariæ.

Ruscus.

Character. Rami multi, flexiles; folia Myrti, sed rigidiora, duriora, acuta, pungentia, nervosa, inodora, sine caule, saporis amari & adstringentis; calix monophyllus, multifidus intra hunc flores monopetali, campaniformes, globosi, exigui, lutei; flori succedit bacca rotunda, mollis, rubens, Asparagi baccis major,
con-

continens sub tenui pelliculâ modo unum modo bina semina durissima, flava, saporis subdulcis: radix crassa, oblonga, tortuosa, obliqua, implexa, inæqualis, dura, repens, alba, fibras multas albas demittens, saporis acris, aliquantulum amari; hæc arbuscula crescit in locis incultis, ut in sylvis.

Nomen. *Ruscus* vocatur quasi *Rusticus* id est *planta rustica*, quia rustici olim supra suas carnes hanc plantam ponebant, ut eas à muribus defenderent, dicitur etiam *Laurus*, quia videtur ad laurinas coronas faciendas conducere, & *Alexandrina*, quia in Alexandria crescit de *Rusco* foliis asperis Poëta canit.

Horridios rusco, projectâ vilior algâ,

Prima officinalis dicitur *Ruscus Myrtifolius*, quia habet folia *Myrti* vel *Myrtacantha* à μύρτες *Myrtus* & ξανθὰ spina quasi *Myrtus spinosus*, *Oxymyr sine* ab ὀξύς *acutus* & μυρτίον *Myrtus*.

Vires. Radix nomen habet, ut inter quinque radices aperientes resenseatur, Veteres quoque dixerunt esse medicamentum aperientissimum, ut quoque experui, habet omnes virtutes, quæ prædicantur de lapide colubrino vel Pedro del porco; folia in vino albo cocta & jejuno stomacho hausta concreta optime resolvunt & per urinam expellunt, alvum movent, & in morbis renum, colica nephritica & hydrope conveniunt, hæc planta vere teneros & virides furculos agit, qui instar Asparagi comeduntur; radix etiam conducit in Ictero & ardore urinæ.

Polygonatum.

Character. Caules rotundi, politi, nullos ramos dantes, in summitate aliquantulum incurvati; folia ad caulem alternatim & quasi pendula disposita, oblonga, ampla, nervosa, coloris subfusci; flores monopetali, campaniformes, tubulati, nudi, multifidi, uni cauli adhærentes pedunculis brevibus, in sex segmenta fissi, sex staminibus è latere interno floris enatis præditi; Ovarium ex floris centro natum, tubam emittit longam, apiculo fimbriato instructam; & fit bacca mollis, fere rotunda, ovalis, viridis aut purpurea, continens semina ovalia, dura, alba; radix longa, digiti crassitie per intervalla articulata, & nodosa, aut tubulata, alba, multas fibras possidens, saporis subdulcis. Hæc planta crescit in sylvis.

Nomen. *Polygonatum* vocatur, à πολὺ *multum* & γόνυ *genu* quia multa genicula habet, nam radix est valde nodosa, dicitur etiam *sigillum Salomonis*, quia radices nodi sigillum quasi referunt.

Vires. Hæc planta conducit in fluere albo, folia decocta prosunt in scabie, cicatriculis, maculis morbillorum & lenticulis capitis, baccae ad unciam unam pintæ vini albi gallici infusæ conveniunt in herniis, præsertim si radices contusæ externè applicentur, ex prima & cæteris fit aqua stillatitia ad lavandum, quam mulieres pulchritudini inservientes usurpant, sed non credo multum his prodesse, hæc planta habet vires aperientes.

Smilax.

Character. Caulis tenuis; folia acuta, nervosa; flores hexapetati, nudi, albi, exigui, sex staminibus instructi latis crassisque, in spicas digesti, inodori; Ovarium in fundo floris sphaericum, brevi tubâ instructum fit bacca sphaerica, mollis, post maturitatem rubicunda, sub tenui pelliculâ recondens semina sphaerica; radix parva, perennis, repens, fibrosa, alba, saporis subdulcis: hæc planta crescit in sylvis.

Nomen. *Smilax* vocatur à *σμάα* rado, quia est planta aspera, *Unifolium* dicitur, quia in initio tantum unicum florem gerit.

Lilium Convallium.

Character. Folia Lili vel Plantaginis oblonga, satis ampla, viridia, polita; caulis parvus, angulosus, nudus; finis pedunculi fit flos monopetalus, campaniformis, exiguus, obrotundus, in sex segmenta supra fissus, pendulus, spicatus, albus, odoris grati, saporis amari; ex apice pedunculi intra florem ovarium nascitur, quæ fit bacca mollis, subrotunda, rubicunda, continens semina densè congesta, rotundula, dura, amara; radix longa, parva, repens, alba; hæc planta crescit in sylvis & vallibus.

Nomen. *Lilium* vocatur à *similitudine foliorum*, & *Convallium*, quia in vallibus crescit, hinc à loco natali, imprimis in *Moscovia* & *sylvis germanicis*.

Vires. Hæc planta habet suavem & subtilem odorem, ergo spiritus refocillare dicitur, com-

commendatur ad morbos cerebri, vertigines, epilepsiam, passionem hystericam, convulsionem, & passionem hypochondriacam, colligitur magnâ copiâ in Germaniâ, inde fit aqua stillata, & spiritus, qui adeo commendatur contra vertiginem & animi deliquium, si verò nimis usurpetur, vertiginem faciens inebriat; cæterum est summum restaurans, credo verò quod in morbis calidis sit æquè pessimum medicamentum, ac spiritus vini, sed ubi frigus morbum producit, convenit, verum putarem, conservam ex floribus in hoc casu melius conducere; flores in pulveres contriti & naso inditi conducunt in paralyfi, nam est optimum sternutatorium.

Asparagus.

Character. Caules crassi, rotundi, duri, recti, folia non habentes, in initio virides, denique albi, edules; folia tenuissima; flores rosacei, hexapetali, nudi, sex staminibus præditi, campanulam oblongam referentes; Ovarium natum ex placentula hærente in pedunculi apice intra florem fit bacca rotunda, mollis, rubra, pisi magnitudine, includens semina dura, orbicularia, corneæ duritiei, saporis subacris, subdulcis, odoris nullius; radix numerosa; longa, parva, spongiosa, rotunda, ex uno capite inæquali in plures fibras sese diffundens externè coloris grisei, internè albi, saporis subdulcis, subacris, odoris nullius; hæc planta in hortis colitur. *Martialis* de hac planta canit.

Mollis

*Mollis in æquorea, quæ crevit spina Ravenna;
Non erit incultis gratior asparagus.*

Nomen. *Asparagus* vocatur ab ἀσπαράγος, quod notat apud Græcos surculum erumpentem, ut asparagi faciunt.

Vires. Primæ & secundæ radices in Medicina recipiuntur inter quinque radices aperientes, sed habent hoc incommodum, quod urinam faciunt cadaverosam vel fætidissimam; hinc *Helmontius* putat renibus non prodesse, imprimis si Asparagi nondum prodierint, & sic abscindantur, tum toti sunt albi, & faciunt urinam foetere, & si per urethram transeat, facit dolores, si verò surculus jam jam in ramos abiturus sit, ut Galli comedunt, tum inde urina non foetet, nec fit stranguria, radix maxime urinam movet hinc ardor & fætor, qui ex Asparagis in urina excitatur, fecit radicem medicis esse suspectam; si nimis coquantur, tum sunt valde mucosi & non facile digestibiles.

Alkekengi.

Character. Caules exigui, rotundi, rubicundi, in multos exiguos ramos divisi; folia Solani, sed majora; calix tubulosus, campaniformis, quinquifidus, instar vesicæ supra conniventis excreescens, per maturitatem fit pericarpium; flores monopetali, rotati quinquifidi, staminibus quinque præditi, ovarium ex placentâ ad finem pedunculi, intra calicem natum, tubâ longa, gracili, apice globoso præditâ instructum, fit fructus mollis Cerasi forma (qui tectus latet in vesicâ membranaceâ

ex

ex calice dilatato) per maturitatem rubens saporis acidiusculi aliquantulum amari continens sub tenui pellicula pulpam globosam & flavescentem, in qua hærent semina compressa, subrotunda, rugosa, plana, saporis subacris, subamari, odoris nullius evidentis; radix parva, alba, repens; hæc planta crescit in vineis.

Nomen. *Alkekengi* ex vox Arabica; *Halictabum* dicitur ab ἅλς, mare & κόκκος, vas quia putamen hujus fructus vas maris refert *Vesicaria* vocatur, quia fructus hujus plantæ in vesicâ est inclusus, prima belgicè dicitur in officinis *Grieecken over zee*.

Vires. Baccæ habent succum vinosum penetrantissimum, similem succum citri vel vini; hinc in febribus ardentibus laudatur, hic succus quoque est diureticus, ergo in morbis renum commendatur, & quidem optimus est, quia nil in nostro corpore nisi sola urina, quæ in putredinem alcalinam vergit, hinc alcalia diuretica vobis semper sint suspecta. Baccæ exsiccatae, in pollinem contritæ & vino infusæ est summum diureticum, quod etiam alvum movet, sic etiam contra calculum laudatur, valet contra omnes morbos ardentes vi sua refrigerante, semina exsiccata & contrita cum saccharo ad unciam dimidiam sunt optima in omnibus renum morbis, instar Théæ & Coffé adhibita renes purgant, baccæ valent contra sanguinem congrumatum, icterum, stranguriam, urinæ remoram arthritidem & hydropem; fumus seminum ore exceptus mirè prolicit vermiculos ex dentis cavo; ex baccis sunt Trochisci optimi

Solanum.

Character. Caulis ramosus ; folia oblonga, acuta, satis ampla, mollia, nigricantia, altera angulosa, altera crenata, altera integra, saporis herbacei, insipidi, succum viridem habentia ; flores monopetali, quinquifidi, stellæ instar expansi, in medio pluribus staminibus donati ; calix monophyllus, quinquifidus, stellatus, non vesicarius ; flori succedit bacca mollis, succulenta, ovata vel globosa, nigricans, facta seminibus planis, exiguis, flavis ; radix longa, fibrosa, albescens, hæc planta crescit juxta vias.

Nomen. *Solanum* vocatur à *solari*, quia hæc planta humores dulces reddit.

Vires. Prima & secunda vocantur *Dulcisamara* vel *Dulcoamara* belgicè *Bittersoet*, si partem recenter avulsam manduces, per totum os amaritiem diffundit, & paulo post dulcedinem mellitam ; succus ejus est penetrantissimus, saponaceus, & detergens, hinc convenit, ubi sanguis est extravasatus & grumosus per vulnus, est diureticus, sabulum quereenum expellit, estque sudoriferus, hinc Medici in Phthysi vimina diutissimè cocta dant potandum ad depurgandum & attenuandum, sed ubi nimia sanguinis tenuitas, quæ per sudores nocturnos se manifestat, adest, tum nocet ; in inflammationibus & fibris nimis tensis est optima planta ; folia contusa conducunt in hæmorridibus, ejus succus in cancro est optimus ad lavandum, cum spiritu vini rectificatus conducit in Erysipelate & omnibus cutis morbis, vis eadem ac in Glycyrrhiza, in decocto sum-

mus

mus usus contra omnes morbos ab obstructionibus, deterget enim, aperit in omnibus pectoris morbis, corporis ulceribus vel externis vel internis, contra scorbutum & luem veneream laudatur, est planta maximè diuretica, & nulla magis in castris commendatur, si milites internè vel externè læsi sint, externè in podagra conducit, uti ad sopiendos dolores. Quarta quinta & sexta belgicè vocantur *Dullebyen Dalkruyt*. Medici hanc plantam summopere externè commendant; externus usus quidem mihi probatur, sumunt nempe folia contusa, & succum expressum unguento Rosaceo permistum imponunt capiti phrenitici hominis ad refrigerandum & dolores sedandos, hinc ejus succus est antiphlogisticus; folia cum sale vel nitro contusa quoque in inflammatione gangræna & suppuratione conveniunt; internè hæc planta dicitur mitigare ardorem, refrigerare & reficere, sed cum plurimi rusticorum pueri inde sint convulsionibus affecti & mortui, uti & eorum gallinæ, ut rustici testantur, hinc nobis sit planta suspecta, sic & eorum baccæ, externè folia contusa conveniunt in hæmorrhoidum inflammatione; septimæ & octavæ non tam cito fiditur, Nonna habet tubera pro radice quæ in America primo est inventa, ibique laudatur pro optimo nutrimento; jam verò vulgus est ejus usus, belgicè vocantur *aerdappelen*, dant optimum & bonum nutrimentum, si verò nimiam copiam assumantur, suffocant, tubera sub cineribus quasi assando cocta exsiccant, & optimum est nutrimentum, in venerem excitare dicuntur. Decima quarta putatur esse Solanum Veterum, & dicuntur poma habere vim refrigerantem, non scio

tamen ejus vim, quia ejus virtus nondum satis est explorata. Decima septima est venenatissima. nam ejus baccæ abque ullis fere symptomatibus exstinguunt.

Capsicum.

Character. Caulis angulosus, durus, villosus, ramosus; folia longa, acuta; calix parvus, brevis, rigidus, expansus; flores monopetali, rotati, multifidi, fructui insidentes; flori succedit fructus mollis, membranaceus, in duo vel plura loculamenta divisus, politus, splendens, in initio viridis, deinde flavus, post maturitatem ruber aut purpureus, sætus seminibus planis, fere reniformibus, coloris flavescens subrubicundi; radix brevis, tenuis, multas fibras dans; hæc planta crescit in regionibus calidis, ut in Hispania.

Nomen. *Capsicum* vocatur à *Capsa*, quia semina hujus plantæ in capsula quasi includuntur, vel *Capsicum* à καπλω mordeo, quia est planta ardens & pungens; dicitur etiam *Piper Indium Americanum Brasilianum* à sapore acerrimo, nam si fructum crudum ederis sapor die integro in ore hæret, neque facile deleri potest.

Vires. Fructus in Medicina recipitur, qui habet acrimoniam, cui similem non novi, meminime incautè gustasse, inde meum os per viginti quatuor horas fuit adustum & inflammatum, sed hoc aceto corrigi potest, brassilienses aceto condunt, & instar synapi utuntur, sic in morbo frigido vel scorbutico & debili stomacho pituitoso summo cum effectu ingerunt, hoc verò mirum, quod calidarum Regionum incolæ

colæ semper his calidis utantur. Ultimo quoque est Capsicum maximo fructu striato instat Mali, vocant etiam piper brassiliense cum boneto belgicè *peper met klapmutsen*.

Lycopersicon.

Character. Caules longi, villosi, debiles, excavati, ramosi, repentes; folia in margine dentata, acuta, tenera, aliquantulum villosa; flores monopetali, in lacinias divisi, flavi; flori succedit fructus, carnosus, mollis, subrotundus, politus, spendens, in varia loculamenta divisus, in quibus latitant semina rotunda, compressa, flava; radix fibrosa; hæc planta habet odorem penetrantem & ingratum, in hortis colitur.

Nomen. *Lycopersicon* vocatur à λύκος, *lupus* & περσικὸς, *Persica*, quasi *persica lupi*, *Dodona*o dicitur *poma aurea*, & *poma amoris* à forma.

Vires. De ejus virtute disputatur & lis nondum est composita, sed mihi videtur potius ad venenatas quam ad medicatas plantas esse referendas, nam semina assumpta stomachum subvertunt & languores & quasi apoplexiam inducunt.

Belladonna.

Character. Caules crassi, rotundi, ramosi, villosi, coloris rubicundi, obscuri; folia Solani, sed majora, ampliora, oblonga, mollia, non angulosa, aliquantulum villosa aut lanuginosa; flores ex alis foliorum erumpentes, monopetali, campaniformes, multifidi in lacinias divisi coloris albi & purpurei; flori

succedit fructus ferè rotundus mollis, Cerasum æmulans, niger, splendens, in duo loculamenta divisus, continens semina placentæ affixa, & rotunda; radix longa, crassa, albescens, in multos ramos divisa; hæc planta crescit in sylvis.

Nomen. *Belladonna* est vox Italica significans *pulchram Domicellam* à formæ elegantia & à veneno, quod habet, sic dicitur.

Vires. Hæc planta est venenatissima, nam si homo unicam baccam comedat, ilico convellitur, si plus, moritur, neque remedium contra hoc venenum notum est, ut tristissimo casu hic in Batavia contigit, ut pueri allekti pulchritudine harum baccarum comederit, & brevi suffocati mortui sint, sic & in Aula Hetrusca accidit, ubi tres pueri inde mortui sunt, qua de re Hortulanus, cui iussum erat has venenatas plantas cavere, suspendio fuit plexus; unicum tantum est remedium, quod est mel cum aqua, in magnâ copiâ & clysmâ ex melle & oleo; externè conducit in tumoribus resolvendis.

Melongena.

Character. Caulis rotundus, rubicundus, lanuginosus; folia longa, ampla, sinuosa, viridia, sed lanuginem albam habentia, caulibus longis & crassis adhærentia; flores monopetali, rotundi, quinquifidi, campaniformes; flori succedit fructus mollis, globosus, Pomum referens, solidus, politus, coloris purpurei, aut viridescentis, constans pulpâ albâ carnosâ succo præditâ, in loculos divisâ, quæ semina albescencia, plana ut plurimum reniformia

continent; radix in multas fibras longas dividitur, crescit in hortis.

Vires. Hæc planta reddit homines soporosos & furibundos, & ita dicitur quia homines inde insani fiunt.

Mandragora.

Character. Folia ex radice erumpentia, longa, in medio ampla, in fine angusta, polita, lucida coloris viridis subfusci, odoris ingrati; flores monopetali, multifidi, campaniformes; post florem sequitur fructus mollis, globosus, carnosus, continens semina compressa ut plurimum reniformia, radix longa, crassa, bifida, externè cinerea ferruginea, internè pallida, odore ingrato & viroso, caput feriente & narcotico, radix fere hominem refert, internè duo crura habet, & si supernè leviter vulneretur, ab utroque latere tum excrescunt quasi brachia, & tum facile supernè in caput formari potest, unde dicunt auctores esse hominem subterraneum ob quam causam vocatur *Anthropomorphon*, ἀνδρώπῳς homo & μορφή figura, quasi figura hominis.

Nomen. *Mandragora* vocatur à μὰνδρα stabula & γόρρα forum, quia primæ mandragoræ fuerunt inventæ circa stabula vel foritentoria.

Vires. Hæc planta loco clauso illata somnum conciliant iis qui dormire non poterant, hinc odore dicitur somnum excitare, radix per superiora & inferiora purgat cum violentia & virium prostratione & aliquando convulsionibus subsequenter, fructus comestus dicitur extinguere, verum alii clari viri in Gallia publicè sine noxa ederunt baccas. folia cum

lacte in Cataplasmatibus formam cocta conducunt in omnibus tumoribus scrophulosis & scirrhis.

Phytolacca.

Character. Caulis crassus, rotundus, durus, rubicundus, in multos ramos divisus; folia inordinatim posita, ampla, venosa, polita, coloris viridis subpalescentis, aliquando rubicundi; flores rosacei, polypetali, in ramos dispositi; flori succedit fructus globosus, mollis, post maturitatem coloris rubri subfusci, continens semina rotunda, nigra, in orbem disposita; radix longa, crassa, alba, vivax post longum tempus; hæc planta crescit in Virginia.

Nomen. *Phytolacca* vocatur, à φύλλον *planta* & *lacca*, quia ex hac planta fit color ruber instar laccæ.

Vires ejus nondum sunt cognitæ.

Cucubalus.

Character. Caules sarmentosi, flexiles, debiles, tenues, rotundi, nodosi, repentes, ex nodis suis erumpunt duo folia opposita mollia; finis pedunculi fit calix campaniformis, orâ quinquifidâ in centro calicis placentula, cui innascitur ovarium globosum instructum tribus longis tubis gracilibus est bacca mollis, nigra, sæta multis seminibus racematim congestis, ut plurimum reniformibus, nigris, politis; radix longa, exigua, sarmentosa, repens, fibrosa, alba; hæc planta crescit in regionibus calidis, ut in Hispania & Italia.

No-

Nomen est antiquum, & non scio virtutes habere.

Capparis.

Character. Folia rotunda, saporis aliquantulum amari; surculos agit, in quorum summitate habet parvos calices virides, qui ad condiendos carpuntur, si hi calices postquam ad magnitudinem requisitam devenerunt, in planta relinquantur, tum dehiscunt, & fiunt flores albi, rosacei, tetrapetali, expansi, multis staminibus donati; flori succedit fructus pyriformis vel siliquosus, carnosus, in quo nidulantur semina plurima plerumque subrotunda, vel reniformia; radix longa, crassa, ejus cortex est tubulosus, rugosus, crassus, cinereus, saporis acris & austeri.

Nomen. *Capparis* vocatur à *capite*, quia calices hujus arbusculæ parva capita referunt; belgice *kappers*.

Vires. Radicis cortex imprimis laudatur, ubi aperiendum, roborandum est, hinc ad viscera roboranda conducit, cortex, radix & fructus ipse dicuntur morbis splenicis prodesse, fructus in mensa quoque adhibetur ad confortandum stomachum uti notum est; cortex vino albo infusus est diureticus.

Vitis Idæa.

Character. Rami tenues, corticem viridem habentes; folia oblonga, ampla, in margine incisa, saporis adstringentis; flores monopetali, campaniformes, globoso ovario innati, coloris albi subrubicundi, flori succedit fructus

tus parvus mollis, vel bacca umbilicata, plena succo, coloris cerulei subnigricantis, saporis adstringentis subacidi, sæta seminibus exiguis albescentibus; radix lignosa, parva, plerumque repens; hæc planta crescit in locis aridis & incultis, ut in sylvis & montibus.

Nomen. *Vitiæ Idæa* vocatur à *Vitis*, quia instar *Vitis* scandit, & ab *Ida*, & quia olim in monte *Ida* crescebat.

Vires. Baccæ sunt adstringentes, conducunt in diarrhæa & dysenteria, ex earum succo expresso rob conficitur, qui in iisdem morbis est optimus.

Moschatellina.

Character. Ex radice erumpunt caules longi, exigui, molles; folia incisa; finis pedunculi explicatur in calicem trilobatum, stellatim expansam, stabilem; ovarium natum ex placentalâ, in centro pedunculi intra cavitatem positâ, habet in lateribus quinque tubas in apice quintum ovarium habet tubas modo quatuor, videtur quadriloculare, tetraspermum; flores calici innati, ad latera positi, sunt quinquifidi, monopetali, campaniformes, staminibus decem instructi, quintus supremus est quadrifidus, & habens octo stamina; porro flores, ovariaque, semper quinque simul congesta cubum referunt deficiente modò infimo latere; post florem sequitur fructus mollis succulentus, continens quatuor semina; radix longa, alba, excavata, multis squamis canis dentem referentibus instructa, in parte superiore multas fibras longas habens, sapor est dulcis. Hæc planta crescit in pratis.

No-

Nomen. Moschatellina vocatur à Moscho, quasi parva planta odorem Musci habens.

Vires. Radix hujus plantæ est resolvens, vulneraria & detergens.

Herba Paris.

Character. Caulis mediocriter crassus, rotundus, solidus, in parte superiori viridis, in inferiori rubicundus; folia in crucem disposita, oblonga, ampla, venosa, rugosa, aliquantulum acuta, nigricantia; calix quadri-folius, radiatim expansus; flores tetrapetali cruciformes, quatuor staminibus donati; flori succedit bacca mollis, globosa, quatur tubis instructa, in quatuor loculamenta divisa, coloris obscuri, odoris ingrati, continens semina oblonga, exigua, alba; radix longa, parva nodosa, repens; hæc planta crescit in sylvis.

Nomen. *Herba Paris* vocatur, quia omnium optimè dicitur venenum pellere, belgicè dicitur *Wolfs-besie*, *spinnekoppen*.

Vires. Hæc planta dicitur primum medicamentum ad omnes morbos venenatos & pestilentialia curandos, hinc antidotis magnis compositionibus ut Orvitanæ theriacæ ingreditur; folia contusa & formâ cataplasmatibus applicata conducunt in bubonibus pestilentialibus, aliisque tumoribus calidis, ut in paronychia & ulceribus inveteratis; in Mania est planta optima, ejus radix in pulverem redacta in Colica prodest, ejus aqua destillata convenit in inflammatione oculorum.

Anapodophyllum.

Character. Calix monophyllus, undique clausus, instar cucuphæ, floris crescentis mole illicô excussus, utpote maximè caducus, restante unâ parvâ alâ; flos rosaceus, hexapetalus, petalis natis ex ambitu placentæ infimæ ovarii, unde & duodecim stamina, innascitur pedunculo ex foliorum alis orto, fructus ovatus, unicapsularis, in conum extensus, fætus seminibus subrotundis instructus tubâ mirabiliter fimbriatâ.

Nomen. *Anapodophyllum* vocatur ab ἀπό, undique πῆς pes & φύλλον folium, quia undequaque folia habet circa pedunculum, quod verum est, sed tamen à *Tournefortio* ita fuit dicta hæc planta, quia folium pedem Anatis refert.

Arisarum.

Character. Flore cucullato cætera Ari.

Colocasia.

Character. Caulis digiticastris; folia ampla, rotunda in parte inferiori nervosa, longis & crassis caulibus adhærentia succum aquosum & viscosum habentia, lævia, pedunculo in umbilicum folii inserto; finis pedunculi dat calicem monophyllum membranaceum, infra cavum, turgentem in ovalem figuram, supra in vaginam acutam, semi-patulam instar auris ovillæ explicatam, ex imo fundo calicis axis, cui circumnascuntur multa ova sphærica, baccata, singula instructa tubâ longâ, tenui, filamentis.

menti instar , gerentia unum vel alterum semen subrotundum ; eidem axi suprâ hæc ova circumcrescunt stamina masculina densè stipata , suis testiculis instructa ; denique suprâ hæc iterum tertia series filamentis numerosis eundem axim ornat , qui tum format pedunculum graciliorem purpureum ; ille denique eminens in clavam longam , nigram plerumque abit ; radix tuberosa , crassa , carnosa , farinosa , edulis , saporis Castaneæ ; hæc planta crescit in lacubus & paludibus præsertim in Egyptia & Alexandria. *Martialis* de hac planta canit.

Lenta minus gracili crescunt colocasia filo.

Vires. Dum hæc planta manducatur , os quasi ab igne penetrantissimo afficitur , hinc habetur inter plantas alexipharmacas , & venena expellentes , verum hæc acredo mitescit , si coquatur , ut quoque de Aris verum est.

Arum.

Character. Omnia ut in Colocasia ; folia verò oblonga , ampla , triangularia , aurita & sagittata , splendentia , adnata pedunculo affixo in postremo foliorum ; radix rotunda , tota alba , nucis avellanæ magnitudine ; flos anomalus , monopetalus , auris asinæ instar in medio eminet pestillum , quod obscænam figuram repræsentat.

Vires. Omnes hæ plantæ sunt valde acres , sic ut si paululum hæc herba manducetur , os exurat , hinc dicitur planta antiparasotica , quia olim solebant principes gnatones

nimum edentes in primis esculentis dare hanc plantam, tum ob oris exustionem non magis edere poterant; radix ejus est penetrans, attenuans, purgans & hydragoga, *Sydenham* laudat maximè hanc plantam, & testatur se hoc unâ herbâ plus effecisse, quam ullâ aliâ, ubi languor aderat, inde testatur, si vires Arreticere voluisset, quod sibi maximo fuisset lucro, imprimis in scorbuto lento, ubi raro adhibentur, sed hyeme legi & cum gummi ammoniaci inde feci pilulas, quæ optime purgant, hinc in hydropo, melancholia & morbo hypochondriaco conducit; est medicamentum thoracicum & stomachicum optimum; radix viridis est valde acris, sed siccata acredinem amittit, in ictero & chlorosi est remedium optimum ut in febribus intermittentibus tussi inveterata & asthma, ex foliis contusis fit conserva optima in cachexia, folia contusa prosunt ad ulcera vetustissima depuranda, est purgans optimum in morbis chronicis, uti & in herniis, parant quoque in Italia ex radice contusâ & diligenter ablutâ succum cerusæ similem, denique hæc herba ciet urinam, & viscerum obstructionem resolvit.

Arioides.

Character. Folia integra Cannacori æmula; radix quidem crassa, vix tuberosa, sed longa.

Saururus.

Character. Folia Arioiidea; flos apetalus; binis staminibus præditus, hermaphroditus; ovarium ovatum, molle, monospermum, tubâ

tubâ trifida instructum; flores & fructus in spicam longam, gracilem congesti;

Nomen. *Saururus* vocatur à σαύρα *Lacerta* & ἐρὰ *cauda* quia caudam *Lacertæ* refert.

Vires eædem sunt ac in præcedentibus.

Dracunculus.

Character. Caulis crassus, rectus, habens corticem cutis serpentis referentem; folia profundè incisa in magnas, varias, profundas lacinias, angusta, polita, carnosæ, splendentia, caulibus longis & fungosis adhærentia, cætera *Ari*, sed radix crassæ, fere rotunda, carnosæ, externè coloris flavescentis, internè albescentis, saporis dulcis; hæc planta crescit in locis umbrosis præsertim in regionibus calidis.

Nomen. *Dracunculus* vocatur, quia caulis maculis quibusdam variegatus quandam serpentis similitudinem referre videtur, dicitur etiam *Polyphyllus* à πολὺ *multum* & φύλλον *folium*, quasi *planta multa folia habens*.

Vires. Apud Arabes hæc planta dicitur dare nutrimentum, sed tamen expertus nondum satis scio, hoc esse comprobatum, cæterum sapor est dulcis.

Plantæ Pomifera.

Hæ plantæ sic vocantur à Botanicis, ferunt enim fructum, qui habet corticem sub hac substantiâ quandam pulposam seu carnosam, & tum sub hoc loculos, qui constant placentis, quibus accrescunt semina.

Momordica.

Character. Caules exigui, sarmentosi, angulosi, striati, scandentes; folia Bryoniæ, sed minora, caulibus mediocriter longis adhærentibus, saporis amari & acris; flores monopetalii, campaniformes quinquifidi, late expansi, coloris flavi albescentis; post florem sequuntur elegantes fructus longi vel rotundi, magis minusve turbinati, cavi, carnosi, elastica virupti, & semina explodentes oblonga vel ovata, rubicunda, obductâ calyptrâ planâ, margine denticulato; radix parva, fibrosa; hæc planta in hortis colitur.

Nomen ignoratur, dicitur etiam Balsamina mas, Balsamina, & poma balsami.

Vires. Si materiæ medicæ evolvatis scriptores, invenietis quod pomum maturum Momordicæ lentum habeat succum, qui est sapore subdulcis & balsamicus, Indi hoc solo succo oblito vulnera coalescunt sine suppuratione, hoc oleum prodest, si internè assumatur, & dicitur sanare ulcera, & detergere ibi, ubi manus accedere nequit, Zeylanenses papinos seu herbam ipsam adhibent ad alvum laxandam, ubi purgare non licet, ut in morbis calidis ubi bilis peccat; fructus usurpatur ab Indis ad emolliendum, dolores sopiendos, vulneraque conglutinanda; folia contusa in hæmorrhoidibus, combustionibus & herniis conveniunt.

Cucumis.

Character. Caules plurimi, villosi, repentes; folia ampla, magna, angulosa, dentata,
aspe-

aspera, repentia, flores monopetali, campaniformes, quinquifidi, flavi; post florem sequitur fructus figuræ singularis & variæ tene-ritudinis, est enim oblongus rotundus aut tor-tuosus carnosus, edulis, mollis, viridis aut flavescens, verrucis aliquando præditus, cor-ticem tenerem habens, teres in terna vel qua-tuor loculamenta divisus continens semina oblonga, plana, alba, in medio paululum tu-mida seu convexa, candicantia, ad extremi-tatem acuta, Seminibus Melonum angustiora, corticem durum habentia, in quo latet amyg-dala dulcis, unctuosa, saporis grati; radix fibrosa, alba, recta; hæc planta in hortis co-litur.

Nomen. *Cucumis* vocatur sive *cucumer* à *cur-vatura* quasi *curvimer*, quia caules hujus plan-tæ incurvantur.

Vires. Si hæc planta læto solo crescat, tum dat pulpam aquosam glaciale, si verò rami pedibus calcentur vel lædantur, tum pulpa fit amara, ut pulpa colocinthidis & vomitum fa-cit, semina inter refrigerantia majora recen-sentur, si cum lacte inde emulsio fiat, conve-nit in omnibus ardentibus morbis; pulpa inter optima cibaria æstate recipitur, quia refrigerat, hinc hoc medicamentum non adeo est vitupe-randum, si modo non abusus fiat, nam in ni-mia sanguinis tenuitate non convenit; ejus succus est nitrosus, subacidus, glacialis, mu-cilaginosus, emolliens, diureticus & refrige-rans; si in jure carniū coquatur ut Galli fa-ciunt, est optimum refrigerium, si verò ex cucumere maturescente & putrescente aqua destillata detur ad dragmam unam, alvum e-gregiè solvit; prima & secunda sunt edules,
cum

cum aqua decoctæ hodie pro optimo nutrimento inserviunt fervida æstate biliosis & calidis, hæc planta abundat copiosissimo nitroso sale, tenuissima mucilagine tecto, habet vires emollientes & humectantes, unde in omni morbo inflammatorio, mictu sanguinis, asperitate, dolore renum à calculo & in expellendo sabulo pro optimo habetur remedio, fructus crudus non est adhibendus, quia ob phlegma viscosum non facilè digeritur, cortex est aliquando dulcis aliquando amarus, caro vel amarissima vel fatua.

Elaterium.

Character. Caules crassi, repentes, succum habentes, ramosi, villosi; folia Cucumeris, sed minora, magis albescentia, præcipuè in parte inferiori, magis carnosâ, lanugine magis pungente & magis asperâ instructa, sine capreolis; flores Cucumere minores, sed monopetalii, campaniformes, quinquifidi, coloris herbacei subflavescentis; fructus ovalis, Olivæ magnitudine, hispudus, hirsutus, in initio coloris viridis, post maturitatem flavescentis, habens succum viscosum, acrem, & virosum; hujus fructus paulo maturus cum crepitu dissilit, & semen in longitudinem sat distantem projicit ob vim elasticam; radix ejus est oblonga, crassa, alba, saporis acris nauseosi, odoris dum recens virosi; hæc planta crescit in regionibus calidis.

Nomen. *Elaterium* vocatur ab ἐλατύνω *agito*, quasi arcus tensus qui se restituit, vel etiam sic dicitur à fructu, qui si modo leniter attingatur, se per aliquod pedes dispergit & evanescit;

cit, quasi, sed fructus fere maturus prudenter inter pannos, vel in lagena, ut in ea se dis-
plodat, est carpendus, ne inde oculi affici-
antur.

Vires. Ex fructibus fit succus Elaterii adeo-
laudatus Veteribus, *Hippocrati*, aliisque. *Theo-
phrastus* dixit eum esse durabilem per ducentos
annos, & tamen vim suam retinere, si pauca
grana nempe tres vel quatuor assumentur, sur-
sum deorsumque incredibiliter purgat, & hac
ratione in quadam specie hydropis convenit,
nam ille succus per totum corpus pererrat;
pilulae inde confectae exhibeantur in Hydropi-
cis, quibus viscera sunt robusta & adhuc inte-
gra, teste *Sydenhamo* & ipsa experientia; in
apoplexia & lethargo convenit, in unguentis op-
timis pro hydropo ingreditur.

Melo.

Character. Caules longi, sarmentosi, repen-
tes, asperi; folia Cucumeris, sed minora, ro-
tundiora, minus angulosa; flores parvi, flavi;
post florem sequitur fructus in initio aliquan-
tulum villosus, ovatus & glaber, rotundus
vel rugosus, magnus vel parvus, habens cor-
ticem durum, crassum, coloris viridis & cine-
rei; caro est tenera, medullosa, humida, glu-
tinosa, flava aut rubicunda, odoris & saporis
dulcis & valde grati; interna loculamenta bi-
fariam secta divisus, continens semina oblon-
ga, plana, ex flavo albescentia habentia corti-
cem durum fætum amygdala albissima, alba
& oleosa hæc planta in hortis colitur.

Nomen. Melo vocatur à vocabulo græco μήλον
pomum, hinc propriè malum vel pomum sig-
nificat,

nificat, quia ejus fructus Pomum refert, Itali dixerunt *Milo*, quia ex millenis, ut dicunt, vix unus bonus invenitur.

Vires. Caro Melonis dicitur esse fructus frigidus, sed experientia me coëgit credere contrarium, omnino enim quantum odor & sapor indicant inesse quid aromatici, quod à posteriori discimus, ergo est planta aromatica, facit enim, si nimia copiâ sumatur, ut homines sanguinem mingant, hincque est calefaciens, vixque aliquid plus in Venerem stimulat; optimo nutrimento inservit pulpa, si moderatè sumatur, sed jejuno ventriculo sumi debet. Semina recipiuntur inter quatuor semina refrigerantia majora, in his est lenta & farinosa vis, si Melo maturescat, tum succus fit aquosus ad alvum solvendam, ut de Cucumere dixi.

Pepo.

Character. Caules longi, sarmentosi, crassi, repentes in latum se extendentes cum capreolis; folia ampla, magna, incisa, dura, aspera, dentata, coloris viridis subfusci, splendentia, caulis longis, duris aut spinosis adhærentia; flores monopetali, campaniformes, lanuginosi, aliquantulum odorantes; flori succedit fructus oblongus vel rotundus, carnosus, corticem durum, aliquando tuberosum habens trifariam divisus, fætus seminibus planis, oblongis, annulo quodam cinctis, habent sub cortice amygdalam albam, dulcem, & gratam; hæc planta in hortis colitur.

Nomen. *Pepo* vocatur à græcâ voce πεποιμένος *maturescere*, quia hujus plantæ fructus facile maturescit.

Vires.

Vires. Pulpa cocta cum jure carniū est optimum nutrimentum, sed si ejus usus nimis diu continuetur, tum reddere solet flaccida intestina, virtus est ut in Cucumere, hinc in calidis regionibus assumitur ad refrigerandum cum pauco aromate, biliolis summopere prodest, nam est humectans & refrigerans, semina inter quatuor semina frigida annumerantur, & in emulsionibus, decoctis aperientibus, pectoralibus & refrigerantibus adhibentur.

Melopepo.

Character. Fructus subrotundus, carnosus, striatus, angulosus in quinque partes sectus, continens semina compressa, placenta spongiosæ affixa; reliquum est, ut in præcedentibus; hæc planta crescit in hortis.

Nomen. *Melopepo*, vocatur à *Melo* quia ejus fructus ad Melonis magnitudinem accedit, & *Pepo* & quia aliquid de ejus natura participat.

Vires sunt humectantes, refrigerantes & pectorales, semina inter quatuor semina frigida annumerantur.

Anguria.

Character. Caules sarmentosi, flexiles, teneri, repentes, villosi; folia ampla, magna, villosa, aspera, in profundas lacinias secta; flores flavi, campaniformes, quinquifidi; flori succedit fructus obrotundus, carnosus, habens corticem satis durum sed politum, caro Cucumeris, alba, aut rubicunda saporis dulcis & grati; habet in se pulpam medullosam,

in

in qua latent semina oblonga, ampla, compressa, rugosa, nigra aut rubicunda, seminis cortex est valde durus, & cortice ablato invenitur Amygdala parva, alba, medullosa, saporis dulcis & grati; hæc planta in hortis colitur.

Nomen. *Citrullus* vocatur à citreo colore, quia ejus fructus maturus talem colorem possidet, *Auguria* unde dicitur, nescio, belgicè vocatur *Watermeloen*.

Vires. Hac in terra succus hujus fructus valde aquosus aquam gelidissimam refert, & inde hic non assumitur, sed in regionibus calidis, ut in India; verum si inde adferri curemus, antequam hic allatus eandem acquirat naturam, ac si hic crevisset; semina inter quatuor semina frigida majora annumerantur, & inde conficiuntur emulsiões.

Cucurbita.

Character. Caules sarmentosi, longi, repentes aut scandentes cum capreolis; folia, ampla, rotunda, mollia, lanuginosa, in margine aliquantulum crenata; flores albi, campaniformes, quinquifidi, villosi; flori succedit fructus longus, in aliis teres, in aliis lageniformis, in aliis inflexus in sex loculamenta plerumque divisus, fæta feminibus pallidis planis, oblongis, hinc obtusis, inde latioribus & quasi introrsum emarginatis, seu auriculatis duabus apophysibus quasi angulosis eminentibus & duabus lineis per longitudinem excurrentibus notatis; hic fructus habet corticem durum, lignosum, flavescentem; ejus caro est fungosa, medullosa, alba & insipida; ra-
dix

dix tenera & fibrosa, distinguitur a præcedentibus præsertim, quod habeat corticem post maturitatem liquescentem & carnem intus magis fungosam; hæc planta in hortis colitur.

Nomen. *Cucurbita* vocatur quasi *curvata*, quia hæc planta, nisi sustinetur, semper incurvatur.

Vires. Indi ex fructu faciunt lagenas, semina inter quatuor frigida majora recipiuntur, hoc semen ultra annum non est asservandum, aliter fit rancidum. viresque priores pereunt, & evadunt inflammantes, pulpa non editur, semina ad obtundendum, inspissandum & demulcendum optimè profunt, ut quoque Anguriæ, Melonis, & Cucumeris seminibus verum est.

Colocynthis.

Character. Caules repentes, villosi, asperi; folia caulibus satis longis adhærentia, ampla, in profundas lacinias secta, villosa, aspera, albescentia; flores flavi, pallescentes; flori succedit fructus levis, amarus rotundus, non edulis pugnæ magnitudine, ex flavo viridis, includens sub cortice tenui, polito & splendente medullam candidam, fungosam, levem & semina parva, compressa, oblonga, cucumracea, quasi sordida, albicantia, saporis acris amari & nauseosi; hæc planta crescit in Indiis orientalibus.

Nomen. *Colocynthis* vocatur à græco vocabulo κολοκύνθη, quod κοιλίαν κινεῖ alvum movet, vel *Colocynthis*, quod sit κολόν κυνῶν, seu esca canis sive cibus canum ob suam magnam amaritatem per Ironiam.

Vires.

Vires. Fructus bene maturus descinditur, & suspensus exsiccatur, aliquando etiam ejus succus exprimitur, & cum gummi tragacantha in trochiscos cogitur, qui dicuntur Trochisci de Alhandal qui fructus, trochisci, pulpaque violentissimè purgant, frigidis & aquosis est optimum remedium, si in nimia copiâ exhibeatur, dysenteria subsequitur vix tollenda, nisi clysmate injecto oleo, & oleo magnâ copiâ epoto, si trochisci in phiala alta coquantur cum spiritu vini fit celebris illa aqua *Rulandi*, quæ ad unciam dimidiam egregiè purgat, & hydropicorum aquas educit; hæc planta inter purgantia vegetabilia validissima est, humores quoscunque viscosos, pituitosos & tenaces, qui cæterorum purgantium vim omnem eludunt, ex ultimis quasi articulis provocat, & educit, hinc est tanquam catholicum medicamentum in morbis pertinacissimis, ischiatico dolore & lue venerea, ingreditur clysmata pro stimulo in substantia contra morbos soporosos, sed pulpa findoni est includenda, ingreditur multas compositiones pharmaceuticas,

Sicyoides.

Character. Folia cucumeracea, angulosa; caules scandentes cum capreolis; flores monopetali, campaniformes, quinquifidi, radiis expansi; fructus amygdali æmulus, carnosus, echinatus, in capitulum collectus, & sub tenui cute unico semine plano sætus.

Vires non scio esse demonstratas, sed puto esse plantam venenatam.

Granadilla.

Character. Caules longi, tenues, repentes; folia polita, nervosa, in margine dentata, alternatim disposita, odoris penetrantis, saporis aliquantulum acris; calix primò triphyllus, ex hoc pedunculus brevis & ex eo calix quinquefolius, arctè florem primò amplectens, dein stellatim expansus, hinc calix est in variis speciebus valde differens, in aliis herbaceus, in aliis verò reticulatus; flos albus, pentapetalus, rosaceus, elegans stellatim expansus, intrapetala in orbem expanduntur multa versicolorata filamenta, dein erigitur axis, cui primò circumaccrescunt in orbem expansa quinque stamina, testiculis appensis & versatilibus, prædita, dein ovarium ovatum, cujus apici innascuntur tres tubæ apicibus scabris, obtusis præditæ versus testiculos suppositos sese inclinantes; fructus ovatus vel globosus, carnosus, unicapsularis, trilocularis, succum acidiusculum continens, fœtus seminibus ad costas, ut ad placentas affixis, calyptrâ obvolutis, odoris grati; radix repens, nodosa, fragilis, fibrosa, coloris pallidi albescentis, saporis subdulcis; hæc planta crescit in nova Hispania.

Nomen. *Granadilla* est diminutiva vox *Granada*, & ita dicitur, quia fructus hujus plantæ plenissimi sunt seminibus, vocatur etiam *Flos passionis*, quia si imaginationi aliquantulum concedetur, omnia instrumenta passionis Christi habet, hinc *Rapinus* canit.

*Ferventes etiam tum Granadilla per aestus
 Prodit, Amazonii quam litore fluminis ortans
 Ad nos extremo Peruvia misit ab Orbe.
 Flos alte incisus crispato margine frondes,
 Caule in sublimi, vallo prætendit acuto,
 Spinarum in morem, patiens ô Christe, tuo-
 rum
 Inscriptus foliis summa instrumenta dolorum.
 Nam surgens, flore è medio, capita alta tri-
 cuspiæ
 Sursum tollit apex, clavos imitatus aduncos.*

*Vires habent refrigerantes & nutrimento op-
 timo inserviunt, primæ & secundæ succus est
 suavissimi saporis & vinosus, sed aliquid acidi
 habet; hinc est refrigerans.*

Opuntia.

Character. Folia magna, longa, crassa, vi-
 ridia, dura, tuberculis spinosis instructa, suc-
 cum habentia, vitcosa, nervosa; flores rosacei,
 flavi aut rubri; petalis plurimis in orbem positis
 constantes, innati apici ovarii, numerosissimis
 staminibus præditi; ovarium, cujus apex in
 ambitu speciem caliculi fert, fit fructus car-
 nosus, umbilicatus, unicapularis, excavatus,
 pulpam medullosam, rubram, saporem dulcem
 habens, fetus seminibus sæpe annulatis, sapo-
 ris non ingrati; hæc planta crescit in Italia &
 Gallia. Si ab his unum folium humi mande-
 tur, crescit, datque novam plantam; flos in
 omnibus est hermaphroditus, hæc tota planta
 foliis constat fertque ficus edules, quæ ab ho-
 minibus amantur.

No.

Nomen. *Opuntia* vocatur, quia *Theophrastus* scribit hanc plantam circa *Opuntium* crescere.

Vires. Hæ plantæ sunt pessimæ, insidiosissimæ & spinosæ, ita ut si quis has tractet, per diem spinulas è manibus evellere nequeat, virtus fere est eadem ac in præcedentibus, si verò hi fructus sint ficus, tum contrarium habetur, quod legitur in Evangelio, quod ficus non legantur de spinis, verum tamen est aliqua differentia inter ficus & hos fructus; hos fructus nimiam copiâ edentes accipiunt urinam ruberrimam.

Melocactus.

Character. Caules crassi, striati, lanuginosi, angulosi, spinosi, ejus habitus est singularis, succulentus, echinatus polygonus; flores monopetali campaniformes, tubulati, nudi, multifidi, ovario insidentes, intus gerentes multa stamina; ovarium est carnosum, molle, fungosum, pulposum, fætum multis seminibus parvis, oblongis; fructus hujus plantæ sunt edules; hæc planta crescit in saxis durissimis, quæ nullas habent rimas, præsertim in regionibus calidis ut id gallia.

Nomen. *Melocactus* vocatur, quia Melonem refert, & quia spinosa est, dicitur etiam *Echinomelocactus*, quia suis spinis Echinum refert.

Vires. Ejus fructus est edulis sapore subdulci, sed plenissimus granulis arenosis.

Ananas.

Character Folia Aloës Americanæ angustiora; fructus coronatus, carnosus, solidus, tuberculis plurimis ornatus, gratissimus, succulentus, fætus seminibus exiguis; flos monopetalus, tubulatus, infundibuliformis, in tria sepimenta distinctus; fructus tuberculis innascens exiguus; semina inter corticem recondit carneque tegit; radix vivax, crassa. Septima est Ananas Americana spinis rubris foliis angustioribus. Octava foliis longissimis hamatis, succum deorsum spinis fructu maximè, qui præbet nutrimentum. Nona est Ananas Americana foliis Aloës ut dictum est.

Vires. Omnes hæ plantæ apud auctores non describuntur; fructus succum habet, qui sapore vinoso & suavi omnes plantas superat, unde Americani dicunt, quod sit omnis suavis saporis compendium, nec potui ipse meliorem saporem invenire, sed relinquit quandam speciem doloris, at non ingrati, quasi aciculis lingua esset tacta, hinc concludo succum esse penetrantissimum, ideo ab ejus abusu Itali nonnunquam sanguinem mingentes in dysenteriam incidunt, at merus sanguis fluit, quæ verò dysenteria post longum tenesimum mortem creat, puto verò hoc fieri à nimio, usu, hæc acredo corrigitur, si pomum in aqua vel vino aliquamdiu maceretur, vel sale vel aceto perfricetur, tum innoxie sumitur, & mictum sanguineum non causat, succus dicitur esse frigidus, sed contrarium obtinere puto, & credo, si ille succus abundaret, nos inde morbos melancholicos curare posse, nam existimo,

timo, illum optimè resolvere, verum nimis pretiosus & rarus est; mulieribus gravidis est valde noxium medicamentum.

Plantæ Apetalæ.

Flos petalis constans dicitur quia habet unum folium vel diversa segmenta foliacea, vel florida, quæ dicuntur petalæ, quia sunt caducæ, ventoque facilè diffillantur, apetalæ jam dicuntur seu stamina sola, quæ florem quidem habent calice & staminibus præditum, nullis verò petalis flosculi harum plantarum petalæ quidem repræsentant, sed habemus illa pro calicis segmento, quæ deciduis staminibus semina perfecta manent, idque amplectuntur, calix dicitur; si verò deciduis staminibus prius cadant dicuntur petala. Vocantur hi flores etiam staminei, quia loco foliorum flosculorum solent in calice filamenta contineri, oblonga stamina dicta.

Rhabarbarum.

Character. Ineunte vere protrudit hoc Lappathum dictum Rhabarbarum, caput rotundum fuscum ex radice crassa, fungosa, lutea, quod expansum sese dilatat in plurima folia, paulatim sese explicantia, primò multum crispata & in se complicata, subrubra quæ omnino dilatata levia evadunt, ampla fere rotunda, crassa, caulibus longis, crassis & nigricantibus adhærentia, singula singulis bipedalibus pediculis innitentia, pollicem crassis, quæ magnitudinem adepta in folio pingui & humenti bipedalem etiam acquirunt longitudinem & la-

ritudinem fere parem; coloris sunt saturatè virentis, gustus acuti: in medio hujus foliorum secundo aut tertio anno protruditur caulis crassus, non tam altus quam *Lapathi hortensis* Patientia dicti caulis, quem amplectuntur folia minora, rotunda etiam: in summis caulibus spicatim proveniunt flores herbacei, exalbidii, hexapetaloiidei in limbo exteriori muscosi, herbacei in medio, singulis floribus deciduis succedunt singula semina triangularia, splendentia, subflava, ruffave, tribus foliolis vice capsulæ aliorum *Lapathorum* more inclusa; procedente tempore radix grandescit, multis propaginibus inde propendentibus ornata, oblonga, tuberosa, circularibus zonis rugosa, tuberibusque inæqualis, communiter ponderosa, colore est rubente extra, intra verò flavescente: ablato cortice exteriori radix apparet sublutea multis venis rubicundis ipsam percurrentibus: saporis est amaricantis & lenta viscedine subadstringentis, nauseosi odoris, pontici debilis; hæc radix diligenter exsiccata flavum retinet colorem, atque masticata salivam flavo itidem colore tingit.

Nomen. *Rhabarbarum* vocatur à *Tournefortio* quasi *radix apud Barbaros crescens*, sed mihi magis arridet illa denominatio, quæ a loco natali specialiori vult nomen deductum, crescit enim hujus species quædam ad *Wolgam* *Russiæ* magnæ illud flumen quod olim *Rha* dictum esse plurimi testantur *Geographi*. Hujus itaque fluminis nomine & vocis *Barbarus* compositione plantæ nostræ appellationem existimant; quia hanc radicem à barbaris locis accipiebant; non loquitur hic de illa quæ ad flumen *Wolgam* crescit, & *Rhabarbarum* muscovi-

coviticum dicitur, sed de Lapatho præstantissimo rotundi folio, aliter Rhabarbarum Officinarum dicto, quod ex china seu sina advehitur, hæc planta vario nomine apud auctores invenitur, *Rhabarbarum forte Dioscoridis & antiquorum, Rhaponticum Rba verum antiquorum, Rba & Rheum Dioscoridis, Rhabarbarum officinarum, Hippolapathum Thracicum vel Rhabarbarum.* *Neuhof* refert hanc radicem à mercatoribus Tibetensibus & Mogorensibus ex china peti postea Europæis vendi mercatoribus, *Clarissimus Tournefort* ad herbas flore monopetalo, campaniformi, cujus pistillam in unicum semen abit, hanc refert, hinc ipsi plantæ proprium assignans genus eam à Lapathis plane separando. Magis igitur apposite *celeberrimus Johannes Rajus* hanc censet referendam ad Lapathi genus, non enim possum, quin cum hoc ipso plantam hanc ad herbas flore apetalo monospermas, Lapatha dicta referam; quoniam uno flosculo excepto cæteris omnibus characteribus cum Lapatho convenit, radice, foliis, caulibus, fructu, modo crescendi, odore, sapore, vi medicata perfecte idem, præfertim cum semine, id quod & optimè demonstravit *Morisson*, qui in re Botanica valde fuit clarus. Radicis bonitas verò cognoscitur, si pinguis sit, facilè mollescat sub dentibus, si non alba, nec nigra, sed crocea sit in aqua trita, si in butyro resolvatur; hæc radix hyeme incipiente effossa & in taleolos scissa trajecto filo in umbra suspenditur & exsiccat, tum per sex annos bona manet, hæc gustata exhibet saporem adstringentem, acerbum vel austerum.

Vires. Folia decocta lenissime alvum sol-
Z 4
vunt,

vunt, scorbuto resistunt, & robur conciliant solidis, Veteres dixerunt radicem hujus plantæ esse unicum purgans, quod in morbo dari licet, & quidam octuagenarius dicit se ab omnibus medicamentis quidem esse deceptum, sed non Rhabbarbo. Afferunt nonnulli eam valere ad bilem vitiosam corrigendam, similesque affectus chronicos tollendos; hæc radix constat partibus subtilibus, hinc vadit per subtiles sanguinis partes, & tingit urinam croceo colore, si enim manè grana decem assumantur, tum urina redditur crocea & odor Rhabbarbi illi fuit communicata, partes ergo habet tenacissimas, quo ad colorem, hinc conducit ad expurgandum sanguinem à volitante spurcitie, ad renes saburra liberandos, & lubricosa pituitosa, grumosa solvenda, in omni extravasato stagnante sanguine est optimum remedium, magna perhibetur ejus vis in calculo, hydropo & ictero aliisque hepatis affectibus à vitiosa bile oriundis, laudatur ad inflammationem, stomachi imbecillitatem, & omnes ejus dolores, convulsa, lienosos, hepaticos, nephriticos, tormina vesicæ, & thoracis vitia, præcordiorum distensiones, uteri affectiones, coxendicum dolores sanguinis sputationes difficiles, singultus, dysenterias, cæliacas passiones, circuitus febriles & venenatorum morsus; tollit etiam livida & impetigenes cum aceto illitum; hæc radix in contusis summum est remedium, primas vias expurgat, post purgationem intestina roborat, in purgandis infantibus laxis fibris præditis est egregia radix, jure merito tantopere laudatur in dysenteria & dyarrhæa, quacunque, quæ oritur à scirrhusa & cancrusa naturâ, si detur
ad

ad scrupulos duos , grana decem omni mane assumpta (ut tantum purgare possit) est summum deobstruens in morbis antiquis hypochondriacis, scorbuticis, languorem viscerum resolvit & fibras obstructas roborat, hujus radicis vis ex sale subtiliori acri mulilaginosi & terreis particulis mixtis constat, acres istæ salinæ particulæ prout magis vel minus à mucilaginoso & terreo involucro, cui antea quasi implicatæ hærebant, solutæ sunt, eo magis vel minus etiam stimulant. Nonnunquam & tantum motum excitant, ut hepar ipsum imprimis verò vesicula fellis prematur, unde tum duplex potest excernibilis, quo ipso &, quod supra dictum, in Ictero ejus magnum esse vim, confirmatur iterum. Vim autem purgantem in sale ipsius, neutiquam verò in resina vel oleosis consistere particulis, ex ejus Tinctura patet. Hæc enim aqua extrahitur, aquam verò nec resinosa nec oleosa unquam solvere Chymia clarè demonstrat, præterea quæ cum spiritu vini extrahitur Tinctura, non tantum vi purgat, quam aqua extracta; imo aqua ubi miscetur, non lactescit, quod tamen omnibus aliis Tincturis, quæ ex oleosis & resinosis extrahuntur, accidit. Notandum denique venit, particulas salinas ita dissipatas esse, vel ea quantitate liquidorum dissolutas; ut vim suam exercere nequeant; hæc radix ætate siccata omnem vim purgantem & acredinem amittit, ejus odore solo quidam ad sedes moventur, & per coctionem amittit purgantem virtutem; conducit in Gonorrhæa, urinæ ardorem temperando, malignitatem expellendo, fluxumque sistendo in substantia præscribi solet adragmâ semis usque ad dragmas duas, dosis

extracti est dragmæ duæ, Tincturæ verò dragma una; hæc radix tosta vel exsiccata-adstringit, & in dysenteria non minor est virtus, quam quidem terræ sigillatæ, & cum nuce moschato, laudano opiato fluxus alvi commodissimè inhibetur vi adstringente ejus se ubique exferente, imo in hæmorrhagiis narium similibusque casibus ipsam adhibuit *Pechlinus* vertiginosis aliquando nocet hæc radix; vermes necat, & multas compositiones pharmaceuticas ingreditur.

Lapathum.

Character. Caulis striatus, rubicundus, in summitate in multos ramos divisus; folia magna, longa, ampla, acuta, mollia, coloris viridis obscuri caulibus longis & rubicundis adhærentia; flores juxta ramos dispositi, multis staminibus constantes; finis pedunculi intra calicem dat placentulam, illi innascitur ovarium triquetrum tribus tubis, apice eleganter fimbriato, quæ lateraliter eminent extra segmenta capsulæ; semina triangula, splendentia in capsulâ membranosa inclusa; radix magna, externè fusca, internè flava, aut crocea, multas fibras habens, hæc planta crescit in montibus, & in hortis colitur.

Nomen. *Lapathum* vocatur à græco vocabulo *λαπάσσω* *evacuo*, quia radix hujus plantæ alvum movet, dicitur etiam *Hippolapathum* ab *ἵππος* *equus* vel ut hoc sensu magnus & *Lapathum*, quasi *magnum Lapathum*. *Patientia* quia ejus est lenta vis; *Rhabarbarum Monachorum*, quia à Monachis Rhabarbari loco adhibetur.

Vires sunt paulo debiliores Rhabarbaro, talis

lis tamen est vis in Patientia, ut hostem suum devincere solet, radix quotidiano usu efficit, ut quidquid maligni hæret, id leni & lento suo motu resolvat, à putredine arceat, & fibras roboret; radix rasa & in cerevisia ad uncias duas decocta est optimum remedium, si per menses hoc decoctum assumatur, præsertim ubi sanguis in putredinem vergit, hinc homines inde quasi rejuvenescunt, iterum si modo per longum tempus dragma una cum uncia una aquæ per noctem infusa mane propinetur. *Muntingius* demonstrat, tertiam esse Britannicam Veterum Tincturam in Belgiam missam ad belgarum morbos in stomacho debellandos, unde dicuntur aliter periisse, qui morbus fuit scorbutus, in hoc casu egregium ejus effectum vel millies fui expertus, si enim sit fætor, halitus putridi gingivarum vel dentes vacillantes, tum radix ad unciam dimidiam in scobem redacta & cum vino cocta assumitur, vel inde gingivæ & fauces laventur. Quinta vulneribus applicata sanguinem sistit, cocta & epota hæmorrhagiam sistit, in mictu cruento & sputo sanguineo egregia est planta, maximè si paululum ustuletur, optimè omnia Lapatha in substantia usurpantur, in Diarrhæa & Dysenteria conducit. Undecimâ dicitur sanguis Draconis, quia stigmata rubra quasi sanguinea hinc inde habet, estque hæc planta adstringens, & sumitur succus in omni morbo, ubi Rhabarbarum & Patientia laudavi hæc planta dicitur omnes fluxiones & hæmorrhagias sanare, si hæc planta cum aceto incocta locus cum hoc decocta lavetur vel cum melle edulcorata planta potetur.

Acetosa.

Character. Folia oblonga, viridia, splendentia, succum acidum habentia, cætera ut in Lapatho, nisi sapor acidus in caule & foliis. Hæc planta in hortis colitur.

Nomen. *Acetosa* vocatur ab *aceto*, quia hæc planta habet saporem acidum; dicitur etiam *Oxalis* ab ὄξος *acidus* ob eandem causam.

Vires. Usus hujus plantæ est maximus in Medicinâ & præstantior Lapathis, ejus sapor est acidus; si succus expressus, coctus, bene depuratus & inspissatus in loco subterraneo reponatur, oritur sal acidus, stimulus & purgans, qui adstringit & roborat, & in omni morbo, ubi febris ardens putrida & continua adest, convenit; folia vel radices decoctæ in sero lactis recentis optimæ sunt contra omnes morbos lentos in genere, ubi nimia est acerbitas in putredinem tendens, ejus conservasyrupus & aqua sunt in usu, nulla planta felicius corpus purgat à fæcibus hyberno tempore collectis; ejus folia ad manipulum unum in pinta una feri lactis decoctæ, & refrigerata est optimum medicamentum Mense Aprili, denique primaria ejus vis est in scorbuto expugnando, si scilicet hæc planta recens comedatur vel ejus succus potetur, sætidum anhelitum, dentium vacillationem, & gingivarum putredinem arcet, optima est herba in omnibus, ubi sanguis est nimis fluidus, vasa laxa, in omnibus qui in Phtisin proni sunt, & in sputum sanguinis incidunt, si succum hunc assumant, egregiè curantur, externè etiam adhibetur, nam in fordidis ulceribus convenit, folia cum butyro insulse.

fulso contusa & anthracibus in gangrænam tendentibus imposita summi sunt usus, decocta adhuc melius præstant; hæc herba appetitum excitat, & sitim sedat, hinc conducit in febribus. Undecima dicitur βακεφαλύφορος à βάς *bos* & κεφαλή *caput*, quæ species vires Lapathi habet, nisi quod simul acidum accedat, & hinc plus adhuc putredini resistunt hæc plantæ, hinc magis conveniunt quam præcedentes in omnibus morbis, ubi nimia sanguinis ichorositas adest; folia cum vino contusa sunt optima ad dentes vacillantes in scorbuto lavandos; aqua ejus destillata sal & spiritus nullius sunt usus.

Bistorta.

Character. Folia ex radice erumpentia, longa, satis ampla & acuta Patientiam referentia; Caules rotundi; calix monophyllus, membranaceus, geminus, unus alteri suppositus, instar vaginæ, ex fundo hujus pedunculus, cujus sine deinde adnascatur flos monopetalus, in segmenta profundissimè sectus, & staminibus octo præditus, in densas & longas spicas congestus, in fundo hujus floris invenitur ovarium triquetrum, instructum tubâ longâ, triplici, continens post maturitatem semina triangularia & splendentia; radix carnosa quasi tuberosa & geniculata seu nodosa oblonga, pollicem crassa, in se contorta, capillitio donata, foris ex spadiceo nigricans, intus ex flavo rufescens, saporis austeriusculi adstringentis, odoris nullius. Hæc planta crescit in locis humidis.

Nomen Bistorta vocatur, quia radix in varios gyros torta est.

Vires. Hæc planta à virtute adstringente laudatur quam maximè ita, ut nullum medicamentum scopo adstringente præscribatur, quin ingrediatur Bistoriæ & Tormentillæ radix, quæ pari passu ambulant, sic ut hic habeamus maximum roborans & adstringens, ita ut in omni morbo, ubi statim Rhabarbarum & Herbam Patentiæ laudavi quoad partem adstringentem, conveniat, si verò cum aceto vel vino coquatur, tum hoc decoctum est optimum ad dentes vacillantes lavandos, & hoc modo dentis tormenta à laxitate curantur, si decoctum ad locum accedere possit, hinc in omni morbo convenit, ubi nimia fibrarum laxitas adest, ut in Diabete humorum, in Hæmorrhagiis, in fluxu mensium nimio, mictu sanguineo, in vomitu, diarrhæa & præcavendo abortu.

Persicaria.

Character. Caules rotundi, excavati, rubicundi, ramosi, nodosi, folia Persicam referentia, aliquando maculata, aliquando non; flores spicati in summis caulibus & rami, longis pedunculis adhærentes, quinque staminibus donati, coloris purpurei aliquando albi; calix quadrifidus fit capsula seminis adulta, alii pro flore tetrapetaloïde habent: stamina sex. Ovarium in centro calicis, compressum, ovatum vel orbiculare, tubâ bifidâ, fimbriatâ præditum. Semen planum ex ovato acuminatum, nigricans; membrana caulem succingens ad egressum foliorum & ramulorum ex adverso folii; radix fibrosa; hæc planta habet saporem in acidum vergentem, & crescit in locis aquosis.

Nomen. *Persicaria* vocatur, quia ejus folia Persicam referunt. Sexta dicitur *Hydropiper* ex ὕδωρ aqua, & πέρπει, piper, quasi planta aquatica saporem piperis habens.

Vires. Prima à Boyleo est commendatissima, ut planta ad calculum frangendum incomparabilis; sic erat in Anglia vir quidam, qui omnes à calculo curabat, ille usum hujus herbæ ejusque succi habuit pro suo arcano, & inde curavit Nephriticos, ex herba contusa aqua destillata etiam utebatur; sed absque ullo successu hoc etiam tentavi; folia decocta conducunt in diarrhæa dysenteria & in omnibus morbis cutaneis. Cum *Paracelsus* videret in secunda & tertia maculas impressas, dicebat, has maximè conducere in vulneribus, si dorso equi imponantur, nunquam ab ephippio atteretur, hæc planta est adstringens, vulneraria febrifuga, convenit in sputo sanguineo, fluxu nimio hæmorrhoidum, menstruorum, in fluxu albo, folia contusa in hæmorrhagiis narium externè conveniunt; sexta est planta urentissima, & masticata fulminis instar quasi ictu linguam tangit, si folia contrita cuti imponantur, inflammant & exulcerant instar escharotici, ulcera deterget & depurat, si aliis temperetur, calefaciens est; ob nimiam suam acrimoriam temperatur passulis, tum conducit in hydrope, ictero & omnibus obstructionibus viscerum, in chirurgicis est optimum medicamentum ad tumores ædematosos dissipandos, si folia decocta fomenti instar calidè applicentur.

Polygonum.

Character. Caules longi, tenues, rotundi, solidi, tenaces, plerumque repentes, creberrimè geniculati; folia oblonga, angusta, acuta, viridia, caulibus brevibus adhærentia & alternatim disposita; calix quinquifidus, profundè sectus, segmentis infra herbaceis supra colore flosculoso, per maturitatem fit capsula seminis. Flores parvi ad foliorum alas oriuntur, sub membranulâ tenuissimâ primo inortu tacti. Semen perfectè triangulare, sat crassum, coloris Castaneæ; radix longa, satis crassa, simplex, dura, lignosa, fibrosa, valde repens, saporis adstringentis. Hæc planta crescit in locis incultis præsertim juxta vias.

Nomen. *Polygonum* vocatur à *πολὸν multum* & *γόνυ genu* vel *tubera*, quia multos geniculos vel tubera habet, dicitur etiam *Bistorta*, quia ejus radix ut in *Bistorta* in varios gyros contorta est; vocatur etiam *Centinodia* à *centum* & *nodus* quia multos nodos possidet, *sanguinaria* vel *sanguinalis* à *sanguine* quia est planta optima ad sanguinem sistendum.

Vires. Hæc planta est optima in omni adstrictione vasorum, hinc conducit in hæmorrhagis, sanguinis sputo, diarrhæa, dysenteria, fluxu nimio hæmorrhoidum, & vomitu, folia contusa conveniunt in vulneribus; externè applicatur manuum carpis ad æstus febriles tollendos.

Fagopyrum.

Character. Caulis rotundus, mollis, excavatus, rubicundus; folia in initio obrotunda, postea angulosa, Hederam referentia, sed minora; calix pentaphyllus, florum petala colore atque expansione radiatâ fingens, fit seminis capsula, ubi maturuit; flos parvus, albus, in spicis vel racemis aut muscariis habet octo stamina; ovarium in calicis fundo innascitur in placentâ eleganter globulis in orbem positis ornatâ, est triquetrum, emittens tres tubas, fit semen triquetrum nigricans, farinosum, intus album; radix fibrosa annua. Hæc planta undique colitur.

Nomen. *Fagopyrum* vocatur à φάρον edo & πυρὸς frumentum quia est frumentum edule vel à fago arbore, quia triquetras unculas habet, belgicè dicitur *Boekwydt*, nominatur etiam *saracenicum frumentum*, quia hæc planta olim apud Saracenos magnâ copiâ crescebat.

Vires. Hæc planta est benignissima & supplet defectui tritici, hoc commodi habet, quia crescit in loco, ubi secale & frumentum non crescere potest nempe in locis aridis & arenosis. Semina contrita & decorticata dant farinam æquè bonam ac secale, quæ facillimè fermentata digeritur, unde multis debili stomacho præditis laudatur, ejus farina cum lacte ebutyrato cocta bonum in morbis dat nutrimentum, si farina cum aquâ decoquatur in crassam substantiam habetur pro optimo antipyretico, & in inflammatione mammarum puerarum egregii est usus.

Atriplex.

Character. Folia ampla, acuta, Betam referentia, sed minora, molliora, pulverem subfarinaceum habentia, coloris pallidè virentis, saporis insulsi; calix pentaphyllus; flores parvi, flavi, monopetali, quinquifidi, aliis flaminibus quinque præditi, in centro semen orbiculatum, planum, vel quodammodo ovatum saporis dum recens nidorosi ut capsula involutum, in iis ubi flos fructui contiguus. Vel ovarium subrotundum tubis suis instructum arctè comprehenditur à duobus foliis angulatis seu cordiformibus, planis, in iis ubi flos mas à fructu remotus est; radix recta, longa, fibrosa; hæc planta colitur in hortis.

Nomen. *Atriplex* dicitur à *Columella auctore latinissimo* & græco esse vocabulum græcum ab ἀτρεψαῖς quasi *subito crescens* nonnulli dicunt *Halimi* ab ἅλμ, mare, quia circa mare crescunt.

Vires. Prima habent virtutem laxantissimam, humectantem & oleraceam, & tres primæ in usu culinario sunt, maritimæ alliciunt aviculas, quæ hac herba depereunt, ita ut ab iis vix cavere possimus, si ponatur, ubi aviculæ sunt, nam omnia folia floresque decerpunt, folia habent suavitatem, & passerres sæpe decipiuntur, dum horum comesta plumis spoliantur; tres priores dant oleum emolliens, satis nutriens, sed stomachum gravans, in clysteribus & Epithematibus paregoricis Antipodagricis adhibetur hæc planta; in ictero prodest, dum bilem obtundit & evacuat; ejus folia cum nitro, melle & aceto contrita & externè apposita podagricis prosunt. Accusatur hæc herba

ba à *Pythagora*, quod hydropicos homines faciat & regium morbum inducat.

Chenopodium.

Character. Caulis crassus, rectus, ramosus; folia longa, sinuosa, coloris viridis subfusci, splendentis, odoris penetrantis; calix quadri-
fidus vel quinquifidus, profundè incisus, ex eo stamina octo vel decem in fundo calicis, ovarium tubâ longâ, bicorni, expansâ præditum, quod maturum intra quinquifidam, vel quadrifidam quasi stellam reconditum, sit semen orbiculatum, planum, & parvum; flores in racemos congesti, quinque vel sex staminibus donati; radix lignosa & fibrosa; hæc planta crescit in locis incultis.

Nomen. *Chenopodium* vocatur à χένονδος anser & πῆς pes; quia folia pedem anserinum referunt; prima dicitur *Bonus Hænicus*.

Vires. Folia emolliunt, dolores sopiunt, & suppurationem maturescunt; ob fætorem dicuntur prodesse ad passionem hystericas, si folia primæ mastigentur, sentitur in os diffundi nescio, quid balsamici, vel si cruda vel cocta in conservam redacta assumantur omne acre mitificat, fibras rigidas arefactasque laxat, Phthyisicis in jure folia decocta prosunt, externè in Emplastris & Cataplasmatibus dolori sopiendo dicatis adhibentur, folia contusa & vulneribus imposita ea consolidant, ulcera sordida depurant, Sexta easdem vires habet ac Atriplex. Decima Italis dicitur *Belvedere*, quia amœnitate sua viridi valde se commendat, imprimis si flores habeat. Undecima est *Botrys Officinarum*, hæc est optima planta contra
con-

convulsionem, epilepsiam puerorum omniaque similia mala, est verò planta suaveolentissima, & penetrantissima, sed tamen acris *Bortrys* vocatur à *Bortus racemus*, quia ejus flores & semina instar racemi uvarum sunt congesta, *Ambrosioides*, quia fundit odores similes Ambrosio, ejus vis est commendatissima ad omnes capitis morbos à perturbatione spirituum ortos, unde in vertigine est optimum remedium, succus ejus detur cum saccharo vel coquitur in syrupum, est specificum medicamentum in morbis antedictis, si cum vino vel spiritu vini ter vel quater de die potetur, præsertim debilibus, atque genere nervoso laborantibus; dicitur valere contra passionem hystericam, menstrua provocanda, & fætum expellendum. Duodecima incredibilem odorem habet.

Chenopodio-Morus.

Character. Fructus est succulentus Fragi vel Mori.

Nomen. *Chenopodio-Morus* vocatur, quia habitus est *Chenopodii*, fructus verò *Mori*.

Vires. Fructus fert ruberrimum, quo tinctores ad tingendos pannos utuntur, hic fructus refrigerat, si una bacca per horulam in vino albo immittatur, vinum egregio colore rubello tingitur, sed tamen nec odor nec sapor inde vino conciliatur, nisi paululum modo de sapore fragi, cæterum succus est suaveolentissimus instar fragoris.

Blitum.

Character. Prima id est *Blitum album majus* habet caulem album, ramosum, folia minora; flores parvos tribus staminibus constantes, calicem trifidum, calix fit captula vesicæ æmula, in qua ovarium, tubâ bifidâ instructum in semen oblongum reconditur in calice; radix est longa, pollicem crassa, saporis insulsi ut tota planta, secunda est *Blitum rubrum majus*, cum præcedente omnino convenit, differt tantum à colore, & quod ejus folia sint plerumque minora, Tertia est *Blitum album minus*; ejus caules in parte inferiori rubicundi, in superiori verò albi, repentes, fungosi, succulenti, obrotundi, fragiles, folia oblonga, obrotunda, coloris viridis subfusci, saporis insipidi; radix crassa, multis fibris constans, terræ maximè adhærens, alba, in parte superiori aliquantulum rubicunda, in his plantis habitui quid concedendum, nam flos vix microscopio examinari potest.

Nomen. *Blitum* vocatur à βλιτὸν quod vile est & nullius pretii, quod est planta sine acrimonia & valde communis, unde apud *Plantum* dicitur *Meretrix Blitea*.

Vires sunt eadem ac in *Atriplici*, *Chenopodio* & *Spinachia*, est planta in culinis valde usitata, ejus vires sunt emollientes, refrigerantes & humectantes, in dysenteria & sputo sanguineo est planta optima.

Parietaria.

Character. Caules rotundi, rubicundi, fragiles; folia oblonga, acuta, villosa, aspera, vestibis facillimè adhærentia; hæ plantæ habent florem marem, fæminam, & hermaphroditicam; flos mas est tetrapetaloides, stellatus, quatuor staminibus, & testiculis præditus, in centro gerens parvum apiculum, absque ovario; flos fæmina constat calice foliaceo, trifoliato, in cuius centro ovarium, conoïdes, tubâ fimbriatâ instructum, in alio loco plantæ; flosculi & ovaria in nodos densos arctè congeruntur ad caules, semina oblonga & splendentia; hæc planta crescit contra muros, & parietes.

Nomen. *Parietaria* vocatur à *pariete*, quia in vetustissimis parietibus crescit, & tum vires habet optimas; dicitur etiam *Herba Vitriaria* belgice *glaskruyt*, quia folia sua scabritie & succus vi detergente vitra egregiè mundant, à *Plinio* appellatur *Parthenion* & *perdicium*, quoniam perdices eâ vescantur. *Helxine* ab ἑλκεω *traho*, quia hæc planta se vestibis adhæret.

Vires sunt emollientes, aperientes, laxantes, resolventes & acre obtundentes, convenit hæc planta in asperis pulmonum morbis & omnibus fere acutis, folia cum *Glycyrrhiza* decocta & mane & vesperi assumpta conducunt in omni nephritide vel à calculo vel à pure vel sanguine nam inde viæ lubricantur, hæc herba inter vulnerarias detergentes, emollientes, & nephriticas recensetur, & nullum est Clyisma emolliens, in quod non ingrediatur, in ætîis philosophicis Angliæ narratur (uti in collegio

institutionem dixi) quod canicula domestica semper versus Parietariam cucurrerit, & hanc comederit, si modo dimittebatur contra consuetudinem hujus generis animalium, sed cum domi detineretur, mortuus est, & in cadavere aperto, inventi fuerunt multi calculi in vesica hujus animalis, ut aliter raro in his accidit, sic etiam homines, qui à morbo nephritico languent, sæpe hujus usu continuo juvantur; urinam movet, ejusque ardorem temperat, hinc laudatur in hydropicis, externè pubi applicata infantum ischuriæ medetur, adhibetur etiam in tumoribus, erysipelate, combustione & vulneribus, folia contusa conducunt in Podagra, ejus succus est optimus in tussi inveterata, in morbis faucium forma gargarismatis convenit, uti forma injectionis in aurium doloribus, in contusionibus folia contusa instar cataplasmatidis applicata sunt optima, eadem cum aceto contusa in herneis emolliendis convenit, ejus syrupus prodest hydropicis.

Alchimilla.

Character. Folia ex radice erumpentia, caulibus longis adhærentia, ferrata, calix in octo segmenta vel quatuor fissus superius, inferius tubulosus satisque amplus, segmenta quatuor majora, minora quatuor, in stellam expansa; caules parvi rotundi, villosi, ramosi; flores in summis caulibus habent stamina quatuor, & in umbellam dispositi sunt; ovarium in fundo calicis tubum emittit apice sphaerico donatam; calix fit capsula continens bina plerumque semina, parva, rotunda, flava; radix longa digitum crassa, externè nigra fibris instructa;
hæc

hæc planta crescit in locis humidis , ut in pratis.

Nomen. *Alchimilla* vocatur , quia *Alchimi*stæ hanc plantam valde laudant ; dicitur etiam *Pes Leonis* , quia folia hujus plantæ pedem Leonis referunt , *Leontopodium* ex λέων *Leo* & πῆς *pes* , & apud eos , qui à Divis plantas nominant , appellatur *Pallium Virginis Mariæ* ; nominatur etiam *stella* vel *stellaria* , quia flores & folia aliquantulum in stellam sunt disposita.

Vires. *Hæc* planta laudatur à viribus vulnera curandis , unde *Paracelsus* eam commendavit pro plantâ optimâ ad vulnera consolidanda , quod per vim emollientem & leniter adstringentem facit , convenit dysentericiæ , Phtysi & ulceribus pulmonum & laxis pudendis constringendis ; laudatur quoque ad flaccidas laxasque mammas diriusculas & minores reddendas , conducit in nimio mensium fluxu , fluxu albo & hæmorrhagiis.

Percepier.

Character. Caules parvi , tenues , rotundi , villosi , folia obrotunda in tribus partibus incisa , *Geranium* referentia , sed minora , villosa ; calix quadrifidus ; flores ex alis foliorum , quatuor staminibus donati ; semina in singulis utriculis à calice factis singularia ; radix parva , lignosa , fibrosa & nigra ; hæc planta crescit in pratis & montibus.

Nomen. *Percepier* est vox anglica , & radicitur quia petras penetrat , & crescit in rupis , & tum putant petras in corpore frangere , ut de cæteris saxifragis dicitur , sed tamen habet amarorem & vim penetrabilem , unde olim in

An-

Anglia, frequens fuit ejus usus ad calculos, pus sanguinemque ex renibus & vesica educendos.

Vires. Hæc planta est aperiens, urinam excitat, menstrua retenta provocat, conducit in scorbuto.

Knawel.

Character. Calix quinquifidus in segmenta quinque acuta, instar stellæ expansus; flores flaminei, calici insidentes, hærent in summis ramis & in divaricationibus ramorum; in quolibet calice unum semen.

Nomen. *Knawel* vocatur quasi *ruminans*, an ideo ita dicitur, quia à ruminantibus amatur nescio.

Vires ejus mihi non sunt cognitæ.

Salicornia.

Character. Rami lignosi, semper virides, multis nodis instructi; habitus aphyllus, teres, succulentus, aizoides, squamis pyxidatim articulatis constans; flos apetalus, nudus, ex commissuris squamarum nascens; fructus est vesicula monospermos; hæc arbuscula crescit circa mare mediterraneum.

Nomen. *Salicornia* vocatur à *sale*, quia est planta valde salsa.

Vires. Folia decocta sunt valde aperientia, urinam movent, menstrua retenta provocant, partum accelerant, fætum & secundinas expellunt, humores aquosos purgant, hinc conducit in hydrope; ejus cineres adhibentur ad saponem & vitra conficienda, prosunt in sca-

bie & omnibus cutaneis morbis, si aquæ infundantur & partes affectæ inde laventur.

Kali.

Character. Rami longi, recti, satis crassi, rubicundi; folia longa, angusta, crassa, carnosâ acuta, succulenta; habitus hujus plantæ est azoïdes succulentus; flos rosaceus, polypetalus; *Tournefortio*, *Apetalus* aliis, fructus globosus, membranaceus, fætus semine unico in cochleæ formam intorto, in centro calicis. Tota planta habet saporem salis, crescit in regionibus calidis præsertim circa mare rubrum.

Nomen, *Kali* est nomen asiaticum, quod denotat plantam maritimam, sed jam per totam Europam est dispersa.

Vires. Tertia magnum nomen habuit, sed examinavi & inveni non nisi habitu quodam differre, non verò sapore odore & virtute; *Ægyptii* hanc plantam comburunt, tum in aquam emittunt, & hoc lixivio evaporato relinquitur sal in fundo, qui est sal vel sode vel *Kali* vel alkali dictus, unde jam vocabulum illud salis alkalini ortum, talis sal rodit, urit, putredinem & dolorem excitat, & cum acidis effervesceat; illud sal est optimum ad saponem & vitra cum arena conficienda, & omnis recens herba flammis vivis exusta dant cineres griseos, ad saporem salcos, si iis affundatur aqua, tum fit lixivium, quod evaporatum dat sal album dictum sal alcali, hujus plantæ decoctum vel infusum violentissimè detergit & diureticum est; hinc nocet in in omnibus morbis inflammatoriis, in ulceribus inveteratis, scabie & aliis morbis cutaneis.

Beta.

Beta.

Character. Folia ex radice erumpentia magna, polita, splendentia, satis carnosâ, tenera, viridia, vel albescentia, aliquando viridia subfusca, vel rubicunda; flos apetalus, flamineus, in globulum collectus, calici quinquifido prehensus, cuilibet flosculo subnascitur ovarium, quod est vasculum osseum, uno sextum semine, quales fructus tres, quatuorve, in globum unum colliguntur; radix annua in nonnullis valde carnosâ, crassa. Hæc planta est valde fatua & insipida; hinc *Martialis* canit.

Ut sapiant fatuæ fabrorum prandiu betæ.

O quam sæpe petet vina, piperque cocus.

Dicitur hæc planta maxime nutrire & saginare, Poëtæ verò dixerunt, quod Beta & fungus edantur in inferno, quia inde minus turbantur, nam sunt fatui; *Juvenalis* hanc sumit pro vilissimo cibo, cum canit.

— quod haud deceat plebei aradere beta.

Betæ quoque à *Diogene* appellantur homines molles, unde & betizare dixit *Augustus* in *Suetonio* pro languere & effæminari.

Nomen. Beta dicitur venire à græcâ litterâ βῆτα, quia hæc planta cum semen habet, hanc litteram refert.

Vires. Hæc planta est emolliens, nutriens & laxans, quade re *Martialis*.

Pigroque ventri non inutiles betas.

Folia sunt edulia oleracea, præbentque nutrimentum optimum, si costæ foliis abscissis decoctæ instar asparagorum edantur cum oleo & aceto, succus verò recens foliis expressus acris est, sed coctione emollitur; si succus clysteribus misceatur ad unciam unam, duas vel tres, est optimum saponaceum, quod mirificè purgat, auri instillatus tollit surditatem, cuti applicatus inflammationem & escharam facit, hinc inter plantas escharoticas refertur, si auribus instilletur sæpe cephalalgiam curat, sed hæc tenera organa aliquando periclitant; hæc planta naribus indita ingentem aquæ copiam elicit; sextæ, quintæ & septimæ radices succus est acer & immixtis auribus solet cerebrum turbare, & sic nonnunquam dolores dentium & cephalalgias curat, sed adest periculum, ne organa lædantur; inter fortissimas errhinas plantas quoque recensetur, folia contusa & ulceribus imposita hæc à putredine defendunt; suppositorium ex sexta confectum vehementer purgat.

Cydonia.

Character. Lignum durum, tortuosum, pallidum, albescens, habens corticem mediocriter crassum, satis politum, externè coloris cinerei, internè rubicundi; habitu humiliore, ramis diffusis & contortis; folia mali, integra, albescentia, in parte inferiori lanuginosa; calix ut in Pyro; flos rosaceus, pentapetalus ut in Pyro; ovarium ut in Pyro, fit fructus accedens,

cedens, carnosus, acerbus, umbilicatus, quinque loculis membranosis, semina plurima glutinosa, oblonga rubicunda condens, lanugine canâ investitus; radix magna coloris obscuri; hæc arbuscula crescit in montibus & locis aridis.

Nomen. *Cydonia* vocatur à *Cydone* insula ante *Lesbon*, vel ab insigni *Cretæ* oppido unde *Martialis* canit.

*Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle,
Ponentur : dicas hæc melimela licet.*

Et Serenus.

Aut quæ poma Cydon Cretæis misti ab oris

Vires. Succus hujus pomi paulo immaturus est benignissimus & roborans, unde fiunt mivæ Cydoniorum, dicitur hoc malum belgicè *Queepeere en Quee-appelen*, si succus sit maturus, tum non ita adstringit, nec quoque si bene sit coctus, nam tum paululum de hac vi perdit, semina media contrarium plane vim habent, nam emolliunt, si cum aqua rosarum frigide infundantur, hoc maxime prodest in inflammatione oculi, in temperando ardore linguæ & faucium; Emulsio ex seminibus cum aqua pura tollit dolores ab ustione, si tendo sit læsus, hincque semina sunt anodyna, in sputo cruento, ulceribus pulmonum & hæmorrhoidibus conveniunt; ejus mucilago cum aqua rosarum facta conducit ad fistulas mammarum consolidandas; Miva cydoniorum prodest in debili ventriculo, diarrhæâ & sistendo vomitu.

Asarum.

Character. Folia orbicularia cum deliquio ab unâ parte polita, coloris viridis splendentis auris humanæ figuram referentia caulibus longis adhærentia; finis pedunculi porrigitur in ovarium, cujus superior pars excurrit in calicem in fissidum profundè sectum, Ex centro apicis ovarii erigitur tuba crassæ, cylindrica, desinens in sex recurvos, bisectos, apices. Ex ambitu imæ tubæ accreta circumponuntur elegantiori ordine stamina duodecim, instructa testiculis, fæcundantibus tubam dictam patentem usque in cava ovarii, quod hexagonum dividitur in sex loculos distinctos, in quibus gigarti hærent; flos quinque staminibus donatus, purpureus; radix perennis, fibrosa, parva, repens; angulosa, nodosa, incurvata, filamentosa, ex fusco rufescens, odoris fortis & grati, saporis acris nauseosi & aliquantulum amari, cum aliqua adstrictione; hæc planta crescit in montibus uti & hortis.

Nomen. *Asarum* vocatur ab à privativo & *calpa* orno quasi planta nulli ornameto inseriens.

Vires. Prima nullum synonyma habet, quod utinam in omnibus plantis obtigisset, & à veteribus laudatur, si folia vel capita instar Théæ infundantur, tum vomitum faciunt; radix pro Ipecacoanna venditur, & etiam non multum abest, quoad virtutes, sed habitus foliorum differt, veteres dixerunt, si folia sursum carpantur, tum quoque sursum purgare, & hoc videtur inde oriri, quia, si folia infundantur, tum sursum deorsumque purgant, si coquantur,

tur, tum deorsum modo purgant, si magis coquantur, tum alvum movent, & si adhuc magis, tum modo diuresin movent, hinc tandem evadit tantum medicamentum aperiens, & inde ista superstitio videtur orta. *Lindenus* de hac planta pulchrè scripsit, & hoc medicamento semper usus est, ubi vel sursum vel deorsum erat purgandum, & quoque adhibuit in illa Epidemia anni 1669, inde tum ejus ægri tam citissimè sanabantur, sed violentissimè movet, si succus expressus sumatur; est optimum remedium in Quartana, si aliquot horis ante paroxysmum assumatur, melancholicis nocet hoc medicamentum, sed biliosis & serosis conducit, hinc convenit in Hydrope, Hydrocephalo, Ictero & febribus intermittentibus, menses foetum & lochia pellere dicitur hæc planta; in doloribus Ischiatis & Podagra prodest, conducit in Diarrhæa & Dysenteria à materia putrida hærente in ventriculo.

Pinus.

Character. Truncus hujus arboris magnus, elevatus, rectus, crassus, in parte inferiori nudus, in superiori verò ramosus, corticem asperum & rubicundum habens; lignum durum; flavescens & odoratum; folia Abietis longiora, bina semper ex unâ communi vaginulâ orientia, parva, dura, semper viridia, acuta; flos mas amentaceus staminibus constans uno Plantæ loco; fructus in eadem plantâ loco à flore mare remoto fit conus, tuberculis tetragonis constans, inter squamas duobus scrobibus excavatas sunt duo officula, sæpe alata fæto nucleo oblongo; hæc arbor co-

litur in hortis & crescit in montibus *Rapinus*
de hac arbore canit.

*Et quæ per montes ramis uberrima Pinus
Frondosæ letum prætendit frontis honorem,*

Et Virgilius

Fraxinus in sylvis pulcherrima pinus in hortis

Et alio loco

Ipse thymum pinumque ferens de montibus altis.

Hæc arbor Deæ fuit consecrata ut patet his
versiculis ex *Virgilio*.

Hic arguta sacrâ pendebit fistula pinæ,

Et ex Horatio

*Imminens villæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego latus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.*

Vires. Tempore Verno ex cortice læso transfundat magna copia therebinthinæ, quæ est transparens mollecula, coloris flavescentis ad cæruleum vergentis, collecta ex trunco arboris ad imam medullæ sauciato, saporis acris amaricantis, resinosi, odoris fragrantis & gravis, conducit in tussi, asthmate, nephritide, stranguria, gonorrhæa, fluore albo, pleuritide, & sanandis vulneribus tam internis quam externis. Nuclei hujus arboris ad ignem ex-

exsiccati Asthmaticis profunt & sunt edules & saporis subdulcis, ulcera renum mundificant, & urinæ acrimoniam mitigant; folia tenuia decocta laudantur in scorbuto, ubi acree est demulcendum & vasa roboranda, ut in Phytis; oleum ex nucleis expressum habet eandem virtutem ac oleum amygdalarum dulcium; hæc arbores aliquid singulare habent quod oleo accumulato exstinguantur, quibus extinctis in funeribus olim utebantur.

Chrysofplenium.

Character. Folia ex radice erumpentia, Hederam terrestrem referentia, orbicularia, in margine dentata, villosa, succulenta, saporis stiptici & amari; calix floris quadripartitus, qui ex *Tournefortio* flos censendus, raro in quinque lobos sectus; flos apetalus, rosaceus, octostamina habens, ex margine ovarii nata; fructus est capsula membranacea, bicornis, bivalvis, unicapsularis, fœtus multis seminibus exiguis, rubicundis, nigris, aut fuscis; radix perennis, longa, aliquando sat crassa, fibrosa, nodosa, repens, fragilis, coloris albi subrubicundi, hæc planta crescit in paludibus, & locis aquosis.

Nomen. *Chrysofplenium* dicitur à χρυσὸς aurum & σπλὴν lien, quasi planta, cujus flores sunt coloris aurei, & optima ad morbos splenem.

Vires cum saxifragis sunt eadem, dicitur vires habere ad calculum frangendum, adhibetur etiam in decoctis, ubi est adstringendum.

Herniaria.

Character. Folia exigua. Serpillum referentia, coloris viridis subflavescentis, saporis acris calix multifidus, quadrifidus plerumque vel quinquifidus, stellatim expansus, qui Prestoni flos habendus, quinque staminibus instructus; fructus in floris fundo ortus fit capsula rotunda, membranacea, striata, divisa in octo loculamenta, in singulis horum semen unum parvum, acuminatum, ovatum; radix fibrosa, parva; hæc planta crescit in locis arenosis.

Nomen. *Herniaria* dicitur à *curandis herniis*.

Vires. Hæc planta vilipenditur, sed in *Diariis Eruditorum Gallie* Medicus *du Clou* narrat sibi constitisse hanc plantam ad calculum frangendum præstantissimos imo miraculosos effectus præstitisse, hinc hi, qui calculis hepatis, vesiculæ fellis, renum, uretherum, vesicæ urinariæ laborant ab ejus usu mirificè levantur, ita ut calculi cum urinâ expellantur, quod fit, quia facile ab it hæc planta in partes minores, hæc herba inter adstringentes & vulnerarias censetur; hæc quæ dixi imprimis vera sunt de prima & tertia; folia contusa insarcataplasmatis adhibita Herniam curant, præsertim si simul ejus succus potetur, in colica nephritica & ictero est optima planta, convenit etiam in Hydrope.

Paronychia.

Character. Caules nodosi, se extendentes, & repentes; folia Polygoni sed minora & breviora,

viora ; calix pelvisiformis , sectus in quinque partes cucullatas ; flos quinque staminibus constans ; Ovarium in calicis centro positum emittit tubam unam , erectam , fitque cum calice fructus pentagonus uno semine fœtus ; flores cinguntur multis tenuissimis bracteis , ficcis , argenteis , orbiculatim circumpositis ; radix perennis , longa , satis crassa , in multos ramos lignosos divisa , alba ; hæc planta est alba aut coloris argentei & crescit in regionibus calidis circa montes.

Nomen. *Paronychia* vocatur à *παρὰ* juxta & *ὄνυξ* unguis , quasi *ad unguem* vel *planta coloris unguis* , nam *Paronychia* est coloris argentei , splendentis , vel ut videtur à *Paronychia malo ulcere ad unguem* , sed an in hoc ulcere curando conducit , non dicere possum , sed est planta egregiè emolliens ; hoc nomen multis plantis datum est , sic habetur inter saxifragas dianthias , sic etiam Alyssonus dicitur *Paronychia* altera officinarum.

Amarantus.

Character. Folia Bliti , sed acutiora & magis polita , coloris viridis subfusci , in margine rubicundi , saporis insipidi ; flores apetalii , rosacei , polypetali rubicundi ; calix ficcus . multifidus , qui *Tournefortio* flos , aliis periantheum ; stamina unita in formam cotylæ , emergunt ex fimbria hujus ; Ovarium in fundo cotulæ bicornæ ; ibidem est testa fere globosa seu ovata , bifariam dehiscens horizontaliter , complectens semen unum vel plura subrotunda , polita , nigra , splendentia ; comâ vix emarcescente , minus speciosâ splendore , asperiore ,

vasculis monospermis ; radix crassa , succulenta , coloris rubicundi subalbescens ; hæc planta in hortis colitur *Rapinus* de hac planta canit.

*Sed reliquos inter flores , quos serior æstus
Proferet , insignes magis , & majore superbos
Ornatu videas immortales Amarantos.*

Nomen. *Amarantus* vocatur à voce græca *ἀνθος* flos & *μωραίνω* marcesco , quasi planta nunquam marcescens. In nulla est , quod scio , virtus.

Amarantoïdes.

Character. Folia petala se mutuo tanquam pinnæ comprehenduntur ; flos flosculosus , in capitulum squammatum collectus , caliculo bifolio chelarum cancrorum æmulo axi squammatim aduato , comprehensus , multifidus , caliculo involutus ; ovarium in fundo floris ; calyptrâ obvolutus dat semen subrotundum , aduncum.

Pimpinella.

Character. Caules rubri , angulosi , ramosi ; folia oblonga , aut obrotunda , in margine dentata , bina uni costæ adhærentia ; flores monopetali , rotati , plerumque quadrifidi ad centrum usque quatuor , vel multis ornatistaminibus , prælongis , bracteis verò herbaceis , minutis vix conspicuis , unde apetalon alii pronunciant. Ovarium fit fructus quadrangularis plerumque , utrimque acutus modò unicap-

capsularis, modò bicapsularis, fætus semini-
bus oblongis, ex fusco subrufo, saporis sub-
amari, adstringentis, tenuis non ingrati odo-
ris; hæc planta crescit in pratis & montibus.

Nomen. *Pimpinella* vocatur quasi *bipinella*,
quia ejus folia bina juxta caulem adhærent, ut
folia Pini; *sanguisorba* dicitur, quia sanguinem
sistit.

Vires. Hæ dicuntur sanguisorba ut à saxi-
fragis Pimpinellis distinguantur, quæ sunt ar-
dentissimæ, hæ verò Pimpinellæ sanguisorbæ
sunt adstringentes. Est planta aromatica levis
adstringens & optima contra fibrarum laxita-
tes & fluidam tenuitatem & sanguinis, in hæ-
morrhagia, & nimio mensium fluxu commen-
datur, si cum pane butyraceo edatur, bibitur
etiam instar Théë, tum omnia venena reddit
inertia; quinque priores inter præcipuas Anti-
toxicas contra pestem habentur, hæc planta
infunditur quoque cum vino, ubi laxè est ad-
stringendum, inter vulnerarias vix ulla præ-
stantior est ad fluxum sanguinis sistendum in
hæmoptye; singulare quid obtinet in dysente-
ria, tum quod acidum dysentericum infringat,
tum quod laxatas intestinorum fibras blandè ad-
stringat; ex floribus fit conserva egregiarum
virtutum in iisdem affectibus, folia aquæ com-
muni vel vino infusa conducunt in nephritide.

Plantago.

Character. Folia ampla, splendentia, sep-
tem nervis instructa unde à nonnullis *septem-
via* dicitur; caules rotundi, fortes, aliquan-
do rubicundi; calix monophyllus, quadrifi-
dus, tubulosus, tenerrimus, in eo monope-

talus, rotatus, hypocrateriformis, quadripartitus, stellatim expansus; ovarium quoque staminibus stipatur longis; unde apetalum censent alii. Fructus est testa membranosa fere ovata vel conica, per maturitatem dehiscens in binas partes transversim, quarum una alteri incumbibat, divisa septo medio in duo loculamenta foeta seminibus oblongis parvis, coloris rubicundi; radix brevis, digitum crassa, in latere multis fibris instructa; hæc planta crescit juxta vias.

Nomen. *Plantago* vocatur à *Planta* per excellentiam ob ejus magnam virtutem, vel quia plantis pedum juxta vias conculcatur, vel quia fatigatis hominibus, dum pedes contundere incipiant supposita planta fatigationem tollat, quod ipse expertus sum; hæc planta nonnullis dicitur *Arnoglossum* ex ἄρνος agnus, & γλῶσσα lingua, quasi lingua agnina, quia ejus folia linguam agninam referunt.

Vires. Hæc planta habet virtutem adstringentem sine ulla tarditate manifesta & acerbitate, usurpatur in mictu cruento, sputo sanguineo, si puerperarum lochia nimis fluant, nunquam destituit sua ope medicum, externe locis inflammatis imponitur; in diarrhæa hæmorrhagiis & morbis oculorum est optima planta, folia contusa conducunt in mundificandis consolidandisque vulneribus ac ulceribus inveteratis, ejus succus est optimus in febribus intermittentibus, & in phtysi, ejus aqua destillata cum aqua rosarum in oculis inflammatis prodest; in gonorrhæa ejus aqua injecta conducit, in morbis faucium folia decocta conveniunt instar gargarismatis.

Coronopus.

Character. Folia ex radice erumpentia, longa, angusta nervosa, profundè incisa longis ad margines laciniis appositis laciniata, parvum cornu cervi referentia, saporis aliquantulum adstringentis, sed grati; caules tenues, rotundi, villosi; flores & semina Plantaginis; radix plerumque exigua, sed aliquando digitum crassa, alba, saporis aliquantulum adstringentis; hæc planta colitur in hortis.

Nomen. *Coronopus* à κορώνη cornix & πῆς pes quasi pes cornicis quia ejus folia cornicis pedem referre dicuntur, vel quia folia cornu cervi referunt.

Vires sunt ut in Plantagine.

Psyllium.

Character. Caules foliosi, sarmentosi, ramoli, repentes; radix longa, lignosa, dura, fibris instructa; cætera ut in Plantagine & Coronopo; tamen semina sunt parva, oblonga, puliciformia, lubrica, lucida, ex fusco punicea, saporis primum mucilaginosi, postmodum acris & nauseosi; hæc planta crescit in Italia, & Germania.

Nomen. *Psyllium* vocatur à ψύλλα pulex, quia ejus semen figura & colore pulicem refert, belgicè dicitur *floykruyt*.

Vires. Hæ plantæ inter venena indommabilia referuntur, nam semina pulicem referentia adeo mucilaginosæ sunt, ut totum os conglutinent, si manducentur, & si in magnâ copâ assumpta in ventriculo veniant, stomachum
con-

contrahunt, & hac ratione est planta venenata; si verò pauca copia sumatur, tum quidem conducit pro Medicinâ, semina cum aqua rosarum contrita & oculis inflammatis applicata, est optimum remedium, & inserviunt febribus ardentibus in Italia, & ad vulnera externa subito consolidanda; ejus mucilago in clysmatibus pro dysenteria & renibus inflammatis adhibetur; acres biliosos humores evacuant, eosque ob demulcentem mucaginem obtundunt & temperant; cæterum ob eandem mucaginem conveniunt in Angina, ardore & siccitate faucium, tussi & raucedine, externè conveniunt folia contusa in combustione.

Myosurus.

Character. Folia graminea Coronopi instar, sed non laciniata; caules parvi, tenues, ro-
rundi aut cylindrici, nudi; calix quinquefo-
lius, singulis foliis appendice instructis, deor-
sum tendente; flosculi herbacei, staminibus
præditi, multis ex ambitu fundi ovarii, semi-
na in spicâ longâ, tenui, acutâ, muris cau-
dam referente; radix annua, fibrosa; hæc
planta habet saporem acrem, & crescit in
pratis.

Nomen. *Myosurus* vocatur à *μύς mus*, & *ἑρὴν cauda*, quasi *cauda muris*, quia spica hujus plantæ muris caudam refert.

Apetalæ fructu à flore remoto.

Hæ plantæ apetalæ in triplicem classem di-
viduntur, commodè 1. ubi fructus flori est
contiguus, 2. à flore remotus in eadem plan-
ta 2

ta, 3. ubi fructus à flore remotus in diversa planta.

Ambrosia.

Character. Caulis unicus, in multos ramos divisus; folia incisa, albescentia; flores flosculosi, aliis Apetali, maris, calice comprehensi uno communi, singuli staminibus constantes; fructus clavæ æmulus, echinatus, monospermus, fætus semine nigricante & oblongo, tubâ bifidâ instructus, alio loco plantæ; radix longa, lignosa, tenuis. Tota planta habet odorem suavem, saporem aromaticum, aliquantulum amarum, sed gratum, & colitur in hortis.

Nomen. *Ambrosia* vocatur ab à *privativo* & *βροτὸς mortalis* vel quia mortales eam comedunt, vel quia illam plantam comedentes efficerentur immortales vel à *βρωμα cibus* & *θεός Deus*, quasi cibus deorum, ut olim fabulæ dixerunt unde *Martialis* canit.

Jupiter ambrosia satur est & Nectare vivit.

Vires. Hæc planta est odoratissima, viribus calidis & aromaticis pollens, hinc inter cardiacas & cephalicas refertur. Secunda dicitur vulneraria.

Xanthium.

Character. Caulis angulosus, villosus, ramosus, punctis rubris instructus, in latum se extendens; folia Bardanæ sed minora, viridia, in margine leviter dentata, saporis acris & aroma-

matici; flores flosculi, aliis Apetali, mares, stamine apice bifido ornato; fructus oblongus, aculeatus, bilocularis, foetus seminibus oblongis, instructus duabus tubis; radix parva, alba, fibris satis crassis instructa, hæc planta crescit contra parietes & in paludibus siccis.

Nomen Xanthium vocatur à *ξανθος flavus*, quia Veteres hujus plantæ succo capillos tingebant colore flavo; non scio laudari.

Gnaphalodes.

Character. Flores flosculosi, aliis apetali, mares discoidei; Embriones in orbem nati constituunt ovarium flosculis suppositum, atque abeunt in fructum cristatum, foetum semine oblongo, tota planta est tomentosa.

Nomen. Hæc planta ita fuit dicta ab *inventare Grislego*, qui viridiarium librum hodie tam rarum scripsit & vocavit, quia circa mare crescit *Gnaphalium maritimum*.

Apetalæ flore in unâ plantâ sterili, fructu aliâ non floriferâ, vocantur sextu distinctæ.

In his nunquam in unâ plantâ flos & fructus simul, in unâ verò stamina, in aliâ ovaria & utriculi, hinc debent jungi inter se mares & foeminæ, aliter sunt steriles; mas dicitur sterilis, quia nullos fructus fert, sed etiam femina est sterilis, si non mari jungatur, & tum fit foecunda.

Spinacia.

Character. Folia ampla, acuta incisa, angulosa, tenera, mollia, succulenta, longis caulibus adhærentia, coloris viridis obscuri; caules rotundi, fistulosi, ramosi; flores apetalî, staminosi ad alas, constantes calice quadrifido & staminibus, in unâ plantâ; ovarium est capsula turbinata, vel cornuta, vel angulata, tubis pilosis instructa, continens semen turbinatum in aliâ plantâ, radix simplex, exigua, albâ, parvis fibris instructa. Hæc planta colitur in hortis.

Nomen. *Spinachia* seu *spinacia* vocatur à *spina*, quia capsula seminis hujus plantæ est plerumque spinosa.

Vires. Hæc herba inter olera censetur, emollit, sed non nutrit, nam si quis libram unam assumpserit, libram unam reddit per alvum, succus enim coquendo abit, & toto pondere ventrem laxat, hæc planta recens dat succum crassum, sed benignissimum, qui lenit pulmonum asperitatem, in inflammationibus intestinorum conducit.

Lupulus.

Character. Caules exigui, sarmentosi, flexiles, scandentes, villosi, asperi, volubiles; folia ampla, angulosa, dentata, scabra, conjugata, caulibus satis longis & rubicundis adhærentia; flosculi apetalî, albi, pallidi aut herbacei, staminibus præditi, calice quinquepartito, stellatim expanso excepti, racemosi, in unâ plantâ; ovaria, bicornia in racemos, squamosos

mosos ex multis foliolis axi adnatis compositos; congesta foliis singulis recondentibus singula semina ferè rotunda, tegmine membranaceo occultata; semina sunt plana, dura, externè alba, internè flavescentia, saporis amari; radix dura, divisa, alba. Hæc planta colitur in pratis.

Nomen. *Lupulus* vocatur à *Lupo*, quia Veteres dicebant lupum se recondere sub caulibus hujus plantæ, qui se per humilitatem incurvabant, unde *humulus* dicebatur, *Salictarius* appellatur, quod ut Salices ad similitudinem vitis adscendat.

Vires. Hæc herba est amarissima; Turiones vere pro deliciis in mensa divitum instar Asparagorum assumuntur, hæ sunt deterisivæ, sed tamen si nimiam copiâ utantur, creant maximos dolores in reddenda urina; flores & semina inserviunt pro cerevisia condienda, & ab acido servanda; hæc herba inservit pro Epithemate ad febres intermittentes curandas, si nempe turiones cum sale contundantur, & loco corporis, ubi vasa sunt nudissima imponantur; convenit etiam hæc herba ad acrimoniam detergendam, sed nocet siccis, quia nimis exsiccat, lupuli decoctum aperit, sed etiam paulisper calefacit, in malo hypochondriaco, scorbuto, febribus chronicis, scabie, aliisque cutaneis morbis laudatur, folia contusa conducunt in luxationibus, contusionibus, & tumoribus, radices ejus decoctæ sudorem movent.

Cupressus.

Character. Lignum, durum, compactum, odoratum, coloris flavescentis; folia squam-

matim

matim mutuò incumbentia, profundè incisa, ut in Tamarisco, sed magis carnosa, dura; flosmas, amentaneus, squamosus, apices pulverulentos habens; fructus subrotundus, ficcus, griseus, dehiscens in multos quasi clavos, sub quibus semina angulosa, plana, rubicunda, medullosa. Hæc arbor distinguitur in marem, qui ramis est expansis, quæ verò ramos in metæ fastigium erectus habet, dicitur sæmina; hæc est semper viridis, crescit in Græcia, Italia, Hispania, Creta & Asia, quæ in regionibus calidis crescit, fundit resinam, quæ per incisionem in trunco arboris factum educitur.

Nomen. *Cyparissus* vel *Cupressus* à *κύπριος* pario quasi utrimque ramos aperiens; vel à quodam infante, quem poëtæ finxerunt esse mutatum in *Cupressum*, unde *Ovidius* canit.

*Adfuit huic turbæ metas imitata cupressus,
Nunc Arbor, puer ante Deo dilectus ab illo,
Qui citharam nervis & nervis temperat arcum.
Namque sacer Nymphis Carthæa tenentibus
arva*

*Ingens cervus erat, latèque patentibus altas
Ipse suo capiti præbebat cornibus umbras;
Cornua fulgebant auro, demissaque in armos
Pendebant tereti gemmata monilia collo
Bulla super frontem parvis argentea loris
Vincta movebatur, parilique ætate nitebant
Auribus è geminis circum cava tempora bacca:
Ipseque metu vacuus, naturalique pavore
Deposito, celebrari domos, mulcendaque colla
Quamlibet ignotis manibus præbere solebat,
Sed tamen ante alios Cææ pulcherrime gentis
Gratus eras Cyparisse tibi: tu pabula cervum
Ad nova, tu liquidi ducebas fontis ad undas,*

Tu

*Tu modo texebas varias per cornua flores
Nunc eques in tergo residens, huc latus &
illuc.*

*Mollia purpureis frenabas ora capistris.
Æstus erat, mediusque dies solisque vapore
Concava litorei fervebant brachia Cancri,
Fessus in herbosa posuit sua corpora terrâ
Cervus & arborea frigus ducebat ab umbrâ,
Hunc puer imprudens jaculo Cyparissus a-
cuto*

*Fixit: &, ut sævo morientem vulnere vidit
Velle mori statuit; Quæ non solatia Phæbus
Dixit; &, ut leviter, pro materiâque do-
leret*

*Admonuit: gemit ille tamen, munusque su-
premmum*

*Hoc petit à superis, ut tempore lugeat omni:
Jamque per immensos egesto sanguine fletus
In viridem verti ceperunt membra colorem:
Et modo qui nivea pendebant fronte capilli,
Horrida cæsaries fieri, sumptoque rigore
Sidereum gracili spectare cacumine cælum
Ingemuit: tristisque deus, Lugebere nobis,
Lugebisque alios, aderisque dolentibus inquit.*

Hæc planta Plutoni seu Deo infernali fuit
sacra, ideo funebri signo ante defunctorum
ædes posuerunt Veteres, unde Ovidius canit

Funeris ara mihi ferali cincta cupressu

Et in alio loco

Vallis erat piceis, & acuta densa cupressu.

Ob quam causam *Arbor mortis* fuit dicta, Veteres hanc plantam solebant plantare circa loca, ubi cadavera comburebantur, ut canit *Virgilius*. *Ægyptii* observantissimi fuerunt, ut cadavera in sæcula conservarent, in hunc finem sumebant ligna ex cupresso, quæ arbor ætate non sentit.

Vires sunt adstringentes & roborantes cum aliqua vi aromaticâ, hinc folia fructus conducunt in herniis, gonorrhæis & dysenteria & morbis laxis ex ligno resina transudat, unde fit oleum balsamicum aperientissimum; folia in febribus intermittentibus profunt; nuces hujus arboris vino albo infusi optimè conveniunt in febre quartana.

Cannabis.

Character. Caulis rectus, quadratus, unicus, villosus, asper, excavatus; cortices lenti, tenaces, robusti; folia digitata, conjuncta, dentata, viridia, subfusca, aspera, odoris ingrati; flos apetalus, comprehensus calice quinquefido, expanso, & stamina habens quinque in unâ Plantâ; ovaria bicornia, conferta in caulibus, rotunda, testâ durâ, tenui, fragili, includentia semina globosa in aliâ plantâ, parva, quæ sub tenui cortice ex cinereo spadiceo glabro includunt medullam albam, saporis subdulcis; radix annua, simplex, lignosa, alba, fibris instructa. Hæc planta colitur in pratis circa loca humida.

Nomen. *Cannabis* dicitur à *καναβή* quod significat *aquam putridam* quia in p ludibus crescit; ex hac herbâ fiunt chordæ, hinc *Persius* canit.

*Tun', mare transilias ? tibi torta cannabe fulto
Cena fit in transiro, ——— ———*

Vires. Hæc planta corrupta pestilientialem fætores dat, & inde à talibus sarcinis pestis aliquando pessima in Anglia dicitur orta. Seminis mucago nonnihil olei conjunctum habens, acrem volatilemque bilem, à qua icterus oritur, mirè temperat & compescit, obtinet quoque vim stupefactivam, quæ ex recentis plantæ odore gravi, idem exsiccatione manifestè percipitur, orgasmum genituræ maximè compescit, & propterea contra antiaphrodisiacum & specificum contra Gonorrhæam laudatur. Turcæ præparant suum Massach seu Banque hoc modo. Recipiunt folia cannabis minoris recentissima, in pulverem in olla terunt, in qua butyrum fuit asservatum, torrent, madefaciunt, hocque aliquoties repetunt, & utuntur singulis diebus, quando sibi stuporem inducere volunt. Ex seminibus pressis oleum blandum in magnâ copiâ exsudat, aviculæ eo alliciuntur, sed facile ab usu hujus moriuntur, quia inde multum in sanguine oritur oleum; hujus semina in lacte vel lactis sero decocta est nobile remedium contra Icterus, si ex siccitate intestinorum oriatur, semen externè ad maturandos tumores & suppurationem promovendam valet, caules decorticati habent medullam filis longissimis constantem unde funes contorquentur, ex hac planta fit oleum cannabinum adeo laudatum, quo inungitur regio renum contra Gonorrhæam; succus hujus plantæ aurium dolores ab obstructione ortas sanat, si eis indatur; semina contusa & vino albo

albo infusa urinam & menstrua provocant; tertia est planta memoratissima, sed modo Mārem habemus, hinc non fert fructus.

Cannabina.

Character. Habitus Cannabis; flos mas calice & staminibus constans, in una planta; ovarium est capsula longa, trigona, fæta seminibus multis in aliâ plantâ.

Urtica.

Character. Caules quadrati, non flexiles, lanuginem pungentem habentes, excavati, non ramosi; folia in caule bina, opposita, oblonga, ampla, Melissam referentia, acuta, dentata, serrata, triangularia, spinis urentibus in Europæis obsita; flos apetalus, stamineus, mas, calici tetrapetaloïdi, cruciformi insidens, ut plurimum; in medio caliculum habens stamina aliquando quatuor, quandoque plura; testiculi in foliacea plana dissiliunt; fructus plerumque in Plantâ non floriferâ, sit vel capsula bivalvis semine fæta, & aliquando in globulos congesta, vel vossella semen comprehendens; tubâ filamentosâ instructa & caliculo sed & ovaria in plantâ mare inveniuntur. Unde fiunt Urticæ mares, fæminæ & hermaphroditæ. Hæc planta crescit in locis incultis, & tanquam vilis habetur unde *Persius* canit.

————— *Mibi festa luce coquatur*
Urtica, & fissa spumosum sinciput aure:

Nomen. *Urtica* vocatur ab *urere*, quia hæc

planta attacta valde urit. Habet quatuor spi-
nas exiguas, quæ in extremitate habent natu-
ram ita flexilem, ut cutim intrantes facile
connivere possint, si verò carni inductæ fue-
rint, exire nequeunt, franguntur quasi in frag-
menta & inflammationem & vesiculos exci-
tant, nec prius abeunt, quin extra corpus de-
ferantur.

Vires. Secunda & tertia laudantur ad sangui-
nem sistendum, si succus expressus adhibeatur;
folia decocta sunt aperientia, & quoque con-
tra podagram laudantur, si folia recentissime
prodeuntia decoquantur, & hoc decocto uta-
tur æger, podagræ impetum sistit; succus re-
cens expressus hæmorrhagiam narium sistit,
si à nullâ re hoc fieri possit, folia recen-
tissima adhibentur ad diverberanda membra
paralytica & podagrica, ut inflammatio exter-
nè producat; hæc planta conducit renum &
vesicæ morbis, tussi, phtysi, hæmorrhagiæ in-
ternæ nempe hæmoptysi, vomitui sanguinis,
fluxui nimio hæmorrhoidum & miætui cruento,
urtica urinam movet, calculum frangit, *In-
venalis* pro pruritu libidinis posuit dum canit.

Unde hæc tetigit Gradiæ tuos Urtica nepotes.

Folia contusa & externè applicata gangrænæ
resistunt; hæc planta menstrua obstructa pro-
vocat, ejus succus conducit in dysenteria &
fluore albo; radices saccharo conditæ profunt
in tussi inveterata & asthmate; folia decocta
conducunt variolis, morbillis & febribus malig-
nis. Radix maximè commendatur ad Icterus
eadem in olere sumpta solvit alvum; folia de-
cocta vel instar Théæ epota egregiè laxant.

Mer-

Mercurialis.

Character. Caules rotundi, politi, in parvos ramos divisi; folia oblonga; satis ampla, acuta, polita, viridia, in caule bina opposita, crenata; calix florum monophyllus, expansus in tria segmenta, tam in mare quam in fœmina; flos apetalus, stamineus, mas habens stamine octo vel duodecim in spicas congesta, in mare; ovarium etiam calici triphyllis insistentis gemellum, rotundum, instructum tubâ fimbriatâ capsula est semine fœta subrotundo; radix fibrosa; hic videntur contradictoria proponere, cum dicitur testiculata mercurialis seu mas & spicata seu fœmina, nam spicatum esse est habere stamina & testicula est habere ovarium & utriculos. Si prima adplantetur secundæ & ambæ sint floriferæ, tum matutino tempore calida tempestate concutitur mas, qui pulvisculum emittens fœminæ flores id est ovarium & utriculos fœcundat, aliter quidem fœmina sine hoc fœcundatione fert semina sed sterilia, nam ex his satis non prodit planta, & idem hinc obtinet ac in ovis, quæ à gallo non compressa à Gallina posita sunt; hunc verò concussus ventus solet, facere, unde tum fit copula venerea, si verò non oriatur ventus, tum verberatione facere debet, sic homines quoque arbores Dactylos debent verberare, antequam boni fiant, hujus sic ratio patet; sic amicis dederam semina Mercurialis, sed inde non nisi unam plantam accipiebant, quæ quidem ferebat flores, sed semina non dabat, & inde propagari non poterant; hanc ergo differentiam inter plantas jam olim *Theophrastus* notavit.

Nomen. *Mercurialis* vocatur à *Mercurio*, quia Veteres crediderunt *Deum Mercurium* hanc plantam primo in usum adhibuisse.

Vires sunt emollientes, laxantes, & aperientes, ex hac planta fiunt Cataplasmata emollientia cum oleo, uti Clysmata ad fœces emolliendas, propria quoque virtute fluxum mensium uterumque purgat, ob quam causam forte sterilitatem ab uteri vitio arcere dicitur; ex hac herba fit medicamentum mel *Mercuriale* dictum ejus syrupus est laxans; folia contusa & aquæ frigidæ per viginti quatuor horas infusa conducunt in cachexia, hydrope, passionibus hystericis & chlorosi. Tertia & quarta à rusticis inter olera recipitur, sed tum sæpe inde in vomitum inciderunt.

Equisetum

Character. Caules rotundi, asperi, excavati, multis tubis in se invicem inarticulatis instructi, quæ articulatio nodos format; folia teretia, pyxidatim articulata, cava; flores apetalii, staminei, apicè fungiformi donati, spicati, mares; in una planta fructus sunt grana, nigra, aspera, facta in plantâ non floriferâ; radix repentissima, nigricans; hæc planta crescit in pratis & circa flumina.

Nomen. *Equisetum* vocatur ab *equus* & *seta*, quasi *seta equi* quia ejus folia & rami equi setam referunt; dicitur etiam *Hippuris* ab ἵππος, *equus* & ἔρῃ *cauda* quasi *cauda equi*, *Hipposeta* ab ἵππος *equus* & *seta*. Græci vocarunt ὄνυκος, quod significat caudam equinam.

Vires sunt adstringentes, consolidantes, calesfacientes, detergentes vulnerariæ & balli mi-

cæ,

cæ, hinc hæc planta ventriculi & intestinorum fibras roborat, in sistendis hæmorrhagiis, sedando mictu cruento & cæteris generibus fluxuum sanguinis laudatur, uti nimio menstruorum & hæmorrhoidum fluxu, in sputo cruento & dysenteria sanguinea est planta optima, uti & ejus succus in herniis, ulceribus & vulneribus. Hæc planta est serpentissima, ita ut omnibus vicinis sit damno, nam eas suppressit vulgo vocatur rusticis venenum bovinum & medicamentum equinum, recipitur in medicina pro medicamento adstringente & sanguinem inspissante, hinc in lochiorum fluxu convenit.

Ephedra.

Character. Truncus brachii magnitudine; Caules, rami, folia Equiseti, habitus frutescens, flos apetalus, mas, constans staminibus testiculatis, corpusculo tenui innatis, quorum aggestu flosculus quasi caliculum nanciscitur. Hi flores in plantâ mare, vel androgynâ; fructus vel alio loco plantæ ejusdem, vel in alia quandoque non floriferâ plantâ, est bacca succulenta, rubra, binis squamis conjugatis, binis aliis similibus cruciatim superpositis, his rursus à tertio pari, hoc denique à quarto similiter posito, confecta; squamæ inferiores minimæ per gradus in supremas maximas desinunt, par supremum rimâ bifidâ, parum hiulcâ, condit suo semina ovata, polita, averâ parte gibba, contigua plana, involucri corraceo tecta; radix perennis, oblonga, nodosa; hæc planta crescit in locis maritimis. Hæ plantæ sunt mas & fœmina, & mas æstate,

ut sæpe vidi, ejicit pulvisculum, & hac ratione fit imprægnatio fæminæ, nisi procûl absit, nam debet sibi invicem propinquè adstare, flos mas est apetalus, sed ille, jam evanuit, nam modo tempore fæcundationis seu imprægnationis apparet, flos verò fæmina est, hinc vobis perfectè descripsi ut est, prima esset dicenda Ephedra major fæmina, secunda fæmina minor, tertia mas.

Nomen. Ephedra vocatur ab ἐπὶ ἐδέραι quasi corpus, quod ponitur in cella, quia superior folii particula semper insedit inferiori, & hæc iterum adhuc inferiori.

Vires. Uvæ vel bæcæ habent virtutem ut uvæ, cæterum est planta adstringens, hinc •
conducit in herniis, diarrheis & hæmorrhagiis, hac planta mulierculæ utuntur ad lignea vasa emundanda.

Plantæ Monocotyledones foliis seminilibus Carentes, bracteatæ.

Monocotyledones sunt, quibus semen reconditur intra unam placentam, ex hoc semine terræ commissæ folia duo primò prodeunt, quæ vilissima sunt his ex quibus postea tota planta crescit. Hæ plantæ vel sunt floriferæ vel non, floriferæ gerunt vel florem apetalum, vel florem bracteis instructum, & hæ omnes fere sunt bulbosæ, hæque dicuntur non habere caulem in ramos expansum, sed caulem florigerum, & in his ovarium in tribus loculis divisum, seu triloculare est, & singuli loculi seminibus multis repleti sunt, Hæ porro possunt dividere vel à radice vel à flore,

radix plerumque est bulbosa, hinc totum hoc genus dicitur bulbosum, quandoque verò radix est tuberosa, quandoque etiam graminea, hinc distinctio à radice sumi non potest, à flore verò sunt vel flore monopetalo vel hexapetalo, & in una familia tripetalo ut Ephedra. Hæ rursus vel includunt fructus in ovario sub flore vel fructum gerunt seu ibi flos innascitur fructui.

Asphodelus.

Character. Caulis rotundus, politus, fortis, ramosus, folia Porri, sed longiora, & angustiora; flos in basin usque fere divisus, nudus, stellatus, ovarium complectens instar calicis; ovarii apex emittit sex stamina & tubam longam ex centro fit dein fructus obrotundus, carnosus, triangularis in tria loculamenta in quibus semina triquetra reconduntur, divisus; radix multis tuberibus ab uno corpore pendulis constans; saporis amari & penetrantis. Hæc planta crescit in locis saxosis.

Nomen. *Asphodelus* vocatur ab ἀσφάδις firmum & à Plinio dicitur *bastula* seu *bacillus regius*, quia dum floret, caulis regi sceptri effigiem refert, herba est quam alio nomine *Antericon* vocant, qua *Lucianus* fingit manes veloci apud inferos.

Vires. De hac planta antiquus poëta *Homerus* græco carmine cecinit, quod latinè sic sonat, stulti nesciunt, quod semper dimidium plus sit toto, & ignorant quam adjumentum in *Malva* & *Asphodelo* sit, quod est enigma, quod hac ratione solvitur, olim dicitur has plantas pro cibo esse adhibitas, quod erat vilissimum.

nutrimentum, si vero quis vellet carissima alimenta assumere, ille postea etiam vilissimis carere debet, sic dicitur dimidium plus toto, quia postea nil habent quod edant; Asphodelus verò jam à porcis editur, sed in hominibus vomitum ciet, hinc dubium est, an Veterum Asphodelus sit notus, dicitur verò à veteribus quod si assumatur, quod tum pro cibo inserviat, si vero radix infundatur vino, tum venena expellit; radix conducit in urina & mensstruis provocandis, & ulceribus detergendis.

Lilio-Asphodelus.

Character. Caulis tenuis, satis rectus, politus, nudus, in summitate in multos ramos divisus, flos Liliæ sed monopetalus, profundè dissectus, infra tubulatus, flori succedit fructus fere ovatus triangularis, in tria divisus loculamenta, continentia semina subrotunda, nigra, splendentia; radix Asphodeli Napiformis, externè flavescens, interne albescens saporis subdulcis. Hæ plantæ crescunt in sylvis magnâ copiâ. Asphodeli sunt plantæ duriores frigus hyemale, ejusque vicissitudines facile ferentes.

Nomen. *Lilio-Asphodelus* vocatur à *Lilium* & *Asphodelus*, quia de Lilio & Asphodelo aliquid participat.

Hyacinthus.

Character. Caulis erectus, nudus, politus, rotundus, in apicâ florifer caryophylli aromatici figurâ; folia longa, angusta, virida, splend-

dentia; flos hermaphroditus, nudus, monopetalos, tubulatus, in sex segmenta, extrorsum flexa divisus, caryophylli aromatici figura, arctè complectens ovarium stamina sex, coloris plerumque cærulei, aliquando albi, aliquando purpurei vel carnosii, odoris grati; flori succedit fructus subrotundus fere trigonus divisus in tria loculamenta, semina subrotunda vel plana & nigra continentia; radix bulbosa alba; tota planta habet succum viscosum, crescit in pratis juxta vias cognoscitur hæc planta ex radice bulbosa, quæ unica modo excipitur, quæ dicitur *Hyacinthus tuberosa*, omnes verò habent florem diversissimum, sed tamen omnes *Hyacinthi* dicuntur, & quia *Hyacinthus Veterum* habet florem caryophylli, hinc *Gallicis* vocatur *Cherofle*, dein ad *Hyacinthos* quoque refertur hyacinthi campanulares, sicut hic character à flore non strictè desumitur, nam aliter quam plurimas inde classes formare debemus; omnes Orientales ex Asia allati sunt nempe ex *Bisantia*, hinc etiam *Constantinopolitani* dicuntur *Tripcadi*, ut & muscari quoque multis vocantur, quia referunt vas cavum, sex horis reflexum, ubique flos hæret supra ovarium, dicuntur etiam hyacinthi muscati, quia odorem *Ambri* vel *Moschi* quandoque ingratum habent.

Hyacinthus tuberosa.

Character. Caulis erectus, vaginis foliaceis per intervalla cinctus; flores magis *Liliacei*, longè majores, quam in *Hyacinthis bulbosis*; radix tuberosa.

Muscari.

Character. Folia longa, angusta, striata, sat crassa, succo plena, caulis erectus, sat crassus, rotundus, sine foliis; flos hermaphroditus, monopetalus, urceolatus, vel arbuteus, ad oras in sex crenas reflexas divisus, atque in fastigio caulis in racemum congestus, denso agmine aggestum, odoris aromatici & valde grati fere moschi; flori succedit fructus sat crassus, triangularis, divisus in tres loculos continentes semina rotunda, & nigra; radix bulbosa, albescens, habens multas tunicas, saporis amari. Dicitur & Hyacinthus Botriodes à forma florum in unum acervum aggestorum instar botri uvarum, hinc longa stamina habentur, & totus bulbus est floriger, quasi corinthus een paruyk Muscar ab odore.

Hyacinthus stellatus.

Character. Folia & habitus Hyacinthi; flos hexapetalus Ornithogali more expansus, flaminibus angustioribus; flori succedit fructus Ornithogali subrotundus; radix bulbosa.

Nomen. *Hyacinthus* vocatur ab *ia Viola* & *Cynthus*, quod erat cognomen Apollinis, quasi *Viola Apollinis*. Vox *Hyacinthus* est antiqua, & jam ab *Homero* & *Hesiodo* de ea fit mentio, dicitur, quod Apollo amaverat puerum pulchrum *Hyacinthum* dictum in sparta, & cum Apollo ludisset cum eo & discum exercuisset (ut ibi mos erat) tum Apollo discum in ignem projicit, tum dicitur Eurum iratum Apollinem sic amare puerum. discum projecisse in

in caput Hyacinthi, qui inde mortuus, & ab ejus cruore effuso nata est planta formosissima Hyacinthus; verum non scimus, an hic sit Hyacinthus Veterum: verum *Virgilius* canit de Deiphobo, quod plantam creaverit & animi? inscriptum, quod est particula plorantis, quia sic dicitur Apollo mortem Hyacinthi deplorasse, sed hæc planta hoc signo notata est *Consolida Regalis* seu *Delphinium* ante descriptum: *Rapinus* de illa planta canit.

*Namque sub Eurotam dum Phæbus torques
in auras*

*Imprudens discum, pueri per tempora venit
Obliquus, pariter de vulnere palluit isto,
Et Deus, & juvenis, fuso de sanguine surgit
Flos novus & primos Phæbi testatur amores.*

Ovidius plura de hac planta habet; *Martialis* cantat.

*Flectit ab inviso morientia lumina disco
O Ebalus, Phæbi culpa, dolorque puer.*

Hi verò Hyacinthi hic recensiti videntur esse Hyacinthi non scripti id est non notati tali nota, hinc Poëta canit.

*Dic quibus in terris inscripti nomina Regum
Et Phillida habebis* ———

Hoc verò dicitur de Hyacintho scripto.

Vires. Bulbus horum Hyacinthorum est venenatus, nam ingentem vomitum producit.

Colchicum.

Character. Folia Lili; flos nudus, monopetalus, tubi tenuissimi formâ ex ipsâ radice ortus; ovarium intra tubum inferiorem floris, tubâ longâ instructum, fit fructus trigonus, oblongus, trilocularis, fætus seminibus rotundis; radix gemina, tuberosa, rotunda, avellanæ magnitudine, compressa, albida, carnosâ, quarum una exterior elapsi anni sterilis, marcescens, altera in fibras porrecta, intra priorem latens, plantam ferens uno involucre membranaceo obducta, saporis dum recens acerrimi, dum annosa subdulcis farinacei paululum viscosi vel lenti, odoris nullius; hæc planta crescit in pratis & montibus. *Rapinus* de hac planta canit.

*Ipsa etiam tollunt humili se Colchica thyrso,
Quorum vagina flores rumpuntur ab arcta
Diversi, & varios fundunt per rura colores.*

Hoc anno inveni, primam esse hexapetalam, non hexapetaleudem.

Nomen. *Colchicum* vocatur à Regno *Colcho*, ubi dicitur *Medea Venefica* regnasse *Mingrelia* dicitur, quia venenata in hac aula culta est, uti in aulis fieri solet, vocatur quoque *Hermoadactylus* propter venenatam vim, *Ephemerum* ab ἐπι & ἡμέρα dies, quia ejus flos tantum uno die durare dicitur. Quidam Botanicus dixit se hujus bulbum gustasse & primo percepisse saporem instar castanæ, sed dein fauces mirificè constringebantur, sed sumpto lacte curatus est.

Bulb.

Bulbocodium.

Character. Folia, flos, habitus Croci angustissimo folio; flori succedit fructus obrotundus, triangularis, divisus in tria loculamenta, continentia semina fere rotunda, nigra; radix bulbosa, binis tuberibus perpendiculariter coherentibus & rostratis constans, saporis viscosi, subdulcis cum quadam acrimonia. Hæc planta crescit in pratis & locis humidis. Hæc planta à croco modo in eo differt, quod habet radicem rostratam.

Crocus.

Character. Folia angusta, graminea, striata, lineâ mediâ albâ divisa, septem, ut plurimum, thecâ membranaceâ involuta; flos Liliaceus, monopetalus, inferius tubulatus, in sex partes profundè dissectus, sustinetur pedunculo ex apice radice minoris orto; Ovarium in imo floris fundo emittit tubam longam, apiculis ternis instructam, sit fructus oblongus, trigonus, trilocularis, semina rotunda gerens; radix gemina, tuberosa, carnosa, superiore minore, recente, plantam emittente, non fibrosa, infidente majori simili ad inferiora emittenti, fibras ab elapso anno, quo fuit superior, superstiti, utraque involucro membranoso involuta; hæc planta in Galliis colitur.

Nomen. *Crocus* dicitur à *Croco puero* (ut poetæ fabulantur) qui quum Smilacem puellam tenerrimè deperiret, amoris impatientia versus est in florem sui nominis; hinc *Ovidius* canit.

Et Crocon in parvos versum cum smilace flores.

Rapinus.

*Nec dēerunt Clytiæ comites, æstiva secundum
Solstitia ipse Crocus chara cum smilace, virgo
Hæc, puer ille, suos promittunt germine flores.*

Virgilius.

*Et Glaucas salices casiamque crocumque ru-
bentem.*

Verosimile videtur illud nomen derivari à græcâ voce *κρονίς* aut *κρόνον*, quod significat pilum vel filum, quia crocus siccatus ejus figuram refert; ex dictis apparet, quod hæc sit antiquissima vox; ejus flos Romæ magno in honore fuit, ejusque auram maximè amabant Romani ob odorem ebrios quasi reddentes homines & ob colorem sanguineum; bulbus croci esset edulis, si non esset nimis calidus. aliter gratissimus est ejus sapor, hinc mures adeo amant stamina, ergo 6. qui florem habent, tantummodo odorem præbent, & ex his quoque crocus conficitur, qui ad nos transportatur. Vigessimus octavus est crocus colchinus, hujus flos si se explicat ad solem perfecta grana quasi aurea præ se fert, radix ad Colchicum accedit.

Vires. Hæc plantæ à primo usque ad numerum vigesimum quintum non sunt medicinales, sed à vigesimo quinto usque ad vigesimum octavum. Hæc planta est cordialis, aromatica, pectoralis, anodyna, hypnotica, alexi-

lexiterica, & aperiens; nam habet vires integrè dissolvendi sanguinem, & vidi fœminas defluxisse ab usu nimio croci per menstrua, & viros per hæmorrhagiam narium, dein quoque homines reddit ebrios & somnolentos, sic vidi casum, in quo medicus dederat viro morbo melancholico laboranti crocum nimis magnâ copiâ, qui inde in delirium perpetuum cum risu incidit, & ille non nisi aceto curabatur; hinc debemus nos abstinere a nimio usu hujus herbæ, verum si defectus sit spirituum, si dissolvendi humores si bilis iners, ejusque defectus est supplendus, tum quidem cum prudentia crocus datus convenit, aliter nocet; in asthma tamen convulsivo, tussi dyspnoea, phthyfi, roborando & exhilarando corde, in mensium, lochiorum & fœtus remora, & ictero conducit; frontalibus admotus phrenitidem, maniam & cephalalgiam à frigido ortam tollit, in syncope & palpitatione cordis externè ventriculo applicatus eum roborat, membris paraliticis & induratis impositus mirè discutit; crocus in aqua rosarum infusus prodest in variolis ad oculos lavandos. Hæc planta conducit in colica & ingreditur multas compositiones.

Narcissus.

Character. Folia Porri; caulis excavatus; striatus, nudus; flos nudus, inferius angustus, tubulosus, supra hexapetaloides, instar stellæ expansus, in centro suo gerens coronam floralem, campanæ, vel tubo similem, stamina gerit sex: innascitur vel parti supremæ ovarii, quæ fissa in tres partes continetur intra
coro-

coronam in his, qui gerunt tubum pro coronâ, vel innascitur parti supremæ longæ tubæ, in iis, qui campanulam habent pro coronâ; finis pedunculi gerit ovarium, quod in iis, qui unum florem ferunt in uno calice, tegitur unâ longâ tubâ, quæ simulat calicem membranaceum, vaginalem, in iis verò, qui plures flores quasi umbellatim producant, vaginâ hæc infima pedunculorum obtegens, ovaria relinquit nuda; ovarium fit fructus oblongus, trigonus divisus in tria loculamenta, continentia semina subrotunda, nigra, amara; radix bulbosa, externè nigricans, internè albescens, viscosa amara; hæc planta in hortis colitur ob pulchritudinem & suavem odorem floris. Ovarium hujus plantæ habet vaginam membranaceam, quæ pro calice monophylli haberi potest, nam ovarium ambit, & includit, verum in aliis adhæret pedunculo, hinc dubitandum an calix sit, secundæ classis dicuntur Orientales, quia ex Constantinopolitano allati sunt; tertiæ Classis habent folia jun-ci, & hi sunt vel polyanthei plerumque, sed quandoque monoanthei Gallis à foliatura dicuntur *Jonquille*. Omnes hi ex Hispania allati sunt & propriè Narcissi dicendi sunt, nam Numero tertio mirificem odorem spirant.

Nomen. *Narcissus* vocatur à *ναρξος* vel *ναρξή* torpor vel *σopor profundus*, quia floris odor capitis gravedinem & stuporem conciliat; hinc *Plutarchus* dicit hanc plantam sacram esse diis infernis, unde *Theocritus* dicit in atrio lethi consanguineus sopor. Hic primi Narcissi videntur esse Narcissos poetarum, de quo Narcisso fabulantur, Narcissum puerum fuisse Cephisi amnis, & Lyriopes Nymphæ filium,
tantæ

tantæ formæ præstantia, ut quum aliquando ad fontem bibiturus accessisset, conspectæ suæ imaginis amore captus, quum nulla potiundi amoris spes esset, nimio desiderio contabuerit, & in florem sui nominis commutatus sit, hinc *Rapinus* canit.

*Nec mora flaverit Pallebit multus in auro
Narcissus, miser ab! quondam puer, ille sub
 undis
Dum te contemplatur, amat; sed perdit a-
 mantem
Forma, novumque facit pueri de corpore florem.*

Et Virgilius

*Nusquam corpus erat croceum medio de corpore
 florem.
Inveniunt foliis medi cingentibus albis.*

Sic ut perfectè hic Narcissus ibi describatur, licet *Virgilius* quodammodo contradicere videatur, veteribus omnes Bulbocodii dicebantur, quia in omnibus his cruda radix stomachum subvertit.

Vires hujus plantæ sunt, quod 1. odor sit soporiferus, 2. quod bulbus sit emeticus, & in chirurgicis detergens, maximè conglutinans & resolvens.

Iris.

Character. Folia longa, dura, striata, acuta; caulis rectus, rotundus, pulvisculo farinaceo instructus, in tres ramos divisus; ad flores subsunt bini calices membranacei, se mu-
tuo

tuo succingentes, vaginalium instar, flos hexapetalus, tribus petalis, bifidis, sursum, tribus deorsum, flexis. Supinae parti inferiorum petalorum congeries ingens, fistularum incumbit instar barbæ. Ex ima ejus origine oritur quoque masculinum stamen, cavâ thecâ petaloide sollicitè defensum. Flos hic innascitur apici ovarii emittenti barbas illas & thecas tanquam thecas, atque hinc flos apparet enneapetalos; Ovarium ex fine pedunculi notum fit fructus oblongus, trigonus, fætus feminibus obrotundis; radix oblonga, carnosa, repens, flexilis, tuberosa, digitum crassa, paululum compressa, externè coloris rubicundi, flavescentis aut grisei, internè albi, saporis amaricantis, acris, subpinguis, odoris fragrantis & violacei. Hæc planta crescit in muris & multis aliis locis.

Nomen. Iris vocatur à varietate colorum floris arcus celestis speciem referentis.

Vires. In his plantis succus est acerrimus vix Thytimalo cedens, inflammans, exurens, & hinc sæpe à tenèris pullis in ore retentus, labia inflammatur, quod malè infectis venenatis flori, ut putatur, insidentibus tribuitur; hinc ergo hic succus ex herba viridi expressus magnam vim habet ad expellendam aquam hydropicam, si indicatur, hoc tutè fieri potest; radices pulverizatæ sternutationem faciunt; Iris florentina Enula mitior est & jucundior, sed pinguior, gustu tamen in recessu non nihil fastidiosa, præcipue si recens sit, hinc alvum puerorum magis lubricat, & certis in conditionibus vomitum movet; in tussi quoque convenientior & moderatior est, movens simul urinam, eamque violaceo odore inficiens, passiones tor-

mino-

minosas & pavores infantum compescere & ad somnum disponere dicitur; si cum croco exhibeatur, ob substantiam levem, farinaceam & porosam absorbet, abstergit, hinc in ossibus denudatis & capillis humentibus inspergitur. Omnes Angustifoliæ. Irides ad *Hermodactylos* referuntur, quia vomitum faciant.

Hermodactylus.

Character. Folia angusta triquetra, vel quadrangula; radix tuberosa, ex apposis tuberculis composita, rotunda, avellanæ magnitudine, compressa, externè coloris rubicundi, internè albi, substantia levis, fungosa, fragilis, hinc facile in pulverem farinaceum reducitur, dum recens est saporis acerrimi, dum annosa subdulcis farinacei, paulum viscosi, vel lenti, odoris nullius; flos omnino ab Iride differt, nam refert volitantem *Vespertilionem*, hinc dicitur horticulis Iris belgicè *fleermuys*.

Nomen. *Hermodactylus* vocatur ab ἑρμῆς, *Mercurius* & δάκτυλος *digitus*, quia radix phalanges digitorum refert.

Vires. Radix hujus plantæ habet tuber exiguum, quod validissimè sursum deorsumque purgat; hinc laudatur in podagra, ut profunda purgans; sæpe hæc radix propter annositatem omni virtute cathartica orbata est; commendatur hæc radix in gutta serena tanquam specificum; additur zinziber propter ejus viscositatem tormina causantem.

Xiphion.

Character. Folia longa, lata, mollia, coloris viridis pallidi aut albescentis; flos & fructus Iridis; radix bulbosa, externè nigricans, internè alba, saporis dulcis; hæc planta crescit in regionibus calidis ut in Hispania.

Nomen. *Xiphion* vocatur à græcâ voce, ξίφος vel ξίφιδιον parvus gladiolus ad utrumque latus scindens & ad apicem pungens, quia folia hujus plantæ gladiolum referunt, hinc est idem nomen cum gladiolis nisi quod illud sit latinum hoc græcum, quod *Tournefortius* sic voluit.

Vires. His ut & *Gladiolus* vis acris inest.

Gladiolus.

Character. Folia longa, angusta, acuta, dura, fortia, striata, gladium figura referentia, caulem undique ambientia; caulis rotundus, aliquantulum nodosus; calix bifolius, binis foliolis, vaginalibus ovarium & ei impostum tubum floris, sustinet; flos monopetalus Liliaceus, in exortu infundibuliformis, supra verò ampliatus & in sex magnâ segmenta fissus, quorum tria superiora, majora latiora plus erecta, tria inferiora, longiora, angustiora, deorsum quasi pendula, ut flos quasi bilabeatus appareat, habens tria stamina enata ex pariete interno tubi floris, & insidens apici ovarii; Ovarium fit fructus oblongus, trilocularis, fætus seminibus rubicundis subrotundis, calyptrâ involutis, habetque tubam ortam ex centro apicis ovarii & instructam tribus cymbis.

bis cavis pro apiculis suis; radix carnosâ, tuberosa, gemina, altera alteri incumbens. Hæc planta crescit in pratis.

Nomen. *Gadiolus* vocatur à *Gladio* quia folia hujus plantæ gladium referunt.

Cannacorus.

Character. Caules ex radice erumpentes; crassi, per intervalla nodosi, folia ampla, lata, longa, nervosa, in extremitate acuta, coloris viridis pallidi, saporis herbacei, cum quadam acrimonia; flos monopetalus, tubulatus, in sex segmenta scissus, à calice comprehensus tubulato; ovarium fit fructus rotundus, membranaceus, trilocularis, fœtus seminibus sphaericis coloris obscuri aut nigricantis; radix tuberosa, perennis, nodosa. Hæc planta crescit in regionibus calidis.

Nomen. *Cannacorus* vocatur à *Canna*, quia scapum habet, & *Acorus*, quia fructum & radicem Acori fert.

Vires. Quatuor præcedentes laudantur à florum formâ; quinta est Indorum *Crocus*, & vocant vocabulo suo *curcum*, sic etiam Arabes vocarunt, unde expresserunt succum, qui erat valde ruber & pinguis, hinc dicitur *Curcuma*; laudatur ad artem tinctoriam; in medicina verò à vi calefaciente detergente & balsamica; & utitur contra mortos biliosos, & icterum; sic semper est inanis impressio Botanitorum, ut putent, Deum posuisse signum vel notam in plantis, unde prudens Medicus cognosci possit virtutem, inde dixerunt contra Ictericum valere, quia urinam croco colore ilico tingit, sed videtur quoque hic locum inveniri.

venire, quia hic succus intactus penetret per arterias, venas, viasque urinarias, & quia sic intactus transit in renes, hinc eo facilius agit intactus in hepar directè per venas mesericas, antequam sanguini miscetur, & sic ictericis prodest.

Cardamomum.

Character. Flores & racemi fructuum in caule peculiari non folioso ex radice orto; flores tetrapetali, diffformes ovario insidentes; fructus triloculares, polyspermi, acini angulosi ex fusco nigricantes involuto tenui & albicante pellicula, saporis acris & aromatici, ejusdemque odoris, hic loci non floret, nec semina fert, sed sunt fere ut in Cannacoro.

Nomen. *Cardamomum* vocatur à *Momum Veterum*, quod à suis cælestibus virtutibus celebratur & *naptha* quasi *Momum Cordis*, hinc nomen *Cardiacum* a sapore acerrimo Indorum *Camphoram æmulante*.

Vires sunt mirabiles, oleum habet adeo aromaticum, ut spiritus vitales refocillet, calefaciat, flatum dissipet, vires genitales augeat si radix vel semina sumantur, & destillent, dant camphoram omnium optimam, & hoc oleum est in tanta abundantia in hac plantâ, ut si destilletur per vesicam totam serpentem claudat, ne aliquid exire possit, hoc tum est balsamum, qui Camphora dicitur, servatque spissitudinem, sic quoque in nonnullis nostris aromatibus obtinet, nam oleum Anisi & Fœniculi in serpente quoque concrescit, ut Camphora, sed facilè tamen liquifit; Camphora verò concreta manet; attenuat, flatu discutit, coctio-

coctionem juvat , hinc conducit in affectibus capitis , ventriculi & imprimis uteri , nam urinam movet & menstrua obstructa provocat.

Galanga.

Character. Habitus Cannacori; radix tuberosa, nodosa, majori similis, sed tenuior, digiti crassitiem adæquans, dura, externè & internè rubicunda, odoris fragrantioris & jucundioris quam in Galanga majore; & sapor hujus radice vi sua caustica saporis piper fere superat. Hæc planta crescit in Indiis Occidentalibus.

Nomen est Indorum.

Vires Hujus plantæ radix manducata ilico se per totum corpus diffundit, & hinc est penetrantissimæ & subtilis virtutis, ergo ab Indis laudatur ad pellenda venena; nos verò utimur, ubi nimium frigoris vel inertis aquæ vel pituitæ abundat, & inde ad scorbutum frigidum laudatur, Galanga minor, quæ efficacior est majori, relinquit post acredinem, intensiorem stypticitatem, unde temperatior est, & in vertigine à vitio ventriculi, in torminibus abdominis, & doloribus post partum specifica est, cæterum nervis & spiritibus in singultu quoque & cordis palpitatione commendatissima est. Cum bucella panis & butyri capiunt pulverem galangæ mulieres Indicæ in doloribus post partum; cerebrum & stomachum confortat, flatum discutit, menstrua obstructa provocat & urinam movet; frustula seu gemmæ radice solent decerpi à chinenfibus, iterumque plantari, etiam seminibus multiplicantur,
in

in India Orientali. Galangam conditam habent. Ex hæc planta fit camphora. Hæc planta ad septimum vel duodecimum annum conservari potest; inde fit ipiritus adeo famosus, qui in aqua vitæ Matthioli ut & ipsa herba ingreditur.

Zingiber.

Character. Folia Cannacori; flos in scapo singulari, pentapetalus, difformis, quasi bilabeatus insidens, ovario trigono, triloculari, radix tuberosa, nodosa, ramosa, brevis & paululum compressa, pallida, fibris crebrioribus dotata, saporis aromatici, acerrimi fervidi, instar piperis odoris aliquantulum fragrantis. Hæc planta crescit in Indiis Orientalibus.

Nomen. Zingiber vocatur à ζγγίβερι quod idem significat.

Vires. Tales virtutes habet, ut credam, si non tam latè cresceret in Indiis, quod quidem auro carior foret; radix habet aroma subtile, ut si assumatur in ventriculum absque obstipatione perspiret, hinc *Helmontius* jure commendavit radicem Zingiberis in aceto cocta, & melle edulcorata, tum optimum sudoriferum est, & venenum pestilentielle expellens. Radix condita frigido ventriculi est incomparabilis, & syrupus hujus conditi egregii est usus ad vetustissimam tussim superandam, si nempe sumatur ejus dragma una vel duæ mane jejuno ventriculo, superbibendo lac, & hoc propterea boni Zingiber habet, quod quidem calefaciat, sed subtiliter, nec tam calidus est ac Galanga, ita ut omnes fere Medici testantur in
ipsis

ipsis morbis acutis adhiberi posse ; variæ sunt species Zingiberis , quæ tantum differunt ratione fibrarum , quo verò plures fibræ , eo ignobilius , quo pauciores eo præstantius , sed hæc ultima species rarius in officinis prostat ; cum Zedoaria convenit , excepto camphorato odore , hinc tanta vis alexipharmaca non inest , gratus quidem est , sed acrius calidius & magis desiccativum ; melancholicis & cholericis largior usus Zingiberis non conducit , quia humores nimis exsiccat , & ad motum ineptiores reddit ; in morborum declinatione mirè appetitum restaurat ; recens effossa vim habet laxandi alvum , præcipuè ejus succus expressus , hæc radix ingreditur multas compositiones.

Zedoaria.

Character. Radix tuberosa , brevis , compressa , externè cinerea , internè candida , quando cortex exterior est detractus , paucis fibris intertexta , saporis amaricantis aromatici , acerrimi & fere ignei odoris fragrantis ad camphoram aliquantum accedens.

Vires. Ex hac radice fit camphora , ita ut serpens plane obstipetur , & ipsa radix recens scissa odorem Camphoræ habet , inde ergo fit optima Camphora. Hæc planta est calefaciens & penetrans. Indifolia contusa imponunt vulneribus ab animalibus venenatis serpentibus aliisque factis , superbibendo ejus decoctum. Hæc planta conducit in colica flatulenta , lienteria , & ventriculi morbis , sudorem movet , phlegma contumax pulmonum potenter discutit , in asthma etiam convenit , in nausea post crapulam ; vermes necat.

Aloë.

Character. Folia longa, integra, semper virentia, arctè crassitie sua sibi mutuo juncta, plerumque succulenta, crassa, carnosae, crenata, in margine acuta, Sedis fere accedentia; flos monopetalus, tubulatus, infra prominens in ventrem, supra angustior, & ibi in sex segmenta scissus, nudus, clavo Hyacinthino affixus, sex staminibus præditus; fructus oblongus, trilocularis, cylindraceus, hexagonus foetus feminibus sibi mutuo impositis planis ad loculamentum suum accommodatis quasi semibus circularibus, aliquando flori succrescens, quandoque verò floris corpore tectus; radix perennis fibrosa vel & tuberosa.

Nomen. Aloë venit à prima crassa tuberosaque radice, quamvis in multis africanis jam detectis est filamentosa, hæcque jam est Aloës Veterum, secunda succum paulo sætidiorem & folia maculata habet tertia Aloë soccotrina, quæ est insula, unde deducitur, non verò hic debet scribi succotrina, nam hoc male, hoc quadruplo carior aliis venditur, & hæc est propriè dicenda Zoccotrina; sed unde nomen? putant nonnulli ab *αλγες* mare sed hoc falsum, nam est vox Arabica vel hebraica, nam in sacris hæc invenitur, si folia recentia rumpantur, tum apparent canales, qui succum aureum fundunt, & illa est Aloë purissima, & illa patina supposita excipitur, habet etiam venas viridem succum ferentes, qui hic non admiscendus est. Nasceitur in Arabia, Persia, America, Africa & Ceylon. Prima & secunda crescit inter Arabiam & Æthiopiam.

Vires.

Vires. Aloë foccotrina eſt ſuccus gummoſus & reſinoſus ex fulco nigricans dum fractus in lamellas, ſplendens & pellucidus ex foliis imo & planta tranſverſim verſus radicem diſſectis, ſponte ſua in vere, ubi ſucci nutritii luxuriant in ſuppoſitas patinas amplas deſtillans, vel etiam expreſſus, in quibus à ſole condenſatur & exſiccatur, inde ulterius inſpiſſatur, & quo diligentius hæc fiunt, eo pellucidior & nobilior fit, ſaporis & odoris cum hepatica ejusdem; colligitur in inſula ſuccotra; hinc ille ſuccus ſe ſponte in duas partes ſeparat 1. in ſpiſſiorem fundum petentem, 2. in tenuiorem ſupernatantem, Aloë eſſe optima cognoscitur ſplendore, friabilitate, ſolutione in aqua, quod in fundo ab illa fœculentum remanet, id aloen caballinam conſtituit. Caballina eſt Aloës Aſiatæ ſuccus gummoſus, nigricans, priori ponderoſior craſſior ac impurior, expreſſus ex foliis Aloës diſſectis, in ſole concretus & ſaporis ſubacris, amariffimi, naſeoſi, odoris gravioris quaſi piceæ & myrrhati, conficitur etiam in omnibus Maritimis Indiæ Orientalis tractubus. Hepatica eſt Aloës Aſiaticæ ſuccus gummoſus & reſinoſus, externè fuscus, internè flavescens, hepatis inſtar, ex foliis Aloës expreſſus, imo & plantis tranſverſim verſus radicem inciſis, in patinas ampliores exſtillans, in ſole concretus & condenſatus, ſaporis acris amariffimi, naſeoſi, pinguis oleoſi & adſtringentis, odoris fragrantis ad Myrrham accedentis. Colligitur Hepatica in China non ſocotra; hinc tantum differunt Hepatica & ſuccotrina non niſi loco natali. *Galenus* dicit ſuccum aureum ſponte ſtillantem innoxie purgare, nam dicit

idem esse an granum unum vel decem sumantur, sed de hac re tamen dubito. Amarum ejus succus resistit putredini, hinc veteres Ægyptii hoc usi sunt ad condienda cadavera, ut *Ruyfchius* hodie perfectè excoluit, apud *Galenum* dicitur, Hiera picra officinalis belgicè *bit-terheylic* verum an hæc sit aloë, deque in sacris proverbiiis legitur dubito, nam ibi scorta dicit, venias ad lectum meum, quod suavi aloës fragrantia olet. Indidicunt, quod homines omnia ad vitam requisita ex quinta vel sexta habere possint, hi succum exprimunt, huicque succo fermentationem conciliant, & sic inde vinum maximè inebrians faciunt exprimendo primo succum & tum in farinam adigendo; ex foliis filamenta ducunt, & inde pannos faciunt ad tegumenta & vestes, ut nos ex lana. Quarta laudatur pro summo nutrimento in usus humanos, uti incolæ testantur circa Mekiam, crescit in ingentem altitudinem & folia rigidissima habet; Hæ pro muris in propugnaculis inserviunt arcendis prædonibus, totum folium spinosum & filamentosum est nostratibus *Naeldendraet*, succus ex calice est edulis & nutrit ut rapa. Sextæ foliis utuntur Indi pro gladiis, nam hæc folia valde aculeata & spicata sunt, & valde hos homines nudos lædere possunt. Mirum quod in his omnibus observavi, quod à nemine notatum legi, nempe quod ex flore semper mel dulcissimum stillat, licet cæterum planta sit amarissima, nam in proverbio est vita plus Aloë quam mellis habet. Hepatica quæ mihi optima videtur vim purgantem habet in substantia gummosa, cui quippiam mucaginis resinosa, in qua vis styptica & balsamica juncta est, purgat blandè

dè & in specie humores biliosos; specificum habetur in affectibus capitis, in præcavenda putredine, in omnibus morbis à bile oriundis. Aloë est virtute abstergendi & attenuandi valens, mirè liquida resolvens, nam ipsæ sanguinis partes divelluntur hoc interposito, valet vi summa revellendi aut resolvendi resinas & gummata, ut evadant aquæ similes, hinc summa vis aperiens & attenuans sanguinem ei inest, princeps est emmenagogum & ecbolicum aperiendo & expellendo agens, ad menstrua obstructa & foetum expellendum commendatur, gluten in primis viis resolvit, pessimè adhibetur, ubi vasa tenera & putrefacta sunt, hinc venenum mulieribus teneris, Phtyficis, nimis uterinis fluxibus & hæmorrhagiis, sed ad pituitosos humores expellendos summum neque ulli comparandum est remedium; inde fiunt pilulæ & emplastra contra vermes, vis ei inest balsamica, inquam in æternum conservantur animalcula, ob singularem acredinem excitat hæmorrhoidum fluxum, venasque hæmorrhoidales aperit, quod tamen impeditur Aloë rosata & violata facta; externè ulcera & vulnera mundificat, tosta & virtute purgante orbata vim adstringentem habet, & propterea in fluxibus quibusvis sanguinis specificum est. Indi utuntur Caballina pro incrustandis navibus picis loco.

Aloides.

Character. Caulis crassus, fungosus, compressus, explicatur in calicem bifolium, compressum, crassum, fungosum viridem, qui constat binis vaginis ita excavatis in carinam,

ut forment quasi chelas cancrorum. Hæ vaginæ arctè se invicem amplexæ sollicitè tegunt florem ovariumque. Ex centro calicis descripti & sine medio pedunculi assurgit pedunculus alius crassus, fungosus, sustinens ovarium oblongum, divisum in sex loculos per sepimenta fungosa distinctos, quorum singuli gerunt unum semen forma Avenæ. Ex apice producto ovarii emergit caliculus monophyllus, crassus, explicatus in tria magna segmenta, longa, viridia; flos tripetalos oritur intra illum calicem, ex margine apicis ovarii, habens petala tria, magna, expensa instar Rosæ, intra quæ petala stamina nascuntur multa usque ad viginti. Ex eodem apice ovarii assurgunt sex tubæ, incurvæ extrorsum flexæ, ita bifidæ, ut fallant incautos specie duodecim tubarum; hæc in aquis, hic & in aliis fluminibus crescit, hæc planta bullas æreas habet, quia tempore calido nempe æstate ab aëre in his rarefacto tumescunt, hinc planta adscendit ad aquæ superficiem, hyeme verò aëre condensato in bullis fundi necit, hinc belgicè dicitur *Waeter-rayter*.

Nomen. *Aloides* vocatur ab *Aloë*, quia *Aloën* refert.

Yucca.

Character. Habitus Arboreus; caulis lignosus, tortuosus, nodosus, verrucosus, fragilis, medullosus; folia Aloëtica, rigida, aculeato apice, angusta, longa, sempervirentia, orbiculatim ad caulem nascentia, una in acumen desinentia; flores monopetali, campaniformes, in sex segmenta fissi, nudi, in longas
spi-

spicas uno versu dispositi, complectentes ovarium, quod fit fructus tricapsularis ut Aloë; radix crassa, quasi tuberosa, oblonga, externè coloris obscuri, internè albi. Hæc planta crescit in multis regionibus Americæ & Brasi-liæ.

Nomen. Casparus Bauhinus hanc plantam vocat *Manihot Indorum* sive *Yucca foliis cannabinis*, & Joannes Bauhinus *Manihot Thevati Yucca* & *Cassavi*.

Vires. Radix crassa & carnosâ pulpam mollem præbet, quidam tanquam toxicum, alii ut esculentum commendant Vide Historiographos. Radix recens commesta est venenata, sed contusa & in sole exsiccata in farinam redigitur succo expresso tum inde fit panis, quâ communiter vescuntur Indi, succus hujus radicis est adeo venenatus, ut illum in terram profundè derivent, ne ab animalibus degustetur, nam aliter inde certò morerentur.

Ephemerum.

Character. Folia hic graminea; calix trifolius; flos tripetalus ovario suppositus, roseus, habens stamina tria; fructus oblongus, trilocularis, foetus seminibus grano tritici æmulis; radix fibrosa.

Nomen jam à veteribus notatum & apud *Nicandrum medicum Poëtam*, tum dicebatur herba quædam contra ictus araneorum & scorpionum efficacissima, sed nos nescimus, quid Phalangium Veterum fuerit, hinc nil de ejus virtute scimus.

Vires non sunt medicatæ nec venenatæ.

Phalangium.

Character. Folia longa, angusta; caulis ex imo foliorum erumpens, rotundus; flos nudus, hexapetalus, sex staminibus præditus, amplexens; ovarium subrotundum foetum seminibus angulosis, radix fibrosa. Hæc planta in locis montanis & aquaticis crescit.

Nomen. *Phalangium* vocatur, quia veteres hac planta puncturas phalangium digitorum curabant. Quarta & quinta sunt plantæ rhizophoræ id est quæ ferunt ex foliis radicem, & harum radix accedit fere ad Asphodelum, sed flos est Phalangii; magnus fuit error in omnibus fere botanicis veteribus de virtute plantarum agentibus, in quem peritissimus *Dodonæus*, qui omnes libros perlustravit, etiam incidit, quod si à veteribus plantæ cuidam nomen tribueretur, hoc ilico huic plantæ, cui nomen hic forsan postea ab aliis impositum est, tribuerunt, quod *Clusius* correxit.

Liliastrum.

Character. Folia longa, angusta, excavata, satis solida, acuta, viridia; caulis rotundus, durus, viridis; flos hexapetalos, nudus albus, odoratus, staminibus sex præditus, complexens; Ovarium oblongum, continens semina angulosa; radix Asphodeli; hæc planta crescit in montibus circa Alpes.

Nomen. *Liliastrum* à *Lilio* vocatur, quia hanc plantam refert.

Methonica.

Character. Folia alterna, liliacea, apice in viticulum exeunte; caules scandentes; flos nudus, hexapetalus, petalis eleganter sinuosis, penitus retrorsum flexis, staminibus sex præditus, ovarium in suo centro gerens; ovarium fit fructus ovalis, trilocularis, semina rotundula gerens; radix carnosa, formâ normæ Orthogoniæ, venenatissima.

Lilium.

Character. Caules foliis numerosis cincti, recti, rotundi; folia longa, satis ampla, sine caule caulibus adhærentia, polita, splendentia, tenera, succum viscosum habentia; finis pedunculi sustinet placentulam, cui in orbem adnascuntur sex petala, vel modicè extrorsum flexa in Liliis sic dictis, vel penitus extrorsum convoluta, ut in Martagon; intra hæc petala, eodem ortu sex stamina arctè unita, tubam circumamplexa, capitulis longis instructa; Ovarium placentæ intra florem, innatum, trigonum, intra petala & stamina custoditum, feminibus marginatis, gemina serie positis, ex centro apicis emittit tubam longam; radix bulbosa, carnosis squamis constans, extrinsecus in orbem quasi sibi invicem appositis, intus alba, extus parum fusca, saporis mucilaginosi & lenti, odoris nullius; priores usque ad numerum septimum sunt petalis rectis, posteriores verò reflexis.

Nomen. *Lilium* vocatur à λείος, lævis & politus, quia ejus folia sunt polita vel à λείπον, quod

idem significat. *Hemoracallis* dicitur ab ἡμέρας *dies* & κάλλος *pulchritudo*, quasi *flos unius diei*, quia flos hujus plantæ, quæ ita vocatur, parum duret, *Lilium* dicitur à Poëtis cælo esse delapsum, hinc *Virgilius* canit.

*Huc ades, ô formose puer : tibi Lilia plenis
Ecce, ferunt Nympha calathis : ———*

Vires. Flos laudatur ab odore contra vertiginosos capitis morbos & ad refocillandum cor, bulbi inserviunt pro egregio emolliente, & nullum melius emolliens & laxans in Chirurgicis habetur, si in lacte contusi coquantur ad pultis consistentiam, & applicentur, ubi est laxandum, folia quoque sunt emollientia & laxantia; folia in clavis pedum & induratis puerperarum pudendis singulare est medicamentum, ejus oleum est anodynum, additur quoque Clysteribus anticolicis, nephriticis & dysentericis.

Lilio-Hyacinthus.

Character. Folia Lili; caulis nudus; flos hexapetalus flori Hyacinthi accedens amplectens ovarium, quod fit fructus ex globoso acuminate, trigonus, trilocularis, fætus feminibus fere globosis; radix squamata Lili; hæc planta colitur in hortis.

Nomen. *Lilio-Hyacinthus* vocatur, quia aliquid de Lilio & Hyacintho habet.

Corona Imperialis.

Character. Folia Lili in orbem cauli adnata; flos campaniformis, hexapetalos, petalis internè ad unguem conchâ mellitâ instructis, pendulus, nudus, sex staminibus præditus; ovarium amplectens, in coronam digestus sub coronâ foliosa; ovarium fit fructus oblongus, alatus, continens semina plana sibi invicem imposita, ex centro apicis emittit tubam longam, apice trifido instructam; radix tunicata, parte sessili fibratâ; hæc crescit in hortis.

Nomen. *Corona Imperialis* vocatur, quia flores sub foliis coronaceis gerit.

Vires. Tota hæc planta est venenata, ut *Wepferus* experuit, ejus odor est narcoticus & fortis, ita ut Castoreum ferè redoleat.

Tulipa.

Character. Caulis unicus, rotundus, medullosus; folia lata, caulem cingentia, longa, crassa, dura, acuta; flos Liliaceus, hexapetalos, formâ urcei, nudus, in fastigio caulis unicus, erectus, sex staminibus præditus & amplectens. Ovarium, quod fit fructus oblongus, fætus seminibus planis, serie geminâ mutuo incumbenibus, instruitur tubâ, mirè pilosâ; radix bulbosa tunicata, parte sessili fibratâ; bulbus est *Narcisso* similis, quotannis renascens, cujus tunicæ in folia abeunt, & caulis assurgit, in quo crescit flos monoanthos, qui in omnibus est nudus sine calice & in omnibus erectus ut in *Prisico*.

Nomen. *Tulipa* est vox *tursica* significans pileum

leum turcicum. Illa formosa planta primò à Gesnero est descripta in Europam ex Bisantio allata anno 1590. Batavi & præcipuè harlemenses pro tali bulba Tulipæ sæpe centum ducatos persolverunt, sic insaniverunt circa amorem hujus, & nulla planta cognita quam Papaver & Tulipa, quæ in flore tot diversos & tam facile mutabiles colores gerit, & illi colores transplantando mutantur, & si semina unius Tulipæ terræ mendantur, per omne genus colorum inde flores producuntur hinc *Rapinus* canit.

*Multiplici vincit florum genus omne colorum
Huc usque ageticis Tulipa missa jugis*

Vires.. Hæc planta videtur habere blandam virtutem emollientem bulbosam, sed pretium ejus usus impedivit, aliter ad cæpas accedit, sed bulbus non ita est aromaticus, hinc ille bulbus leniter tostus dicitur habere bonum nutrimentum & orgasmum diaphrodisiacum excitare.

Fritillaria.

Character. Caulis tenuis, rotundus, internè fungosus; folia mediocriter longa, angusta, excavata, flos Liliaceus, campaniformis, hexapetalos, pendulus, nudus, plerumque tessellatus, sex staminibus fœtus, ovarium complectens; ovarium instructum tubâ bifidâ, triplici cavitate pergente usque ad cava ovarii, sit fructus oblongus, ferens semina plana, geminâ serie ordinata; radix duobus tuberibus carnosiss constat, ex quorum medio caulis surgit.

surgit. Hæc planta crescit in pratis & colitur in hortis.

Nomen. *Fritillaria* vocatur à *Fritillo*, quia omnes species colorem habent variegatum & tessalatum dispositum, ut in discis fit, belgicè *een Schaakbort* of *Dambort*, putatur à nonnullis esse meliagris Veterum.

Vires medicatas habere non novi, sed laudatur apud horticulos ob florum elegantiam.

Lilio-Fritillaria.

Character. Folia Liliacea & caulis; flos hexapetalus, campanam referens, pendulus, ovarium amplexus; Ovarium ut *Fritillariæ*.

Nomen. *Lilio-Fritillaria* vocatur, quia ejus flos & totus bulbus est *Fritillariæ*. Hic vero notandum has plantas ut & *Lilia*, quod heri oblitus sum dicere esse proliferas seu bulbiferas inter folia, & si nascatur bulbus, tum flos, mas in hac planta fit sterilis sine ovario.

Dens canis.

Character. Folia bina aliquando terna, repentia, *Cyclaminis* similia; flos Liliaceus, hexapetalos, petalis longis reflexis, nudus pendulus, in caule unus; fructus subrotundus, foetus seminibus oblongis, flavescentibus; radix oblonga, carnosa, alba, dentis canini-formâ. Hæc planta crescit in montibus & colitur in hortis.

Nomen. *Dens canis* vocatur, quia radix canis dentem refert.

Vires. Flos in pedunculo hic oritur media hyeme, & inde amatur, cæterum de ejus vir-

tutibus nil referre possum, sed *Clusius* de ea dixit, quod in sabaudia & Hungaria, ubi hæc planta vulgo crescit, matres familias soleant hujus plantæ farinam in pultes suorum infantum coquere partim ad lumbricos pellendos, partim ad nutriendum.

Ornithogalum.

Character. Folia longa, angusta ut Graminis, mollia repentia, excavata, lineam albam in longitudine habentia; caulis rotundus nudus, tener; finis pedunculi ex caule membranula, longa, tenuis; flos nudus, hexapetalos, petalis in orbem expansis, in centro gerens tubum erectum, floralem, hexapetalum, cujus singulis petalis intus ad superiora adnascitur stamen; hic flos, tubus, stamina, ovarium, ejusque tubam arctè amplectuntur; Ovarium tubâ longa, apice sphaerico instructâ donatum fit fructus subrotundus, foetus seminibus subrotundis, nigris; radix bulbosa aut tuberosa, bulbus ferè est ut in Narcisso seu ut in Porro, ut totus habitus ad Porrum accedit, verum in his petala sic eriguntur, ut forment conum, qui amplectitur ovarium, & hinc *Rajus* has plantas sic digessit.

Nomen. *Ornithogalum* vocatur ab ὄρνις avis & γάλα lac id est planta, cujus flores sunt adeo albi, ut plumæ candidæ animalium plumiferorum. verum hoc tantum de spicatis verum est.

Vires ut in Cæpis & Alliis, sed non tam fortes.

Scilla.

Scilla.

Character. Folia longa, ampla. lata, cornosa, viridia, succum viscosum & amarum habentia; flores Ornithogalo vel Hyacinthostellari similes, in spica crescentes, antequam folia apparent; fructus rotundus, trigonus, foetus feminibus nigris; radix bulbosa, maxima, pugnum crassa, cepacea ex pluribus tunicis vel lamellis compacta, inferius multis crassis fibris praedita, saporis acris, amari, odoris nullius. Hæc planta crescit in Hispania, Lusitania & Sicilia circa mare.

Nomen. *Scilla* vocatur à σκῆλλω arefacio, quia hæc planta crescit in locis aridis & siccis vel à σκῆλλω molestus sum, quia hic bulbus suâ acrimoniâ loca, ubi applicatur, irritat; hæc planta præter acredinem cum Aro communem possidet amaritiem ingratiâ & nonnihil nauseosam, hinc præter virtutes Aro communes movet vomitum & alvum, ut Arum in pituitosis affectibus opportunè exhibetur; cruda est valde acris, exurens fauces, hinc siccatur in clibano & sole, præparatur ut Arum, in substantia nunquam detur, inde paratur Oxyteliticum adeo laudatum & optimum ad pituitam dissolvendam.

Porrum.

Character. Folia ex tunicis radicis enata, plana, quandoque carinata; caulis rectus, crassus, solidus, succulentus; flos hexapetalus, quasi campaniformis, ornatus staminibus latis, planis, in tria capillamenta exeuntibus, quo-

quorum medium apice donatur ; flores fasciculos colliguntur ; Ovarium fit fructus subrotundus, trilocularis, fœtus seminibus subrotundis; bulbi oblongi, angusti, fere cylindrici, tunicati, politi, splendentes, albi; tota hæc planta habet odorem Allii, & colitur in hortis. Ita Tunicata est hæc planta, ut bulbus in tunicas resolvi possit, & folia modo sunt elongatæ squammulæ bulbi. Semper in his ex vagina membranacea caput florifer exit, distinguitur à Ceba, quod folia hic sint plana, in Ceba fistulosa, & ab Allio sint partim fistuloteretia partim plana, & bulbus multifidus.

Nomen. Porrum vocatur à πρᾶρον, à πρᾶω accendo quasi planta calorem in corpore excitans. Duo sunt genera Porro sectivi & capitati, hinc *Martialis* canit.

*Fila Tarentini graviter redolentia porri.
Edisti quoties, oscula clausa dato.*

Et in alio loco de capitato.

*Mittit præcipuos memoralis Aricia porros :
In niveo viridis stipite cerne comas,*

Vires. Hæc planta habet sal volatile oleosum fætidum, ita ut si bulbus conteratur, tum fiat stillicidium lachrymarum ex oculis & naribus, hinc convenit, ubi calore indigemus, & ubi calor non metuitur, nocet verò iis, qui habent nimiam sanguinis copiam, vel iis qui habent sanguinem nimis dissolutum nempe in mictu sanguineo, hæmoptoë, hæmorrhoidum fluxu; menstrua obstructa producit, urinam movet, in morsu serpentis & combustione est

optima planta, si ejus folia discerpantur, tum sæpe planè florum facies mutatur.

Cepa.

Character. Folia ex radice erumpentia, longa, angusta, fistulosa, acria; caulis nudus, rectus, rotundus, fistulosus in ventrem assurgens turbinatum utrimque; flos hexapetalus, in corymbum collectus, sphæricum; pistillum floris fit fructus subrotundus, trilocularis, fœtus seminibus subrotundis, & nigricantibus; radix bulbosa, tunicata, orbicularis. Hæc planta crescit in hortis.

Nomen. *Cepa* vel *Cæpa* à κεφαλή *caput*, quia ejus bulbus caput refert. Quinta est Ascalonitides Veterum, hinc inversione vocabuli gallicis dicitur *schalatte*. Octava vocatur *Allium* belgicè *bislook*. Hæc herba veteribus pro mira habita est, nam Egyptii hanc pro Deo coluerunt; hinc Poëta canit.

Hos felices esse, cum Dii crescant in Hortis.

Plutarchus in tractatu de Iside & Osiride notat, quod Lunæ (nam tum pro luna habebatur) sacerdotes notaverint, quod omnes plantæ crescerent & succulentiores fierent, luna crescente & decrescente luna, decrescerent; sola verò cepa crescebat, dum luna decrescebat, hinc pro Deo habuerunt, & ejus usus fuit vetitus.

Vires. Nullam plantam novi, qui similem abundantiam salis volatilis habet, quam Porrum, nam nullus bulbus è terra enucleari potest, quin oculi lacrymentur; succus expressus
recens.

recens est acerrimus, & hinc à medico germano contra calculum maximè laudatur, & cum successu adhibetur; notum enim est calculum a Ceba dissilire, hinc dicitur nullum melius esse medicamentum ad frangendum calculum; in hydropè, scorbuto, lumbricis & abscessibus maturandis est planta optima.

Allium.

Character. Folia longa, plana non cava; caulis rotundus, politus; flos hexapetalus, pedunculo longo sustentatus, in fasciculum globosum collectus, parvus sæpe destitutus ovario, ut modo mas sit, aliquando ovarii specie & tuba instructus; ovarium intra florem sit fructus subrotundus trilocularis, foetus seminibus subrotundis. Sæpe autem ovarium solitarium globosum, pelliculo obvolutum, specie bulbi hæret ad unum pedunculum floris masculi fætor est olidus in omni parte plantæ. Hæc planta nil fere differt à Porro vel Ceba, nisi solo bulbo, quod ex diversis pulvisculis compositus, dein quoque inter Moly & Allium nulla fere est differentia nisi quod Allium fæteat, sed Moly non, imo sæpe suaveolat, hinc hanc distinctionem retenui, licet *Tournefortius* has plantas junxerit. Radix hujus plantæ est tunicata bulbosa, ex multis nucleis constans; hæc planta magnâ copiâ crescit in Gallia & Hispania.

Vires ejus ut in Cebis, nisi quod magis olidæ sint, hujus herbæ vis est maxima imprimis in secunda.

Moly.

Moly.

Character. Omnia ut in Allio, sed odor suavis aut non graveolens.

Nomen. *Moly* vocatur à μᾶλον, *doleo*, quia hæc planta ab Homero dicitur valere ad venena expellenda; hinc *Rapinns* canit.

Carminibus Moly Arcadicum flos dictus Homero.

Lilio-Narcissus.

Character. Folia longa, lata, polita, coloris viridescens, repentia; caulis rotundus, tenuis, viridis; flos Lileaceus, hexapetalus, Lilio-Asphodeli æmulus, ex thecâ emergens membranaceâ, ut in Narcisso; fructus subnascitur flori formâ Narcissi, oblongus, vel subrotundus, trigonus, trifariam dehiscens, fætus seminibus subrotundis; radix bulbosa, tunicata, rotunda, externè nigricans, internè alba. Hæc planta crescit in regionibus calidis in montibus & pratis.

Nomen. Lilio-Narcissus vocatur quia has duas plantas refert; *autumnalis* dicitur, quia in autumno tantum floret.

Narcisso-Leucojum.

Character. Folia ex radice erumpentia, Porrum referentia, valde viridia polita, splendentia; caulis angulosus, erectus, excavatus, striatus, finis caulis dat nodum, inde vagina membranacea, longa, cava, tegens tenellos flos-

flosculos: ex apice nodi oriuntur, pedunculi, quorum extremum gerit ovarium, ejus apici nascitur flos ex petalis sex vel æqualibus vel tribus æqualibus majoribus & totidem minoribus sex staminibus præditus, campanæ pendentis instar ex thecâ membranaceâ; ovarium fit fructus subrotundus, trilocularis, foetus seminibus rotundis; radix bulbosa, tunicata, saporis viscosi sine acrimonia.

Nomen. *Narcisso-Leucojum* vocatur, quia has duas plantas refert; Gallis dicitur *Perce-nege*, quia nivem superat, nam supra nivem eminens hyeme floret.

Bermudiana.

Character. Foliagraminea; flos hexapetalus, stellatus, ovario insidens; Ovarium floris fit fructus trigonus, trilocularis, trifariam dehiscens, foetus feminibus subrotundis; radix perennis, fibrosa vel bulbosa.

Hemanthus.

Character. Folia bina, hinc, inde, ex bulbo orta, & reclinata; caulis unus, fungosus, crassus, maculatus, in fastigio florifer unius floris, ut putatur; Flos nudus, hexapetales vel heptapetalus, apparet; sed videtur accuratius examinanti, flos flosculosus, habens calicem hexaphyllum, instar Tulipæ factum, valde coloratum, rubrum, intra quem flores monopetali, hexapetaloïdēs, sex longis, gracilibus, profundè incisis, segmentis constantes, parte infimâ tubulosi, sex staminibus præditi, innati ovario, trigono, tricapsulari, in
cujus

cujus loculis semina oblonga; talia ovaria & flores, ad triginta usque uno illo calice continentur; bulbus squamosus, sæpe quasi bifoliatim confectus.

Cyclamen.

Character. Folia subrotunda, ampla, singularia in uno pedunculo qui ex apice tuberosæ radicis oritur; Pedunculi floriferi, simili ortu ex ipso tuberis corpore enati, finis abit in tuberculum, cui adnascuntur segmenta quinque, foliosa, magna, profundè secta, calicem formantia; flos parte inferiori tubulosus, monopetalus, supra divisus in quinque amplas, longas, ad ima usque sectas partes, quæ retroflexæ circa pedunculum se colligunt, donatur quinque staminibus gerentibus testiculos tubæ arctè appositos; ovarium in fundo calicis, sphaericum, instructum tubâ longâ, instructâ apice tenui, membranaceum, habens in medio placentam sustentem multa semina, rotunda, divisum in aliquot partes, per maturitatem dehiscentes; radix tuberosa, crassa, orbiculata, carnosâ, externè nigra, internè albicans, imâ parte fibrillas dimittens, saporis acris pungitivi exurentis, ingrati, odoris nullius. Hæc planta crescit in sylvis.

Nomen. *Cyclamen* vocatur à græca voce κυκλάμιος, à κύκλος, *circulus*, quia hujus plantæ radix est Orbicularis; dicitur etiam *Panis porcinus*, quia ejus radix est rotunda ut panis, & a suis comeditur.

Vires. Recens radix est valde acris, sed exsiccata, nulla acredo percipitur, purgat cum inflammatione ventriculi, faucium & ani; homini-

minibus flatus, tormina & vomitus producit; hinc in his est vis venenata; ob sui penetrantiam succus abdomini hydropicorum applicatus aquas educit, inde unguentum de Arthanita ingreditur.

Orchis.

Character. Folia ex radice erumpentia, simplicia, Liliaceis similia; caulis rotundus; finis pedunculi exit in ovarium oblongum; trilobulare, trivalve tribus fenestris pervium, continens pulverulenta seminula; flos insidens apici ovarii, mirabilis fabricæ, hexapetalos vix describendus; radix rotunda, carnosa, tuberosa in triorchin, didymos, monorchin, vel carnosam palmatam formam formata, succulenta, albida, paululum compressa, viscosa, subdulces, odoris seminalis. Hæc planta crescit locis humidis. *Rapinus* de hac planta canit.

*Gaudet & foliis bicoloribus Ochides ambæ,
Culturæ indociles. Nec jam reor absore quin
mox*

*Aspicias Hortum candenti albescere silva,
Nam nisi sera æstas cunctabitur, ordine longo
Læta supervirides tollent se Lilia virgas.*

Nomen. *Orchis* vocatur ab ὄρχις id est testiculus quod ab ὀρέω appeto, quia hujus plantæ radix testiculum animalis refert, vel quia vim Aphrodisiacam vel veneream stimulat, dicitur etiam *Cynosorchis* à κυνὸς canis & ὄρχις testiculus, quasi testiculus canis, *Morio* à μόριον id est partes genitales.

Vires.

Vires. Hæc planta excitat orgasmum venereum & titillationem in partibus genitalibus.

Helleborine.

Character. Caulis rotundus sine ramis, pulvisculum farinaceum habens; folia nervosa, Veratri foliis affinia, sine caulibus, saporis amari; finis pedunculi gerit florem hexapetalum, sex petalis dissimilibus constructum, quorum quinque explicata satis similia, sextum dispar, quasi interpositum, flores digeruntur in spicam, & eos sustinet; ovarium ut in Orchi. Radix fibrosa; hæc planta crescit in montibus.

Nomen. *Helleborine* vocatur, quia folia ejus Veratrum referunt.

Ophris.

Character. Caulis rotundus; folia nervosa, Plantaginea, conjugata; flos Orchidis sustentatus & innatus ovario Orchidis; radix fibrosa, se in latum extendens, grisea; hæc planta crescit in locis humidis, ejus sapor est viscosus.

Monocotyledones Apetalæ.

His omnibus semina embryonem recondunt intra unum utricululum simplicem, qui terræ commissus perit, nec in cotyledonas sub terrâ, vel supra eam explicatur; sed radículas deorsum foliola sibi propria sursum, emittit embryo. Flores plerumque hermaphroditi, apetalî, vel certè apetaloides. Caulis in his,
vel

vel fungosâ farcitur medullâ , quibus Junci nomen datur ; vel internâ parte cavus habetur , quibus ideo *Culmiferarum* donatur titulus, vel *Calamiferarum* , imprimis ob teretis caulis cavitatem ; vel sunt denique caule magis farcto & triquetro , quibus *Cyper* vel *Cyperoidis* tribuunt appellationem.

Triticum.

Character. Caulis rectus , per intervalla nodosus , excavatus ; folia graminea ; flores hermaphroditi , apetalî , constantes staminibus masculinis , simplicibus , ferentibus suos testiculos tenues , gracilesque , intra hos positum ovarium binis , scirrhosis , recurvis tubis instructum ; utraque hæc defenduntur binis foliis petaloïdibus , sæpe aristatis , per appendicem longam , acutam , gracilem , jam pilosam , alias glabram , cinguntur rursus duobus foliolis cavis , carinatis , calicis vicem præstantibus ; sustentantur hæc uno pedunculo , qui cum aliis accretus uni axi facit spicam densam ; semina magna , oblonga gibba una parte sulcata externe flavescens , internè alba ; radix minima , filamentosa.

Nomen. *Triticum* vocatur à *triturare* , quia semina trituratione a spicis suis separantur.

Vires. Furfurès hujus seminis acescentes & acres facti ventriculum & intestina stimulant , hinc clyσμα ex his est detergens ; furfures in aqua decocti & saccharo edulcorati prosunt in tussi inveterata ; ex farina seminis fit panis , quem vulgò comedimus , mica panis cum lacte in formam cataplasmatidis decocta conducit in doloribus mitigandis & suppuratione promovenda.

Mar-

Martialis canit.

*Nec poteris similæ dotes numerare , nec usus ,
Pistori toties cum sit & apta coco.*

Et alio loco de frumento

*Tercentum Libyci modios de messe coloni
Sume , suburbanus , ne moriatur ager.*

Secale.

Character. Omnia ut in Tritico , sed spicâ compressiore, aristatâ semper, grano strigosiore, nudiore.

Nomen. *Secale* vocatur à *secare*, quia seminibus maturis hæc planta secatur.

Vires. Ex seminibus fit farina cum propriis furfuribus, unde panis conficitur, qui est optimus, in cataplasmatibus ad emolliendum & resolvendum; ejus crusta tosta dentes depurat; horum seminum farina tumores resolvit & maturat, ejus panis minus est nutriendus & non ita cito digeritur ac panis Tritici, est valde laxans & conducit iis, qui adstrictione alvi laborant; furfures sunt detergentes & emollientes, conducunt in diarrhæa & tussi inveterata.

Lolium.

Character. Caulis Tritici, quatuor vel quinque nodos habens; folia longa, angusta, viridia, striata, caulem a base ambientia; spica compressa, strigosa, mutica facta ex agminulis granorum & glumarum alternatim scapo

medio adnatis , foliolo carinato defensis , & in eodem plano jacentibus ; semen fere nudum , binis foliolis glumaceis leviter tectum ; rubicundum , farinaceum ; radix fibrosa. Hæc planta crescit inter Triticum & Hordeum.

Nomen. *Lolium* vocatur quasi δολιον , *adulzerinum* , quia hæc planta dicitur nasci ex hordeo vel tritico corrupto. Unde *Virgilius* canit.

Infelix Lolium, & steriles dominantur avenæ.

Vires. Panis & Cerevisia hujus plantæ inebriant, cephalalgiam, vertiginem & somnum producant ; *Lolium* oculis nocet propter vapores acres, quos in cerebrum attollit. Hinc *Ovidius* canit.

Et careant loliis oculos vitiantibus agri.

Externè detergit , attenuat & resolvit, putredini resistit & conducit in scabie.

Panicum.

Character. Hæc planta *Milium* refert; spica ex innumeris crassis rotundis albis aut flavescenscentibus seminibus in spicas minores digestis conflatur , ut quidem speciem racemi obtineant.

Nomen. *Panicum* vocatur à pane , quia aliquando inde panis conficitur.

Vires. Hæc planta est aperiens , & conducit in humorum acredine cum lacte ut oryza coquitur , & semen avibus pro nutrimento inservit.

Phalaris.

Character. Caulis nodosus; Folia Tritici sed minora; spica crassa, confecta ex glumis semina oblonga, alba, splendentia condentibus squamatim congestis; glumæ binæ cavæ, carinatae, semen medium utriculo involutum tenentes, faciunt squamulas apparentes. Hæc planta crescit in Hispania & regionibus calidis.

Nomen. *Phalaris* vocatur à φαλῆρος *albus*, quia semina hujus plantæ sunt alba.

Vires. Hujus plantæ semina sunt valde aperientia, hinc conducunt in calculo renum & vesicæ.

Hordeum.

Character. Caulis secali minor; folia latiora, spica crassior, calix, glumæ, aristæ, flos, ut in Tritico & Secali, aristæ verò asperæ; semen tumidius, utrimque apice acutiore, glumæ tam arctè adhærenti unitum, ut non nisi triturando separetur.

Nomen. A mutata aspiratione in digemma Æolicum veteres dixerunt *Fordeum* à φερβήν *nutrimentum* quia Hordeum nutrit; vocatur etiam *Polystichum* à πολὺ *multum* & στάχυς, *spica*, quasi *planta multas spicas habens*.

Vires sunt expectorantes, emollientes, humectantes, & detergentes, hoc semen adeo blanda & temperata viscositate constat, ut tam pro medicamento quam alimento habeatur, tanquam anodynum & quævis demulcens acria, & ex his affectus ortos, hinc in febribus ardentibus, in compescenda siti, aliisque

morbis usurpatur, datur hordei emulsio, cremor, semina etiam mundata vel ustulata vel ad crepaturam cocta; præscribitur etiam ejus decoctum; externè quoque emollit, maturat & anodynum est.

Gramina Typhina.

Character. Spica cylindrica, densa subasper, vel aspera.

Oryza.

Character. Caulis Tritico crassior, per intervalla nodosus; folia longa, carnosa, Porrum referentia; de hujus flore certi quid haud reperi; semina oblonga, fere ovalia, alba; Hæc planta colitur in locis humidis.

Nomen. *Oryza* vocatur ab ὀρύζω fodio, quia antequam semina terræ mandentur, terra est fodienda.

Vires. Semina conducunt Phyticis & iis qui per hæmorrhagiam narium vel nimium fluxum menstruorum magnam sanguinis quantitatem perdiderunt.

Avena.

Character. Caulis exiguus, a fine pedunculi folia bina, cava formant calicem, intra hæc tertium folium concavum, instructum longâ hastulosa pilosa, & multis pilis, unâ cum alio minori opposito foliolo, speciem petalorum simulant, atque concavitate suâ stamina intercipiunt & ovarium in centro positum, tubâ bicorni simbratâ instructum; fasciculi deinde hi à pedunculis in spicam laxam disponuntur.

Nomen. *Avena* vocatur ab *avere*, quia equi quando *Avenam* sentiunt, illam comedere desiderant. Ponitur interdum *Avena* pro calamo sive culmo segetis, ex quo pastores sibi fistulas conficere solent: quo fit, ut pro stylo sive caractere bucolico accipiat *Virgilius*.

Sylvestrem tenui musam meditari avena.

Vires. Semina sunt detergentia, resolventia & pectoralia; eorum farina sacculo inditur, qui calefactus ventri imponitur ad dolores colicos & uterinos leniendos; farina cum butyro cocta conducit in capitis scabie exsiccanda; ingreditur cataplasmata resolventia & emollientia, clysmata & decocta.

Monocotyledones, Apetale, Calmiferæ.

His culmus, vel calamus, cavus, geniculis distinctus & ibi drapbragmate firmante munitus, enata ibi ad nodulos folia, quæ simplicia, recta arundinacea, alterna lato ortu culmi partem constituunt ita, ut horum curatâ separatione totus fere resolvatur calamus. Quæ ipsæ vel in *spicatas* abeunt, vel in *paniculas calmiferæ spicatae*. His semina cum suis utriculis, glumis, & caliculis, uno petiolo sustentata in unam longam, massam arctè satis congeruntur. Vel etiam multa talia, & suis tegumentis obvoluta, semina primò aggeruntur in minores acervulos, quorum dein acervalorum pedunculi parti lege uniti faciunt spicam *Calmiferæ panniculatæ*. Quibus est in fastigio culmi juba, sive coma, ramosa, quæ componitur ex glumis seu caliculis & seminibus, uni-

tis in unum corpusculum simplex, vel squamatum aristatum vel inerme.

Arundo.

Character. Caulis altus, nodosus & excavatus; folia longa, sat lata, rigida, aliquantulum aspera; flores exigui, molles, in initio coloris purpurei, postea cinerei; semina papposa; radices multæ, longæ, nodosæ, serpentes. Hæc planta crescit in paludibus.

Milium.

Character. Caulis mediocriter crassus; juba laxa, ramosa, sparsa; singuli flosculi conflant primo foliolo concavo fungente vice calicis, cui folia duo fibrosa, adstant instar petalorum defendentia stamina & utriculum; semina fere rotunda, aut ovalia, flava aut alba, dura, splendentia, in cortice exiguo, tenero inclusa; radix fibrosa, albescens. Hæc planta crescit in locis arenosis & humidis.

Nomen. *Milium* vocatur à mille propter multitudinem granorum.

Vires sunt diureticiæ & abstergentes, egregiè conducit semen in morbis pulmonum & renibus exulcerosis; semina in formam cataplasmati cocta sunt anodyna & resolventia.

Juncus.

Character. Caulis sat crassus, rectus, acutus, teriusculus, medullâ fungosa plenus; capitula non sunt squamosa in paniculum congesta. Hæc planta crescit in paludibus circum mare

No-

Nomen. *Juncus* vocatur à *jungere*, quia hæc planta herbæ inter se junguntur.

Gramina Cyperoidea.

Character. Caulis trigonus; folia longa, sat lata, excavata; spica multiplex; semina triangularia in capsula membranosa inclusa; radix crassa, nodosa; *Cyperum* longum referens; hæc planta crescit in locis aquaticis.

Nomen. *Gramen Cyperoides*, quia hæc planta *Cyperum* refert.

Cyperus.

Character. Folia Porri, sed longiora, duriora, tenuiora & acutiora; caulis rectus, medullam albam habens, trigonus, in fastigio gerit paniculam constantem vel ex multis spicis tumidioribus confertis, vel ex angustis squamosis, compressis, vel ex locustis minoribus multis; radix longa, crassa, nodosa geniculata contorta repens, flexilis fibrosa externè coloris obscuri, internè grisei, odoris fragrantis dulcis & grati, ad nardum accedentis, saporis suavis subacris & aromatici paululum exsiccantis.

Nomen. *Cyperus* vocatur à græca voce κύπερος, à κύπερος, pixidula aut vasculum pusillum, quia radix hujus plantæ generis pixidulam refert.

Vires. Hæc planta ventriculum à relaxatis fibris debilitatum mirè confortat, & eandem ob causam ingreditur gargarisinata ad mobiles dentes firmandos, menstrua provocant, urinam movet, flatus discutit; *Cyperus* longus præstantior est rotundo, congruit cum *Galanga*,

sed non tam acris est, & plus habet adstringentia.

Mays.

Character. Caulis rotundus, arundinaceus, pollicem crassus, solidus, durus, nodis articulatus, in parte inferiori purpureus, medullâ albâ instructus, quæ, dum planta est in vigore, habet saporem saccharinum; folia longa, satis lata, venosa, in margine aliquantulum aspera; flores mares constant binis foliis longis, cavis, carinatis, fibrosis, marginibus pilosis, intra hæc duo alia magis tenera, cava, carinata, petalorum sede & munere fungentia, in medio horum cotyla, ex quâ tria stamina loco plantæ; alio verò loco ovaria rotunda in caliculo brevi, proprio nato, tubâ longissimâ donata, in densam spicam compacta, hærent, quæ spica foliis vaginalibus arctè obvoluta, ex apice horum tubæ eminent ovariorum; semina Pisum crassa, fere obrotunda, plerumque angulosa, farinosa, coloris albi aut flavi, aut purpurei aut rubicundi, saporis dulcis & grati; radix fibrosa, dura, alba. Hæc planta in hortis colitur.

Vires. Hæc planta nutrit ut Triticum, sed paulo gravius & difficilior in fermentationem suscitatur, solent ideo rustici in gallia prius torrere, & tum perit visciditas; est planta valde aperiens, hinc conducit in colica nephritica.

Lachryma Jobi.

Character. Caules crassi, nodosi; folia longa, satis lata; flos apetalus, calice donatus,
mas

mas est in formam spicæ congestus uno plantæ loco; ovarium alio loco plantæ, tubâ longâ, bicorni, abit in testam lapideam fætam uno semine, fere obrotundo, duro, polito, in initio flavescente, sed post maturitatem rubicundo; radix fibrosa. Hæc planta colitur in hortis præsertim in regionibus calidis ut in Candia & Syria.

Nomen. *Lachryma Jobi* vocatur, quia ejus semen lachrymam refert.

Vires. Ejus semen est detergens aperiens, hinc conducit in calculo renum & vesicæ.

Typha.

Character. Caulis plerumque unicus, rectus, politus; folia longa, angusta, crassa, spongiosa, subdulcia, altera ex radice, altera ex nodis caulium erumpentia; flos mas, folis staminibus nudis, pulverulentissimis constans, qui in gracilem densè compacti congeruntur spicam; ovaria in spicam densissimam composita hærent sub spica priori, sunt tenuia, multisque instructa filamentis; utræque spicæ in formam clavæ per eandem continuatam longitudinem porriguntur; radix repens, externè rubicunda, internè albissima, saporis insulsi. Hæc planta crescit in paludibus.

Acorus.

Character. Folia longa, angusta; flos mas, stamineus, nudus; ovaria inter flores mares posita, sunt cincta foliolis exiguis pro calice, fiunt semina tetrahedra; flores mares, & ovaria congeruntur in spicam compactissimam, cor-

nu quasi referentem; radix oblonga, paululum compressa, in superficie quasi geniculata, externè ex flavo rubescens, internè alba, fungosa, saporis acris suaviter amaricantis & aromatici, odoris fragrantis.

Vires sunt cordiales & stomachales, hæc radix conducit in acida ventriculi cruditate, in abdominis torminibus inde ortis, obstructione mensium è ventriculi vitio, in hydropè & scorbuto pro confortante, in asthmate sputa provocat; si hæc radix cum aqua destilletur, tum gustata præbet aquam ingratissimam, si oleum nauseosum semper ingratissimum, contra fixum radicis in fundo remanens optimè sapit. *Acorus* in substantia rarius exhibetur, conditus verò frequentius, hæc radix ingreditur multas compositiones.

Sparganium.

Character. Caulis rotundus, tortuosus, politus, medullam albam habens, in multis ramos divisus; folia longa, angusta, acuta, aspera, scindentia, saporis subdulcis; flores mares polypetali, herbacei, numerosissimis staminibus sæcundi, arctissimè congeruntur ad caulem in formam globi; ovaria nascuntur in eodem caule, sed infra priores flores masculos, suntque tubæ incurvæ, parvæ, filiculosæ, quæ maturæ fiunt capsulæ osseæ, uniloculares, vel biloculares, sæto nucleo farinaceo colliguntur, & hæc ovaria in globos instar nodorum; radix fibrosa, nigra, repens. Hæc planta crescit in locis humidis.

Nomen. *Sparganium* vocatur à græca voce *σπάργανον*, *fasciola*, quia ejus folia *fasciolam* refe-

referunt; *Platanaria* dicitur, quia ejus fructus *Platanum* refert.

Arbores & Fructices, quæ in prægressa stirpium serie non apparent.

Monocotyledones.

Palma.

Character. Truncus magnus, rotundus, rectus, altus, habens corticem crassum, scabrum cinereo colore; folia ad apicem crescunt longa, acuta, rigida, in orbem posita, aliquando adeo propinqua, ut lumen impediant, squamæ vestigia sunt folia abscissa; rami minimum digitum crassi, triangulares, striati, fungosi in arcum tensi; flores in membrana involuti sunt, quæ rupta flores albi & in racemos dispositi apparent; fructus cortice membranoso tegitur, filamenta durissima arctè contexta, sub quibus testa duritiei lapideæ, in qua hæret caro pinguis intus cava, & tum aqua lactea plena vel non cava. Hæc arbor crescit in Indiis Orientalibus; & urbs ubi præsertim crescit *Palmires* dicta est. Hæ plantæ sunt mares & fæminæ, si juxta se plantentur, tum vegetant, dicit *Tournefortius in Itinerario*, quod *dactyli* verberent, licet tempestas sit quieta & ventus non fiat, præsertim illæ quæ flores hermaphroditicos gerunt.

Nomen. *Palma* vocatur à *παλάμη manus*, quia folia hujus arboris palmam manus referunt; ejus vocatur *Dactylus*, à græca voce *δάκτυλος digitus*, quia fructus ejus digitum refert.

Vires. Inde in Medicina fit electuarium diaphoreticum, *Xenophon* narrat verticem hujus arboris abscissum exstillare liquidum, quod totum exercitum alere posset; ex septima fit vinum panis, uti & quadrupedibus cibus, ex putamine nucis fiunt utensilia, nucleus dat oleum analogum oleo amygdalarum contra omne acre optimum & egregium in Phtysi, quia demulcet, intus aqua hæret quæ fermentata vinum dat palmites demulcens; sextæ Cortex læsus vel per æstum solis fissus fundit resinam, quæ Veteribus habita fuit pro sanguine draconis cum aquila pugnantis & sauciati. Fructus illius arboris conducit in diarrhæa & in tussi violenta. Non cedit ponderi, sed surgit adversum pondus; ideo victoribus traditur præmio, quod non cefferint, sed pertinaces in bello perstiterint, hinc etiam ponitur pro victoriæ signo aut pro ipsa victoria; caro hujus fructus est oleosa & inde oleum educitur, quod dicitur belgicè *Klapoli*.

Papaya.

Character. Caudex simplex, excavatus, spongiosus, adeo tener, ut uno gladii ictu abscindi possit, solos emittens pedunculos foliorum lancinatorum instar Ricini; cortex politus coloris cinerei; flos mas, nudus. tubulatus, multifidus, segmentis quinque longis, angustis, in stellam expansis constans, staminibus multis fecundus, nascitur in una Planta mare; in alia planta fœmina finis pedunculi abit in parvum dentatum, caliculum, cui innascitur floris imago (an pericarpium?) Pentapetali, staminibus orbi; in fundo hujus floris, vel Pe-
ricarpi

ricarpium ovarium, tubâ apertâ, quinquifidâ, segmentis in fimbrias foliaceas evolutis, donatum, qui fit fructus instar Melonis striati, carneus, cortice crasso, ante maturitatem coloris viridis, succum lacteum fundens, sed fructus maturus est flavus, saporis valde grati, ejus pulpa est undique referta seminibus involucre tectis, striatis, coloris rubicundi. Hæc arbor crescit in America.

Musa.

Character. Caudex arundinaceus, spongiosus, absque ramis, in folia ingentia explicatus, quæ primò, ut in Cannacoro, convoluta, dein explicata in orbem fastigio caudicis apponuntur; flores & fructus, in racemo positi, vaginâ includuntur, ut in palma; flos polypetalus, anomalus, apici ovarii innatus, Ovarium cucumerinum, molle, triloculare, edule, seminibus foetum, tubâ longa apice globoso instructum; radix longa, crassa, rotunda, stolones emittens, pereunte caudice frugifero, externè lignosa nigra, internè carnosâ & alba, saporis aquosi, subdulcis, & aliquantulum adstringentis; cortex hujus arboris incisus fundit succum aliquantulum unctosum & album, sed postea rubicundum. Hæc arbor crescit in Indiis Orientalibus & Occidentalibus. Decima est Musa Orientalis fructu eduli foliis maximis seu ficus, ejus folia tam magna sunt, ut totus homo inde tegi possit, & dicuntur Adamus & Eva hac ficu ob verecundiam se texisse, quod magis probabile videtur, quam cum foliis ficus vulgaris, ut pictores pingunt, hujus arboris caulis vel truncus totus

tus ex foliis constat sibi impositus fere ut Dactyli.

Fraxinus.

Character. Cortex hujus arboris politus, cinereus viridescens; lignum durum, politum, album; folia longa, bina, pinnatim natæ ad communem costam, cujus apex desinit in folium impar, saporis amari & acris; flos mas apetalus, staminibus constans apice gemino ornatus in mare; ovarium oblongum, ovatum, compressum, instructum tubâ bifida, in fæminâ, per maturitatem fit fructus planus, membranaceus, lingua similis, fætus semine medullosa similis figuræ, saporis acris & amari. Hæc arbor crescit in locis humidis circa flumina & in sylvis, unde *Virgilius* canit.

Fraxinus in sylvis pulcherrima.

Nomen. *Fraxinus* vocatur à *frago* vel *flecto* vel à frangosis locis quia hæc arbor crescit in locis incultis, vel *φραγγίς*, *sepimentum*, quia inde sepimenta conficiuntur; ejus fructus dicitur *Ornithoglossa* ab *ὄρνις avis* & *γλῶσσα lingua* quasi *lingua avis*.

Vires. Ejus cortex est adstringens, & amarus si duplo majori copia sumatur, tum eundem effectum præstat ac Cortex peruvianus, sed tamen eventus non est adeo certus in chlorosis cum aqua decoctus valde convenit, nonnulli hunc corticem instar ligni Guajaci adhibent.

Empetrum.

Character. Caules ramosi, flexiles, lignosi repentes, corticem fuscum rubicundum habentes; folia Ericæ & habitus; flos, mas, apetalus, staminibus constans; fructus alio loco plantæ natus baccæ similis est, foetus seminibus osseis & cartilagineis; radix lignosa, dura. Hæc planta crescit in montibus & locis saxosis.

Nomen. *Empetrum* vocatur ab ἐμ & πέτρος *saxum*, quia hæc arbor crescit in locis saxosis.

Terebinthus.

Character. Cortex griseus cinereus; folia oblonga, semper viridia, pinnata, pluribus pinnis ad mediam costam annexis cum impari folio, seu loco costam terminante; flos apetalus, constans staminibus apiculatis in mare; fructus est testa unicapsularis, vel bicapsularis, sat durus, viscosus, aut resinofus, coloris cærulei viridescentis, foetus semine oblongo, in fæminâ; hæc arbor crescit in regionibus calidis, ut in Hispania Gallia & Insula Chio.

Nomen. *Terebinthus* vocatur ab ἐρέβινθος, *Cicer*, quia hujus arboris fructus ciceris figuram refert.

Vires. Ejus cortex & folia valde adstringunt, & conducunt in diarrhæa, urinam movent & semen provocant; ex hac arbore distillat laudatissimum resinæ genus, quæ Therebinthina vocatur; hæc est substantia resinosa, transparent, mollecula, resina laricea crassior, coloris flavescentis ad cæruleum vergentis, saporis acris

acris amaricantis, resinosi, odoris fragrantis, & gravis, hæc ex Cypria adfertur; vulgaris colligitur in Germania, Norwegia ex truncis Pini & Abietis junioribus sauciatis, quæ aqua sæpius lavata depuratur; ex Cypro vel Chio rarò est in usu, loco hujus usurpatur Terebinthina Veneta dicta, quæ est collecta ex arbore Laricis, consistentia mollis novi, coloris flavescentis, saporis acris & amaricantis. Conducit hæc resinosa substantia in colica nephritica, tussi, asthmate, ulceribus vesicæ & renum, stranguria, gonorrhæa fluxu albo, & sanandis vulneribus tam internis quam externis, in majori dose assumpta sæpe alvum movet; externè conducit nervorum vitiis & tumoribus discutiendis, additur quoque clysteribus tam vulnerariis quam anticolicis & antinephriticis, vesicæ utero & intestinis injiciendis, plerumque Emplastra ingreditur.

Rhamnoïdes.

Character. Habitus Rhamni spinosus; flos mas, apetalus constans paucis staminibus ortis ex calice bifolio in mare Plantæ; fructus est bacca monospermos, semine subrotundo, in sæmina Plantâ.

Arbores & frutices flore Amentaceo.

His flos apetalos vel petalodes, numerosus necitur axi communi longo referenti mollem fellis caudam, semperque est alio loco, quam ubi fructus plantæ deprehenditur.

Nux juglans.

Character. Folia magna, lata, nervosa, viridia, pinnatim adnata Rachi communi terminatæ in folium impar, odoris penetrantis, saporis adstringentis; flos mas, unusquisque est amentaceus, foliolis sex, crassis, viridibus, uni petiolo accretis, in formam calicis, ex fundo horum largo numerosa stamina in racemum quasi congeruntur; dein multi tales racemi, uni longo axi accreti caudam floriferam formant in una parte plantæ; ovarium subrotundum tubâ bifidâ, segmentis retro incurvatis, satis, scabris, fimbriatis, fit fructus, qui cortice carnosio tegit osseum, bivalve, putamen, in quo nucleus carnosus, pinguis, quadripartitus sepimento coriaceo in alia parte plantæ; ejus lignum est durum, robustum compactum, corticem cinereum habens; radix magna, longa, se in latum extendens.

Nomen. *Nux* vocatur à *nocere*, *juglans* quasi *Jovis glans*, unde *Ovidius* canit.

— *Quoniam sata lædere dicor*

Cultus in extremo margine fundus habet.

Sive quod linguæ noceat, vel quod ut nox ærem, ita ut succo suo corpus atrum faciat; constat nucis nucleum esse difficilem contactu, dolorem capitis inferentem, tussientibus inimicum, & non multas plantas circa nucem crescere; est autem nux generale omnibus, quæ duro operimento teguntur, ut sunt castaneæ, amygdalæ & hujusmodi, unde *Virgilius* canit.

Castæ-

Castaneæque nuces meæ quas Amaryllis amabat.

Vires Ex radice primo vere vulnerata aqua destillat, quæ ad Epilepsiam commendatur; cortex hujus arboris & nucis astringit; fructus est sudoriferus, stomachicus, cordialis & antihistericus, hinc conducit ejus aqua destillata in variolis, morbillis pussionibus hystericeis & colica flatulenta; hæc planta adhibetur cum Zarzaparilla & ligno Gaujaco; oleum nucis conducit in colica si in Clymate adhibeatur; ejus folia conveniunt in combustione; succus ex radice expressus prodest podagricis si externè loco dolenti applicetur; secundus cortex arboris nucis vomitum sedat.

Corylus.

Character. Rami longi flexiles, sine nodis, corticem tenerum habentes; ejus lignum est tenerum album; folia subrotunda, sparsa, in margine dentata, acuta, in parte superiori viridia, in inferiori albescentia; flos mas constat tribus squamosis foliolis, quorum exterius binis interioribus incumbit, ex infimo flore quatuor pedunculi emergunt, singuli habentes testiculum suum. Omnes flores simul adnati axi longo referunt caudam cati; flos fœmina in eadem planta, loco diverso a mare nascitur, constans calice squamoso, foliolis multis se invicem succingentibus facto, intra quem ovarium latet instructum multis tubis incurvis, rubris, acutis; fit dein fructus osseus putamine nucleum condens carnosum, hærens arctè innatus calici foliaceo; radix longa, crassa, robusta. Hæc arbor crescit in sylvis.

Nomen. *Corylus* vocatur à *καρύα νύξ*, quasi *parva nux*; *Avellana* dicitur quasi *abellina ab urbe Campaniæ abella dicta*, ubi magna in copia crescebat.

Vires. Ex primæ & secundæ fructu seu nucleis fiunt emulsiões ut ex amygdalis dulcibus, & hoc emulsum prodest sanguinem spu-entibus; nuclei verò si edantur sunt admodum duri difficileque digestibiles; vimina dicuntur mirificam vim habere & usurpari pro virgine metallica ad gazas detegendas; hæc arbor quoque inter magicas refertur, & dicitur inde febres intermittentes arte quadam magica curari posse, si numerus paroxysmorum in cortice notetur.

Carpinus.

Character. Cortex hujus arboris est scaber & asper, coloris albescentis; lignum durum, albens; folia Fagi & facies; flos mas, amen-taceus, petalodes, axi longo communi adnatus, staminibus multis sub foliolis natis, in uno loco plantæ hærens; ovarium ovatum apice piloso, membranaceo involucrio tectum & tubis binis instructum, fit fructus in eadem planta loco à flore remoto, in spicis foliaceis reconditus offeus, umbilicatus, compressus, striatus, fætus nucleo è rotundo acuminato. *Rapinus* de hac arbore canit.

*In tractus longos facilis tibi Carpinus ibit
Mille per errores, indeprensosque recessus;
Et Molles tendens, secto ceu pariete ramos.
Præbebit viridem diverso è margine scenam:
Primus honos illi quondam, post additus ordo est.*
Atton-

*Attonsaque comæ, & formis quæsitæ voluptas
Innumeris, furtoque viæ, obliquoque recessu,
In tractus acta est longos & opaca vireta.*

*Quin etiam egregiæ tendens umbracula frondis
Temperat arduas ramis frondentibus æstus.*

Nomen Carpinus vocatur quoad facile carpatur quia ejus lignum facile finditur.

Quercus.

Character. Cortex hujus arboris est crassus, asper, rubicundus; folia magna, oblonga, lata, sinuosa quasi laciniata; flos mas. amentaceus, constans apiculis masculinis, tenui; capillamento longo, per densa agmina affixis, fructus loco à flore in eadem planta remoto, tribus tubis instructus, natus in calice foliolis angulosis constante tandem squamoso, sit glans calice inferius excepta, sub putamine coriaceo integro, tegens nucleum bifariam fissilem. Hæc arbor crescit in sylvis, *Rapinus* multa de hac arbore Canit; *Ovidius.*

Sæpe Jovis telo quercus adusta virescit.

Virgilius.

*sicubi magna Jovis antiquo robore quercus
Ingentes tendat ramos. ——— ———*

Hæ arbores sunt mares & fœmina, si enim in quadam sylva non nisi mares sunt, tum non habent glandes, si tantum fœminæ, tum habent quidem glandes sed steriles.

Nomen. *Quercus* vocatur à κέρχω, exaspero, quia

quia ejus cortex est asper ; *Platyhylos* dicitur à πλατὺς *latus* & φύλλον *folium*.

Vires Veteres dixerunt de hac arbore primos homines vixisse. Folia ejus laudantur in pro-cidentia ani & uteri ; cortices sunt astringen-tes , conveniunt in alvi & hæmorrhidum flu-xu , tenesmo , dolore ischiatico , rheumatif-mo , item in zoda , optimè conducunt in illis morbis ubi cortices granatorum præscribun-tur ; cortices glandis pulverizati conveniunt in colica.

Ilex.

Character. Hujus arboris cortex est fuscus ; lignum durum & compactum ; folia oblonga , potius dentata , quam sinuata , in superiori parte semper viridia , in inferiori albescentia & lanuginosa , saporis adstringentis ; flos amen-taceus , constans multis staminibus ortis ex calice infundibuliformi ; fructus *Quercus*. Hæc arbor crescit in sylvis præsertim in regionibus calidis , *Virgilius* de hac arbore canit.

Talis erat species auri frondentis opaca Ilice.
Sic crepitabat bractæa vento — —

Ovidius.

Lucus Aventino suberat niger ilicis umbra.

Grana ibi adsunt excrementitia rotunda , Pisi magnitudine , rubicunda ejusdem foliis ad-nata , dum recentia plena vermiculis & succo sanguineo , fatifcente in annosis in substan-tiam raram fungosam concolorem saporis sub-acris

acris rubamaricantis, odoris non ingrati, sunt igitur hæc grana, ut gallæ Quercuum excrementa in trunco & ramis ejus majoribus excretentia, si adspargantur aceto, tum intereunt vermiculi; hæc verò grana ilico una cum vermibus in syrupum coquuntur & ex montepefulano ad nos transferuntur.

Nomen *Ilex* dicitur à voce habraica *Elon*, quod significat Quercum, quia hæc arbor est species *Quercus*.

Vires sunt fere ut in *Quercu*, lignum adhibetur fere instar ligni *Guajaci*, hæc grana conveniunt in syncope, cordis palpitatione & lypothimia, in lancholia, præcavendo abortu, & singultu; horum vis consistit in interiori pulpa seu in vermiculis inclusis; ejus syrupus nomen dedit confectioni alkerinis.

Suber.

Character. Omnia ut in *Ilice* & *Quercu*, sed cortex crassus, fungosus, levis, coloris grisei subflavescentis. Hæc arbor crescit in regionibus calidis, ut in Hispania & Gallia.

Nomen. *Suber* à *suere*, quia ejus cortex sub calceis adhibetur ad calceos siccos reddendos; vel à *suel*, quia porcis nutrimento inferviunt.

Vires. Ejus fru & use est adstringens, & conducit in colica flatulenta; ejus cortex est detergens & adstringens in hæmorrhagiis & diarrhæa & in cineres combustus conducit sed ad hæmorrhoides resolvendas & demulcendas.

Castanea.

Character. Cortex hujus arboris est politus; lignum durum in igne crepitans; folia magna, ampla longa, nervosa, aliquantulum aspera, digitarum composita; flos mas, in hac arbore primò deprehenditur alio loco quam ovarium solitarius, ex calice pentaphyllo, valde staminosus, per capillamentum tenue axi communi longo affixus, ut fiat amentaceus; alii flores hermaphroditi, constant calice & staminibus atque ovariis apici multifido & tubis sex distinctis, uno illo communi calice contentis; ovarium hoc deinde, ubi se expedivit, fit fructus echinatus alio à flore primo, loco in eadem arbore, subrotundus, quadrifariam dehiscens, ut plurimum, foetus castaneâ subcoriaceo putamine rubicundo nucleum continente. Hæc arbor crescit in regionibus calidis.

Nomen. *Castanea* vocatur à *Castaneo* Magnæ urbe, unde olim magna copia crescebat. *Virgilius* de *Castanea* canit.

Castaneæ Molles & pressæ copia lactis.

Vires. Ejus cortex est adstringens & conducit in nimio mensium fluxu & metuendo abortu, ut in gonorrhæa & fluxu albo; ex pulvere horum corticum cum oleo quodam appropriato conficitur unguentum, quo in nimio menstruorum fluxu pudenda illiniuntur.

Fagus.

Character. Cortex mediocriter crassus, politus, coloris grisei, cinerei; lignum durum, album; folia Carpinifera, sed nigra; flos mas amentaceus, glomeratus, constans staminibus è caliculo campaniformi surgentibus; fructus in eadem arbore, loco à flore remoto, callosus, acuminatus, quadrifido apice dehiscens; foetus binis seminibus trigonis, duris, politis, subicundis, internè habentibus medullam albam edulem, saporis dulcis cum aliqua adstrictione; hæc arbor crescit in pratis & locis montanis, & magnam umbram facit, unde Veteres Poëtæ semper de illa arbore cecinerunt & *Virgilius*.

Tityre, tu patula recubans sub tegmine Fagi.

Et alio loco.

Ad Veteres fagos cum tu Daphnis arcus fregisti.

Nomen. *Fagus* vocatur à φαγω comedo, quia nuces triquestræ edules & satis bonum nutrimentum præbent, dicitur græcè *Oxya* ab ὄξυν ab ὄξυς acutus, quia fructus ejus est acuminatus.

Vires. Fructus ejus & semina conducunt ad sabulum & mucum à renibus propellendum.

Abies.

Character. Cortex ejus politus, resinofus, præ-

præsertim in regionibus calidis, albescens; folia longa, Juniperi latiora, & majora, sparsim solitaria in ramis; flos mas, amentaceus, apiculis constans uno loco; fructus nascitur alio loco inter foliola squamatim spicam formantia, estque semen foliatum.

Vires. Rami teneri conducunt in scorbuto, rheumatismo, & Podagra, urinam movet; ex hac arbore distillatur Therebinthina id est pix liquida crassa.

Larix.

Character. Cortex hujus arboris est asper & fuscus; rami longi; flexiles; tenues, incurvati, folia Pinus tenuiora, plura simul ex uno communi tuberculo instar penicilli nata; flos mas amentaceus, pluribus apiculis constans in uno loco plantæ; fructus in eadem arbore, loco à flore remoto conicus, squamosus, recondens sub suis squamis semen foliatum. Hæc arbor crescit in regionibus calidis circa montes.

Nomen. *Larix* vocatur à voce græca *λαρος* *suavis*, quia ejus folia odorem suavem spirant.

Vires. Ex magis ramis hujus arboris destillatur manna alba & sicca, quæ vocatur manna laricea, quæ optime purgat; cortex ejus incisus fundit resinam liquidam; folia & fructus adstringunt.

Alnus.

Character. Truncus hujus arboris habet corticem asperum, fragilem, nigricantem; lignum tenerum, flexile, rubicundum, leve, facile se in terra corrumpens sed nunquam in a-

E e

qua

qua, unde pro fundamentis ædificiorum infer-
vit, rami molles, teneres, externè corticis
grisei, interni flavescentis, saporis amari, in-
grati cum quadam adstrictione; folia subro-
tunda, dentata, viridia, splendentia, visco-
sa; flos mas amentaceus, staminibus quatuor
ex calicis quadrifidi segmentis singulis enatis
singulis constans, glomeratus, axi longo ac-
cretus, refert caudam cati ortam calice squa-
moso gemmam referente; ovarium alio loco
plantæ, ex gumma, vel calice squamosa emer-
genti axi accrescit, cui juxta totam longitudi-
nem accrescunt utriculi compressi, instructi
binis tubis, longis, rubris cornutis, sub squa-
mis reconditi, uno semine foeti, sicque fit
fructus squamosus, semina rubicunda & com-
pressa recondens sub squamis. Hæc arbor cres-
cit in locis aquosis.

Nomen. *Alnus* vocatur ab *amne* quia in flu-
mine alitur; laudatur à virtute adstringente.

Betula.

Character. Rami flexiles, exigui, incurva-
ti; cortex exterior trunci est crassus, asper,
albus, sed interior est tener, politus, Veteres
hunc corticem papyri loco adhibebant; lignum
album; folia mediocriter lata, acuta, in mar-
gine dentata, subrotunda, Fagis similia, viri-
dia, tenera, polita, saporis amari; flos mas
amentaceus, foliosus axi affixus capillaceo
longo; fructus loco à flore remoto squamo-
sus, cylindraceus sub squamis suis recon-
dens semina alata. Hæc arbor crescit in
sylvis.

Nomen. *Betula* vocatur à *batuendo*, id est cæ-
dendo,

dendo ; ex hac arbore fasces conficiebant romani, qui magistratibus solebant præferri.

Vires. Cortex hujus arboris verno tempore incisus fundit succum acidulum, qui contra lithyasim commendatur, *Helmontius* dicit, quod Dæmones pellat, quod videtur veritati congruere, nam carnifices inde virgulta legunt, & his maleficos puniunt & verberant, hacque ratione Dæmonem pellunt.

Conocarpodendron.

Character. Folia sparsa, integra; flosculi flaminei, apetalii, anomali, quam simillimi præcedentis familiæ, sed orti ex squamis fructus; calix in plerisque, vel pericarpion, est corona foliacea, fructum succingens; fructus constat squamis multis, axi communi ita commissis, ut forment conum, ut in *Larici* fere, ita ut ex imo commissuræ axis cum squamis, oriatur flos, ex medio cujus semen in thecâ oblongâ, exeunte in bina longa filamenta, ornatum filamento longo gerente plumulam in apice unam, pluresve.

Hypophyllocarpodendron.

Character. Folia & facies, ut *Lepidocarpodendri* & *Conocarpodendri*; calix in alis foliorum multifidus; flos vaginam referens herbaceus, pistillum floris, multis instructum plumulis. fit semen oblongum iisdem plumulis ornatum.

Cedrus.

Character. Rami tortuosi & nodosi; lignum rubicundum, habens odorem Cypressi; folia angusta, acuta, squamosa, Cypressi æmula; flos amentaceus, constans foliolis multis donatis apicibus multis; fructus in eadem planta loco à flore remoto natus est bacca turgens officulis angulatis, fœtis semine oblongo. Hæc arbor crescit in regionibus calidis. Cedro æterna materies, cariem non sentiens, unde classibus & domorum tectis ædificandis imprimis est idonea; unde *Horatius* canit.

Speramus carmina fingi posse lineanda cedro.

Cedrus in Cypro maxima nasci traditur, centum triginta pedum longitudine, crassitudine autem ad quinum hominum complexum. Ex cedro oleum nascitur, quo libri, aliæve res perunctæ tineis & carie non læduntur, hanc *Ovidius* cantat.

Nec titulus minio, nec Cedro charta notetur.

Thymelæa.

Character. Folia integra, semper viridia, viscosa; flos monopetalus utcunque infundibuliformis, quadrifidus; ovarium in centro floris sit fructus ovatus, succi plenus vel siccus, fœtus semine oblongo, habente pelliculam nigram splendentem, fragilem, sub qua invenitur medulla alba saporis ardentis; radix longa, crassa, dura, lignosa, externè grisea
aut

aut rubicunda internè alba, in initio dulcis sed postea acris & caustica; hæc planta crescit in locis incultis.

Nomen. *Thymelæa* vocatur ex *θύμιν ἐλαια* *Thymi olea*, quia ejus folia sunt angusta ut *Thymi* & crassa ut *Oleæ*.

Vires. Veteres ejus folia adhibebant ad humores serosos evacuandos; hinc plantaviolentissimè purgat & cum saccharo corrigitur.

Alaternus.

Character. Folia alterna, sempervirentia, oblonga, satis magna; calix tubulosus, profundè quinquifidus instar stellæ expansus, ex parte interna calicis ex interstitiis segmentorum; flos monopetalus, infundibuliformis, quinquepartitus, quasi stellæ in modum expansis segmentis ovarium in fundo imi calicis, donatum tubâ erectâ trifidâ fit bacca mollis, succulenta, post maturitatem nigra, foeta ternis seminibus gibbis ab unâ, ab alterâ parte angulatis. Hæc planta crescit juxta vias & in hortis.

Nomen. *Alaternus* vocatur ab *Alternis*, quia folia ejus alterno ordine in caulibus sunt disposita.

Vires sunt detergentes, adstringentes & refrigerantes; præsertim in angina instar gargarismatis hæc planta adhibetur.

Alaternoides.

Character. Folia alterna sempervirentia; flos tetrapetaloides, vel pentapetaloides, perianthio bifolio succinctus; fructus trilocularis, tricoecos ut in *Tithymalo*.

Phillyrea.

Character. Folia oblonga, conjugata, sempervirentia; flos monopetalus, campaniformis, quadripartitus, calice quadrifido contentus; ovarium in fundo calicis sit fructus semine rotundo.

Arbutus.

Character. Truncus habet corticem asperum & striatum, in superiori parte rami sunt rubicundi; folia oblonga, lata, subrotunda, polita, semper viridia, subrotunda, servata; flos monopetalus, campaniformis, globosus, in urceolum formatus; pistillum calicis sit fructus globosus, carnosus, edulis, ante maturitatem flavus, postea ruber, facie externâ Fragi, quinquelocularis, in singulis loculis semina plura placentæ accreta. Hæc arbor in Arabia in magnam altitudinem, crescit qua de re *Virgilius* canit.

Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra.

Fructus ejus *memæcylon* aut *unedo* vocatur, quasi *unus edo* quia si homo inde plus quam unus comedât, laborat.

Vires. Folia & cortices sunt adstringentes, hinc conducunt in dyarrhæa.

Arbores & Frutices ; flore monopetalo, qui ovarium intra florem habet, quod abit in fructum seminibus ossis foetum.

Styrax.

Character. Folia oblonga, subrotunda, in superiori parte viridia, in inferiori alba, lanuginosa; calix dentatus ampullosus; flos monopetalus, parte inferiori tubulatâ, superiori multifidâ, instar stellæ expansilibus laciniis; ovarium ex centro calicis dentati, multifidi sit fructus subrotundus, avellanæ magnitudine, carnosus uno vel altero officulo plerumque foetus, in quo continetur nucleus medullosus, oleosus, odoris ut gummi styracis, saporis ingrati; hæc arbor crescit in Italia Syria & Creta.

Nomen. Styrax vocatur à *stiria* quia guttatim ex arbore resinosa materia stillat instar lacrymæ; multa gummata hujus arboris adsunt, primum est styrax rubra vel juxta nonnullos *Thus Judæorum*, quia credunt illam resinam esse, quam magi salvatori obtulerunt; hæc massa est rubicunda aut flavescens, & incisione ex arbore extrahitur, alterum genus est *styrax calamita*, quia olim in calamis arundinaceis ad odorem suum conservandum transportabatur, hæc styrax externè est rubicundi, internè alba, odoris suavis aromatici, valde grati; tertium est *styrax liquida*, quæ est materia oleosa, viscosa, consistentia unguenti, coloris grisei, odoris aromatici; à nonnullis oleum ex nucleis exprimitur, quod vocatur styrax liquida.

Vires sunt ut in *Therebinthina* paululum tamen majores fragrantēs; ad excitandos spiritus conducit uti & contra tussim gravedinem, si instar suffumigiorum adhibetur; externè convenit ad emolliendos nervos & tendines & scirrhus resolvendos.

Uva Ursi.

Character. Folia oblonga, obrotunda, striata, nervosa, saporis adstringentis cum quadam amaritie; caliculus exiguus, quasi denticulatus; flos monopetalus, urceolatus; ovarium in centro calicis fit bacca spherica, mollis, rubicunda, foeta seminibus multis oblongis, saporis stiptici; hæc arbor crescit in regionibus calidis, ut in Hispania.

Nomen. *Uva ursi* vocatur, quia ejus fructus uvam refert & ab ursis comeditur.

Vires. Folia fructus & radices sunt adstringentes.

Guajacana.

Character. Hujus arboris cortex est asper, rugosus, rubicundus, lignum coloris cinerei aut cærulei; folia magna lata, alterna, caduca, acuta, aliquantulum villosa, præsertim in parte inferiori in superiore viridia splendentia, in inferiore albescentia; caulibus brevibus adhærentia, saporis amari & aliquantulum austri subdulcis; calix quadrifidus; flos monopetalus, campaniformis, infra tubulatus, supra in lacinias quinque ut plurimum expansus; in centro calicis ovarium fit fructus mollis, subrotundus, multicapsularis, depressus, calice tetra-

tetraphyllo expanso sustentatus, continens plura semina, dura, in circulum disposita; hæc arbor crescit in Africa.

Vires. Folia & fructus sunt adstringentes, hinc conducunt in diarrhæa & hæmorrhagia.

*Arbores & Frutices; flore monopetalo
cujus ovarium intra florem fit fructus
membranaceus.*

Ulmus.

Character. Truncus magnus, habens corticem striatum, asperum, flexilem, externè coloris cinerei, internè albescentis; lignum durum, flavum; folia satis ampla, rugosa, venosa, oblonga, in margine dentata, acuta; flos monopetalus, campaniformis, staminibus multis ornatus; in centro floris fit fructus foliaceus, cordiformis præcox in medio condens capsulam pyriformem pariter membranaceum foetum semine ejusdem formæ, albo, saporis dulcis. Hæc arbor crescit in pratis.

*Arbores & frutices; flore monopetalo
cujus pistillum fit fructus multi-
capsularis.*

Lilac.

Character. Caules exigui, recti, ramosi, habentes corticem griseum, viridescentem, instructum medullâ albâ & fungosa; folia sibi invicem opposita, lata, mollia, viridia, splendentia, saporis acris & amari, calix monophyllus, tubulosus, brevis, quadrifidus; flos

monopetalus, infundibuliformis, quadri partitus, vel quinquifidus, in racemos congestus, ex pariete interno duo vel tria stamina; calicis dentati centrum gerit ovarium, inde fit fructus compressus, linguæ similis, divisus in duos loculos per diaphragma, in quos maturus diffilit, fœtos seminibus compressis marginatis, oblongis, coloris rubicundi; radix flexilis & repens; hæc arbor in Indiis orientalibus crescit & colitur in hortis.

Nomen. *Lilac* est vox arabica, nonnulli à *Lilio* derivare faciunt quia ejus flores filium ferre referunt; *syringa* à σὺριγγ, quia rami crassi medullâ suâ orbatî sunt canales.

Erica.

Character. Caules duri, lignosi, ramosi, coloris rubicundi fusci aut obscuri; folia exigua, aliquantulum dura aspera, semper virentia *Tamariscum* referentia; flos monopetalus, campaniformis, nudus, sæpe urceolum referens; ovarium in fundo floris fit fructus subrotundus, quadrifariam hians, quadrilocularis; fœtus seminibus exiguis imo flore, ut calice, tectus; radix lignosa se in terra extendens; hæc arbor crescit in sylvis & in sterili squalido, palustri & spongiolo solo viget.

Nomen. *Erica* ab ἐρίκω sive ἐρίκω frango, quia hæc planta dicitur vim habere calculos frangendi.

Opulus.

Character. Rami nodosi, corticem cinereum habentes, medulla alba instructi, fragiles; folia

lia lata, angulosa, Vitim referentia, sed magis parva & mollia; finis pedunculi explicatur in multa tenuia, gracilia, foliola, calicis vice fungentia, dein assurgit umbella; flos monopetalus, rotatus, quinquifidus, ovarii apicè innatus, in formam muscarii vel globi dispositus ita, ut illi, qui ambitum exteriorem formant, masculi sint, hermaphroditi interiores, magis tubulosi, staminibus tribus præditi; ovarii apex coronatur quinque parvis denticulis, caliculi vice fungentibus, centro emittit tubam triplicem interiorum flosculorum fit bacca mollis, foeta semine compresso, cordiformi; hæc planta crescit in paludibus.

Viburnum.

Character. Rami longi, digitum crassi, valde flexiles; eorum cortex est albescens; folia ulmi, sed villosa, in margine crenata, in vigore albescencia, postea rubicunda; flos monopetalus, rotatus, quinquifidus, staminibus quinque ortis ex pariete interno infima partis floris, umbellæ in formam digestus, innatus ovario; ovarium in orâ superiore coronatum caliculo quinquéfido instructum tubâ erectâ veluti triglobosâ bacca mollis plena succi, foeta unico semine osseo, compresso, striato; hæc arbuscula crescit in locis saxosis & montibus, *Virgilius* de hac arbuscula canit.

*Verum hæc tantum alias inter caput extulit
urbes,
Quantum lenta solent inter viburna cupressi.*

Nomen. *Viburnum* seu *viurna* vocatur à *vie-*
E e 6 *re,*

re , quia inservit ad fasciculos compingendos.

Tinus.

Character. Rami longi, quadrati, ramosi; folia magna, ampla, bina, juxta ramos se invicem opposita, nigra, splendentia, aliquantulum lanuginosa, sempervirentia, inodora, saporis amari cum aliqua adstrictione; caliculus geminus, inferior trifidus, superior quinquifidus, uterque monophyllus; flos monopetalus, rotatus, quinquifidus, infra breviter tubulatus, quinque staminibus ex pariete interno tubuli floris ortis; ovarium in fundo calicis, tubâ longâ, triquetrâ scabrâ instructum, fit fructus Olivæ similis, umbilicatus, foetus semine unico pyriformi; hæc arbuscula crescit in locis saxosis.

Vires. Hæc planta est venenata, si baccæ ore contineantur fauces exurunt, in hydropse aliquando dantur singulari successu, nam fortiter purgant, sed non suaderem, hanc plantam internè adhibere.

Caprifolium.

Character. Folia ramorum nodis adhærentia, bina, per intervalla se invicem opposita, oblonga, acuta, mediocriter ampla, mollia in parte superiori viridia, in inferiori albescencia; finis pedunculi abit in foliolum, quod à pedunculo perforatur, in hoc foliolo, circa pedunculum perforato foliolo emergentem, sex ovaria plerumque longa, urceolata, quorum apex coronatur coronâ quinquesidâ; intra hanc, ut calicem apici ovarii innascitur, flos.

flos monopetalus, inferius tubulosus, superius bilabiatus, superiori labio multifido, simplici & linguæ simili inferiori, stamina quinque ex pariete interno tubulatæ partis floris; ovarium tubâ longâ apice globoso donatâ instructum fit bacca mollis, per maturitatem rubicunda, foeta semine compresso, fere obrotundo, satis duro; radix longa, repens, lignosa; hæc arbuscula crescit in hortis.

Nomen. *Caprifolium* vocatur à *capra* & *folia*, quia capri tenera hujus arbusculæ folia comedunt.

Periclymenum.

Character. Habitus *Caprifolii*; flos monopetalus, tubæ modo æmulus, supra multifidus æqualibus fere segmentis; ovarium coronâ dentatâ fastigiatum, fit bacca mollis, foeta semine compresso, subrotundo. Hæc planta sempervirens flores habet, colitur in hortis, ex virginia fuit transportata. Ejus sapor est acris & urens.

Nomen. *Periclymenum* vocatur à *περί* circum & *κύκλω* volvo quia rami hujus arbusculæ plantas vicinas amplectitur.

Xylosteon.

Character. Caules mediocriter crassi; lignum album; rami rotundi, corticem rubicundum in initio, postea albescentem habentes; folia oblonga, mollia, viridia, albescentia, aliquantulum lanuginosa; pedunculi finis format calicem constantem binis foliolis majoribus, quatuorque brevioribus, quorum duo

hinc inde majoribus interponuntur; calici huic gemina ovaria innascuntur rotunda, in apice suo coronata caliculo quinquifido, emittuntque excentro sui fastigii tubam longam apice globoso donatam; flos apici ovarii, intra calicem, innatus monopetalus, oblongus, tubulosus, campaniformis, quinquefidus, expansus, quinque staminibus ex pariete interno tubulosæ partis floris enatis præditus; hæc arbuscula crescit in montibus & sylvis.

Nomen. *Xylosteon* vocatur à ξύλον *lignum*, & ὀστέον *os*, quasi *lignum osseum*, quia tam duritie quam albedine os refert.

Chamæcerasus.

Character. Calix tenuis, longus, angustus, bitolius, cui medium insidet ovarium; flos monopetalus, parte inferiori tubulosus, bilabiatus superius, labio superiori multifido, simplici, linguæ simili inferiori, ovario insidens, quandoque geminus, in uno ovario, quinque staminibus præditus; ovarium sæpe uno pedunculo geminum, emittens intra quemlibet flosculum tubam longam, abit dein in baccas molles, foetas semine compresso, subrotundo.

Arbores & Frutices; flore monopetalo a fructu separato.

Viscum.

Character. Folia conjugata, crassa, dura, venosa, angusta, oblonga. coloris viridis flavescens aut pallidi caules digitum crassi, duri,

ri, lignosi, compacti, ponderosi, externè fuscic rubicundi, internè albi, flavescentes; flos monopetalus, pelviformis, quadrifidus, verrucis conspersus, mas; ovarium alio à flore loco natum, tenerum, quatuor foliolis succinctum, sit bacca subrotunda, glutine plena mollis, alba, splendens, foeta semine plano cordato. Hæc arbor per totam hyemem viret, unde *Virgilius* canit.

*Quale solet sylvis brumali frigore viscum
Fronde virere nova, quod non sua seminat
arbos.*

Viscum etiam vocabant antiqui rete à tenacitate, unde idem Auctor canit.

*Tum Laqueis captare feras & fallere visco
Juventum & magnas canibus circumdare sal-
tus.*

De feris enim hic præcul dubio, non de avibus loquitur *Virgilius*.

Nomen, *Viscum* vocatur, quia ejus fructus glutine est plenus.

Vires. Hæc planta adhibetur in epilepsia, paralisi, apoplexia, lethargo & convulsionibus & lumbricis, convenit in nimio fluxu mensium alvi & hæmorrhoidum, ut & in inflammationibus internis; ejus fructus est acris & amarus, ejus gluten conducit in abscessibus maturandis, internè nunquam adhibetur quia nimis fortiter purgat.

*Arbores & Frutices flore rosaceo.**Cotinus.*

Character. Rami rotundi cortice rubicundo & obscuro instructi, folia ampla, venosa, rotunda in longo pedunculo; caliculus exiguus, quinquefidus; flosculus rosaceus, pentapetalus, in ramulis capillaceis; ovarium fit fructus orbicularis, duro putamine impartibili tegens semen triangulare, coloris rubicundi, fusci aut nigri; radix lignosa; hæc arbuscula crescit in montibus; lignum ejus flavum.

Nomen. *Coccigria* vocatur à κόκκος *granum* & ἄγρια *sylvestris*, quasi *grana sylvestria*.

Vires. Hujus arbusculæ lignum tinctoribus inservit ad colorem pallidum tingendum & folia ad coria præparanda, folia, rami teneri & semina sunt adstringentia & conducunt in gargarisimatibus ut sumach.

Toxicodendron.

Character. Folia terna ut in trifoliis; caliculus exiguus, dentatus, quinquefidus, monophyllus; flos rosaceus, pentapetalus; ovarium in fundo calicis fit fructus subrotundus, succus striatus, foetus semine compresso.

Nomen. *Toxicodendron* vocatur à τὸ ξικόν *venenum* & δένδρον *arbor* quasi *arbor veneni*.

Vires. Hæc planta tam vehementissimè venenata est, ut illa dicitur omne animalium genus necare, hinc a nullis insectis comeditur, & nunquam hi in ea inveniuntur.

Hippocastanum.

Character. Folia digitata, Castaneæ, dentata, viridia, saporis subamarescentis; calix quinquifidus, quasi bilabiatus; flos rosaceus, pentapetalus, anomalus, quasi bilabiatus, petalis natis ex ambitu imi ovarii, unde & stamina quinque sex vel septem digeruntur flores in spicam longam, speciosam; ovarium in fundo calicis emittens tubam longam, crassam, apice unciformi præditam, fit fructus hispidus, multifariam dehiscens, unicapsularis, foetus feminibus Castaneæ æmulis; ejus semen est amarum & acre; hæc arbor crescit in Indiis Orientalibus, colitur in hortis.

Nomen. *Hippocastanum* vocatur ab ἵππος, equus & *castanea*, quasi *castanea equi*.

Arbores & Frutices, flore rosaceo
Ovario intra florem baccifero.

Celtis.

Character. Cortex hujus arboris est politus, albescens; folia *Ulmum* referentia, sed longiora, acutiora, in superiori parte viridia, in inferiori albescencia, aspera, dentata; flos rosaceus, polypetalus, flaminibus multis, brevibus, stipatus; ovarium bicornè fit bacca rotunda, carnem albam habens, saporis dulcis stiptici satis grati, foeta semine subrotundo; hæc arbor crescit præsertim in regionibus calidis.

Vires. Ejus fructus & folia sunt adstringentia, hinc conducunt in diarrhæa & hæmorrhagiis.

Fran-

Frangula.

Character. Caules pollicem crassi, recti, in multos ramos divisi; ejus cortex externè niger, interne flavus & croceus; lignum album, fragile, medullâ rubicundâ instructum; folia Alni, sed rotundiora & magis nigricantia; finis pedunculi abit in calicem monophyllum, quinquesidum, campaniformem, segmentis fimbriatis, extrorsum flexis cum flore vel paulo post caducus, flos pentapetalus, rosaceus, petalis ortis ex interstitiis segmentorum calicis ex margine interno summo, calicis stamina viginti quinque; flores in spica; ovarium occupans totum calicem, sphaera est instructa longâ tubâ, fit dein bacca mollis, foeta seminibus duobus planis, & subrotundis; hæc arbuscula crescit in sylvis humidis.

Nomen. *Frangula* vocatur à *frangendo*, quia ejus lignum est fragilè.

Vires. Internus hujus arbusculæ cortex valde purgat, hinc conducit in hydrope, & in hoc morbo a rusticis adhibetur, uti & in unguentis pro scabie.

Hedera.

Character. Cirri parasitici radicales in quocunque sustentaculum; folia angulosa, magna, crassa, dura, rigida, polita, semper virentia, splendentia, saporis adstringentis & acris; cortex ejus rugosus, cinereus, ejus lignum durum, album; flos rosaceus, plerumque hexapetalus; ovarium in fundo floris fit bacca globosa, foeta seminibus ab uno parte
gib-

gibbis ab altera planis. Hæc arbuscula crescit circa muros, prima est forte Hedera Veterum, hujus plantæ parasiticæ mirabilem cernitis naturam, ita ut nutrimentum hauriat ab alio, nam rami undique radicibus præditi sunt, quæ radices se omnibus immittunt, vel sit lignum vel murus, & inde tum nutrimentum hauriunt, & si hoc accidat, tum neque flores neque baccas gerunt, inde nonnulli dixerunt esse plantam sterilem, & si ponatur in cistula radicibus bene depuratis flores & fructus ferunt.

Nomen. Hedera vocatur, quia arbores, quas amplectitur, suffocat, & supra illas tanquam triumphatus eminet. Veteres hanc plantam adhibuerunt in coronis nectendis.

Vires. Hæc planta est antipestilentialis, baccæ enim dicuntur venenum expellere, folia vulneribus & ulceribus imposita suppleant defectum emplastri, nam purum ulcus vel vulnus retinent, & sic ad fonticulos curandos profunt; multi illam in peste pro arcano habuerunt, si baccæ cum vino rhenano mane jejuno stomacho sumantur, sudorem excitant, folia sunt optima ad pessima ulcera tegenda, ubi plus quam defensiva efficiunt; ad pediculos enecandos profunt, uti in scabie, folia in fonticulis adhibentur; ejus truncus incisus resinam fundit, quæ est flava, rubicunda, dura friabilis & transparens odoris fortis, aromatici, hæc conducit in pilis removendis & tumoribus resolvendis, ingreditur unguentum Althææ.

Vitis.

Character. Caulis tortuosus, habens corticem striatum, rubicundum; caprioli viticulis
ap-

apprehendentes in virgultis longissimis ; folia ampla, magna, obrotunda, incisa, viridia, splendentia, aliquantulum aspera ; flos rosaceus, pentapetalus, staminibus quinque stipatus ; ovarium in fundo floris enatum, tubâ brevi, pilosâ instructum, fit bacca mollis, pulposa, succulenta rubra aut alba, seminibus pluribus plerumque quatuor facta ; flores & fructus in racemos congesti. Hæc planta crescit in regionibus calidis.

Nomen. *Vitis* vocatur à *vieo*, *flecto*, quia vitis capreoli apprehendunt plantas vicinas. *Ovidius* de hac planta canit.

Falce data frondator erat, vitisque putator.

Et *Virgilius*.

*Quid faciat lætas segetes, quo fidere terram
Vertere Mæcenas, ulmisque adjungere vites.*

Fructus hujus plantæ vocantur *uvæ*.

Vires. Si vere summitates vitis secentur, tum destillatur liquor aperiens, detergens, qui conducit in calculo, nephritide, uti & in oculis detergendis, si externè adhibeatur. *Capreoli seu pampini* sunt adstringentes, refrigerantes, & conveniunt in diarrhæa, hæmorrhagia, & fomentis pedum adhibetur, ejus fermenta sunt aperientia; ejus fructus non maturi dicuntur *agrestæ*, & maturi *uvæ*, quæ appetitum confortant & alvum movent, fructus sole exsiccati appellantur *uvæ passæ* seu *passulæ*, magni, *uvæ damascenæ*, parvi, *uvæ corinthiaccæ* quæ prosunt in tussi, & phlegmatibus educendis, alvo movendo; folia cocta adstringunt, aqua sponte ex planta stillans faciei maculas detergit; sal tartarum ex vino gallico rubrum educitur, ex germanico album.

Ar-

Arbores & Frutices ; flore rosaceo
Ovario intra florem fructifero
Multicapsulari.

Acer.

Character. Hujus arboris cortex est rubicundus; lignum durum, & satis fragile; folia ampla, lata, angulosa vel laciniata, in parte superiori viridis fusci, in inferiori albescantis, saporis amari & stiptici; finis pedunculi abit in calicem polyphyllum, constantem foliolis tenuibus, gracilibus; flos rosaceus, pentapetalus, staminibus decem sectus; ovarium innatum placentæ orbiculari, crassæ, in fundo calicis positæ, tubâ longâ, instructum, fit fructus constans ex duabus, tribusve capsulis, desinentibus in alam foliaceam, foetis semine subrotundo, duro, albescente, saporis ingrati; hæc arbor crescit in locis incultis.

Staphylodendron.

Character. Lignum flexile medullâ albâ instructum, folia Sambuci, sed minora, in margine dentata; calix pentaphylloides, caducus expansus; flos rosaceus, pentapetalus, erectus, velut in campanam staminibus quinque foetus; ovarium in fundo calicis tubis duabus præditum, fit fructus membranaceus, inflatus instar vesicæ, divisusque in loculamenta foeta seminibus ossis, calvariæ figura. Hæc arbor crescit in locis incultis & sylvis.

Nomen. *Staphylodendron* vocatur à σταφύλη, uva

uva & *daudeos arbor*, quasi *arbor uvæ*, quia ejus fructus in racemos est congestus.

Vires. *Scaliger*, inquit, nuces esse edules, sese enim multoties edisse ut *Pistachiæ*; ex terminibus oleum resolvens exprimitur.

Paliurus.

Character. Rami longi & spinosi; spinæ longæ acutissimæ, certo ordine locatæ, folia parva, obrotunda, acuta, coloris viridis obscuri, quasi rubicundi; calix monophyllus, pentaphylloides; flos rosaceus, flavus, pentapetalus, staminibus quinque præditus; ovarium in fundo calicis sit fructus petasum vel umbonem, referens, foetus fructu globoso, triloculari, semine in quolibet loculorum rotundo. Hæc arbuscula crescit in locis humidis.

Azederach.

Character. Folia Fraxini, in margine dentata; caliculus pentaphylloides; flos rosaceus, pentapetalus, cum tubo longo in fastigio suo margine dentato ornato, ex centro floris enato, ovarium in fundo calicis sit fructus, fere globosus, mollis, foetus testâ striatâ, subrotundâ, quinqueloculari, in singulis horum latet semen oblongum. Hæc arbor crescit præsertim in Italia, & multis aliis locis calidis.

Nomen. *Azedarach*, est vox Arabica.

Vires. *Avicenna* dicit hanc arborem esse venenatam.

Euonymus.

Character. Lignum est durum, colori flavi albescentis; folia oblonga, acuta, dentata, mollia; calix monophyllus, quinquifidus, aut quadrifidus; flos rosaceus, tetrapetalus vel & pentapetalus, staminibus quatuor vel quinque foetus; ovarium in fundo calicis instructum tubâ bifidâ, fit fructus, membranaceus, angulatus, in loculamenta quatuor vel quinque divisus foetus feminibus longis, solidis, medullâ albâ instructis externè coloris crocei, saporis amari & ingrati. Hæc arbuscula habet odorem penetrantem & crescit in locis incultis.

Nomen. *Euonymus* vocatur ab *eu* bonum & *onyma* nomen, quasi planta boni nominis per ironiam, quia animalibus nocet.

Euonymiædes.

Character. Folia alterna, non conjugata; finis pedunculi fit calix monophyllus, quinquifidus, stellatus; flos rosaceus pentapetalus, quinque staminibus præditus; flores in spicis; ovarium placentulæ in fundo calicis sitæ innatum, tubâ instructum cum apice scabro, fit capsula globosa, trilocularis, singulis loculis gerens duo semina pulpæ immersa.

Syringa.

Character. Rami articulati, corticem rubicundum aut cinereum, medullam fungosam & albam continentes; folia oblonga, lata, venosa, leviter dentata in margine,
acu-

acuta, se invicem opposita, saporis aliquantulum acris; calix monophyllus, quadrifidus segmentis magnis expansis; flos rosaceus pentapetalus, staminibus ad sedecim usque foetus; ovarium in fundo calicis instructum quatuor tubis erectis, apiculatis, fit fructus calici coronatus, turbinatus, quadrilocularis, niger, quadrifariam dehiscens; foetus seminibus exiguis, & oblongis; radix in multos ramos est divisa; hæc arbuscula colitur in hortis.

Nomen. *Syringa* à σύρις *fistula*, quia rami hujus arbusculæ medullâ orbata inservire possunt ad fistulas faciendas in syringis. Poëtæ fabulantur syringam fuisse Nympham arcadiæ, quæ quum Panos vim effugere non posset, miseratione Deorum mutata est in palustres calamos; hinc *Ovidius* canit.

*Inter Hamadryas celeberrimas non acrinas
Naias una fuit, Nymphæ Syringa vocabant.*

*Arbores & Frutices; flore rosaceo;
ovario intra florem nato, fructu ex
siliculis multis, in capitulum
congestis composito.*

Spiræa.

Character. Rami tenuis cortice rubicundo instructi; folia longa, angusta ut Salicis, in margine dentata, in parte superiori viridia, in inferiori rubicunda, saporis adstringentis subamari; calix monophyllus, quinquefidus, stellatus, flos rosaceus, pentapetalus, ex calicis margine interiore ad interstitia segmentorum,

torum, natis petalis & staminibus valde numerosis; ovarium in fundo calicis fit fructus compositus ex quinque siliquis, foetis semine oblongo, exiguo, compresso flavescente, innatis singulis suæ placentulæ; hæc arbuscula colitur in hortis.

Nomen. *Spiræa* vocatur à græca voce *σπείρα funis*, quia hæc arbuscula est flexilis instar funis.

Arbores & Frutices; flore rosaceo, polypetalo, pistillo frugifero, fructu carnosio, foeto seminibus callosis.

Aurantium.

Character. Folia rigida, ad basin duabus utrimque appendicibus seu lobis in cordis formam inscissis; calix instar cotylæ orbicularis, parum cavus, brevis, quinquefidus vel & scissus in sex segmenta, flos pentapetalus, rosaceus, multis staminibus infra concretis ornatus; ex imo centro calicis placentæ orbicularis nata sustinet ovarium, tere rotundum, tubâ longâ instructum, id fit fructus globosus, cortice carnosio cinctus, divisus in varia loculamenta, succi & vesicularum plena, foeta seminibus callosis. Hæc arbor crescit in regionibus calidis præsertim in Hispania & Lusitania. *Rapinus* de hac planta canit.

Solis amans nunquam obliviscitur aurea malus.

Nec ratione alia, glaciale ad stymonis undam.

*Languet, ubi Hesperios exultat læta per Hortos.
Id circo mollem lædant ne frigora planta,
Cum boreas florum semper sævissimus hostis,
Torquet agens violentam hyemem, vel nubila
differt,*

*Est tibi particibus longum retinenda sub altis,
Et contra duros hyemis servanda rigores,
Donec agat Zephyros annus, solemque reducat
Sic tibi florebit nemus admirabile luxu
Perpetuo, semperque novos halabit odores.
Diversa porro species, diversaque poma
Arbor habet.*

Nomen. Aurantium vocatur ab aureo colore; alii hanc arborem denominant à Provincia Aurangiacā.

Vires. Cortex est congeries vesicularum exiguarum oleum inter se communicantium vide *Malpighium*, contundendo corticem oleum exprimitur, vis est stimulans, calefaciens, & cardiaca, qui cortex conducit in passione hysterica, in flatibus & torminibus præcipuè abdominis debili stomacho, dysuria, stranguria; interior autem fungosa substantia ob sui adstringentiam in nimio mensium fluxu & dysenteria prodest; ejus flavedo datur in substantia ad dragmam semis, item oleum destillatum quam ex flavedine expressum ad guttas duas vel tres in aqua appropriata destillata, addito simul syrupo sed gratum saporem; *Amstelodami* profertur oleum ex flavedine corticum aurantium recens expressum, quod ex Hispania transfertur & venditur sub nomine quintæ essentiae aurantium magis laudatur, ac oleum destillatum; folia destillata dant aquam carminativam, dein cum aqua dant spiritum carminativum,

tivum, conditum in saccharo, per infusionem potum antiscorbuticum, optimum contra colicam, & lumbricos, carnosus cortex nullius est usus; nisi obstipantis, pulpa est optima continens succum, qui habet vim instar fermentatorum liquidorum, cerebrum tamen non afficiens, neque sanguinem incalens, sed semper frigefaciens, succi conficiuntur contra scorbutum, nam nautæ potantes. hos semper sanantur, quia ille est contra salinas carnes & aquam putridam, ex succo fit extractum, quod tamen destillatum diu servari potest, sed cum saccharo in sapam decoctum dat mellaginem ad pituitosa & menstrua provocanda; in foliis est eadem vis ac in cortice, condiuntur cum saccharo, folia decocta dant aquam corminativam, ejus succus est optimus in febribus ad sitim levandam.

Citreum.

Character. Rami extensi, flexiles, cortice viridi & polito instructi, folia Laurinis similia, longa, acuta, rigida, absque appendice, carnosâ, in margine dentata, coloris viridis splendentis, præsertim in parte superiori, odoris penetrantis; flos rosaceus, ut plurimum polypetalus, ex coliculo tenui carnosâ, quinquefido; pistillum calicis fit fructus oblongus, donatus, carne crassa inæquali, carnosâ, in initio viridi, postea citreo & splendente, interne alba, odoris satis grati, saporis aromatici & grati, hic fructus dividitur in loculamenta succo acido grato & seminibus externè duris, oblongis, albis medullosis, saporis aliquantulum amari foeta; hæc arbor crescit in

regionibus calidis, ut in Italia & Gallia. *Rapianus* de hac arbore canit.

— tendit *Citrus* se gibber in orbem
Oblongum, spissoque suum sub cortice succum
 Includit; trites gustus, acidique sapes
 Sunt interdum aliis, quod ora offensa recusent,
 Quamquam cor fovet is, qui linguam torquet
 amator.

Nomen. Hæc arbor vocatur *Citrum* aut *citream*, ejus fructus *malum citreum*

Vires. Folia & flores sunt cordiales, ejus flavedo fragrantior & spirituosior est quam corticum aurantium & propterea in lypothemia, syncope & capitis debilitate ad confortandam memoriam singulari cum successu adhibetur, uti & in scorbuto, dantur ut cortices aurantium, semina sunt cordialia & lumbricos figant.

Limon.

Character. Folia ut citrei; flos ut Citrei; fructus ut Citrei, sed caro tenuior longè, quam Citrei ipse fructus minor; cortex tenuior, pulpa copiosior, succus acidior.

Nomen. *Limon* à λειμῶν pratum, quia hæc arbor est viridis instar prati, uti & fructus ante perfectam maturitatem.

Vires. Hujus fructus cortex cum aqua destillatus dat spiritum, ejus aqua per se destillata conducit ad spiritus nimis torpentes excitandos odore, halitu, affricu, eleosaccharo & condito, succus acidior penetrantior aurantii in omni morbo, ubi sitis prædominatur, ut in
 summa

summa peste; folia ad corticem accedunt sed minoris sunt virtutis, ex oleo vel aqua destillata dant aquam lacteam, si cum alcohol citri adhibeatur, malum adami figura & colore cum aurantia convenit, sed differt quod folia appendicibus careant, vires cum aurantiis conveniunt.

Arbores & Frutices, flore rosaceo, ovario in calice nato, abeunte in fructum carnosum foetum testa ossea, continente nucleum.

Prunus.

Character. Hujus arboris cortex est griseus, fere purpureus; folia Prunum sativum referentia sed minora, saporis adstringentis monophyllus, quinquefidus, flos albus rosaceus, pentapetalus, staminibus triginta vel ultra praeditus; ovarium in fundo calicis sit fructus niger subcæruleus ovatus, vel globosus sub tenui, glabrâ, tunicâ pulpam mollem condens, in medio sui continentem officulum oblongum, vel ovale compressum, utrinque acuminatum, unico intus nucleo foetum; pediculus satis longus fructui suppositus; fructus caro est dura, viridescens, saporis stiptici; radix lignosa, nigra, se undique extendens; hæc arbor crescit in locis incultis. *Virgilius* de hac planta canit.

*Et sæpe alterius ramos impune videmus
Vertere in alterius, mutatamque insito malo
Ferre pyrum & prunus lapidola rubescere corno.*

Nomen. *Prunus* vocatur à voce græca πρῦν, quod idem significat.

Vires. Ejus lignum & folia sunt adstringentia, hinc in diarrhæa & dysenteria conducunt; flores vino albo infusi sudorem eliciunt, & conveniunt in pleuritide; fructus immaturus compressus dat succum, postea coctione induratum, nigricantem, saporis acidi austeri & adstringentis; qui succus tum ita præparatus dicitur *Acacia nostra* seu *Acacia germanica*, convenit in hæmorrhagia, diarrhæa, & vomitu.

Armeniaca.

Character. Folia Populi nigræ, dentata, acuta, saporis acidiusculi; calix monophyllus, quinquefidus, vel & in sex segmenta profundè sectus, cavus; flos rosaceus, pentapetalus, petalis natis ex margine calicis coronante cavitatem, petala aliquando sex, staminibus triginta sæcundus; ovarium in imo fundo calicis instructum tubâ longâ fit fructus fere globosus, carnosus, ad latera paululum compressus, juxta longitudinem sulcatus, carnosus, continens officulum plenum, fere glabrum in quo unus plerumque nucleus, aliquantulum amarus saporis grati, pediculo valde brevi; fructus caro est dulcis, tenera, saporis grati; hæc arbor colitur in hortis.

Nomen. *Armeniaca* ab *Armenia*, ubi crescit.

Vires Hujus arboris fructus est cordialis, pectoralis & humectans, expectorationem promovet, ex nucleis oleum exprimitur instar olei Amygdalarum dulcium, quod conducit in surditate & aurium tinnitu & in hæmorroidibus leniendis.

Per-

Persica.

Character. Rami longi, extenſi, fragiles; folia oblonga, anguſta, acuta, in margine dentata, ſaporis amari; calix monophyllus, in quinque vel ſex ſegmenta profundè ſectus, expanſus, cavus, intra hunc flos roſaceus, pentapetalus vel hexapetalus, petalis ex margine calicis cavi internè enatis, & ſtaminibus triginta fœcundus; ovarium in imo fundo calicis, inſtructum tubâ longâ apice globoſo, ſcabro præditâ fit fructus carnoſus, ferè globoſus, juxta longitudinem ſulcatus, fœtus officulo profundis ſcrobiculis exſculptis ornato, in quo nucleus rubicundus oblongus plerumque unus; pediculo valde brevi; ejus caro eſt medulloſa, viſoſa, ſucculenta, ſaporis grati, nucleus eſt compreſſus ſaporis aliquantulum amari ſed grati; hæc arbor colitur in hortis.

Nomen. *Persica* vocatur à Perſide Orientis regione, unde primum hoc arboris genus in noſtrum orbem eſt advectum.

Vires. Folia inſtar Théë infuſa purgant & aperiunt, uti & flores & conducunt in vermiſus, fructus eſt cordialis, pectoralis & humectans, ejus ſuccus febribus ardentibus prodeſt; nucleus eſt anticolicus & antinephriticus, ex hoc oleum exprimitur, quod convenit in aurium tinnitu.

Ceraſus.

Character. Folia majora, lucida; calix valde cavus monophyllus, coronatus, coronâ quinquifidâ, expanſus, per maturitatem retroflexus;

flexus; flos rosaceus, pentapetalus, petalis natis ex interstitiis segmentorum calicis, staminibus triginta foecundis; ovarium, tubâ longâ instructum in imo fundo calicis fit fructus pulposus, subrotundus, vel cordatus foetus testa ossêâ rotundâ condente nucleum similem; pediculus fructui valde longus; hæc arbor colitur in hortis.

Nomen. *Cerasus* vocatur à *Cerasunte* *Ponticivitate*, quam quum *Lucullus* delevisset, inde illam Romam transtulit, à civitate *Cerasum* appellavit, fructus ejus dicitur *cerasum*, *Ovidius* canit.

Audiat hæc cerasus, stipes inanis erit.

Vires. Fructus diluit & refrigerat & aperit, alvum movet, ejus nucleus conducit in calculo renum & vesicæ; ex trunco arboris substantia gummosa destillatur, quæ est diuretica externè etiam convenit in scabie; lignum adhibetur ad instrumenta musica construenda, quia est sonorum.

Malpighia.

Character. Calix exiguus, monophyllus, quinquefidus, segmentis bifidis; flos rosaceus, pentapetalus, staminibus in formam tubi coalescentibus; ovarium in fundo calicis fit fructus carnosus, globosus, mollis unicapsularis, condens ossicula tria, alata foeta nucleo.

Amyg-

Amygdalus.

Character. Folia longa, angusta, acuta, saporis amari & grati; calix monophyllus, quinquefidus; flos rosaceus, pentapetalus, staminibus multis præditus; ovarium in fundo calicis instructum tubâ longâ donata apice globoso, fit fructus, callo pulvinato, minus spisso sicciore condens officulum rugis minus profundis ornatum, in quo nucleus oblongus plerumque unus; pediculo brevissimo. Hæc arbor crescit in regionibus calidis.

Vires. Amygdala dulcis est aperiens, pectoralis, & restaurans, convenit in atrophia, tabe & hæctica, ob vim medicamentosam conducit in omnibus affectibus acrioribus, mulcendo & obtundendo tormina quoque tollit, ex hac duplex oleum parari potest, unum ex amygdalis parum crematis præloque commissis, quod optimum, si plane non cremarentur adhuc melius esset; alterum fit evaporando emulsiones factas, tum oleum remanet quod nullius est momenti; ob oleum quo gaudet, fæces alvinas induratas emollit & alvum solvit, urinæ acridinem temperant, uti & acidum à quo sæpe inflammationes internæ pleuritis nempe & nephritis oriuntur; oleum internè datur, quando recens est expressum, nam inveteratum rancidum est & nauseosum; amygdalæ amaræ ob sui amarorem ad caliditatem inclinant, & minus temperatæ sunt ac dulces, harum oleum expressum diuresin movet, calculum & nephritidem curat, est quoque antipleuriticum; externè convenit in aurium tintu & surditate à sordibus auri impactis; di-

cuntur ob sui oleositatem ebrietatem præcavere si ante potum comedantur.

Ziziphus.

Character. Truncus hujus arboris est tortuosus, instructus cortice aspero, inæquali striato; rami duri, spinosi; folia oblonga, aliquantulum dura, obtusa, coloris viridis splendentis, leviter in margine incisa, calix monophyllus, quinquefidus; flos rosaceus, pentapetalus, staminibus multis præditus, ovarium in fundo calicis instructum tubâ longâ donatâ apice globoso, fit fructus olivæ magnitudine, callo pulvinato, minus spisso sicciore condens officulum rugis minus, profundis ornatum, in quo nucleus oblongus plerumque unus, utrinque acuminatus, pediculo brevissimo inclusus pulpa molli fungosæ, saporis mellei & vinosi. Hæc arbor crescit in regionibus calidis.

Vires. Fructus ejus est pectoralis & aperiens, decocta pectoralia & nephritica ingreditur, symbolizat cum dactylis & ficibus,

Myxa.

Character. Folia obrotunda, in margine dentata; flos parvus, albus, pentapetalus, rosaceus, in racemum congestus; ovarium in fundo calicis fit fructus Pruniformis calice exceptus, nigricans, in plicas sive rugas contractus, includens in substantia carnosâ mellea, officulum simplex aut triplici loco instructum, tribus angulis vel costis notatum, in singulis horum unus nucleus conditur exilis, albus, longus,

gus, saporis avellanæ & grati, pediculo longo
Hæc arbor crescit in Siria & Ægypto.

Nomen. *Myxa* vocatur à græca voce ἀπὸ τῆς
μύξης à *mucore* quia fructus est glutinosus; alii
sebesta vocant ab urbe *samaria*, ubi olim magnâ
in copiâ crescebat; vel à σεβᾶτος *angustus*, quasi
fructus angustus, quia capitulum in capite
gerit.

Vires. Ejus fructus est humectans, emol-
liens, & pectoralis, alvum movet, virtutes
sunt ut in jujubis.

Laurocerasus.

Character. Caulis rectus, ramosus; ejus
cortex est viridis fuscus, lignum album; fo-
lia crassa, dentata, nervosa, splendentia, sem-
per viridia; Lauro similia, saporis adstringen-
tis & amari, calix cavus, infundibuliformis
orâ planâ, quinquefida; flos rosaceus, pen-
tapetalus, staminibus multis sæcundus; ova-
rium in fundo calicis instructum tubâ longâ fit
fructus ceraso similis, foetus putamine obro-
tundo, tenui, fragili continente semen oblon-
gum, saporis amari; hæc arbuscula colitur in
hortis.

Nomen. *Laurocerasus* vocatur, quia flores
Lauri & fructus Cerasi habet.

Vires. Folia adstringunt, hinc stomachum
confortant.

Arborcs & flore rosaceo polypetalo in quibus ovarium calice coronatum florem sustinet, & fit fructus umbilicatus, foetus seminibus multis callosis.

Pyrus.

Character. Truncus magnus, lignum flavescentes; habitus procerior & erectior quam mali; folia satis lata, obrotunda, aliquantulum oblonga, acuta, viridia, in fine albescentia; finis pedunculi abit in ovarium oblongum, cujus margo suprema fit corona expansa, instar calicis, in quinque segmenta, stellatim expansa, in centro cava; flos ovario innatus habet petala quinque expansa instar Rosæ, nata ex interstitiis segmentorum coronæ & stamina viginti vel ultra, etiam inde nata ex ora calicis; ovarii supremi centrum emittit tubas quinque terminatas in apicem scabrum, orbicularem, & ovarium ipsum fit fructus oblongus turbinatus, quinquelocularis, carnosus, umbilicatus, divisus in quinque loculamenta, foeta seminibus nigris; hæc arbor crescit in hortis.

Nomen. *Pyrus* *Pyra* vocatur à *pyramide*, quia ad similitudinem pyramidis ex lato tendat in acutum, flammæ similitudinem reddens.

Vires ejus sunt valde notæ.

Cratægus.

Character. Folia solitaria non pinnata; calix, flos rosaceus, pentapetalus, & ovarium

ut

ut in Pyro; fructus figura Pyri, magnitudine baccæ, umbilicatus, in loculis membranosis femina callosa condens.

Sorbus.

Character. Truncus rectus, corticem asperum, pallidum habens; lignum durum, compactum & rubicundum, reliqua ut in Pyro & Cratægo, sed folia ut in Fraxino pinnata; hæc arbor in hortis colitur.

Nomen. *Sorbus* vocatur à *sorbere* quia ejus fructus maturus est ita mollis, ut *sorbere* possit.

Vires. Hujus plantæ fructus immaturus est adstringens, refrigerans & conducit in diarrhæa vomitu, & hæmorrhagiis, hæc mala, ut docet *Martialis* alvum sistunt.

*Sorba sumus molles nimium durantia ventres,
Aptius hæc puero, quam tibi poma dabis.*

Malus.

Character. Truncus habet externè corticem cinereum, asperum, internè flavescentem & politum; lignum durum album aut albescens, folia oblonga, obrotunda, altera acuta, altera obtusa, leviter in margine crenata, in initio parte inferiori aliquantulum lanuginosa; finis pedunculi fit ovarium, cujus margo superior explicatur in coronam, instar calicis monophylli explicatam in quinque magna segmenta expansa; flos rosaceus, pentapetalus; ovario intra coronam innatus, habet petala nata ex interstitiis segmentorum, & stamina mul-

ta orta ex calicis interno ambitu ; ovario aucto petalis excussis , elapsis staminibus , marcescunt quinque tubæ longæ , ovarii centro emissæ , contrahitur calix , fitque fructus pomum umbilicatum , quinqueloculare , carnosum. *Malus sylvestris* hic modo ex feminibus crescit , nec inoculando nec alio modo , illa valde acerba poma fert , & inde componitur syrupus de pomis sylvestribus , ubi est adstringendum ; hæc arbor crescit in hortis. *Tibullus* de malo canit.

*Tunc victus abiere feri: tunc consita pomus.
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.*

Vires sunt humectantes , pectorales , refrigerantes , cordiales aperientes , conducit hic fructus in melancholia , ventrem emollit.

Guanabanus.

Character. Lignum tenerum ; calix trifolius ; flos tripetalus , rosaceus , staminibus numerosis præditus ; ovarium in fundo floris & calicis fit fructus globosus aut turbinatus , carnosus mollis , in quo semina multa , dura , longa ; hæc arbor crescit in Indiis.

Guajava.

Character. Truncus rectus , durus , ramosus ; cortex ejus est politus , coloris viridis , rubicundi , odorantis , saporis austeri ; folia oblonga , lata , carnosæ , ad finem paululum aculeata , supernè glabra , infernè aspera , semper virentia , aliquantulum crispata , venosa ,
colo-

coloris viridis fusci, splendentis, caulibus crassiss & brevibus adhærentia; finis pedunculi abicit in ovarium ovatum, coronatum, coronâ, calicis instar, quinquefida; flos rosaceus, pentapetalus, ovario intra coronam innatus, staminibus quam plurimis præditus; ovarium tubâ longâ instructum fit fructus carnosus, oblongus mollis seminibus numerosissimis exiguis refertus; radix longa, externè rubicunda, internè albescens, succulenta, saporis dulcis; hæc arbor crescit in America & Indiis Orientalibus.

Vires. Fructus refrigerat & paululum adstringit uti nostrum Pomum; radices sunt adstringentes, hinc conducunt in dysenteria & stomachum confortat, folia sunt vulneraria, resolventia & in balneis adhibentur.

Rosa.

Character. Rami duri lignosi spinosi cortex plerumque spinosus; folia oblonga, dentata aspera, pinnata in impar extremum exeuntia; finis pedunculi format ovarium fere sphericum, coronatum in fastigio suo coronâ profundè quinquefidâ, radiatâ, cujus segmenta longa, atque laciniata calicem referunt; flos pentapetalus habet orta petala ex margine interno calicis, unde & stamina numerosissima; ovarium emittens ex centro apicis capitulum tubis multis, fimbriatis ornatum fit fructus unicapularis, foetus plurimis seminibus, angulosis villosis, instructus apice foliaceo; hæc arbuscula crescit in hortis. *Rapinus* de hac planta canit.

*Sed quæ se hesterno nondum Rosa credere soli
Audebat nexus omnes, atque omnia rumpit
Vincla, premi impatiens & germine turget a-
perto.*

*Posses de forma reginam, deque pudore
Virgineo posses sentire, fuisse pudicam.*

Virgilius.

*Primus vere rosam atque Autumno carpere
Poma.*

Horatius.

*Huc vina & unguenta, & nimium brevis
Flores amena ferre jube rosa:*

Nomen. Rosa vocatur à ῥόδον, Rosa & ῥόδον, suave oleo; quia flos suaviter olet.

Vires. Decima octava & nona sunt adstringentes, detergentes, hinc conducunt in vomitu stomacho debili, & hæmorrhagiis, profunt in phlysi ad consolidanda ulcera, ut & hæmoptysi; paratur nobile balsamum rosarum ex proprio oleo destillato apud Persas, ejus fructus conducit in diarrhæa dysenteria & stranguria; externè convenit instar fomenti in luxationibus & in nervis confortandis.

Tamariscus.

Character. Cortex est asper, externè griseus, internè rubicundus; lignum album; folia parva, longa, rotunda, tenuissima, coloris viridis pallescentis; calix exiguus; flos exiguus, rosaceus, pentapetalus; ovarium est capsula oblon-

oblonga, membranacea, bivalvis, seminibus papposis, & nigris plena; radix crassa, lignosa in multos ramos divisa; hæc arbor crescit in regionibus calidis circa flumina.

Vires. Ejus fructus Tinctores adhibent ad nigrum colorem tingendum, conspirant cum corticibus fraxini & cum his simul solent præscribi, utrique cortici assignatur specifica vis contra vitia lienis unde ex ligno tamariscino conficiuntur pocula, ex quibus lienosi omnia medicamenta & potulenta capiunt, cortices conducunt in chlorosi, nonnulli hos adhibent loco ligni Guajaci, corticis combusti cineres sunt caustici, externè cataplasma ex corticibus lienosis applicatur, admodum conducit, præcipuè si addatur cortex capparisi.

Molle.

Character. Folia Lentisci, sed longiora, angustiora, acutiora, pinnata, in impar extremum desinentia, succum lacteum præbentia; flos rosaceus, exiguus; fructus, globosus oleaginosus instar grani Piperis, foetus nucleo parvo osseo; hæ baccæ habent odorem juniperinum, acrem cum quadam amaritie; hæc arbor crescit in America.

*Arbores, hermaphroditæ, flore mare
& Ovario, simul unitis nascentibus intra fructum.*

Ficus.

Character. Caulis non rectus; cortex politus, sed aliquantulum asper, coloris cinerei,
lig-

lignum fungosum, internè medullosum, album; finis pedunculi emittit caliculum exiguum, triphyllum, unde emergit pericarpium membranulâ obvolutum spinosulâ, in summitate fructus contractum, ubi umbilicum formans abit in foliola acuta, multa, squamosa, sibi invicem successive incumbentia, quæ cavitatem ibi apertam connivendo fere tegunt, dum exteriora pedunculo suffulta crassa arctius incumbunt interiora verò absque pedunculo hærent; ex interno cavi pericarpii pariete undique flosculi hermaphroditi, monopetali, longi tubulorum formâ, oriuntur cum ovariis, quæ sunt capsulæ testaceæ natæ in utriculis pulposis, positæ intra tracheas, quatuor figuris ibi appictis; fructus pyriformis, figuræ rotundæ ac depressæ, coloris ex flavo fusci, intus copiosissimis granulis per pulpam infarcti, saporis dulcis, odoris debilis, non ingrati. Radix longa, numerosa, filamentosa; hæc arbor crescit in regionibus calidis. Fructus non maturus dicitur *grossus seu grossa*, & maturus *ficus*, siccatus, *caricæ aut ficus passæ*.

Vires. Omnia acria demulcent potius quam dactyli, hinc in tussi Asthmate raucedine, ardore urinæ, ischuria, mictu cruento, nephritide, mire commendantur, urinam adeo potenter pellere dicuntur, ut tamen eorum decoctum quam arilli manifestè à quibus conspecti fuerint, instar gargarismatis adhibentur ad morbos faucium, in specie temperant acidum variolarum & morbillorum sanguinis ardorem; externè impositi maturant emolliunt, leniunt, & gingivarum, uvulæ & facium tumores ut & harum omnium inflammationes tollunt; nimium eorum usus generare pediculos experien-

rientia tam veterum quam recentiorum confirmat.

*Arbores & Frutices de quibus dubito,
quo versus referre deceat.*

Guidonia.

Character. Folia alterna ulmi hyeme demittit; finis pedunculi explicatur in calicem pentaphyllum, stellatim expansum, coriaceâ crassitie, extus è cinericeo viridem, intus pulcherrimè purpureum; caducum: intra hunc, flos pentapetalus, stellatus, extus pallidè purpureus, saturatè purpureus intus; petala ad partem inferiorem interius instructa sunt ligaculâ parvâ, hirsutâ; ovarium innatum placentæ pentagonæ, stipatur staminibus numerosis, instructis testiculo globoso, circumcrescentibus tubo emergenti, ut in Malva, instruitur tubâ longâ explicatâ in apicem fungosum, fit tandem fructus quatuor vel tribus loculis concretis constans, sub duro putamine, uno nuleo foetis.

Benzoin.

Character. Ex uno caliculo quadrifolio oriuntur tres flosculi ad eundem ortum, qui singuli constant uno longo tubo, superius expanso in tumidum caput, quod in octo segmenta profundè funditur, intra hæc segmenta stamina sunt brevia, testiculata, in medio ubi floris

ris ovarium, tubâ longâ instructum, cunctave-
rò quam minima sunt, ut de ovario non per-
veniente ad frugem nihil certi sciam folia hye-
me ponit.

Vires. Hæc arbor resinam fundit, quæ est
substantia resinosa, arida & indurata ex variis
splendentibus micis modo flavescentibus, mo-
do albicantibus in massam coacta, saporis pin-
guis cum quadam dulcedine, odoris suavis;
hæc ob sui mollitiem & blandam dulcedinem
pulmonibus dicatur, uti & faciei maculis de-
tergendis; externè adhibetur in linimentis, em-
plastris & balsamis.

Clusia.

Character. Folia Portulacæ accedentia, hye-
me cadentia; calix quinquefolius, caducus in
eo; flosculus pentapetalus pallidus, ovarium
in centro calicis emittit tubum longam, erec-
tam, apice orbiculari instructam, cui circum-
nascitur tubus tener, cui innascuntur stami-
na quinque, radiatim circa hunc tubum, fere
ad ejus supremum enata; maturum ovarium
fit fructus trilocularis, ut in Ricino.

Gale.

Character. Folia alterna; flos mas in pedun-
culo ex alâ folii ad caulem in racemum lon-
gum digestus, est nudus, sex staminibus ramo-
sè positus ornatus; ovarium in eadem planta,
alio loco, in pedunculo longè brevior, in-
hærens, caliculo tetraphyllo, caduco, ambi-
tur floribus masculis aliis, estque globosum,
hinc inde sparsum, foetum uno semine.

Te-

Tetragonocarpus.

Character. Folia sparsa; finis pedunculi fit ovarium, cujus apici innascitur flos vel calix quadrifidus, raro, quinquefidus, expansus, donatus multis flaminibus, octodecim scilicet, vel & viginti; ovarium instructum quatuor tubis, erectis fit fructus quatuor loculis monococcis; in aliis calix ovario & flori suppositus.

Tulipifera.

Character. Folia angulosa, quasi abscisso mucrone; flores instar Tulipæ; fructus est conus erectus, squamosus, sub squamis semina oblonga condens bina, alis membranaceis donata.

Acajou.

Character. Rami flexiles, lignum durum, satis leve, aliquando album, aliquando rubicundum, vermes fugans, æstate hoc lignum fundit substantiam gummosam, splendentem, odorantem, folia nucis juglandis, sed magis odorata; finis pedunculi abit in calicem oblongum, quinquefidum; flos monopetalus exiguus, in quinque longa, angusta segmenta divisus, in initio albus, postea rubicundi, odoris suavis ut Lillii convallii, in fundo calicis ovarium, Pyriforme, molle, cujus apici innascitur capsula renalis, foeta uno semine renifor-

niformi; ejus nux est in initio viridis, sed postea coloris olivæ, ejus cortex est durus, lignosus, spongiosus, internè nigricans, caro hujus fructus est spongiosa viscosa, dulcis, acida, & adstringens, sed succus fermentatus fit vinosus, ita ut homines reddat ebrios.

Coletta-Veetla.

Character. Folia conjugata, spinis succincta; flores monopetali, quinquefidi, vel ut in Witsenianis figuris, pentapetali magni fructus valvis, oblongus, feminibus foetus.

Samoloïdes.

Character. Folia conjugata; finis pedunculi fit calix monophyllus, in quatuor longa gracilia, hirsuta, rugosa, segmenta, stellatim expansa, sectus, inferius cavus, conicus, calici innascitur flos monopetalus, infra cavus, supra sectus quatuor segmenta ad unguem usque incisa, stellatim expansa, caducus; ex margine flosculi, ubi pandi incipit, pili albi, innumerabiles, oriuntur erecti, intra quæ eodem loco quatuor stamina; in centro calicis placenta, cui innascitur in cavo calicis ovarium, oblongum, turbinatum, unicapsulare, instructum unâ tubâ, bivalve, foetus uno semine, parvo, ovali, compresso.

Basella.

Character. Folia orbicularia, succulenta, crassa,

crassa, nigra; habitus convolvuli instar scandens; ex alis foliorum pedunculi, in quibus flores spicati, masculini in unâ parte plantæ; ovarium baccatum alio plantæ loco in ipsis alis foliorum minorum sessile; radix annua.

Dracuncoloides.

Character. Ex radice pellucente, alba, ex tuberculis multis oblongis non fibrosis constante, instar Asphodeli radicis natâ sursum enascitur tuber orbiculare, teres, ut in Aro, vel Dracunculo; ex quo dein emergunt pedunculi crassi, succulenti, parte posticâ teretes, parte interiori excavati, atque ibi alis suis membranaceis enati alia folia involventes, albi, maculis rotundis ex rubro purpureis picti; ex quibus folia longa, lata integra, in apicem acutum desinentia, ad formam foliorum Musæ utcunque accedentis, ut peduncula foliorum, pictus, rectus, altus, compressus; apex hujus calicis pedunculi multi exsurgunt, in umbellam fere expansi, apex cujusque pedunculi fit baccâ rotunda, monopyrena, umbilicata; apici hujus ovarii insidet flos hexapetalus, expansus sex staminibus rubellis foecundus.

Convolvulo-Tithymalus.

Character. Radix fibrosa, dispersa, dat caulem lignescentem, in ortu ramorum, geniculatum, ibique ornatum binis foliolis parvis, volubilem, lanuginosum, in pedunculis longis folium trifoliatum, lanuginosum, ex alis fo-

foliorum oriuntur pedunculi longi; in apice cujusque pedunculi nascuntur primò foliola quatuor, bina utrimque cruciatim disposita fere, sursumque ad pedunculum retroflexa; sub his duo alia folia majora posita, ad decussim priorum, latiora, trifida, formanti suo complicatu speciem caliculi perfectè ut in *Asperugine Tournesortii* ex centro calicis hujus emergit pedunculus, in cujus apice est species minimi quasi caliculi referentis cotylam, ex hoc emergit flos mas, qui constat tribus pedunculis, parvis, gerentibus minimum caliculum, ex quo testiculus masculinus aureus exit, ut sint stamina terna, ad eundem locum ex centro calicis majoris oritur ovarium constans loculis, distinctis à se mutuo, monococcis, tuba longa, apice scabro, præditis; sed alii flores in eadem planta sunt fæminini soli; quorum calix, ut priorum intra quem caliculus instar cotylæ, ex hoc tres pedunculi, in horum apice caliculus, multifidus, hirsutus, intra quem fructus perfectè *Tithymali*. Hæc planta crescit in America.

Helianthemoides.

Character. Ex sato semine albo, oblongo, parvo, in tessellas per totam superficiem eleganter exsculpto, dejicitur radix fibrosa, quæ explicatur in aliquot stolones erectos, pubescentes, vix ramulos, pedem & ultra altos; quibus adnascuntur folia alterna, longa, angusta, sine pedunculo fere, referentia folium veronicæ spicatæ, flavo-virescentia, & per intervalla nascentia, ex alis foliorum longi, tenues,

nues, hirsuti pedunculi, quorum apex explicatur in calicem monophyllum, tubuliformem, profundè quinquefidum hirsutum, parte inferiore cavum & cohærentem superiore expansum instar stellæ, flos pentapetalus, rosaceus petalis natis ex commissura placentæ & ovarii, pallidè flavis inde & stamina quinque testiculis aureis instructa, infundo calicis placentula, cui innascitur ovarium globosum, instructum sex tubis, ex apice ovarii natis, expansis, multifidis, luteis; ovarium globosum per maturitatem dehiscens trifariam, quasi defilientibus tribus valvis, interiori parieti harum valvularum adnascitur nervus longitudinalis, cui juxta totam longitudinem adnascuntur curtis pedunculis semina, unde videtur uniloculare, quod forte prius in sex loculos distinctum fuerat crescit in America inter Berbiches & Surinam.

Valerianelloides.

Character. Ex fato semine cinereo, oblongo, acuto, parvo instar seminis Cumini minoris fit radix fibrosa, perennis; inde caulis quadrangulus, ramosus, cinericeus, leviter pubescens, frutescens; folia conjugata, subrotunda, scabra, ferrata, in longo pedunculo, sulcato, ex alis foliorum; alia folia conjugata similia, ut quaterna ibi sint, fastigium caulis & ramorum, fit spica longa valde, gracilisque, cui undique adnascuntur insculpti quasi calices, longi monophylli, profundè quinquifidi, graciles, tubulosi, lateribus spi-

cæ arctissimè adhærentes; continent hi calices florem monopetalum, infundibuliformem, orâ quinquesfidâ, expansâ cærulescentem pallidulum, ex pariete interno tubuli hujus floris stamina duo, in centro verò calicis ovarium est, quod constat uno semine longo cylindrico, instructum tubâ longâ apice hæmisphærico donatâ.

Finis secundæ partis.

I N D E X

Alphabeticus designans nomina
Plantarum , quæ in hoc
libro describuntur.

A.		<i>Allium.</i>	618
		<i>Alnus.</i>	649
A <i>Ibies.</i>	648	<i>Alnë.</i>	602
<i>Abrotanum.</i>	188	<i>Alvîdes.</i>	605
<i>Abſinthium.</i>	185	<i>Alſinaſtrum.</i>	295
<i>Abutilon.</i>	353	<i>Alſine.</i>	291
<i>Acacia.</i>	487	<i>Althæa.</i>	349
<i>Acajou.</i>	694	<i>Allyſſoides.</i>	410
<i>Acanthus.</i>	321	<i>Alyſſon.</i>	409
<i>Acer.</i>	669	<i>Amarantoides.</i>	564
<i>Acetoſa.</i>	540	<i>Amarantus.</i>	563
<i>Acinos.</i>	251	<i>Ambroſia.</i>	569
<i>Aconitum.</i>	381	<i>Ammi.</i>	95
<i>Acorus.</i>	633	<i>Amygdalus.</i>	681
<i>Acriviola.</i>	328	<i>Anacampſeros.</i>	370
<i>Adhatoda.</i>	322	<i>Anagallis.</i>	286
<i>Adiantum.</i>	42	<i>Anagyris.</i>	446
<i>Adonis.</i>	54	<i>Ananas.</i>	532
<i>Agaricus.</i>	33	<i>Anapodophyllon.</i>	516
<i>Ageratum.</i>	184	<i>Anchuſa.</i>	272
<i>Agrimonia.</i>	124	<i>Androſace.</i>	282
<i>Agrimonioides.</i>	125	<i>Androſæmum.</i>	325
<i>Alaternoides.</i>	653	<i>Anemone.</i>	56
<i>Alaternus.</i>	653	<i>Anemonioides.</i>	55
<i>Alcea.</i>	351	<i>Anemonospermus.</i>	150
<i>Alchimilla.</i>	551	<i>Anethum.</i>	105
<i>Alcyonium.</i>	31	<i>Angelica.</i>	83
<i>Alhagi.</i>	444	<i>Anguria.</i>	525
<i>Alkekengi.</i>	504	<i>Anonis.</i>	464

Gg 2

An-

INDEX

<i>Antibirrhimum.</i>	314	<i>Astrantia.</i>	115
<i>Aparine.</i>	212	<i>Atriplex.</i>	546
<i>Aphaca.</i>	472	<i>Avena.</i>	628
<i>Apios.</i>	485	<i>Aurantium.</i>	673
<i>Apium.</i>	96	<i>Auriculæ Ursi.</i>	282
<i>Apocynum.</i>	394	<i>Azedarach:</i>	670
<i>Aquifolium.</i>	197		
<i>Aquilegia.</i>	383	B.	
<i>Aralia.</i>	499		
<i>Arbor vitæ.</i>	131		
— mortis.	133	B <i>Acciserae.</i>	493
<i>Arbores Dicotyledones.</i>		<i>Ballote.</i>	248
	635	<i>Balsamita.</i>	183
<i>Arbutus.</i>	654	<i>Balsamina.</i>	404
<i>Argemone.</i>	362	<i>Barba jovis.</i>	468
<i>Arioïdes.</i>	518	<i>Basella.</i>	695
<i>Aristolochia.</i>	357	<i>Belladonna.</i>	509
<i>Arisarum.</i>	516	<i>Bellis.</i>	161
<i>Armeniaca.</i>	678	<i>Benzoin.</i>	692
<i>Artemisia.</i>	187	<i>Berberis.</i>	236
<i>Arum.</i>	517	<i>Bermudiana.</i>	620
<i>Arundo.</i>	630	<i>Beta.</i>	555
<i>Asarina.</i>	315	<i>Betonica.</i>	218
<i>Asarum.</i>	558	<i>Betula.</i>	650
<i>Asclepias.</i>	393	<i>Bidens.</i>	180
<i>Ascyrum.</i>	325	<i>Bignonia.</i>	391
<i>Asparagus.</i>	503	<i>Bistorta,</i>	541
<i>Asperugo.</i>	274	<i>Blattaria.</i>	227
<i>Asperula.</i>	212	<i>Blitum.</i>	549
<i>Asphodelus.</i>	583	<i>Bonduc.</i>	493
<i>Asplenium.</i>	40	<i>Borrage.</i>	271
<i>Aster.</i>	142	<i>Brassica.</i>	421
<i>Asteriscus.</i>	156	<i>Brunella.</i>	240
<i>Astragaloides.</i>	476	<i>Bryonia.</i>	496
<i>Astragulus.</i>	485	<i>Buglossum.</i>	272
		<i>Bu-</i>	

ALPHABETICUS.

<i>Bugula.</i>	265	<i>Caryophyllata.</i>	63
<i>Bulbocastanum.</i>	78	<i>Caryophyllus.</i>	296
<i>Bulbocodium.</i>	589	<i>Cassia.</i>	490
<i>Buphtbalmum.</i>	160	<i>Cassida.</i>	251
<i>Bupleurioides.</i>	114	<i>Castanea.</i>	647
<i>Bupleurum.</i>	ibid.	<i>Catanance.</i>	139
<i>Bursa Pastoris.</i>	416	<i>Cataria.</i>	246
<i>Butomus.</i>	378	<i>Caucalis.</i>	103
<i>Buxus.</i>	76	<i>Cedrus.</i>	652

C.

C <i>Acalia.</i>	176	<i>Centaurium Majus.</i>	202
<i>Cachrys.</i>	104	<i>Centaurium Minus.</i>	300
<i>Cakile.</i>	439	<i>Cepa.</i>	617
<i>Calamintha.</i>	249	<i>Cerasus.</i>	679
<i>Caltha.</i>	169	<i>Cereus.</i>	371
<i>Campanula.</i>	331	<i>Cerinthe.</i>	279
<i>Camphora.</i>	451	<i>Ceterach.</i>	40
<i>Cannabina.</i> 225 &	577	<i>Chæresolium.</i>	112
<i>Cannabis.</i>	575	<i>Chærophylum.</i>	ibid.
<i>Cannacorus.</i>	597	<i>Chamæcerasus.</i>	662
<i>Capnoides.</i>	391	<i>Chamæclema.</i>	244
<i>Capnorchis.</i>	ibid.	<i>Chamedris.</i>	260
<i>Capparis.</i>	513	<i>Chamaelæa.</i>	336
<i>Caprifolium.</i>	660	<i>Chamæmelum.</i>	162
<i>Capficum.</i>	508	<i>Chamænerion.</i>	399
<i>Cardamine.</i>	434	<i>Chamæpitys</i>	262
<i>Cardamomum.</i>	599	<i>Chelidonium minus.</i>	47
<i>Cardiaca.</i>	259	— <i>majus.</i>	385
<i>Carduus,</i>	195	<i>Chelone.</i>	322
<i>Carlina.</i>	153	<i>Chenopodium.</i>	547
<i>Carpinus.</i>	642	<i>Chenopodio-morus.</i>	548
<i>Carthamus.</i>	199	<i>China Officinarum.</i>	173
<i>Carui.</i>	99	<i>Chondrilla.</i>	129
		— <i>Tournefortii.</i>	ibid.

I N D E X

<i>Chondrilloides.</i>	ibid.	<i>Coriandrum.</i>	100
<i>Christophoriana.</i>	498	<i>Corindum.</i>	340
<i>Chrysanthemoides.</i>	156	<i>Cornus.</i>	411
<i>Chrysanthemum.</i>	159	<i>Corona Imperialis.</i>	611
<i>Chrysosplenium.</i>	561	— <i>solis.</i>	195
<i>Cicer.</i>	478	<i>Coronilla.</i>	482
<i>Cichorium.</i>	138	<i>Coronopus.</i>	567
<i>Cicuta.</i>	92	<i>Cortusa.</i>	290
<i>Cicutaria.</i>	91	<i>Corylus.</i>	642
<i>Cinara.</i>	198	<i>Cotinus.</i>	664
<i>Circea.</i>	123	<i>Cotyla.</i>	160
<i>Cirsium.</i>	197	<i>Cotyledon.</i>	369
<i>Cistus.</i>	354	<i>Crambe.</i>	405
<i>Citreum.</i>	675	<i>Cratægus.</i>	684
<i>Clematitis.</i>	70	<i>Crithmum.</i>	94
<i>Clinopodium.</i>	225	<i>Crocus.</i>	589
<i>Clusia.</i>	693	<i>Crotalaria.</i>	443
<i>Clymenum.</i>	470	<i>Cruciata.</i>	211
<i>Cnicus.</i>	200	<i>Cucubalus.</i>	312
<i>Cochlearia.</i>	418	<i>Cucumis.</i>	520
<i>Colchicum.</i>	588	<i>Cucurbita.</i>	526
<i>Coletta Veetla.</i>	695	<i>Cuminoides.</i>	192
<i>Colocasia.</i>	516	<i>Cuminum.</i>	75
<i>Colocynthis.</i>	527	<i>Cyanus.</i>	203
<i>Colutea.</i>	468	<i>Cyclamen.</i>	621
<i>Coma aurea.</i>	180	<i>Cydonia.</i>	556
<i>Commelina.</i>	319	<i>Cynoglossum.</i>	275
<i>Conocarpodendron.</i>	651	<i>Cyperus.</i>	631
<i>Convolvulo-Tithymalus.</i>	696	<i>Cypressus.</i>	572
<i>Convolvulus.</i>	329	<i>Cysticapnos.</i>	391
<i>Conyza.</i>	173	<i>Cytiso-Genista.</i>	446
<i>Corallia.</i>	25	<i>Cytisus.</i>	445
<i>Corallodendron.</i>	480		
<i>Coralloides.</i>	36		
<i>Corchorus.</i>	401		

D. Dars-

ALPHABETICUS.

D.

D <i>Aucus.</i>	102
<i>Delphinium.</i>	382
<i>Dens Canis.</i>	613
<i>— leonis.</i>	132
<i>Dentaria.</i>	438
<i>Diapensia.</i>	115
<i>Dictamnus.</i>	254
<i>Diervilla.</i>	356
<i>Digitalis.</i>	307
<i>Dipsacus.</i>	193
<i>Dodartia.</i>	322
<i>Doria.</i>	149
<i>Doronicum.</i>	150
<i>Dorycnium</i>	466
<i>Draco.</i>	189
<i>Dracocephalon</i>	251
<i>Dracunculoides</i>	695
<i>Dracunculus</i>	519

E.

E <i>Bulus</i>	206
<i>Echinopus</i>	195
<i>Echinum</i>	277
<i>Elatarium</i>	522
<i>Elichrysium</i>	179
<i>Emerus</i>	481
<i>Empetrum</i>	639
<i>Ephedra</i>	581
<i>Ephemerum</i>	607
<i>Epimedium</i>	388

<i>Equisetum</i>	580
<i>Erica</i>	658
<i>Eruca</i>	429
<i>Erucago</i>	420
<i>Eruum</i>	476
<i>Eryngium</i>	194
<i>Erysimum</i>	428
<i>Eschara</i>	28
<i>Euonymoides</i>	671
<i>Euonymus</i>	ibid.
<i>Eupatorium</i>	175
<i>Euphrasia</i>	317
<i>Euphorbium</i>	339

F.

F <i>Aba</i>	473
<i>Fabago</i>	402
<i>Fagopyrum</i>	545
<i>Fagus</i>	648
<i>Ferrum equinum</i>	483
<i>Ferula</i>	104
<i>Ficoides</i>	370
<i>Ficus</i>	690
<i>Filago</i>	178
<i>Filicula</i>	43
<i>Filipendula</i>	66
<i>Filix</i>	43
<i>Foeniculum</i>	73
<i>Foenum Gracum</i>	463
<i>Fragaria</i>	61
<i>— sterilis</i>	63
<i>Frangula</i>	666
<i>Fraxinella</i>	379
Gg 4	Fre-

I N D E X

<i>Fraxinus</i>	638	<i>Guajacana</i>	656
<i>Fritillaria</i>	612	<i>Guajava</i>	686
<i>Fucus</i>	30	<i>Guanabanus</i>	686
<i>Fumaria</i>	388	<i>Guidonia</i>	691
<i>Fungi marini</i>	24		
<i>Fungoides</i>	32		
<i>Fungus</i>	31		

G.

G <i>Alanga</i>	599
<i>Gale</i>	693
<i>Galega</i>	474
<i>Galeopsis</i>	230
<i>Gallium</i>	210
<i>Garidella</i>	366
<i>Genista</i> 441 &	444
<i>Genista spartium</i>	443
<i>Genistella</i>	444
<i>Gentiana</i>	287
<i>Geranium</i>	346
<i>Geum</i>	300
<i>Gladiolus</i>	596
<i>Glaucium</i>	386
<i>Glaux</i>	289
<i>Globularia</i>	192
<i>Glycyrrhiza</i>	476
<i>Gnaphalium</i>	178
<i>Gnaphalodes</i>	570
<i>Gramina Typhyna</i>	628
<i>Gramina Cyperoidea</i>	631
<i>Granadilla</i>	529
<i>Gratiola Centauroides</i>	308
<i>Grossularia</i>	396

H.

H <i>Æmanthus</i>	620
<i>Harmala</i>	344
<i>Hedera</i>	666
<i>Hedypnois</i>	140
<i>Hedysarum</i>	482
<i>Helianthemoides</i>	690
<i>Helianthemum</i>	355
<i>Heliotropium</i>	274
<i>Helleborine</i>	623
<i>Helleboroides</i>	377
<i>Helleborus</i>	376
<i>Helleboro-Ranunculus</i>	377
<i>Hemionitis</i>	39
<i>Hepatica trifolia</i>	49
<i>Herba Paris</i>	515
<i>Hermannia</i>	352
<i>Hermodactylus</i>	595
<i>Herniaria</i>	562
<i>Hesperis</i>	436
<i>Hieracium</i>	130
<i>Hippocastanum</i>	665
<i>Hippomarathrum</i>	101
<i>Hordeum</i>	627
<i>Horminum</i>	232
<i>Hottonia</i>	290
<i>Hyacinthus</i>	584
<i>Hyacinthus tuberosus</i>	585
	stel-

ALPHABETICUS.

— stellatus	586	Lampsana	141
Hydrocotyle	114	Lapathum	538
Hydrophyllon	286	Lappa	204
Hyoscyamus	309	Larix	649
Hyoseris	140	Laserpitium	102
Hypocoum	387	Lathyrus	470
Hypericum	324	Lavandula	214
Hypophyllocarpoden-		Lavatera	349
dron	651	Lavendula	214
Hyssopus	228	Lauro cerasus	683
		Laurus	144
I.		— latifolia	166
J Acea	202	Lens	472
Jacobaea	147	Lenticula	36
Jalapa	122	Lentiscus	167
Jasminum	294	Leontopetalon	291
Ilex	645	Leonurus	258
Imperatoria	85	Lepidium	417
Fontblaspi	408	Lepidocarpodendron	
Iris	593		445
Isatis	407	Leucanthemum	160
Juncus	630	Leucojum	435
Juniperus	145	Leuconymphaea	364
		Lichen	35
K.		Ligusticum	81
K Ali	554	Ligustrum	181
Keratophyta	29	Lilac	657
Ketmia	351	Liliastrum	608
Knawel	553	Lilio-aphodelus	584
		Lilio fritillaria	613
L.		Lilio Hyacinthus	610
L Achryma Jobi	632	Lilio Narcissus	619
Lactuca	126	Lilium	609
Lamium	224	Lilium convallium	503
		Limon	676
		Limonium	121
		Gg 5	Li-

I N D E X

<i>Linaria</i>	313	<i>Medica</i>	465
<i>Lingua Cervina</i>	38	<i>Melâmpyrum</i>	318
<i>Linum</i>	364	<i>Melianthus</i>	380
<i>Lithophyta</i>	26	<i>Melilotus</i>	448
<i>Lithospermum</i>	273	<i>Melissa</i>	237
<i>Lolium</i>	625	<i>Melo</i>	523
<i>Lonchitis</i>	41	<i>Melocactus</i>	531
<i>Lotus</i>	466	<i>Melongena</i>	510
<i>Lunaria</i>	411	<i>Melopepo</i>	525
<i>Lupinus</i>	479	<i>Mentha</i>	266
<i>Lupulus</i>	571	<i>Menyanthes</i>	288
<i>Luteola</i>	333	<i>Mercurialis</i>	579
<i>Lychnis</i>	293	<i>Merulius</i>	33
<i>Lychniscabiosa</i>	195	<i>Mespilus</i>	410
<i>Lycoperdon</i>	34	<i>Methonica</i>	609
<i>Lycopersicon</i>	509	<i>Meum</i>	77
<i>Lycopus</i>	269	<i>Microleuconymphæa</i>	364
<i>Lyfimachia</i>	284	<i>Micronymphæa</i>	ibid.
		<i>Millefolium</i>	168
		<i>Milium</i>	630
		<i>Mimosa</i>	487
		<i>Mitella</i>	290
		<i>Moldavica</i>	238
		<i>Molle</i>	689
		<i>Molucca</i>	245
		<i>Mollugo</i>	210
		<i>Moly</i>	619
		<i>Momordica</i>	520
		<i>Morus</i>	148
		<i>Moschatellina</i>	514
		<i>Musa</i>	637
		<i>Muscari</i>	586
		<i>Muscus</i>	36
		<i>Muscus marinus</i>	30
		<i>Myagrum</i>	406
		<i>Myoso-</i>	
M.			
M <i>Adrepورا</i>	27		
<i>Majorana</i>	252		
<i>Malacoides</i>	351		
<i>Malpighia</i>	680		
<i>Malva</i>	348		
<i>Malvæ Rosæ dictæ</i>	350		
<i>Malacoïdes</i>	351		
<i>Malus</i>	685		
<i>Mandragora</i>	511		
<i>Marrubiastrum</i>	243		
<i>Marrubium</i>	222		
<i>Marum</i>	262		
<i>Mastichina</i>	221		
<i>Matricaria</i>	164		
<i>Mays</i>	632		

ALPHABETICUS.

<i>Myosotis</i>	295	<i>Orchis</i>	622
<i>Myosurus</i>	568	<i>Oreoselinum</i>	110
<i>Myrrhis</i>	110	<i>Origanum</i>	255
<i>Myrtus</i>	98	<i>Ornithogalum</i>	614
<i>Myxa</i>	682	<i>Ornithopodium</i>	481

N.

N <i>Apus</i>	425	<i>Osmunda</i>	44
<i>Narcisso-Leucojum</i>	619	<i>Oxylapathum</i>	279
		<i>Oxys</i>	402

<i>Narcissus</i>	591
<i>Nasturtium</i>	415
<i>Nerium</i>	396
<i>Nicotiana</i>	310
<i>Nigella</i>	365
<i>Nissolia</i>	444
<i>Nummularia</i>	284
<i>Nux Juglans</i>	641
<i>Nymphæa</i>	363
<i>Nymphoides</i>	364

O.

O <i>Chrus</i>	470
<i>Ocymum</i>	242
<i>Oenanthe</i>	79
<i>Olea</i>	320
<i>Omphalodes</i>	276
<i>Onagra</i>	399
<i>Onobrychis</i>	477
<i>Ophioglossum</i>	45
<i>Ophris</i>	623
<i>Opulus</i>	658
<i>Opuntia</i>	530
<i>Opuntoides marina</i>	27

P.

P <i>Aonia</i>	372
<i>Paliurus</i>	670
<i>Palma</i>	635
<i>Panicum</i>	626
<i>Papaver</i>	359
<i>Papaya</i>	636
<i>Parietaria</i>	550
<i>Paris</i>	515
<i>Parnassia</i>	326
<i>Paronychia</i>	562
<i>Pastinaca</i>	108
<i>Pavia</i>	412
<i>Pedicularis</i>	316
<i>Pelecinus</i>	486
<i>Pentaphylloides</i>	60
<i>Pepo</i>	524
<i>Percepier</i>	552
<i>Perfoliata</i>	114
<i>Periclymenum</i>	661
<i>Periploca</i>	395
<i>Persica</i>	679
<i>Persicaria</i>	542
<i>Per-</i>	

I N D E X

<i>Pervinca</i>	392	<i>mæ tetrapetale</i>	
<i>Petasites</i>	177		279
<i>Peucedanum</i>	106	— <i>Gumnotetrasper-</i>	
<i>Phalangium</i>	608	<i>mæ verticillatæ</i>	
<i>Phalaris</i>	627		214
<i>Phaseolus</i>	447	— <i>Leguminosæ foliis</i>	
<i>Phillyrea</i>	654	<i>conjugatis</i>	461
<i>Phellandrium</i>	94	— <i>Leguminosæ mo-</i>	
<i>Phlomis</i>	225	<i>nophyllæ</i>	439
<i>Phytolacca</i>	512	— <i>Leguminosæ pen-</i>	
<i>Pimpinella</i>	564	<i>taphillæ</i>	466
<i>Pinus</i>	559	— <i>Leguminosæ tri-</i>	
<i>Pisum</i>	469	<i>foliatæ</i>	445
<i>Platanus</i>	157	— <i>Magis perfectæ</i>	
<i>Plantæ Apetalæ</i>	533		45
<i>Plantæ Bacciferæ</i>	493	— <i>Monangiosper</i>	
— <i>Capillares</i>	37	<i>mæ</i>	280
— <i>Capitatæ</i>	189	— <i>Monocotyledones</i>	
— <i>Corymbiferæ</i>	181	<i>apetalæ culmi-</i>	
— <i>Diangiæ</i>	299	<i>feræ</i>	629
— <i>Dicotyledones</i>	46	— <i>Monocotyledones</i>	
— <i>Discifloræ</i>	141	<i>apetalæ</i>	629
— <i>Gymnodispermæ</i>		— <i>Monocotyledones</i>	
— <i>Umbelliferæ</i>	72	<i>bracteata</i>	582
— <i>Gymmodispermæ</i>		— <i>Multisiliquæ cor-</i>	
— <i>Stellatæ</i>	209	<i>niculatæ</i>	367
— <i>Gumnomonosper-</i>		— <i>Petalodes Mo-</i>	
<i>mæ flore simplici</i>		<i>noangiæ</i>	280
	116	— <i>Pentangiæ pen-</i>	
— <i>composito</i>	125	<i>tacocæ</i>	346
— <i>Gumnopolysper-</i>		— <i>Planipetalæ</i>	126
<i>mæ</i>	47	— <i>Polyangiæ polys-</i>	
— <i>Gumnotetrasper-</i>		<i>permæ</i>	347
<i>mæ Asperifoliæ</i>		— <i>Pomiferæ</i>	519
	271	— <i>Siliquosæ polype-</i>	
— <i>Gumnotetrasper-</i>		<i>talæ</i>	384
		<i>Sim-</i>	

ALPHABETICUS.

— Simplicissima	31	Psyllium	567
— Simpliciores	37	Ptarmica	168
— Submarinae	24	Pulegium	268
— Terrestres simplicissima	ibid.	Pulmonaria	276
— Tetragiae polyspermae	341	Pulsatilla	57
— Tetrapetalae sili- culosae	405	Punica quae malum gra- natum fert	432
— Tetrapetalae sili- quosae	405	Pyrola	356
— Triangiae Tricoc- ciae	335	Pyrus	684
— Triangiae polys- permae	324	Q.	
Plantago	565		
— aquatica	69		
Plumbago	121	Q	
Plumieria	395		
Polytrichon	41		
Poinciana	488	Quamoclit	330
Polemonium	334	Quercus	644
Polium	265	Quinquefolium	58
Polygala	319	R.	
Polygonatum	501		
Polygonum	544		
Polypodium	39	R	
Populago	377		
Populus	158		
Porrum	615	Anunculus	50
Portulaca	297	Rapa	424
Potamogeton	279	Raphanistrum	438
Primula veris	280	Raphanus	420
Prunus	677	Rapistrum	406
Pseudo-acacia	467	Rapunculus	332
Pseudo-dictamnus	246	Rapuntium	332
		Rejeda	332
		Rhabarbarum	533
		Rhagadiolus	140
		Rhamnoides	640
		Rhamnus	158
		Rhus	226
		Ribes	397
		Ricinoides	336
		Ricinokarpus	336
		Ricinus	335
		Rosa	687
		Ros-	

I N D E X

<i>Rosmarinus</i>	256	<i>Secale</i>	625
<i>Ros solis</i>	295	<i>Securidaca</i>	483
<i>Rubeola</i>	213	<i>Sedum</i>	368
<i>Rubia</i>	209	<i>Senecio</i>	173
<i>Rubus</i>	493	<i>Senefis</i>	174
<i>Ruscus</i>	499	<i>Senna</i>	489
<i>Ruta</i>	341	<i>Serpillum</i>	220
<i>Ruta muraria</i>	42	<i>Serratula</i>	203
		<i>Sesamoides</i>	334
		<i>Sesamum</i>	400
		<i>Seseli</i>	78
		<i>Sicyoides</i>	528
		<i>Sideritis</i>	243
		<i>Silaum silaus</i>	80
		<i>Siler</i>	ibid.
		<i>Siliqua</i>	491
		<i>Siliquastrum</i>	440
		<i>Sinapi</i>	426
		<i>Sinapistrum</i>	387
		<i>Sisarum</i>	88
		<i>Sisymbrium</i>	430
		<i>Sium</i>	89
		<i>Smilax</i>	465 & 502
		<i>Smyrnum</i>	87
		<i>Solanum</i>	506
		<i>Soldanella</i>	283
		<i>Sonchus</i>	130
		<i>Sorbus</i>	685
		<i>Sparganium</i>	634
		<i>Spartium</i>	442
		<i>Sphondylium</i>	107
		<i>Spinacia</i>	571
		<i>Spiraea</i>	672
		<i>Spongia</i>	27
		<i>Stachys</i>	217
		<i>Staphylodendron</i>	669
		<i>Stra-</i>	
S.			
S <i>Abina</i>	134		
<i>Sagitta</i>	70		
<i>Salicaria</i>	299		
<i>Salicornia</i>	553		
<i>Salix</i>	157		
<i>Salvia</i>	233		
<i>Sambucus</i>	206		
<i>Samoloides</i>	694		
<i>Samolus</i>	283		
<i>Sanicula</i>	115		
<i>Santolina</i>	181		
<i>Satureja</i>	229		
<i>Saururus</i>	518		
<i>Saxifraga</i>	300		
<i>Scabiosa</i>	190		
<i>Scammoncum</i>	329		
<i>Scandix</i>	112		
<i>Scilla</i>	615		
<i>Sclarea</i>	231		
<i>Scolymus</i>	137		
<i>Scolopendria</i>	40		
<i>Scordium</i>	263		
<i>Scorpioides</i>	484		
<i>Scorzonera</i>	134		
<i>Scrophularia</i>	315		

ALPHABETICUS.

<i>Statice</i>	192	<i>Tragopogon</i>	136
<i>Stœchas</i>	216	<i>Tragoselinum</i>	88
<i>Stramonium</i> & <i>Stramonia</i>	344	<i>Tribulus</i>	378
<i>Styrax</i>	655	<i>Trichomanes</i>	41
<i>Suber</i>	646	<i>Trifolium</i>	463
<i>Symphytum</i>	277	<i>Triticum</i>	624
<i>Syringa</i>	671	<i>Tubera</i>	34
		<i>Tubularia</i>	28

T.

T <i>Agetes</i>	171
<i>Tamarindi</i>	492
<i>Tamariscus</i>	688
<i>Tamnus</i>	498
<i>Tanacetum</i>	182
<i>Taxus</i>	146
<i>Telephium</i>	356
<i>Terebinthus</i>	639
<i>Tetragonocarpos</i>	693
<i>Teucrium</i>	260
<i>Thalictrum</i>	67
<i>Thapsia</i>	101
<i>Thlaspi</i>	413
<i>Thlaspidum</i>	412
<i>Thuja</i>	131
<i>Thymelæa</i>	652
<i>Thymus</i>	219
<i>Thysselinum</i>	109
<i>Tilia</i>	239
<i>Tinus</i>	660
<i>Tithymaloïdes</i>	340
<i>Tithymalus</i>	337
<i>Tordylium</i>	110
<i>Toxicodendron</i>	664
<i>Tragacantha</i>	484

<i>Tulipa</i>	611
<i>Tulipifera</i>	693
<i>Turritis</i>	428
<i>Tussilago</i>	151
<i>Typha</i>	633

V.

V <i>Aleriana</i>	117
<i>Valerianella</i>	120
<i>Veratrum</i>	374
<i>Verbascum</i>	306
<i>Verbena</i>	269
<i>Veronica</i>	303
<i>Viburnum</i>	659
<i>Vicia</i>	471
<i>Viola</i>	326
<i>Virga aurea</i>	146
<i>Viscum</i>	662
<i>Visnaga</i>	78
<i>Vitex</i>	398
<i>Vitis Idea</i>	513
<i>Vitis</i>	667
<i>Ulmaria</i>	374
<i>Ulmus</i>	657
<i>Urtica</i>	577
<i>Uva ursi</i>	656
<i>Vulneraria</i>	479

X.

ALPHABETICUS.

X.

X <i>Anthium</i>	569
<i>Xeranthemum</i>	172
<i>Xiphium</i>	596
<i>Xylosteon</i>	661

Y.

Y <i>Ucca</i>	606
----------------------	-----

Z.

Z <i>Acintha</i>	136
<i>Zedearia</i>	601
<i>Zingiber</i>	600
<i>Zizyphus</i>	682
<i>Zylon</i>	353